

Sv. Terezie od Ježíška květ Mariánský.

31 májových promluv.

Napsal
FRANT. KOMÁREK,
bisk. notář a profesor reál. gymnasia
ve Dvoře Králové n. L.

1931.

Nákladem vlastním. - Tiskem Trohoř a synové, Dvůr Králové n. L.

Nihil obstat.
Prof. Dr Jan Sobota,
censor.

V Hradci Králové dne 26. února 1931

Imprimatur † Karel, biskup.

I. P. Maria a sv. Terezie Ježíškova spanilé květy cností.

„Nevymizí chvála tebe z úst lidí, ale pamětlivi budou moci
Hospodinovy na věky.“ (Jud. 13, 25).

Měsíc máj líbezný svou podivuhodnou krásou zavítal opět v kraje naše. Srdce naše radostně plesá nad příchodem nejkrásnějšího měsíce v roce. Oči naše rozjasňují se zvláštním teplým blahem při pohledu na luka posetá pestrými květy, na pole, ozdobené svěží zelení, na stromy obalené čistou bělostí nádherných květů.

A měsíc ten zasvěcen nejkrásnějšímu květu, který kdy svou čistotou oblažoval tuto zemi a jenž nyní září a se stkvěje v nebesích k nevýslovné radosti andělů a svatých: Panně Marii. Ona miže o sobě pěti: „Já jako kmen vinný raším libovonně, z květů mých plody jsou stkvostné a přebohaté“ (Sir. 24, 23.) Ano Maria vůní svých cností, září svých milostí obšťastňuje všechny pozemšťany i nebešťany a naplňuje všechny štěstím a blahem nevypověditelným.

Lidová pověst praví, že Bůh stvořil Marii z květu. Bůh dechl na květy rajske a z nich vánkem vzlétla přesličná Panna, čistá jako bílá lilie, vzdušná a milá jako vůně, stvořená z toho, co země měla nejpřívětivějšího, nejčistšího a nejkrásnějšího. Tuto dívku z květů dal později za Matku Synu svému, z ní, květu přecistého, požehnaného plodu z kořene Jesse, zrodil se Syn Boží a sestoupil na zem, aby smrtí na dřevě kříže vykoupil lidstvo. ¹⁾

2. P. Maria svými ctnostmi ozařuje tento svět, svojí láskou jej obšťastňuje. Rodička Boží štípila na této zemi krásnou zahradu, ve které se ujalo a vykvetlo mnoho křesťanů jí ctnostmi podobných. Jest to zahrada čistých duší, duší liliových, duší panenských. V této zahradě vykvetl nejlíbeznější květ našeho věku sv. Terezie Ježíškova, jež byla jedním z nejvěrnějších dítek Mariánských, jež svými ctnostmi celý svět nynější udivuje a svojí pomocí a přímluvou u Boha potěšuje. Sama se nazývá jarní květinkou, kterou si Pán trhá pro potěšení.

A tato jarní květinka, tato světice, naplňující vůní svých cností celý svět, vzdělávala se od nejútlejšího mládí svého ve škole Mariánské. Sv. Terezie Ježíškova jest významenaným dítkem Panny nejčistší, neboť její životní program, jež uskutečňovala tiše a ve skrytosti, nezakládá se na ničem jiném než na tom, že učinila cnosti P. Marie: pokoru, lásku k Bohu a bližnímu pohnutkou všelikých svých činů požehnaného svého svatého života.

Sv. Terezie ani ne plně patnáctiletá pojala úmysl vstoupiti do kláštera karmelitek v Lisieux. Věděla, jak otec ji, jako nejmladší svoji dcerušku miluje, jak na ní lpí celým svým srdcem, proto s jistou tísní a obavou přistoupila jednou k svému otci v zahradě a jala se mu plačíc mluvit o klášteře a o své touze brzy tam vstoupiti. Tu plakal i otec. „Neřekl mi však ani slova“, píše ve vzpomínkách svěřence —, „aby mne od toho povolání řeholního odvrátil. Jen prostě poukazoval na to, že jsem příliš mladá, abych činila tak vážné rozhodnutí. Poněvadž jsem však zustala pevná a dobře svou věc jsem hájila, byla brzy šlechetná a přímá povaha našeho nedostizitelného otce přemožena. Procházeli jsme se ještě dlouho v zahradě, kde jsem mu svůj úmysl sdělila. Srdce moje bylo zbaveno tíže a také otec neprolil již ani slzy. Mluvil se mnou jako světec. Potom šel k blízké zdi a ukázal mi bílé, lilijím podobné květiny. Utrhnul jednu, dal mi ji a upozornil mě, jak pečlivě se o ni Pán až do dneška staral a jí rozkvésti dal. — Bylo mi při tom, jakobych slyšela vlastní životopis, tak si byly květinka a malá Terezie podobny. Přijala jsem onu květinu jako relikvii a přilepila jsem ji na obrázek P. Marie Vítězné. Blahoslavená Panna se na ni usmívá a Ježíšek jakoby ji držel v ruce...“²⁾

Tak něžně milovala sv. Terezie P. Marii, že svou památku na svolení otcovo ke vstupu do kláštera, bílou květinu, kterou jí otec se svolením udělil vkládá k obrázku svého vznešeného vzoru Panny nejčistší, nejpokornější, ale tím též Vítězné. Od té chvíle stala se sv. Terezie učelivou žačkou a duchovní dcerou své nebeské Matky Marie. Jako Rodička Boží překonala všechny překážky, které se stavěly v cestu jejímu povolání, aby pomáhala svému Synu v jeho úkolu vykupitelském, přemohla při tomto svém vznešeném povolání všechny nástrahy ďáblovy, jež strojí její patě, tak i sv. Terezie přemohla po těžkých bojích všechny překážky, odstranila statečně všechny potíže, které se jí kladly v cestu, když chtěla uposlechnouti sladkého svého nebeského Snoubence Ježíše, volajícího ji do samoty Karmelské v Lisieux a s pomocí P. Marie zvítězila.

3. Sv. Terezie Jež. uchylovala se vždy s prosbou o pomoc k P. Marii při všech svých pracích, podnikáních a činech. Když později v klášteře zastávala úřad novicmistrové a novickám její péči svěřeným udělovala spasitelné pokyny anebo některé z nich výtku činila, poprosila vždy napřed Matku Boží, aby svůj úkol dobře vykonala. A vždy dobře pochodila, neboť se dopracovala těch nejlepších výsledků. I výtky z úst svěřence se zdály jako něžné laskání dobrotivé matky s dítětem. Nezapomněla na Matku nebeskou, na Matku dobré rady ani tenkrát, když ji vlastní rodná sestra Pavlina, tehdy převorka téhož kláštera karmelitánského v Lisieux pode jménem klášterním Anežka Ježíšova, vyzvala, aby napsala svůj životopis v domě otcovském. Sv. Terezie Jež. přání tomu vyhověla s ochotou a napsala své vzpomínky pod titulem: „Jarní příhody jarní květiny“, na něž se častěji při našich májových promluvách budu odvolávat, neboť vám chci v letošních máj. promluvách ukázati, jakých krásných cností dosáhla sv. Terezie ve škole Mariánské, za něž si zasloužila korunu věčné slávy.

4. Rekl jsem, že sv. Terezie před počátkem každé práce poprosila P. Marii, tak činila i před počátkem napsání svých vzpomínek. Sama o tom píše: „Dříve než jsem vzala pero do ruky, poklekla jsem před sochou Matky Boží skrze niž jsme obdrželi v naší rodině tolik důkazů mateřské lásky nebes královny. Prosila jsem ji snažně, aby mi vedla ruku tak, abych nenapsala ani řádky, která by se jí nelíbila.“ ³⁾

Jaká to něžná láska, jaká důvěra, jaká neskonale oddanost sv. Terezie Jež., této podivuhodné květinke k Rodičce Boží. A důvěra její nebyla sklamána. A celé dílo i život je tak krásný, tak poučný, tak lidská srdce strhující k lásce k Bohu a bližnímu, tak povznášející k nebesům, že s ním jistě byla Rodička Boží spokojena, že za ruku svého miláčka takřka vedla a své něžné přecizité květce chránila ode všeho, co by bylo na újmu svatosti a Bohu se nelíbilo.

5. Jednoho večera krátce před svojí smrtí sv. Terezie Jež. plna vroucnosti a vděčnosti zvolala: „Jak mám neblahoslavenější Pannu ráda! Kdybych byla knězem, jak bych dovedla o ní kázat! Líbívaří nám ji jako nedostižný vzor a měli by nám ukazovat, jak ji můžeme následovat. Je více matkou než královnou.“ ⁴⁾

Všimněme si, že sv. Terezie výslovně pravila, že kdyby byla knězem, že by dovedla o Panně Marii výmluvně kázat. Víme ovšem, že její život oslavující P. Marii a Jejího Syna jest nejkrásnějším kázáním, avšak, slova tato jsou pro nás kněze pokynem, abychom často a často o Rodičce Boží kázali, její cnosti věřícím ukazovali, a je vybízeli, aby se snažili cnosti tyto v životě svém nápodobiti, následovati. K tomu mají sloužit a také slouží májová kázání.

Věřící pak mají povinnost tato kázání o P. Marii poslouchati, o nich rozjímati, spasitelná předsevzetí činiti a podle nich život uspořádati. Jak šťastný je člověk, který život svůj uspořádal podle vzoru P. Marie, jak blažená jest rodina, ve které upřímně se uctívá Matka Boží, jak slavný a zároveň pokorný jest národ, jehož štítem a ochranou jest královna nebes, Maria! Žádná bouře, žádná strast, žádná nehoda, žádný boj nemůže zničití ctitele Mariánského, nemůže uškoditi rodině Mariánské, nemůže zdolatí národ uctívající Marii. Rodička Boží sama slibuje svým ctitelům štěstí, pokoj a blaženost, neboť církev sv. právem na ni obrací slova Přísloví: „Blaze člověku, který poslouchá mne, který u dveří mých každý den bdí“ (8, 34). Kdo by z nás, dr. v Kr., nechtěl uposlechnout tak milé výzvy Matky předobré?

Vždyť kdo Matku Boží bude poslouchati, zachová si srdce své nezkažené, čisté a kdo by snad je znečistil, hříchem poskvnil, tomu jistě dostane se milosti na přímluvu P. Marie, aby je uvedl v původní krásu a čistotu litostí a pokáním. Bude pak tím více, tím radostněji, tím více jej velebiti nejblah. Pannu. Vždyť jméno Marie jest tak milé, milostné duši nezkažené, tak sladké duši jako med tělu. „Jaké to jméno, jaká to přelíbezná bytost! Žádná hudba nezní tak konejšivě v srdcích kajících jako jméno Marie... Marie je zlatý trůn věčné Moudrosti, zrcadlo odrážející zář věčného slunce, vyvolená dcera lásky Boží, červenozlatá nádoba, tavená v milosti Boží, smaragdy a safíry ctností... Jest to nejkrásnější

růže a zároveň nejbélostnější lilie, jejíž neposkvřněnou čistotu si oblíbil sám Syn Boží, aby se z ní zrodil...“

Dr. v Kr. O dvou líbezných květech jsme dnes o první májové pobožnosti rozjímali, o květech, jichž vůně se podivuhodně nám jeví, nás blaží a těší: o Panně Marii a sv. Terezii Ježíškově. Jak velice se milovaly, s jakou láskou k sobě se skláněly, o tom se přesvědčíme v dalších promluvách. Připojme se k ní jako upřímní ctitelé, abychom se nadýchali líbezné vůně jejich ctností a vyprosili si milost, bychom se k nim jednou v nebi připojití mohli.

„Povstaň má přítelko, krásko má, vyjdi.“ (Pís. 2,13) tak velebí církev sv. Rodičku Boží. Vyvolme si i my Rodičku Boží v tomto měsíci máji a pak po celý život za svůj jediný předmět krásy, jež bychom milovali, vyvolme si Rodičku Boží za svoji přítelkyni a pomocnici ve všech svých pracích a činech. A já jsem přesvědčen, že Panna nejmilostnější nás nezklame, naopak že nám vždy nejlépe poradí, co by prospělo nám zde tak, abychom došli šťastně jednou krásy nevidané, blaženosti neskonale v zahradě nebeské. Amen.

II. Křest.

„Vy však pokřtěni budete Duchem Svatým.“ (Sk. ap. 1,5).

Prve než Kristus Pán začal svoji činnost učitelskou, přišel k velikému svému předchudci Janovi se žádostí, aby ho pokřtíl. Kristus jako pravý Syn Boží nepotřeboval křtu, proto sv. Jan z počátku nechtěl žádosti Spasitelově vyhověti a bránil se pokorně takovému čestnému úkolu říka: „Já mám potřebí pokřtěn býti od tebe a ty jdeš ke mně?“ (Mt. 3,14). Avšak Kristus, ve všem pro nás vzor kromě hříchu, chtěl dáti nám příklad, kterak my máme pracovati o spásu duše své, kterak máme toužiti po spravedlnosti a ji konati, trval na své žádosti: „Nechej nyní, neboť tak sluší nám vyplniti všelikou spravedlnost.“ (Mt. 3,15.)

J. Kristus se dal pokřtíti v řece Jordáně, aby ukázal, jak křest je potřebný pro jeho vyznavače: „Nenarodí-li se kdo z vody a z Ducha Svatého, nevejde do království nebeského.“ (Jan 3,5.) Křest Januv byl pouze obrazem křtu Kristova. Neboť Jan křtil jen vodou, ale v Kristově svátosti křtu se křtí Duchem Svatým.

Jako Kristus usiloval o spásu duší lidských, tak to činila vždy Jeho matka P. Maria. Poněvadž křest je nevyhnutelnou branou, která otvírá duším život věčný, Rodička Boží byla povždy mocnou ochránkyní všem, kteří Křest sv. přijali. P. Maria pomáhala a pomáhá zvláště těm, kteří po křtu a tím po nebi toužili, aby touha jejich mohla býti splněna.

Miláček P. Marie, sv. Terezie Jež., byla po svém narození záhy pokřtěna a duše její milosti Boží naplněna a ozlobena, kterou si až do smrti jako nejdražší poklad udržela. Sv. Terezie obdržela na křtu sv. na přání svých rodičů vedle svého jména „Teresie“ též jméno Marie. Tím rodiče chtěli naznačiti, že to bude dítě Mariánské. A vskutku P. Maria od jejího sv. křtu stala se zvláštní ochránkyní malé Terezičky. — Porozjímáme tedy dnes o křtu svatém.

1. Křest jest svátost duchovního znovuzrození. Člověk narozený dle těla, jest duchovně mrtvý, neboť jest stížen hříchem dědičným, který brání člověku, aby mohl býti živ duchovně. Schází mu pramen tohoto života duchovního: milost posvěcující. Ve křtu sv. dostává se člověku odpuštění hříchu dědičného a je-li dospělý člověk křtěn, pak se mu odpouštějí i hříchy osobní. Voda a slovo Boží smývá s duše všeliké skvrny a tato probouzí se k životu duchovnímu. Poněvadž člověk přede křtem žije tělesně a po křtu žije též duchovně, říkáme, že člověk ve křtu jest nejen posvěcen ale i znovuzrozen.

Aby byl křest platný, jest třeba dvou věcí a to vody přirozené, která se musí dotknouti těla člověka křtěného a pak slov, kterých se při lití vody z rozkazu Kristova užití musí: „Já tě křtím ve jménu Otce i Syna i Ducha Svatého.“ Tato slova nazývají se formou svatosti křtu. V kostele při křtu slavném se užívá vody křestní, posvěcené na Bílou sobotu a na sobotu před Svatodušními svátky. Při křtu z nouze to jest, je-li dítě anebo dospělý člověk v nebezpečí smrti, možno užití vody obyčejné, ale i při lití této vody musí se pronášeti slova výše uvedená: „Já tě křtím ve jménu Otce i Syna i Ducha Svatého.“ Takový křest z nouze může uděleti každý člověk, ale musí míti úmysl křtiti ve jménu církve.

Vody užívali v jakési předtuše svátostného křtu Kristova již pohané ke svým bohoslužebným úkonům. Vodu považovali za počátek života. Staří Egypťané stavěli do svého chrámu pohanského nádobu s vodou. Voda mívá též na různých místech rozmanité podivuhodné vlastnosti. Tak pramen Debri v Caramantis jest ve dne studený, v noci teplý, jednou vydává žhavou páru, jindy jest pokryt ledem. Ve Sclavonii (dle Plinia) jest studně, do níž vhozena látka na dobro spálena bývá. Na Sicilii jistý pramen zostřuje pamět, bystří vtip. Na ostrově Hiberniae z jednoho pramene ustavičná pára kdysi vystupovala.

Všechny tyto rozmanité vlastnosti různých vod jsou obrazem těch vnitřních duchovních milostí, jichž se duši pokřtěné dostává. Duše pokřtěného stává se žhavou láskou k Bohu a rozpaluje se ke konání dobrých skutků, ale stává se studenou, netečnou k hříšným věcem tohoto světa, které brání k jejímu vzletu k věcem nadpřirozeným. V duši pokřtěného jest spálena každá poskvrna, hřích, jak dědičný, tak osobní je smyt a na dobro odstraněn. Křtem sv. zbystřuje se náš rozum, abychom dobře poznali, co jest nám ku spasení a čeho se máme vystříhati, abychom nezahynuli věčně. Křtem sv. konečně dostává se naší duši zvláštního znamení, zvláštního znaku, kterým se duše pokřtěného na věky bude lišiti od duše člověka nepokřtěného, který zůstane duši i po smrti a který bude sloužiti duši oslavené k větší cti a slávě, duši však zavržené k většímu zahanbení a opovržení.

Uvážíme-li všechny tyto vlastnosti vody, pak musíme prohlásiti, že Kristus vhodně rozkázal apoštolům a jich nástupcům: biskupům a kněžím, aby vody ke křtu užívali a současně jeho slova pronášeli. Křest může přijmouti dospělý i dítě. A poněvadž Kristus miloval a miluje zvláště malé děti, církev od počátku křtila i tyto miláčky Kristovy, jak praví

Origenes († 254): „Církev od apoštolů podáním přijala i nedospělým křest udělovati.“

2. Takovým slavnostním křtem pokřtěna byla sv. Terezie Jež. Narodila se 2. ledna 1873 v Alençoně, tedy den po Obřezání Páně, kterého obřezání bylo předobrazem křtu svatého. Již 4. ledna byla pokřtěna v chrámě P. Marie a dostala jméno Marie, Františka, Terezie. Kmotrou byla nejstarší sestra sv. Terezie Marie, která jí dala, jak něžně praví světice, při křtu sv. svůj hlas. U kolébky sv. Terezie zazněly ještě vánoční zpěvy andělské a to prostřednictvím chudého hošíka, jenž v den jejího narození nesměle zatáhl za zvonek u domovních dveří Martinových, rodičů to sv. Terezičky a odevzdal tam lístek s tímto obsahem: „Usmívej se děťátko a sil! Jas štěstí ti zevšad kyne laskavou péčí, lásky něhou! Radostně tedy nechť tvůj úsměv jitřenku žití pozdravuje. Poupátko libě vzkvétající, jednoho dne se staneš růží.“ 1)

Jak podivuhodná, takřka prorocká to slova při zrození naší světice, této zázračné dívenky, která celým svým životem ukázala, že jest překrásnou květinou, rozkvétající k radosti Boha, rodičů a všech těch, kdo se s ní stýkali. Vždyť ono děťátko stalo se v pozdějším věku přelíbeznou růží, vydechující vůni všech cností zvláště lásky k Bohu, k P. Marii a lásky k bližnímu. Skladatelem výše řečených řádků byl otec chudé rodiny, trpící právě v zimě nouzi, jež Martinovi podporovali a proto jsou to řádky milé a hřející, poněvadž dýchají láskou a vděčností ke svým dobrodincům.

První krok mimo otcovský dům udělala sv. Terezie do chrámu a to do chrámu zasvěceného P. Marii a od té chvíle sv. Terezie a P. Maria se milovaly krásnou láskou nebeskou duchovní dcery a duchovní matky.

Jelikož byla sv. Terezie milou P. Marii, byla milou i jejímu Synu Ježíši. Na křtu sv. dostalo se jí jména Marie, ale dostalo se jí i jména Ježíšova. Sama o tom vypravuje: „Když sestra Pavlína vstoupila na Karmel, navštívila jsem ji v klášteře. Ráno onoho dne tázala jsem se sama sebe, jaké asi jméno dostanu později až vstoupím též do kláštera Karmelu. — Věděla jsem, že už je sestra Terezie Ježíšova, ale moje krásné jméno mi přece nemohlo býti vzato. Najednou jsem si vzpomněla na Ježíška, kterého jsem tolik milovala a řekla jsem si: „Jak by mě blažilo, kdybych se jmenovala Terezie Ježíškova“. Ale měla jsem se na pozor, abych to přání neproněsla nahlas. Tu mi najednou převorka pravila: „Až ty, milá dceruško, jednou k nám přijdeš, budeš se nazývati Terezie Ježíškova.“ Jakou jsem měla radost! Tato shoda myšlenek mi připadala jako roztomilá pozornost Ježíškova.“ 2)

A jest vpravdě podivuhodná shoda! Narodila se den po svátku, kdy Ježíšek, před týdnem v Betlémě zrozený, dostal jméno Ježíš. V oktávě toho svátku 4. ledna byla pokřtěna ve jménu nejsvětější Trojice, tedy i ve jméno Ježíše a při svém vstupu do kláštera Karmelského obdržela jméno Ježíškova. Naplnila se na ní slova Písma sv.: „Byla pokřtěna ve jméno Ježíše“ (Sk. 19, 5.) a stala se tak od počátku svého pozemského života snoubenkou J. Krista a dceruškou Jeho Matky Marie.

3. Dr. v Kr.! Jaká to radost, jaké to štěstí pro nás, že jsme byli ve svém útlém věku pokřtěni, že jsme se stali údy církve svaté, jediné od Krista založené, že jsme byli od hříchu dědičného očistěni, k životu věčnému znovuzrozeni, že jsme se stali dědici království nebeského, království Ježíšova. I my, ačkoliv nenosíme výslovně jména „Ježíšův“, „Ježíšova“, jsme přece Ježíšovými, jsme přece jeho milovanými dětmi jeho jako sv. Terezie a záleží jen na nás, abychom se stali hodnými jména Ježíšova, abychom se k Ježíši do jeho království jednou dostali.

Veliké milosti se nám dostalo tím, že jsme měli katolické rodiče, kteří nás záhy po zrození dali pokřtít a že nás vychovali v pravé víře katolické. Kolik milionu lidí na zeměkouli dle dosud v temnotě bludu a nepravosti. Jak jest jim těžko nalézt někoho, kdo by je pokřtil ve jméno Ježíše, kdo by je od hříchů a vin očistil a duši jejich paprskem pravdy Kristovy osvětil.

Missionář kardinál Cagliero vypravuje ze svých missionářských cest tento příběh: „Vzpomínám vždy s pohnutím živým na poslední missii, kterou jsem podnikl r. 1902. Poslal pro mne starý náčelník kmene Namuncura, který v dalekém vyhnanství v Kordillerách cítil blížící se smrt. Abych ho zastihl, ujel jsem na koni 1500 km, zastaviv se při své cestě ve všech missijních osadách. Carokrásná cesta! V kraji tom sluneční paprsky se koupají v 8 jezerech, skrytých mezi ostrými vrcholy horskými. Uctyhodný patagonský náčelník měl tehdy 86 let a přijal nás jako poslané z nebe. Chtěl být pokřtěn s celou rodinou a celým kmenem. S radostí jsem mu vyhověl a ve jménu nejsv. Trojice pokřtil. Pak přistoupil s dětinnou prostotou ke sv. přijímání. A na konec byl biřmován. Celý blažený neustále opakoval: „Nyní umírám šťasten, nyní umírám jako dobrý křesťan!““)

Když čteme tuto zprávu missionáře, zdá se mi, jakoby k nám zaznívala slova Pisma sv., která jsou zaznamenána ve Sk. ap.: „O půl noci Pavel a Silas (jsouce ve vězení) modlíce se zpěvem velebili Boha; i poslouhali vězňové ostatní. Náhle však stalo se velké zemětřesení, takže se pohnuly základy žaláře a hned se otevřely všechny dveře a rozeplala se pouta všech vězňů. Žalářník pak probudiv se a uzev dveře vězení otevřené, vytasil meč a chtěl se usmrtiti v domněnce, že vězňové utekli. I zvolal Pavel hlasem velikým: „Nečiň sobě ničeho zlého, neboť jsme tu všickni.“ Požádav tedy světla, vrazil tam a třesa se padl Pavlovi a Silovi k nohám a vyved je ven řekl: „Pánové, co mám činiti, abych byl spasen?“ A oni řekli: „Věř v Pána Ježíše a budeš spasen ty i dům tvůj.“ I mluvil slovo Páně jemu a všem, kteří byli v domě jeho. A on pojav je v tu hodinu noční, umyl jejich rány a hned byl pokřtěn on sám i všechna čeleď jeho. A uved je nahoru do svého příbytku předložil jim jídlo a veselil se, že s celým domem uvěřil v Boha.“ (16, 25—34.)

Jaká to milost pro toho žalářníka, jemuž Bůh seslal sv. Pavla, aby jej vyučil v žaláři a potom pokřtil. Jaká to milost pro onoho náčelníka kmene patagonského, kterému Bůh seslal obětavého missionáře, věrného syna bl. Jana Bosko, člena velké rodiny Salesiánů, Cagliero, aby jej

před smrtí pokřtil a otevřel jeho duši, zíznicí po nebi, bránu života věčného.

Dr. v Kr.! Téže milosti dostalo se nám všem. Buďme za ni vděční! Svoji vděčnost ukazujme láskou k J. Kristu, v jehož jméno jsme byli pokřtěni. Opakujme si často z modliteb svůj křestní slib, který jsme Bohu učinili. Slyšeli jsme, jakou radost měla sv. Terezie, že se jí v klášteře dostalo jména Ježíšova. I my jsme Ježíšovými, který chce nás vzít jednou do svého království. Budeme-li podobni v cnostech zvláště v lásce k J. Kristu a Jeho Panenské Matce Marii, sv. Terezii, budeme-li ji, tuto podivuhodnou růži Mariánskou v jejích dobrých skutcích následovati zde na zemi, pak si zaskoužíme, abychom ji následovali jednou i do nebe, do věčného království Ježíšova. Amen.

III. Břimování.

Požehnal tebe Hospodin mocí svou, nebo skrze tebe na nic přivedl nepřátele naše“. (Jud. 13, 22.)

Kdykoliv octnulo se lidstvo v nebezpečí záhuby a v nebezpečí k Bohu se obracelo a o záchranu prosilo, Bůh neodvracel tváře své od prosebníku, ale slitoval se a pomohl. Když Israelité sužováni byli okolními pohan-skými národy, Bůh na prosbu kajícího lidu svého vzbuzoval soudce, kteří lid z náporu nepřátel vysvobozovali. — I my žijeme v dobách, plných sociálních otřesů a všeobecného úpadku mravního řádu. Vymizela u nás staročeská poctivost, s ní pak prchla spokojenost v rodinách, klid ve společnosti a odtud rozvrat a boj. Vážní, ušlechtilí lidé národ upřímně milující, ohlížejí se po léku, po prostředcích, které by lidstvo ze všeobecných zmatků jako nějaká záchranná kotva vyvedly.

Dějepis i zkušenost dokazují, že P. Maria vždy na Bohu vyprosila pomoci pro lidstvo, kdykoliv toto zabředlo do zmatku, kdykoliv se odklonilo od zákona Božího a k Rodičce Boží o pomoc volalo. Na P. Marii obrací církev sv. slova: „Požehnal tebe Hospodin mocí svou, nebo skrze tebe na nic přivedl nepřátele naše.“ Jsme-li v jakémkoliv nebezpečí, dorážejí-li nepřátelé na spásu duše naší, pak obraťme se na P. Marii, aby na nic přivedla nepřátele naše. — P. Maria zná naši slabost, ví, že sami nestačíme na přemožení nepřátel vnějších a vnitřních a proto si přeje, abychom užívali prostředků, které Syn její ustanovil k naší spáse. A jedním z nich nejúčinnějším jest svátost břimování. Zpravidla ji přijímáme ve věku mladém, v době nejnebezpečnější, kdy nejvíce potřebujeme posily v boji proti škudcům tohoto světa, kdy nepřátele spásy nejsilněji dorážejí na duši mladistvou a někdy i vítězství dosáhnou. Abychom neklesli, abychom statečnými byli a zůstali, k tomu ustanovil Kristus břimování a P. Maria své ctitele k této svátosti přivádí, jsouc přesvědčena o její síle a moci pro spásu duše.

Sv. Terezie Jež. přijala v mladistvém věku svátost břimování, kterou hojných milostí Ducha svatého si vyprosila a proto tuto svátost velmi velebí a její přijetí všem doporučuje.

Porozjímáme tedy dnes o svátosti břimování.

1. **Břimování** jest odvozeno z latinského slova „firmare“, posilňovati, siliti. Břimování jest tudíž svátost, ve které pokřtěný člověk od Ducha svatého bývá posilněn, aby víru svou statečně vyznával a podle ní živ byl. Z toho patrno, že břimování jest svátostí velmi důležitou, neboť v ní nabýváme síly, abychom svoji víru vyznávali. Víme pak, že od toho vyznání závisí naše spása dle slov Kristových: „Kdo mne vyzná před lidmi, toho i já vyznam před otcem svým, jenž jest v nebesích.“ (Mat. 10, 32.) Poněvadž svátost ta je tak důležitou a pro lidi potřebnou, jest nesporné, že ji Kristus ustanovil. Že tomu tak jest, patrno z Písma sv. a z ústního podání.

V Písmě sv. čteme: „Uslýševše pak apoštolové, kteří byli v Jerusaleme, že Samarij přijalo slovo Boží, poslali k nim Petra a Jana. Ti přišedše, modlili se za ně, aby přijali Ducha svatého, neboť ještě nepřišel na nikoho z nich, nýbrž toliko pokřtěni byli ve jména Pána Ježíše. I vzkládali na ně ruce a oni přijímali Ducha svatého.“ (Sk. 8, 14-17.) Poněvadž Samarijští byli již pokřtěni, nemohli jim Petr a Jan uděleti křest, poněvadž pak jistým zevnějším znamením: totiž vzkládáním rukou a modlitbou jim vyprošovali Ducha svatého čili vyprošovali jim milost, udělovali jim svátost. A tuto svátost apoštolové Petrem a Janem udělovanou jmenujeme břimováním. Jestliže však apoštolové břimování jako svátost udělovali, zajisté ji Kristus ustanovil, neboť apoštolové byli rozdávateli nikoliv ustanovovateli tajemství Božích.

Totéž dotvrzuje svatá tradice. Sv. Irenej († 202) zřejmě praví: „Apoštolové vzkládáním rukou udělovali Ducha svatého; tedy pravou svátost.“ A sv. Melchiades, papež učí: „O tom pak, v čemž žádáte býti poučeni, to jest, z čeho by přednější svátostí bylo vzkládání rukou biskupových čili křest, věřte: obojí jest velikou svátostí.“ Tedy i z ústního podání jest patrno, že břimování, či jak sv. Melchiades je nazývá „vzkládání rukou biskupových“ bylo pokládáno za svátost, bylo rozlišováno od křtu a proto zvlášť udělováno.

2. Od počátku církve udělovali svátost břimování řádným způsobem biskupové, neboť Tito mají plnou moc apoštolskou.

Slyšeli jsme, jak Petr a Jan přišli do Samarij, aby tam vzkládali ruce na pokřtěné, aby je břimovali. Nebřimovali tedy učenníci kněží a jáhnové. Po smrti apoštolů přešlo právo a moc břimovati na jejich nástupce, biskupy. Dle svědectví sv. Jeronýma za jeho časů cestovali biskupové na venek, aby věřící, od kněží a jáhnů pokřtěné, břimovali.

Břimování může přijmouti pokřtěný člověk, který k užívání rozumu přišel, tedy dítě, jež bylo u sv. přijímání, jež může přijmouti i vní již v 7 letech.

Břimování uděluje biskup tím, že vztahuje nejprve ruku nade všechny břimovance společně. Pak přistoupí k jednomu každému břimovanci zvlášť, klade ruku na jeho hlavu, maže jej na čele křížem ve způsobě kříže, při čemž pronáší slova: „Znamenám tě znamením kříže a posiluji tě křížem spasení ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého.“ Na to dává břimovanci políček. Když pak byli všichni obřimováni, modlí se biskup znova nade všemi břimovanci a na konec jim uděluje požehnání.

3. Sv. Terezie Jež. přijala sv. biřmování brzy po prvním sv. přijímání. Praví o tom: „Velmi pečlivě jsem se chystala na příchod Ducha svatého. Nemohla jsem pochopit, že se této svátosti lásky věnuje tak málo pozornosti. Svátý ten úkon nemohl býti vykonán pro mne v den původně stanovený. I byla jsem ráda, že mohu být o něco déle o samotě. Ó, jak šťastná byla duše má! Čekala jsem jako svatí apoštolové toužebně na slíbeného Utěšitele. Těšila jsem se, že brzy budu dokonalou křesťankou a že na svém čele budu mít na věky vtištěn tajemný kříž této vznešené svátosti. — Neslyšela jsem sice mocného hukotu prvních letnic, nýbrž spíše tichoučký dech větru, jehož vání pozoroval prorok Eliáš na hoře Horeb. Toho dne jsem obdržela sílu trpěti. Potřebovala jsem jí velice, neboť brzy mělo začít mučednictví duše mé.“¹⁾

4. V těchto krásných slovech sv. Terezie jest vyjádřeno to, co působí svátost biřmování těm, kteří se na ni dobře připraví po příkladu svěťice. Sv. Terezie praví, že se těší, že bude brzy dokonalou křesťankou. A vskutku biřmování nás činí křesťany dokonalými, hrdinnými bojovníky Kristovými. Katol. křesťan svátostí touto vstupuje do řad vojska Kristova, do šiku dobře uspořádaného, který ozdoben štítem pravdy dobývá vítězství nad nepřáteli Kristovými a přispívá k šíření království Kristova na zemi. Z té příčiny vztahuje biskup ruce nade všechny biřmovance, čímž se naznačuje, že pod jeho vedením a ve spojení s ním, nejvyšším biskupem, sv. Otcem v Římě katolíci mohou se nadíti pomoci Ducha svatého a konečného vítězství v boji s nepřáteli pravdy a spásy.

Abychom byli k tomu boji schopnými, potřebujeme milosti a posily. Ta jest naznačena tím, že biskup maže biřmovance na čele křížem, které jest smíšeninou oleje olivového a balsamu. Olejem za starých dob potírali sobě zápasníci tělo před zápasem s protivníkem, neboť tím stávaly se údy pružnějšími a ruce protivníkovy smekaly se po hladké kůži svalů. I naše duše ve svátosti biřmování se stává pružnější v boji proti nepřítelům naší spásy a pokušení ke hříchu se nemůže na duši zachytit, ale odráží se od ní, smeká a duše biřmovance, s milostí Boží pokušení snadno a lehce přemáhá.

Balsam jest vonná míza prýstící se z větví a plodů keře balsamovníka, jest to masť, která chrání mrtvolu před hnilobou, a zápachem, vydávající líbeznou vůni. Ve sv. biřmování značí, že se biřmovanci dostává milosti Ducha sv., aby duši svoji chránil před nákazou hříchů, aby duše zůstala čistou a dávala vůni líbezných cností, které by odstranily se světa zápach všelikých hříchů, nepravostí a falešných nauk, které svým jedem otravným a páchnoucím čistě duše poskvrňují.

Sv. Terezie se těšila, že na její čelo bude vtištěn na věky tajemný kříž, aby se za víru J. Krista nestyděla a ji vyznávala. A svěťice se opravdu stala vzorem víry, která ji přivedla do věčného ráje patření na Boha, svou vírou stala se hvězdou nás osvěcující. Již r. 1898, tedy 18 let před jejím svatořečením napsal o ní ctihodný passionista slova: „Jsem hluboce přesvědčen, že tato hvězdička bude v církvi Boží stále jasně zářit. Nyní je teprv jako jitřenka, obklopená mlhami. Brzy však naplní dům Páně svým leskem...“²⁾

I nám při svátosti biřmování byl anebo bude vtištěn na čelo tajemný kříž, abychom viru svou vždy hrdě před světem vyznávali, jako se na katolické křesfany sluší. Katol. křesfan nemá býti zbabělým otrokem, třesoucím se nedůstojně před lidmi tohoto světa i kdyby byli sebe mocnějšími a vlivnějšími, když se jedná o jeho sv. víru a náboženské přesvědčení, ale má býti jako vítěz, vědom si své vznešenosti bojovníka Kristova. Katol. křesfan má se hrdě a nebojácně přiznati: „Vím, komu jsem uvěřil a jsem jist“, (II. Tim. 1, 2.) má panovati nad posměchem tohoto světa, nad nicotnou řečí lidí, kteří dnes jsou a zítra do pece zapomenutí uvrženi budou... Jak mnoho jest nyní katolíků bojácných a ustrašených, kteří mlčí, když někdo vtipkuje o náboženství, když tupí jejich sv. víru katolickou, nejdražší jich poklad. A přece jest povinnost katolíků nemlčet, vyznat svoji víru a ji obhájit, svedené duše osvětit. Z toho ze všeho patrné, jak je potřeba milosti křesťanské statečnosti, které se nám dostává ve svátosti biřmování a jak nutno s ní spolupůsobit. Svátost tato jako křest vtiskuje duši nezrušitelné znamení, proto se přijímá v životě jenom jednou. Proto sv. Terezie praví, že jí byl při biřmování vtištěn na věky tajemný kříž.

Dále praví svěťice, že v den sv. biřmování obdržela sílu trpěti a že této síly potřebovala, neboť od té chvíle mělo začít mučednictví její duše. I nám jest na tomto světě více nebo méně trpěti na těle nebo na duši. A milosti trpěti dostává se nám při biřmování. Na znamení toho dotýká se biskup, tváře biřmovance, dává mu políček. Chceme-li jednou přijati v nebi pokoj a radost věčnou, jest třeba, abychom trpělivě snášeli, co na nás Bůh dopouští, abychom z rukou jeho přijímali nejen dobré, ale i kříž a utrpení.

5. K tomu, abychom těch milostí ze svátosti biřmování hojně načerpali, jest třeba, abychom se na ně náležitě připravili. Sv. Terezie výslovně praví: „Velmi pečlivě jsem se chystala na příchod Ducha svatého na biřmování.“ Následujme svěťice v této přípravě. Především jest třeba, abychom byli ve stavu posvěcující milosti, jest třeba, aby duše naše byla zbavena všech poskvrn hříchů smrtelných. Proto prikazuje se před sv. biřmováním přijmouti svátost pokání, ze svých hříchů se vyzpovídati a přijmouti nejsv. Svátost olt. I v tom je sv. Terezie vzorem, neboť, jak praví, brzy po sv. přijímání, přijala biřmování.

Sv. Terezie před přijetím biřmování byla o této svátosti dostatečně poučena. Učitelkou jí byla nejmladší z jejích sester Celina. I my, máme-li hodně a platně tuto svátost přijati, musíme býti o ní náležitě poučeni. Proto třeba zúčastniti se cvičení a kázání o této svátosti, jež kněz před biřmováním koná. Toto jest zvláště nutno všem, kteří ji přijímají ve věku dospělejším, v letech mimo školu, když snad již mnoho z nábožen. vyučování školního zapomněli.

Sv. Terezie praví že byla ráda tomu, že posvátný úkon sv. biřmování se mohl konati o nějaký den později, než bylo původně stanoveno a tím, že mohla býti o něco déle o samotě v rozmluvě s Bohem při modlitbě. I my máme se na sv. biřmování připravit vroucí, zbožnou modlitbou a považovati den sv. biřmování za jeden z největších svátků,

za vrchol svého náboženského posvěcení. Neboť v ten den jak praví sv. Terezie, přichází k nám Duch sv., jenž se snáší do duše naší v tichoučkém dechu vánku, jako kdysi se snesl o prvých letnicích na apoštoly.

Dr. v Kr.! Uvažovali jsme dnes o vznešenosti svátosti biřmování a o milostech Ducha svatého, jichž se nám v této svátosti dostává. Kdo by z nás po nich nezatoužil, aby jimi duši svoji potěšil, posilnil, obohatil anebo když je přijal, aby za ně Bohu nepoděkoval? Týž Duch sv. sestoupil na Rodičku Boží a od té chvíle stala se jeho nevěstou okoušejíc blaha a pokoje neskonaleho. Totéž přeje i nám a proto vroucně si přeje, abychom i my po darech Ducha sv. toužili a ve sv. biřmování si je získali.

Sv. Terezie nemohla pochopit, že za jejího mládí se tak málo pozornosti věnovalo této svátosti lásky, sv. biřmování. Kéž my patříme mezi ty, kteří svátosti této si váží, po ní touží a ji s radostí a zbožností přijímají. Aby se tak stalo, připomeňme si ještě na konec vzpomínku sestry Celině na sv. Terezii před biřmováním. V duchovních cvičeních, vysvětlovala světice před sv. biřmováním Celině, kterak se duše při biřmování stávají vlastnictvím ducha svatého. Činila to slovy tak úchvátými a její pohled najednou tak vzplanul, že ho Celina nemohla snést, sklopila oči a vzdálila se proniknuta nadpřirozeným dojmem, na který nikdy nezapomněla. ³⁾

Kéž i my jsme vždy pamětlivi, že ve svátosti biřmování stali jsme anebo staneme se vlastnictvím Ducha svatého, který sestoupil na P. Marii a ona stala se Matkou Syna Božího, který posvěcoval a oblažoval duši sv. Terezie, který i nás oblaží, ve sv. biřmování, které nás učiní schopnými, bychom vešli jednou do říše pokoje, do říše Ducha svatého v nebi. Amen.

IV. Svátost oltářní.

„Ve svatostánku před ním službu jsem konala.“ (Sir. 24, 14.)

P. Maria od svého mládí přebývala u chrámu Hospodinova v Jerusalemě, aby tam s jinými pannami israel. konala práce a služby, které byly k starozákonní bohoslužbě potřebny. S radostí chápala se všech úkonu, které jí byly přiděleny, neboť věděla, že tím neslouží lidem, ale Hospodinu a přispívá tím k větší cti a slávě Boží. Sloužit Pánu bylo největší její slastí a radostí. Při tom vzdělávala a zušlechťovala srdce své a duši svoji v časté modlitbě povznášela k Otci nebeskému. Byl to květ všech cností. A tento květ vyvolil si Bůh za matku svého Syna. Po vůli Boží zasnoubena byla Maria sv. Josefu a odebrala se s ním do Nazareta. Tam dále květí ten líbezný květ pokory a nevinnosti.

Tu „včelka, jež žije z kalichu lilií, jež obývá kvetoucí vlast andělů, zmocnila se své kořisti v Nazaretu, jehož jméno značí květ, zmocnila se květu ustavičného panenství, plného líbezných vůní; vnikla do kalicha květu Marie a spojila se s ním...“ ¹⁾ Ano Boží Včelka, J. Kristus, spojil se s nejčistším květem na zemi, Marií, jako se spojuje syn s matkou

po zvěstování anděla Gabriela. Z P. Marie vzal Syn Boží svoje přecisté tělo člověka. Toto tělo i krev dal později při poslední večeři požívat apoštolům. Tělo i krev svou, svoji duši sebe-celého jako Boha a člověka zanechal nám ve Svátosti olt. S ním po nanebevstoupení Syna se těšila Matka ve večeradle jerusalémském a později v Efesu. S jakou zbožností přijímala, s jakou vroucností obcovala mši sv., sloužené sv. Janem, s jakou pečlivostí a láskou sloužila svatostánku Syna, jak se tomu při chráně jerus., který byl předobrazem našich chrámů, naučila.

Útěchu ze svatostánku čerpala duchovní dcera P. Marie, sv. Terezie Jež. Svatostánek milovala, před ním nejraději prodlévala a Ježíši ve Svátosti olt. skrytému v nejhlubší úctě se klaněla. - Bychom i my tak rádi a ochotně činili, budeme dnes rozjímati o Svátosti oltární.

1. Ve vnitřním choru kláštera karmelitského v Lisieux namalovala sv. Terezie Jež. z nařízení představené, poněvadž byla nejen hasnířkou, ale i zručnou malířkou, zvláštní obraz. Na fresce kol oken, kde Syn Boží měl býti vystavován v monstranci, namalovala andílka, jenž spí a usmívaje se, loktem opírá se o okno svatostánku, v pravici pak drží harfu s květinami. V andílku tom zvěčnila světice sama sebe. „Tento andílek jsem já“ pravila, „spí, ale srdce jeho bdí.“ (Píseň 5, 2.) “)

Malba tato svědčí o úctě, kterou světice měla k nejsv. Svátosti oltář. Srdce její naplněno bylo vždy největším štěstím a radostí, kdykoli se objevila před svatostánkem a Ježíši Kristu v ní přítomnému se klaněla a jej velebila. Tuto něžnou úctu naznačila též na tomto líbezném obrázku. Harfa jí byla vždy symbolem velebení Boha zde a jednou na věčnosti v nebesích. Proto ozdobila harfu květinami, které na zemi pro jich krásu, čistotu a vůni milovala, naznačujíc, že celé její srdce, ozdobené cnotmi čistoty a nevinnosti jása vstříc Pánu ve Velebné svátosti. Úctě této naučila se sv. Terezie již ve svém mládí v domě otcovském. Otec její byl vzorný katolický křesťan a proto mluvil vždy se svoji dceruškou co nejuctivěji o svátosti oltární. Této úctě učil své děti nejen slovem ale i příkladem a to jak ve chrámu, tak i mimo něj. Kdykoliv potkal kněze s nejsv. Svátostí olt., vždy hlavu obnažil, poklekl a Kristu P. ve Sv. olt. skrytému se klaněl.

Po příkladu sv. Terezie uctivejme též vroucně Svátost olt. Kdykoli přicházíme do chrámu nebo z něho odcházíme, poklekněme. Při mši sv. po proměňování a při pozdvihování poklekněme na obě kolena a zůstaňme klečet až do přijímání kněze u oltáře. Kdykoli jde kněz s „Pánem Bohem“ to jest s Kristem ve Sv. olt. skrytém a my jej potkáme, poklekněme, anebo je-li špatné počasí hluboce se ukloníme a zůstaňme tak dlouho skloněni, dokud kněz s Nejsvětějším nepřejde. Jdeme-li kolem chrámu zavřeného, posmekneme, pokřižujeme se a zašeptejme zbožně: „Pochválena, pozdravena budiž nejsv. Sv. olt.“; je-li chrám otevřen, aspoň na chvíli se zastavme a před svatostánkem se pomodleme třeba kratinkou modlitbu.

2. Sv. Terezie nejen ctíla, ale vroucně též milovala Svátost olt. Můžeme říci, že nejsv. Svátosti olt. náležela všechna její láska. Sama

doznává: „Jako dravý proud s sebou unáší do hlubin mořských vše, co se mu staví v cestu, tak i duše má, která se, o Ježíši, ponořila do nesmírného oceánu tvé lásky, uchvacuje s sebou své poklady.“³⁾ Svěťice obětuje vše, co má na světě nejdražšího, obětuje všechny své poklady, své zásluhy, své modlitby Ježíši eucharistickému na znamení své horoucí lásky k němu. Z této lásky vytryskla tato něžná slova básně:

„Mé nebe skrylo se do malé hostie,
kde Ježíš, ženich můj, se z lásky uzavřel,
chci nabýt sil, kde zdroj se žití rozlije,
kde dnem i nocí dlí můj drahý Spasitel.“⁴⁾

Sv. Terezie je přesvědčena, že také Ježíš jedině lásku od nás žádá, poněvadž mu stejně všechny jiné věci náleží, neboť lásku, kterou nám ustanovením nejsv. Svátosti ukázal, můžeme spláceti opět láskou. „Ježíš nežádá od nás nic, než oddanost a lásku“, praví. A dokládá: „Pán praví: Netoužím po býcích tvého domu, ani po kozlech tvých stád, neboť má je zvěř lesní, zvířata na horách i skot. Znáám veškerou ptactvo nebeské a má je okrasa luhu. Budu-li lačněti, neřeknu ti, neboť můj je svět i plnost jeho. Zdaliž jím maso býkův a piji krev kozlů? Proto přines Hospodinu oběť chvály a díkův (Ž. 49, 9.—14.) Nuže to je vše, co od nás žádá. Nepotřebuje našich prací a starostí, nýbrž jen naší lásky a vděčnosti. Tento Bůh, jenž prohlašuje, že nepotřebuje nám říkati, že lační, neostýchá se žebrať u Samaritánky o drobet vody... Měl žízeň! Ale když pravil: „Dej mi pít“ (Jan. 4, 7.) vyžadoval se On — Stvořitel všehomíra — lásky svého ubohého tvora, žíznil po lásce.“⁵⁾

Ano Ježíš po lásce touží nyní více, než za svého pobytu na zemi. Mezi svými dětmi a to i dětmi nejmilejšími má nyní mnoho nevděčníků, lidí lhostejných, kteří si lásky jeho neváží, za ni mu neděkují, lásku Jeho láskou nesplácejí, ba kteří ho ještě tupí, pronásledují, Jemu se nejhroznějším způsobem rouhají. „I mezi vlastními učedníky nalézá tak málo srdcí, jež se odevzdávají Jeho tak něžné, nekonečné lásce“⁶⁾, praví sv. Terezie. Někteří katolíci Kristem povrhli, z Jeho církve vystoupili a o Kristu ve Svátosti olt. ani slyšet nechť. Jak to asi rmoutí a bolí to přenežné Srdce Božského Spasitele, dlícího ve Svátosti olt.!

Proto aspoň my, čtitelé P. Marie, ukazujeme lásku k jejímu Synu, odprošujeme Jej za všechny urážky, kterých se mu nyní tak často dostává, ukazujeme mu lásku tím, že budeme zachovávat Jeho příkázání, že budeme rádi prodlévati v chrámu před Jeho svatostánkem, že mu budeme po příkladu sv. Terezie **všechny** své zásluhy, všechny své dobré skutky obětovat a že ho budeme často ve svých čistých duších přijímat. Po tom všem, po té naší lásce žízni Srdce Kristovo ve Svátosti olt. skryté.

3. Sv. Terezie měla úctu a lásku ke Svátosti olt., poněvadž byla přesvědčena a pevně věřila, že J. Kristus jako Bůh a člověk je v ní pod způsobou chleba skutečně a podstatně přítomen, že jest to tentýž Kristus, který před téměř 2000 roky na zemi prodléval. Plna víry volá: „Ó slovo, o můj Spasiteli! tys Orel, kterého miluji a který mě vábí! Tys slétl na tuto zem vyhnanství, chtěl's trpěti a umřít, abys všechny

duše strhl za sebou a ponořil je až do lůna nejsv. Trojice, věčné výhně lásky! Vystoupiv do světla nepřístupného v nebi, zůstáváš v našem slzavém údolí pod způsobou bílé Hostie, abys mě živil svým tělem a svou krví, svou vlastní bytostí. O, Ježíši dovol, abych ti řekla, že tvá láska jest až pošetilá... Jak můžeš při takové pošetlosti chtít, aby mé srdce ti neletělo vstříc? Jak by mohla moje důvěra (moje víra a láska) mítí meze?“⁷)

Jaká to přenesmírná víra této naší něžné světice v přítomnost Krista ve Sv. olt.! Jak musí i naše srdce zahořeti při tomto něžném ale zároveň horoucím vyznání víry. Jak tato pevná víra musí posilnit a upevnit i víru naši! Vždyť všichni jistě věříme, že Kristus je pravý Bůh a proto musí být pravdou každé jeho slovo. A Kristus při poslední večeři řekl: „Totoť jest tělo mé!“, „Totoť jest krev má nového zákona“ (Mat. 26, 26, 27)! Proměnil tedy chléb ve své tělo a víno ve svou krev, obojího dal požívat apoštolům a na konec jim poručil: „To čiňte na mou památku!“ (Mt. 26, 28.) Slovy těmi dal apoštolům a jich nástupcům biskupům a kněžím moc činit totéž, co činil On, to jest proměňovati chléb v Jeho nejsv. tělo a víno v Jeho nejsv. krev. A tak se děje dosud v našich chrámech při mši sv. Tak věřila šv. Terezie, tak musíme věřit i my, věříme-li, že Kristus jest pravý Bůh. Třebas naše smysly vidí a chutnají zdánlivě chléb a víno. Dosvědčují to slova pravého Boha: „Ve světle, které září ve svatostánku zjevují se všechna tajemství, pochopitelnými se stávají věroučné články, rozuzlují se všechny těžkosti.“⁸)

4. Sv. Terezie tak věřila pevně v přítomnost J. Krista ve Sv. olt., že Jej velebila za to, že se skrývá. Svě nejstarší sestře Marii píše o sobě: „Vaše dceruška neslyší téměř nebeské hudby... Domníváte se snad, že se proto rmoutí? O, nikoliv, naopak je velice šťastná, že může následovati svého Snoubence jen pro něho, a ne pro Jeho dary. Jen On! Je tak krásný! Tak uchvacuje i když mlčí a se skrývá!“⁹) Jako kdysi Mojžíš na poušti zakryl tvář svoji, neboť neosmělil se na Boha pohlédnouti pro nesmírný jas, kterým zářil Bůh, tak i my nemohli bychom na Boha pohlédnouti na zemi tak, jak patří na jiné lidi. Proto sv. Terezie vděčí Ježíši, že se ve sv. olt. nejen skrývá, ale i mlčí, když koná dobré a těší se, že bude Jím odměněna až v nebi, kdy bude moci patřiti na svého nebes. Snoubence, kdy tajemství stanou se jasnou skutečností. Proto také lid israel., když obdržel od Boha desatero za hřímání a blýskání na hoře Sinai, pravil Mojžíšovi: „Mluv ty s námi a budeme poslouchati, nechť nemluví s námi Hospodin, abychom snad nezemřeli.“ (Gen. 20, 19.)

Taková bázeň naplnila lid israel. na poušti, když slyšeli hlas Hospodinův, že se obávali, že by zemřeli, kdyby Boha ještě jednou bezprostředně slyšeli. Z toho patrné, že lidé, pokud na zemi prodlévají, nesnesli by hlasu ani přítomnosti Boha v celé Jeho kráse a velebnosti. Proto láska Kristova k lidem šla tak daleko, že jest sice s nimi ve Sv. olt. přítomen, ale tak, že lidé mohou přítomnosti jeho snést a proto dobře činí, že mlčí a že se skrývá pod bělostnou Hostii v našich svatostáncích.

Dr. v Kr.! Ježíš ve Sv. olt. skrytý jest pravý Bůh a člověk, jak jsme se v dnešní naší promluvě přesvědčili. Víru tuto měla P. Maria, víru tuto měla sv. Terezie Jež. Odtud ta její něžná, ale při tom horoucí láska ke Kristu, v nejsv. Svátosti olt. skrytému.

Osvědčujeme i my tuto víru a važme si nejsv. Svátosti olt., toho nejvzácnějšího pokladu, který nám Kristus v nevystihlé lásce k našim duším zůstavil. Účastněme se rádi, s ochotou, ale také s náležitou zbožností všech slavností, které církev sv. koná na počest Krista Eucharistického! Účastněme se zvláště průvodů s nejsv. Sv. olt. na Vzkříšení a na Boží tělo. Budeme tím opravdovými ctiteli a následovníky sv. Terezie Jež., která s radostí jako malá družička sypala Ježíšovi ve Sv. olt. skrytému květy na cestu a měla radost, když její květy dotkly se monstrance — ona, která byla květinou přelíbeznou. Zavděčíme se tak Marii Panně, která nám za tuto úctu a lásku k Ježímu Synu vyprosí jednou vstup do svatostánku věčného v nebi. Amen.

V. Příprava na sv. přijímání.

„Přijde do chrámu svého panovník, po kterém vy toužíte.“
(Mal. 3, 1.)

Jest chvalitebným zvykem a patří to k pohostinství, že svůj příbytek co nejlépe upravujeme, čekáme-li nějakého hosta. Čím vznešenější host, tím více si dáváme na úpravě příbytku záležet. Jak bychom teprve upravovali svůj dům, kdyby sám panovník, vladař, nejvyšší hlava státu počtil náš dům svoji návštěvou. Jak bychom čistili, opravovali, malovali, ozdobovali svůj dům! A přece i ten nejmocnější a nejvznešenější pán jest člověkem jako my.

Jest však jeden příbytek, do kterého vstupuje Panovník všech panovníků, Král všech králů, Kristus. A tímto příbytkem jest naše srdce, do něhož vstupuje Pán při sv. přijímání. Proto před sv. přijímáním máme důkladně a pečlivě vyčistit a připravit svůj dům, svůj chrám, své srdce, aby bylo hodným přijmouti božského Pána, božského Panovníka, po kterém toužíme.

Rodička Boží toužila přijímati svého Syna po Jeho na nebevstoupení do přecistého srdce, jež připravovala svojí nevinností, obětí, svým utrpením a modlitbou. — O sv. Terezii Jež. víme, že velmi zbožně a pečlivě se připravovala na sv. přijímání, že ozdobila co nejkrásněji své srdce, že zářilo čistotou, aby bylo důstojným chrámem jejího nebeského Snoubence Ježíše.

I o nás platí slova Malachiáše proroka: „Přijde do chrámu svého panovník, po kterém vy toužíte“, kdykoliv přistupujeme ke stolu Páně, abychom J. Krista přijímali do svých srdcí. Toto srdce máme náležitě připravit a ozdobit k této božské návštěvě. V čem tato příprava záleží, bude předmětem dnešního našeho rozjímání.

1. Veliké milosti působí sv. přijímání pro naše duše. Vždyť přijímáme Toho, který je dárce všeliké milosti, neboť při sv. přijímání požíváme tělo a krev Ježíše Krista. Avšak tyto milosti obdrží pouze

ten, kdo se na sv. přijímání náležitě připravil. Toho si byla vědoma sv. Terezie Jež., proto její příprava jak na první sv. přijímání, tak na všechna další byla vždy pečlivá. Na první sv. přijímání se připravovala 3 měsíce. O sv. olt. se náležitě všestranně poučila a konala rozjímání. Tím nám ukázala, kterak důkladně se máme na sv. přijímání připravovat. Nemáme s přípravou začítí snad až bezprostředně před sv. přijímáním, nýbrž několik dní předem, při každodenním přijímání alespoň večer před tím. Sv. Terezie byla náležitě o Svátosti olt. poučena jak ve škole, tak doma svojí sestrou Marií. I vy, rodičové, máte své děti o této svátosti náležitě před sv. přijímáním poučiti a vyučování školní doplniti. Jsou to pro děti chvíle nezapomenutelné. Proto rodičové mají povinnost, aby jejich děti byly tak připraveny, aby den sv. přijímání uchovaly v paměti jako den největšího štěstí a blaha, jehož se jim dostalo.

Ze života Napoleonova se vypravuje, že ve společnosti byl jednou otázan, který den svého života považuje za nejšťastnější. Tazatel se domníval, že tento veliký vojevůdce a slavný vítěz franc. bude jmenovati den některého svého slavného vítězství, když nepřítele potřel. Napoleon však se na chvíli zamyslel a potom se zvláštním dojetím pravil: „Nejkrásnější den celého mého dosavadního života byl den prvního sv. přijímání.“ Tak musí odpověděti každý, kdo se na sv. přijímání připravil a jest k sobě upřímný.

2. Sv. Terezie si denně ukládala nějakou oběť před sv. přijímáním a poslední dny před prvním sv. přijímáním ztrávila v pensionátu Benediktinek v Lisieux, v nichž škole se vzdělávala a u nichž také přistoupila po prve ke stolu Páně.¹⁾

Po příkladu svěťce máme si před sv. přijímáním ukládati též nějaké oběti a prodlévati pokud možno o samotě a všeliké společnosti se varovati. Z lásky k Ježíši odřekneme si něco z pokrmů nebo nápoje, nebo nějaké i dovolené zábavy. Ve dny sv. přijímání odřekneme se zábav, i kdyby nám byly sebe milejšími. Cím větších obětí si učiníme, tím hojnějšími milostmi, pokojem a vnitřním blahem odmění nás Kristus. Srdce naše pocítí takovou radost, kterou nám svět se všemi jeho zábavami dáti nemůže.

3. Sv. Terezie se na sv. přijímání připravila sv. zpovědí, ve které očistila se ode všech dětských nedokonalostí, takže duše její byla čistá jako lilie. Hříchu smrtelného se za celý život nedopustila, ale zpovídala se jen z přestupků lehkých. A přece ráda tak činila, třebaže milostiposvěcující po celý svůj život neztratila. Tím spíše se musíme před sv. přijímáním zpovídat my, bychom snad se srdcem, hříchem těžkým, poskvrněným ke stolu Páně nepřistoupili. Buďme pamětlivi slov apoštolových: „Zkusíš pak sám člověk a tak z toho chleba jez a z kalicha pij“ (1. Kor. 11, 28.), neboť kdo jde k sv. přijímání, ač jest si vědom těžkého hříchu, ten „jí sobě odsouzení, jelikož nerozsuzuje těla Páně“ (1. Kr. 11, 29). Tedy před sv. přijímáním zkoumejme pečlivě své srdce a shledáme-li na duši těžkou, smrtelnou vinu, pak poklekneme nejprve u zpovědnice a potom teprve přistupme k oltáři s duší čistou, abychom

přijali do srdce Panovníka, Ježíše Krista a přijetím jeho nejsvětějšího těla a krve zajistili si život věčný.

4. Sv. Terezie po spojení s Ježíšem ve Svát. olt. toužila od svého nejtítlejšího věku. Již tehdy zatoužila po svatém pokrmu, když její starší sestra Leonie byla u prvního sv. přijímání. Ten den se jí vtiskl silně do duše, jak sama píše: „Zcela dobře se pamatuji na první sv. přijímání sestry Leonky i na její družku, chudé to děcko, kterému matička podle pěkného zvyku zámožných alençonských rodin obdarovala novými šaty. Ono chudé dítě zůstalo po celý ten slavný den u Leonie. Večer při slavnostní hostině sedělo na čestném místě.“²⁾

V té době byla sv. Terezie ještě velmi malým dítětem a přece se pamatovala na ten den, poněvadž si připomínala, že i jí jest ten slavný den připraven a velmi se na sv. přijímání těšila a po něm toužila. Později jako řeholnice vyjádřila svoji touhu po nebeském Snoubenci slovy básně:

„Přiď ke mně, přines mi tu blahou milost,
abych, až tebe přijmu, sladká Spáso má,
spět domů směla — do nebeských stanů.“³⁾

I my máme před sv. přijímáním po Ježíši toužiti a si přáti, by k nám ráčil přijíti, by nás oblažil a obšťastnil a s námi se spojil. Volejme vroucně: „Můj Ježíši, po tobě touží duše má, ó přiď ke mně, občerstvi a posilni mě a zůstaň se mnou na věky“. Sv. Terezie praví, že „Ježíš hoří touhou, vstoupiti do srdce našeho.“⁴⁾ Jestliže Srdce Ježíšovo hoří touhou vstoupiti do srdce našeho, nemá i naše srdce hořeti touhou po spojení s tím Spasitelem, který nás tak neskonale miluje, že nás chce na své božské Srdce přivinouti a všemi nebeskými dary svými zahrnouti?

5. Sv. Terezie vzbuzovala před sv. přijímáním víru, naději a lásku k Božskému Spasiteli ve Sv. olt. skrytému, vzbuzovala tři božské cnosti, svatá její duše čerpala sílu k sebezapíravému životu a k utrpení. Svě něžné city vyjadřuje v básni:

„Ó, slyš, jak vroucně volá holubice tvá!
Já věřím, sladký Jezu, doufám, miluji —
pojd', pojd' už, touhou po tobě se ztravuji!“

Zvláště zdůrazňuje svoji lásku k nebeskému Snoubenci opěťovanými slovy: „Miluji tě a dávám se ti navždy!“⁵⁾

Jak něžně vyjadřuje svoje city, jak se vrhá celým svým čistým srdcem, celou svojí bytostí do prohlubně lásky Pána, nežádá nic jiného, než aby přijal její milující srdce, oddává se mu navždy. Všechny věci pozemské a to i ty nejkrásnější jsou jí ničím proti tomu nejvzácnějšímu pokladu, Ježíši ve Sv. olt., všeho se chce ochotně zřici, jen když získá přečistá holubička ta své duši Krista, jedinou životní radost. I my chystajíce se přijmouti Pána ve sv. přijímání volejme vroucně: „Ježíši, věřím, že jsi ve Sv. olt. přítomen jako pravý Bůh a člověk, živý a celý, že knězem proměněným chléb jest pravým tělem a krví tvou, věřím, že jsi tuto svátost ustanovil, abys duši moji živil, aby na cestě pozemského života nezemdlela. Doufám, že mi, všemohoucí a dobrotivý Ježíši,

dáš po smrti věčnou blaženost a že mě vzkřísíš v den nejposlednější. I já tě, po příkladu sv. Terezie nade všechno miluji, miluji tě více než sebe, miluji tě více než všechny tvory na světě — poněvadž jsi sám neskonala láska; — tobě se obětuji, tobě se oddávám všecek se všemi svými tužbami, radostmi i bolestmi. —

6. Sv. Terezii čekala těžká zkouška. Od 16. srpna až do 30. září 1897 dne to jejího věčného spojení s Bohem, dne to její smrti nemohla už pro nebezpečí chrlení krve přijímati nejsv. Sv. olt.⁷⁾ Ač s takovou radostí vždy přijímala tělo Páně, ač po svém miláčku tolik toužila, světice se ochotně podrobila tomuto opatření, uznávajíc plně předpisy církve, které vyžadují pro hodné sv. přijímání i důstojnou přípravu těla a tak zabraňují, aby Sv. olt. nebyla vydána nebezpečí zneuctění.

I my máme se k sv. přijímání připravití řádně též nejen podle duše, ale i podle těla. Tato příprava těla záleží v tom, abychom před sv. přijímáním od půl noci byli úplně lačnými, abychom ničeho nejedli a nepili. Kdo by po půl noci něco byl sebe menšího na př. sousto chleba snědl anebo požil jedinou kapku vody, nemůže toho dne přistoupiti k sv. přijímání, i kdyby tak učinil z nepozornosti, neboť není více lačným, jak předpis žádá. Nesluší se zajisté, aby katolický křesťan obyčejnou stravou se sytil, maje nasycen býti stravou nebeskou, nejsv. Sv. olt. Velmi mne dojala zpráva, že jistá paní, chtějíc jíti k sv. přijímání na svátek Krista Krále, na svatbě svého příbuzného, ač bylo daleko před půlnocí, se zřekla veškerého jídla a pití, aby se nepřipravila o štěstí druhého dne přijímati Sv. olt.

Ti, kdo se ocitli v těžké nemoci a hrozilo jim nebezpečí smrti, mohou přijímati Sv. olt., i kdyby nebyli lačnými. Proto nedobře učinila ona žena, která se mi při zaopatřování přiznala, že by se byla dala již dávno zaopatřit, ale že ráno po několik dnů vždy něco pro mdlobu pojedla a tak se zaopatřováním odkládala. Tato nemocná žena mohla přijímati, i když lačnou nebyla Sv. olt. jako nebeský pokrm na cestu do věčnosti. — Svým odkladem, který činila z nevědomosti, mohlo se státi, že by byla zemřela bez zaopatření vůbec.

Dále se k přípravě podle těla vyžaduje, abychom v počestném oděvu k sv. přijímání přistupovali. I na to jest položiti důraz v nynější době. Počestným oděvem nerozumí se jen oděv čistý a spravený, ale i oděv slušný, který by u paní a dívek zakrýval celé tělo, to jest i krk a ruce. Kdo by takového roucha neměl, tomu by kněz nemohl Sv. olt. podat, i kdyby se toho sebe více dožadoval. Každý si má býti vědom posvátnosti nebeské Hostiny, má si býti vědom, že přijímání samého Boha, ke kterému se máme blížit s tou nejhlubší úctou a svatostí a vážností, která se má odrážeti i v našem šatu!

Dr. v Kr.! Sv. Terezie ve svém listu své rodné sestře Celině píše: „Ach, sestřičko odlučme se od země, vyleťme na horu Lásky, kde je krásná Lilie našich duší, odlučme se od útech Ježíšových, abychom přilnuli toliko k němu“⁸⁾ Světice toužila tak samého Ježíše milovati, že netoužila ani po jeho útechách ve svém utpení, jen aby mohla milovat Jeho samého čistě, nadzemsky, neskonale!

I my odlučme se od všeho pozemského, kdykoli chceme přistoupiti ke stolu Páně. Žádná věc na světě nám nesmí býti dražší než Božský Pán, který má do našich čistých nebo očištěných duší vstoupiti. Vyleťme též na horu Lásky upřímnou, zbožnou modlitbou, tam k tomu svatostánku, kde skrývá se nejbělostnější, nejkrásnější Lilie, sám Kristus, Bůh a člověk, který hoří touhou do srdce našeho vstoupiti. Bezprostředně před sv. přijímáním odevzdejme se do ochrany P. Marie, aby nás na cestě k oltáři provázela a pak budeme jisti, že jsme dobře připraveni, aby Panovník duše naší k nám s radostí zavítal, aby nás oblažil svým nebeským pokrmem, svým pravým tělem, svou pravou krví, po nichž toužíme. Amen.

VI. Při sv. přijímání splývá duše s Ježíšem.

„Duch můj zaplesal v Bohu Spasiteli mém.“ (Luk. 1,47.)

Jest jisto, že není na světě pevnějšího pouta než lásky mezi matkou a synem. Tato láska nespočívá na výhodách časných, vždyť často syn miluje něžně právě tu matku, kterou živí, podporuje. A přece jak neskonale a vroucně miluje syn takový tu svou staríčkou, vetchou matičku, jak se o ni stará a prosí Boha, aby mu ji dlouho zachoval. Nedávno jsem se sešel s takovým hodným synem, ředitelem továrny. Spěchal k své nemocné 75 leté matce a jak se strchoval, aby mu ta drahá maminka nezemřela, ač ji vydržuje a jen toužil, aby ještě dlouhá léta žila nyní v klidu a pokoji, když dříve se tolik, tolik nastarala, než svých 11 dětí vychovala a zaopatřila. — Tak poutá srdce synovo láska k matce pozemské.

Nejlepší syn J. Kristus miloval také nejněžněji svoji předrahou Matku Marii. Od mládí až po hodinu své smrti na Kalvarii podal o tom nesčetné důkazy. P. Maria těšila se z této lásky Synovy, prožila mnoho blažených chvil, kdy láskou ji zahrnoval nejmilejší Syn, duše její plesala v objetí Syna, neboť nebylo něžnějšího spojení než spojení Marie se Synem, který vzal své tělo z přecíště Panny. A P. Maria přijímala opět tělo a krev svého Syna po Jeho nanebevstoupení ve sv. přijímání, plesala ve svém Synu, Bohu a Spasiteli.

Sv. Terezie Jež. též okoušela blaha a štěstí, když duše její ve sv. přijímání se spojovala se svým Snoubencem, Kristem. Duše její z toho spojení byla blažená, že byla takřka u vytržení z tohoto dojemného splnutí svěťice s Pánem.

I my můžeme okoušeti podobného blaha při svatém přijímání, i my můžeme spojit se s Ježíšem ve Sv. olt. a okoušeti milostí a štěstím z toho přelibného spojení. — Nuže, porozjímejme dnes o tom, kterak ve sv. přijímání splývá duše s Ježíšem.

1. Sv. Terezie Jež. k prvnímu sv. přijímání obdržela různé dárky na památku toho slavného pro ni dne. Ale tyto dary, třebaže jí byly milé, nestačily, aby se jen z nich radovala, ona toužila po vzácnějším pokladu, toužila po Ježíši, který naplnil srdce její neskonale blažeností.

Proto toužila opět a to co nejdříve přijímati tělo Páně a žízeň svojí milostné duše uhasiti krví Beránkovou. Praví: „Jen Ježíš sám mě tu mohl uklidniti. Toužila jsem jen po té blahé chvíli, až jej přijmu po druhé. To stalo se v den Nanebevstoupení Páně. Byla jsem tak šťastna, že jsem u sv. stolu klečela mezi otcem a Marií. Slzy mé tekly opět hojně s nevyřeknou sladkostí. Rozjímala jsem a stále jsem si opakovala slova sv. Pavla: „Již nežiji já, Ježíš žije ve mně. Od této druhé návštěvy našeho Pána jsem netoužila po ničem jiném, než abych ho mohla přijímati. To mi bylo dovoleno na všechny svátky. Ach, jak mi tehdy připadaly od sebe vzdáleny!“¹⁾

Sv. Terezie vyznává, že tekly jí slzy radosti, když přijímala tělo a krev Páně, poněvadž cítila, že její bytost takřka se rozplývá v Kristu, že Kristus žije v ní a ona v něm a toto spojení naplňovalo ji blahem takovým, že po jiném na světě netoužila a všechny šperky, krásný šat a všechno to příjemné, co ji obklopovalo, ztrácelo pro ni cenu a přitažlivost u porovnání s tím pokladem, který získala ve Sv. olt.

I my, když přistupujeme ku sv. stolu Páně, si uvědomujeme, že Kristus vstupuje při sv. přijímání v nás a my vstupujeme v něj, že naši bytost naplňuje svojí přítomností. S jakou posvátnou úctou budeme pak přistupovati ke mřížkám oltárním, když si připomeneme, že samého Boha budeme mít hostem naším. Jak zbožná bude po této připomínce naše mysl, jak tato zbožnost bude se zračiti na celé naší postavě. Jak budou sepnuté ruce naše, oči upřené k svatostánku, který za minutinku kněz otevře, aby nám podal Ježíše ve Sv. olt., který si chce ze srdce našeho učiniti svůj příbytek, svůj živý svatostánek, aby přebýval v nás a dovolil nám přebývat v něm.

2. P. Maria zrozením Spasitele světa stala se nejen Matkou Syna Božího, ale matkou všech lidí, které Kristus svou smrtí vykoupil a které povýšil k důstojnosti svých bratrů, kteří jsou určeni pro nebe, vždyť se stali dědici království nebeského, když bylo Vykupitelem učiněno dosti jeho krví za vinu prarodičů Adama a Evy, pro kterou lidé nárok na království nebeské ztratili.

I sv. Terezie stala se matkou duší, které jsou určeny pro nebe, svým utrpením, svojí modlitbou a obětí. Proto se tolik modlila zvláště za hříšníky. A kde nabyta tohoto duchovního mateřství, kde nabyta síly obětovati se za hříšné duše? Jedině ve sv. přijímání ve spojení s Ježíšem. Výslovně praví: „Ó, Ježíši, mělo by mi stačit, že jsem tvou nevěstou, Karmelitkou, že jsem se spojením s tebou stala matkou duší.“²⁾

Jaké to vyznamenání i pro nás, že ve sv. přijímání spojujeme se s Kristem, stáváme se jeho bratry, jeho sestrami, jeho miláčky, pro které chystá místo ve svém království, do té společnosti svatých, kde Jeho Matka jest královnou a kde sv. Terezie, matka duší, se snaží svými přímluvami počet nebešťanů rozmnožiti. Tam okouší duše svěťice té blaženosti neskonale, již požívají duše vyvolených ve spojení s Pánem. Předtuchu této slasti nebeské cítila svěťice již zde na zemi, když byla u sv. přijímání, jak doznává: „Již dlouho se Tereška a Ježíš na sebe dívali a porozuměli si. Toho dne prvního sv. přijímání nebylo naše

setkání toliko prostým pohledem, nýbrž splynutím. Nebyli jsme již dva: Terezie zmizela jako kapka vody v oceánu . . . Zůstal jen Ježíš, On byl Pánem, Králem. . . ³⁾

Jak krásně slovy těmi vylíčila sv. Terezie své spojení, své splynutí s Ježíšem ve sv. přijímání. Sama jakoby zmizela v oceánu lásky Kristovy, kterou ji zahrnoval, kdy srdce její bylo 'naplněno netušeným štěstím. A znova a znova touží po tomto duchovním požitku, po spojení s ním ve sv. přijímání a srdce její jása vstříc Božskému Pánu těmi nejnežnějšími city lásky a oddanosti, jak vyjádřila v básni:

„Mé nebe skrylo se do malé hostie,
kde Ježíš, Zenich můj, se z lásky uzavřel,
chci nabýt sil, kde zdroj se žití rozlije,
kde dnem i nocí dlí můj drahý Spasitel.
Jak sladký okamžik, když něžně přicházíš,
a v sebe mění mě tvé lásky svatý žár!
Ó, lásky, Jednoho, v níž duše letí výš!
Hle, to mých Nebes dar! . . . ⁴⁾

Chceme-li býti následovníky sv. Terezie, chceme-li ji jednou do nebe následovati, musíme se po příkladu jejím často spojovati zde na zemi s božským Pánem ve sv. přijímání. Ale musíme své srdce náležitě na toto podivuhodné spojení připravit zbožnými city, jakými oplývalo srdce sv. Terezie, kdykoli se chystala přistoupiti ke sv. Hostině Pána. Takové city budeme moci vzbuditi, když budeme uvažovati o té nesmírné lásce, jakou Kristus miluje nás. Považme. Jeho božskému Srdci nestačilo, že za nás zemřel v bolestech na kříži, že takřka do poslední kapky prolil za nás svoji nejsvětější, nejdrahocennější krev, vždyť po smrti nechal si ještě otevřítí své srdce, z něhož vylila se jeho krev na zem, aby se pro ni stala požehnaním a ž ní vzešla spása světu: Kristus i potom nezapomíná na nás, sestupuje denně na oltář, nechá se věznit ve svatostánku, jen aby s námi stále byl přítomen i jako člověk, aby naše modlitby a vzdechy nejen slyšel, ale i vyslyšel. A ještě více chce Kristus z lásky k nám. Chce přímo do našeho srdce vstoupiti, s námi se spojití a svým tělem nás nasytiti a svojí krví napojiti . . .

Rečte, není to pastýř předobrá, který nás — své ovce — tak velice a tak nezištně miluje a o nás pečuje? Který pastýř napojuje své ovce vlastní krví? Můžeme si snad stěžovati, že strádáme? Jak sladký odpočinek skýtá duším našim Pán! . . . ⁵⁾ který se s námi ve velebné svátosti spojuje a na své božské srdce, nás tak milující srdce vine? Zda možno tajemství si větší představit, než duše svatá, že smí s Bohem jedno být?“ ⁶⁾

Dr. v Kr.! Rozjímali jsme o tom podivuhodném spojení, splynutí s Ježíšem, jehož jsme účastní při sv. přijímání. Nebyla by to nevděčnost, kdybychom ten nebeský pokrm, ten nebeský nápoj odmítali, kdybychom snad v zaslepenosti hledali pro duši nápoje a nasycení ve světě v těch různých hříšných rozkoších a požitcích, které by nejen naší duši neprospěly, ale naopak jí škodily, ji otravovaly, stravovaly, ničily? Necháme svého nebeského Pastýře volati marně a od jeho slad-

kého hlasu odvrátíme uší svých a půjdeme za svůdnými hlasy nájemníků, kteří ovce nemilují, za ně obětí žádných nepřinášejí a když vidí vlka, zbaběle prchají a ovce na pospas mu nechávají, poněvadž nejsou pastýři pravými, ovce milujícími, ale jen zištnými nájemníky?

Smýšlíme-li to se spásou své duše upřímně, pak zajisté půjdeme za hlasem Toho, který tak nás miloval, že život svůj za nás položil. Chceme-li se však se svým nebeským Pastýřem v nebi radovat, pak musíme se nechati vésti na pastvu, kterou nám v hojnosti poskytuje a na kterou nás tak dojemně zve, jak píše básník: „Jde Ježíš, dobrý pastýř, po nivách Judska jde a mezi liliemi tam pase stádo své.“⁷)

Světlym příkladem jest nám Rodička Boží, která tolik se radovala a plesala ve svém Synu, v Bohu, Spasiteli svém. Vzpomínejme často na slova sv. Terezie Jež., kterými pozdravovala svého Eucharistického Snoubence, kterými velebila to štěstí, kterého se jí dostalo při spojení s Pánem, ve sv. přijímání, jak jsme právě rozjímali. Nuže po příkladu světice přistupujme často ke sv. stolu a přijímejme hodně Svátost olt., neboť pravdivá jsou slova Pastýře nebeského: „Kdo jí mé tělo a pije mou krev, ve mně přebývá a já v něm.“ (Jan 6, 57.) Amen.

VII. Jaké milosti působí sv. přijímání?

„Všemohoucí bude ti žehnati hojným požehnáním s nebe shora.“
(I. Mojž. 49,25.)

Kristus Pán zve nás ke své hostině Svátosti olt. z lásky k našim duším, aby je obšťastnil a oblažil. Jako milující otec pozemský svým dětem jen k dobru a štěstí pomáhá, tak i Ježíš, Pastýř a Pán nejdobrotivější nenechá své věrné děti bez odměny, kdykoli se k nim přiblíží, ba se s nimi ve Sv. olt. spojí. Odměnou Ježíšovou nejsou jen dary pozemské, které jsou pomíjející a srdce lidská nemohou učiniti trvale šťastnými, nýbrž odměnou Eucharistického Krále jsou dobra nadpřirozená, ceny trvalé, která slouží k ozdobě duše a přispívají k její věčné spáse. Každý, kdo přistupuje k sv. přijímání, může se těšiti na splnění příslibení Božího: „Všemohoucí Ježíš Kristus, kterého přijímáš pod způsobem bělostné Hostie, bude ti žehnati hojným požehnáním s nebe.“ Mám za to, že není většího štěstí pro člověka než vědomí, že mu Bůh žehná ve všech pracích a modlitbách a obětech. Nuže, kdo velebí Svátost olt. přijímá, má jistotu, že se mu dostává nejhojnějšího požehnání, největších milostí, které Kristus ochotně svým nejmilejším a nejvěrnějším dětem rozdává a uštěďuje.

P. Maria jest požehnanou mezi ženami, jí všemohoucí obzvláště žehnal, ji obšťastnil dary nejvýznačnějšími, dokonalostí nejvyšší. Nyní v nebi se přimlouvá zvláště za ty, kteří s láskou jejího Syna ve Sv. olt. přijímají a prosí Ho, aby jim žehnal a je oblažoval. Mezi těmi, které Syn Boží obzvláště žehnal, byla sv. Terezie Jež., kdykoli její čistá duše přijímala nejsv. Svátost.

Porozjímajme tedy dnes o milostech, jichž se dostává i nám ve sv. přijímání.

1. Sv. Terezie Jež. s nevýslovným blahem vzpomíná svého prvního sv. přijímání: „Jak sladké bylo políbení první, jež vtiskl Ježíš mé duši! Měla jsem tak velikou, tak hlubokou radost, že jsem ji nemohla už v nitru skrýti. Brzy proudily z očí mých blaživé slzy k velikému úžasu mých druhů. Ty se potom jedna druhé ptaly: „Proč jen plakala?... Postrádala matičku, nebo sestry, která je karmelitkou a kterou má tak ráda?“ A nikdo nepochopil, že když nebeská radost zaplaví srdce, není toto slabé, ve vyhnanství žijící smrtelné srdce s to, aby ji sneslo beze slz. Jak bych se mohla v den prvního sv. přijímání rmoutiti pro nepřítomnost matky? Vždyť v mém srdci bydlilo celé nebe a s návštěvou Ježíšovou přišla ke mně i milená má matička... Ani pro nepřítomnost sestry karmelitky jsem neplakala. Bylť jsme spojeny vroucněji než kdy jindy. Opakuji — jen radost, hluboká, nevýslovná radost naplňovala mé srdce.“¹⁾

Když čteme ta nadšená, jásavá slova sv. Terezie, která vytryskla ze srdce přeblaženého přítomností Ježíšovou, přiznáme, že Kristus žehnal své milé vyvolené květině a kalich její duše naplňoval vůni svých milostí. To se opakovalo vždy, kdykoli světice přijímala Pána do svého srdce, kdykoli sestupoval s nebe, aby si „našel jiné nebe“ v její čisté duši.

I nám uděluje Ježíš svých nadpřirozených darů při sv. přijímání. Dary, které jsme mu sami obětovali: modlitby, oběti, dobré skutky, jež On přijal, nám zase rozděluje, ale ne jako majetek náš, nýbrž jako své vlastnictví. Dává nám je tím, že nás zve ke své hostině ve Sv. olt. jako přítel zváná své přátele. To je znamením utvrzeného přátelství mezi Bohem a člověkem, je znamením přízně Boha k člověku.²⁾ — „Ježíš za svého pozemského života kamkoli vkročil, všude požehnání svého hojně zanechal. Jak veliké a vzácné musí býti ty milosti, jichž se dostává těm, kteří Ježíše v nejsv. Svátosti olt. přijímají,“ volá sv. farář Arský, sv. Jan Vianey.

A opravdu v ulicích města, na cestách, mezi polmi, v zahradách, příbytcích lidských, na horách, na břehu jezer, na moři, zkrátka všude žehnala božská ruka Ježíšova, pokud na zemi dlel. Víme, která na poušti lidem hladovým pomohl a jim zázračně chleby požehnal a je nasýtil. Daleko větších milostí dostává se však těm, kteří přijímají jeho tělo a jeho krev, vždyť jsou hodni, aby spočinuli na božském Srdci Ježíšově, na němž kdysi jednou odpočinul jeho čistý učeďník, Jan, jeho apoštol miláček. My však můžeme často, ba denně s Ježíšem se spojit, s ním se těšiti a laskati, na jeho Srdci spočinouti. Od něho si můžeme vyprositi pro spásu duše své milost, kterou nám ochotně dá, vždyť proto s nebe sestoupil, aby nám žehnal! Ó kéž bychom si vždy těch milostí vážili, po nich toužili. Byli bychom podobni sv. Terezii, která měla jedinou touhu: aby milovala jen Boha jediného a jeho milosti a jen v Bohu (a v ničem jiném na světě) hledala potěšení.³⁾

3. Jsou lidé, kteří se domnívají, že nejsou dosti hodni, aby k sv. přijímání přistupovali na př. že mají různé nedokonalosti, že tělo své náležitě neumrtvili, že se dopouštějí někdy i hříchu všedního, že mají

těžká pokušení. Pro všechny tyto věřící jest Sv. olt. zvlášť potřebná, neboť Sv. olt. právě chrání před hříchy těžkými, aby do nich člověk neupadl v čase pokušení, Svátost olt. zahlašuje hříchy všední. Čím častěji kdo bude přijímat s duší aspoň prostou hříchů smrtelných, tím snáze bude potlačovat své náklonnosti ke zlému, tím méně se bude dopouštět i hříchů všedních dobrovolně tím více bude prospívat v dokonalosti, tím vítězněji bude přemáhati nástrahy zlého ducha.

Jest jisto, že duch zlý nenávidí Sv. olt. a hledí lidi svést, aby ke stolu Páně nepřistupovali, neboť ten kdo se sytí nejsvětějším chlebem svátostným, jest pro peklo ztracen. Proto zlý duch bojácným a úzkostlivým našeptává, aby ke sv. přijímání nechodili a volí k tomu i způsob na oko nevinný, že ten, kdo Sv. olt. přijímati chce, musí býti dokonalý a proto, že ten méně dokonalý, s různými slabostmi není hoden nejsvětějšího pokrmu.

Sv. Terezie upozorňuje všechny takové úzkostlivé duše na leť zlého ducha, který chce zbavit milého Ježíše svatostánku v lidském srdci, věda dobře, že „vše získá, zustane-li ubohé srdce prázdné a bez majitele.“ ⁴⁾ Svěťice dobře poznala, oč usiluje duch zlý. Zlobným úsilím jeho jest odvrátiti věřící od stolu Páně, aby srdce jejich — vznešený to živý svatostánek, — do kterého Kristus tak rád přichází, zůstal prázdný, bez Ježíše Eucharistického, který jest jediným oprávněným Pánem a laskavým majitelem lidského srdce. Je-li srdce člověka prázdné, nemá-li svého pravého majitele, pak usiluje se do takového srdce lidského dostati loupeživý nájemník, lhář od počátku, který svádí takového nešťastníka na scesti, svádí ke hříchu a dokonce drze prohlašuje, že to žádné hříchy nejsou. A konec takového člověka pobloudilého jest život plný hříchů, nepravostí a neřestí a — věčná záhuba.

Proto my nesmíme našeptávání nepřitele naší spásy, ďáblu věřit, nesmíme se za žádnou cenu odloučiti od Eucharistického Krále, Krista. Povinností naší jest, abychom nenechali srdce své prázdné, abychom nenechali duši svoji hladovět, abychom proti úzkostlivým myšlenkám, které nám ke stolu Páně přistoupiti zabraňují, bojovali a nad nimi zvítězili. V pokušení pak obraťme se k P. Marii s prosbou o pomoc a ona pomůže zaplašit pokušení a nás posílí a odvahy dodá, bychom se nebáli k hostině nebeské Ježího Syna ve sv. přijímání přistoupit, nenechali nás strádat a hladovět a žítit duchovně bez velebné Svátosti ...

Sv. Terezie Jež. nás poučuje, kterak si máme v pokušení podobném počínat. Jistá novicka, kterou vedla a vzdělávala sv. Terezie, dopustila se jisté nevěrnosti proti předpisům řeholním. To svěťici, která zastávala úřad novicmistrové, velmi zarmoutilo. Novicka jako pokání za tuto nevěrnost chtěla opominout sv. přijímání a napsala své rozhodnutí sv. Terezii, od níž dostala však tuto odpověď: „Ježíšem milovaná květinko! Stačí, že Vaše kořeny okusily prachu tím, že se Vaše duše pokořila. Vaše korunka se má však otvírat, ba vysoko zvedat, aby Vás Chléb andělský posílil jako oživující rosa a dal Vám potřebné síly ... Já v okamžiku sv. přijímání si někdy představuji svou duši jako tříleté nebo čtyřleté děvčátko, které se při hře rozcuchalo a pošpinilo. Taková

nehoda se mi stala v zápase s dušemi. — Ale tu již spěchá Matička Boží, rychle mi svléká pošpiněnou zástěrku, upravuje mi vlásky a zdobí je pěknou stuhou nebo jen květinou a jsem opět hezká a mohu bez ostychu se zúčastnit hostiny andělské.“⁵⁾

Ridíme se i my radou sv. Terezie. Jestliže se duše naše zašpiní nějakým lehkým přestupkem, nějakou zapomnětlivostí v konání dobrého, rozržitostí v modlitbě, menší nevěrností v plnění povinností svého povolání, nepřesností a přeháněním v řeči a p., pak nevzdalujeme se stolu Páně, jako chtěla učiniti ona novicka. Naopak právě v tomto stavu potřebujeme posily pro svou slabost a kdo jiný nám ji může poskytnouti, než dobrotivý Ježíš, který nás miluje a proto v našem zemlění nás chce nasytiti svým nejsvětějším tělem, svou nejsvětější krví, aby nám tím poskytl ochranu proti nepřítelům naší spásy.

Dobře jest vyzývati Rodičku po příkladu sv. Terezie Jež., aby se přimluvila u svého Syna, aby nehleděl na naše nedokonalosti, ale přijal i naše zemlěná a nedokonalá srdce za svůj přibýtek. Rodička Boží naše prosby neoslyší, naopak nám pomáhá a dobrotivě svými zásluhami doplňuje, co nám chybí na dokonalé výzdobě naší duše, že jest pak očištěna a vyzdobena tak, aby mohla se zúčastnit nebeské hostiny. Po sv. přijímání pak duše naše nabývá krásy netušené, kterou si sotva dovědeme představit, jak praví sv. Magdalena de Paz.: „Přijme-li duše lidská nejsv. Svátost, nabývá takové důstojnosti a krásy, že kdyby ji jí viděl, chtěl by se's jí zrovna klaněti.“⁶⁾

Dr. v Kr.! Slyšeli jsme dnes o milostech, jakých se nám dostává ve sv. přijímání. Viděli jsme, jak přebohatá hostina jest připravena pro naši duši každý den. Právem spisovatelé církevní nazývají sv. přijímání čiši, plnou duchovních rozkoší. Mnozí světcí proto podstoupili smrt, jen aby mohli přijímati nebeského Pána. Slyšeli jsme, kterak P. Maria přispívá svou milostí a zásluhami těm, kteří ke stolu Páně přistupují. Uvedli jsme si na mysl rady sv. Terezie Jež., která nám časté sv. přijímání doporučuje a velebí to štěstí, jehož se jí a tudíž i nám ve sv. přijímání dostává.

Příklad a slova této milé světice nás zajisté nenechají chladnými a lhostejnými k Sv. olt., ale učiníme se předsevzetí, že budeme sytiti duši svoji nebeským pokrmem svátostného Pána. Budeme-li tak činiti často a hodně, pak nejlépe si připravujeme místo v nebesích a zajišťujeme si slavné tělo vzkříšení v den poslední, podle slov P. Ježíše: „Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v den nejposlednější.“ (Jan 7, 55.) Amen.

VIII. Časté a časně sv. přijímání.

„Kochala jsem se rozkoší den každý“. (Přísl. S, 30.)

Nejsv. Svátost olt. byla ve St. zákoně předobrazena manou, bílým, sladkým chlebem, který Bůh sesílal lidu svému na poušti, aby ho sytil každý den: „I pravil Hospodin Mojžíšovi: Hle já vám budu s nebe dštíti chléb; ať vychází lid a sbírá, co stačí na každý den; chci jej zkoušeti,

zda bude jednati dle zákona mého či ne. Dne pak šestého ať uschovají, co přinesli domů; budiž toho dvakrátě tolik, co každodenně sbíratí budou.“ (Gen. 16, 4. 5.) Hospodin praví, že bude každý den sesílati pokrm a přeje si, aby každý den posbíral jedenkaždý chléb, aby se jím živil.

Co poskytl Bůh manou israelitům pro život tělesný, to nám opatřil Kristus Svátostí olt. pro život duší našich. Hospodin si přál, aby každý israelita živil se manou každý den, nemá-li zhynouti na poušti a Ježíš si přeje, abychom posbírali, abychom přijímali jeho chléb nebeský, jeho tělo a krev také každý den, nemáme-li zhynouti duševně, na poušti tohoto života. Jako Hospodin chtěl zkoušeti israelity, zdali budou jednati dle nařízení a zákona jeho, tak i Kristus nás zkoumá, zda-li se řídíme jeho příkazem: „Ját jsem chléb živý, který s nebe sestoupil. Bude-li kdo jísti z chleba toho, živ bude na věky; a chléb, kterýž já dám, tělo mé jest za život světa“ (J. 6, 51. 52.) a zdali denně jeho tělo a krev přijímáme.

P. Maria jistě přání svého nejdražšího Syna vyhověla, kochala se rozkoší nebeské Hostiny ve sv. přijímání každý den, se svým Synem se spojovala. Sv. Terezie Jež. přijímala často, ba, pokud jí to bylo možno a dovoleno, přijímala každý den Pána do svého panenského srdce.

Abychom i my se kochali rozkoší sv. přijímání co nejčastěji, ba každý den, abychom i své dítky k tomu vedli, by záhy k sv. přijímání přistupovaly, k tomu má nás povzbuzovati dnešní naše rozjímání.

1. Sv. Terezie Jež. touživala se srdcem planoucím láskou k božskému svému Snoubenci, aby mohla přijímati tělo a krev Kristovu denně. Podle tehdejšího obyčeje to nebylo tenkrát dovoleno nikomu, ani řeholnici. Proto světice modlívala se vroucně — a to je velmi význačné —, aby se církev navrátila k starému zvyku, tehdy opuštěnému, aby věřící přijímali velebnou Sv. po každé, kdykoli jsou při mši sv. přítomni. V poslední své nemoci s hrdinnou odvahou zachovávala dny sv. přijímání, t. j. dny, ve kterých bylo karmelitkám dovoleno přistupovati ke stolu Páně. Vlekla se pak vždy do kůru s námahou, že těm, kdo znali tajemství jejího utrpení, vstupovaly slzy do očí. Ale jaká zkouška to pro ni byla, když pro chrlení krve a pro ustavičné dusivé záchvaty v posledních pěti týdnech života musila se zříci návštěv svého Boha.“ ‘)

2. Od doby, kdy žila sv. Terezie, se mnoho změnilo ve prospěch těch, kteří touží denně přijímati. Dnes můžeme netoliko duchovně přijímati denně při mši sv., ale dnes můžeme skutečně denně Ježíše ve Sv. olt. do svých srdcí zásluhou Pia X. přijímati, jsme-li prosti hříchu smrtelného.

A takového denního sv. přijímání jest nutno všem nám, kteří žijeme v době, kdy pokušení jest velmi silné a časté, v době, kdy mnozí pokušení opravdu podlehli a od pravé víry Kristovy odpadly. „Opustili pramen vody živé a kopali sobě cisterny rozpukané.“ (Jer. 2, 12.) A co bylo příčinou, že sešli z cesty pravé a dali se na cestu vedoucí k věčnému zatracení? Neudržovali v duši život nadpřirozený, nebeským pokrmem ze Svátostí olt.

I my jsme v podobném nebezpečí. Doráží na nás svět se svými hříšnými zábavami, nemravnou módou, moderním tancem, divadly a biografy. Svět usiluje o naši víru špatnými novinami, časopisy, knihami, svět vysmívá se naší víře v různých nevěreckých spolcích, schůzích, továrnách, dílnách, ve vlaku, v autobusu i tramvaji. I naše tělo se svými nezřízenými žádostmi a náruživostmi, se svými vášněmi, svádí innohého k pádu, neumí-li je držeti na uzdě. Jest to i nepřítel lidstva, ďábel, který dle slov písma sv. „obchází, hledaje, koho by pohltil,“ (I. Petr. 5, 8.) pokouší i nás svést ke hříchu a strhnouti do propasti zkázy.

Kterak odoláme tomuto trojnásobnému mocnému nepříteli spásy naší nesmrtelné duše? Jedině a výhradně častým sv. přijímáním Ježíše, který svou přehorkou smrti na kříži duše naše vykoupil a ďábla potřel. Časté sv. přijímání rozmnožuje v duši milost posvěcující, posiluje v ní život nadpřirozený, seslabuje zlé náklonnosti, které po sv. přijímání ztrácí na své síle, takže všechno můžeme, tedy i zvítěziti nad pokušením sebe silnějším pomocí toho Pána, který nás sílí.“ (Til. 4, 13.) ²⁾

Takové síly proti pokušením potřebuje naše mládež, potřebují naše děti. „Jaká mládež, takový budoucí národ,“ říkáva se — a je to pravda. Co by nám však byla platná lesklá slova pro mládež určená, co platný všechny vymoženosti doby, co platný všechny oslavy, kdybychom měli zkaženou mládež? Potřebujeme zdravých, silných lidí, kteří budou moci převzít zodpovědnost, vésti národ a pro něj pracovati. K tomu potřebujeme dobře vychovaný, nezkažený, nerozvrácený dorost a ne potácející se stíny lenosti, nepořádku, prostopášnosti a rozvratu. Nutno tedy vychovati krásné, mravné a silné pokolení, neboť jen zdravý a mravný národ jest národem silným. My katolíci, musíme býti stále připraveni k boji o naši budoucnost, musíme se snažiti odvrátiti od našich dětí, od naší mládeže všechno škodlivé, nemravné, všechny novoty, poškozující zdraví našeho dorostu a ničící nevinnost jejich srdcí.

Kdo pomůže nám vychovati tak čisté a zdatné pokolení? Jedině J. Kristus ve Sv. olt. přítomný, který děti tak neskonale miloval, jim žehnal a proto od nich byl oslavován při slavnostním vjezdu do Jerusalema na Květnou neděli. „Proto veliký papež Pius X., který si obral za svůj cíl „Obnoviti vše v Kristu“, s durazem kladl na srdce nejen věřícím dospělým, ale i malým dítkám, aby chodily ke sv. přijímání často, možno-li denně. Vždyť nemá-li duše smrtelného hříchu, nemusí jíti ani před každým sv. přijímáním ke sv. zpovědi, u těch pak, kteří přijímají každodenně, stačí sv. zpověď jednou za týden, nebo výjimečně jednou i za čtrnáct dní. A sv. Otec nepožaduje u dítek i sedmiletých, leč aby dovedly rozeznávatí tělo Páně od chleba obyčejného, aby děti měly nejdůležitější všechné znalosti o pravdách víry a jakés takés užívání rozumu. ³⁾

Svátost olt. v nejstarších dobách církve podávána pod způsobu vína nemluvnatům a později dětem částečky zbylé po dospělých. Proto sv. Otec Pius X. volá: „A věru, když ve starých dobách zbylé částečky svátostných způsob podávány byly i nemluvnatům, zdá se, že nestává spravedlivé činy, proč by se nvní na dětech, kteří žijí v nejšťastněj-

ších dobách první čistoty a nevinnosti a zázračného onoho pokrmu pro tolik nástrah a nebezpečí svého věku v nejvyšší stupni potřebují, obzvláštní příprava vyžadovati měla.“ *)

3. Sv. Terezie doporučuje časté sv. přijímání: „Pán nesestupuje denně proto, aby zůstal uzavřen v zlaté cibori, nýbrž proto sestupuje s nebe, aby našel jiné nebe, nebe naší duše, v němž je přeshasten.“ ⁵⁾ A které srdce jest čistší a krásnější než srdce nevinného dítěte, které jest opravdu nejvhodnějším místem, kde by nebeský Host spočinul, které lidské srdce jest nejvíc uzpůsobené, aby v něm božský Pán byl přeshasten, které srdce tak milým, kde by si Spasitel našel jiné nebe, než které opustil, když sestoupil na zem a skryl se pod způsobu bělostné Hostie? Jest to zajisté srdce dětí, které Ježíš tak neskonale miluje a po jejich lásce a oddanosti tak převelice touží.

Z dítěte záhy ke sv. stolu Páně přistupujících vyrůstají nám dobří mužové, šlechetné ženy, chloubou církve a radost Pána na nebesích. Z takových mladičkových komunikantů dospívají nám mladíci, kteří se později rozhodnou pro povolání kněžské, pro svatou službu Páně u oltáře. Proto matky, které chcete mít ze synů svých jednou kněze — a ten úmysl je zajisté bohumilý, zvláště v nynějších dobách, kdy řady dělníků na vinici Páně jsou tak prořídle — veďte záhy své synky k oltářním mřížkám, aby přijali Sv. olt. Ježíš ve Sv. olt. v nich vzbudí touhu státí se jednou sluhou Božími, svolávajícími Pána na oltář při proměňování, při mši svaté.

Malý Ondřej Bernard byl chlapcem nejen velmi nadaným, ale i zbožným a hodným. U věku, kdy jiné děti mají smysl jen pro skotačení, hrál Ondřej již obstojně na housle a na klavír. Vůbec celá jeho bytost vydechovala vůni umělecky založené duše a neobyčejné vznešenosti. V 8 letech přistoupil k prvnímu sv. přijímání a učinil před sochou P. Marie, visící nad jeho lůžkem krásný slib. Hle, co napsal v tento slavný pro něho den: „Dnes jsem byl prvně u sv. přijímání; připadám si tak velký, ačkoliv je mi teprv 8 let a srdce moje jest plno lásky k Ježíši. Chci jej vždy milovati. Vím, že bych jej zarmoutil hříchem, proto jsem ho vroucně žádal, když ke mně přišel a mne nalezl, aby mne raději nechal zemřítí, než abych hříchem urazil jeho Svatost.“

Taková vřelá láska k Ježíši se vznítla v srdci tohoto podivuhodného chlapce po prvním sv. přijímání. A jak bohumilé předsevzetí si činil, že nechce nikdy Spasiteli učiniti zármutek těžkým hříchem. A předsevzetí tomu dostál, poněvadž chodil takřka denně ke sv. přijímání. Když povyrostl, pojal úmysl státí se knězem a missionářem. Píše o tom jednomu knězi: „Prosím tolik Ježíše, aby mne učinil knězem — missionářem a to proto, poněvadž jej miluji více než celý svět. Nevím ještě, jak to dopadne, ale vím, že se jím stanu, budu-li živ.“

Bůh však usoudil jinak. Povolal ho k sobě — den po operaci — ve 12 letech, aby mu sloužil jako vyvolený květ nevinnosti ustavičně v nebesích. Zemřel v Lisieux, v blízkosti sv. Terezie Jež., šeptaje jako ona: „Ježíši, miluji tě.“ Kněží, kteří Ondřeje znali, mají za to, že zemřel v bělostném rouše křestní nevinnosti a tvrdí, že nikdy neviděli

podobně zbožného dítěte! Hle, to způsobilo ranní a časté sv. přijímání. Ježíš ve Sv. olt. tak žehnal tomu dítěti, že se stalo omilostněným a dosáhlo jistě věčné blaženosti a kdyby byl malý Ondřej zůstal na živu, byl by se stal svatým knězem!

Dr. v Kr.! Panna Maria kochala se denně rozkoší býti spojenou se svým milým Synem ve Sv. olt., dokud nebyla vzata do nebe. Proto kdo se spojuje denně s Ježíšem ve sv. přijímání, jest opravdovým jejím následovníkem, jest dítětem Mariánským. Není možno ani jinak. Kdo miluje Marii, miluje i jejího Syna. A jak lépe může kdo svoji lásku k Ježíši ukazovati, než-li když žije tak svatě a čistě, aby mohl denně přijímatí Toho, kterého miluje a z jeho blízké přítomnosti ve svém srdci se může těšiti každý den!

Příkladem jest nám sv. Terezie, která tolik milovala Ježíše, protože se s ním co nejčastěji spojovala ve sv. přijímání. „Ježíš, jenž viděl mou touhu, vnukl mému zpovědníkovi, aby mi dovolil přijímatí několikrát týdně,“⁶) praví svěřice. Proto přijímejme i my co nejčastěji, možno-li denně a vědme k tomu i své děti, chceme-li je vychovati opravdu pro nebe, k upřímné lásce k Ježíši, ochránci a příteli dětí. A Ježíši, kterého jsme denně přijímali ve Sv. olt. skrytého, nám i našim milým dopřeje po smrti okoušeti rozkoší nebeských a po celou věčnost s ním se radovati. Amen.

IX. Časté sv. přijímání lékem naší doby.

„Vezmi oběd, který ti posílá Bůh.“ (Dan. 14, 36.)

V Písmě sv. St. zákona čteme, kterak veliký prorok Daniel popudil proti sobě Babyloňany, když ukázal, že se ve své pošetilosti klaní obyčejnému zvířeti jako Bohu. I hodili rozzuření pohané Daniela do jámy lví a byl tam šest dní, aniž by mu lvové, ač vyhladovělí ublížili. Byl pak v Judsku Habakuk prorok; ten uvařil pokrm; nadrobil chleba do okřínku, šel na pole, aby to donesl žencům. I řekl anděl Páně Habakukovi: „Zanes oběd, který máš, do Babylona Danielovi, jenž jest ve lví jámě.“ Habakuk namítal: „Pane, Babylona jsem neviděl a jámy neznám.“ Ale anděl Páně uchopil ho na vrchu za hlavu, nesl ho za vlasy a postavil ho v Babyloně nad jamou prudkostí svého ducha. I zvolal Habakuk: „Danieli, služebníče Boží, vezmi oběd, který posílá ti Bůh!“ Daniel řekl: „Rozpomněl se's na mne, Bože, a neopustil jsi milujících tebe.“ I vstal Daniel a jedl.“ (Dan. 14, 32.—38.)

Daniel v jámě lví vyhladověl, šest dnů ničeho nejedl, byl blízce smrti vysílením a úzkostí. A tu mu Bůh poslal skrze anděla proroka Habakuka, který jej pokrmem nasýtil a před smrtí zachránil. — Lidé nynějšího světa jsou též vyhladovělí a to duševně. Duše jejich hladově uvržena jsouc nepřáteli spásy do jámy mravní bída a propasti bludů, kde se všech stran dorážejí šelmy hříchů a vášní. A kde jest záchrana proti té smrtelné nemoci, proti té oídě mravní? Jediným lékem jest nebeský pokrm, který Kristus ve Sv. olt. nám zanechal. A nebude lépe, dokud lidstvo tohoto nebeského léku, tohoto pokrmu, zachraňu-

jícího před smrtí, nebude co nejčastěji, ba denně užívat. Jsme-li nemocní, nestačí jednou za čas vzít léku, jest třeba tak činit denně, ba v některých případech i vícekrát za den a totéž platí o léku pro duše, Svátosti oltářní.

P. Maria jest tím andělem starajícím se o pokrm pro naše zemle-né, hladové duše, proto vede nás tam před svatostánek, ukazujíc, že jediným lékem všechen hlad utištujícím, každou nemoc léčícím, všechnu bídu odstraňujícím jest tělo a krev nejmilejšího Syna, který denně sestupuje na oltář, aby duše živil. Sv. Terezie J. toužila po tom pokrmu nebeském, který nám Ježíš nabízí, přála si denně přijímat, neboť věřila, že Sv. olt. je záchranou, lékem hříšníkům, ochranou pak duším čistým.

Porozjímejte tedy dnes, že Svátost olt. jest lékem zvláště pro dobu nynější.

1. Již jsme slyšeli, jak sv. Terezie J. těžce nesla, že podle tehdejšího obyčeje nebylo jí dovoleno každodenně ke stolu Páně přistupovat: „Nemohu přistupovati k sv. přijímání tak často, jak bych chtěla. Ale, Pane, což nejsi všemohoucí?“⁴¹⁾ tak si posteskla svěťice. Proto ke všemohoucímu Pánu se modlila, aby bylo dovoleno všem čistým a očistěným duším přijímat denně nejsv. Svátost. Pro duši sv. Terezie, toužící býti denně v objetí lásky Božského Snoubence, bylo pravým mučednictvím, že se musila zříkati denního sv. přijímání a proto slíbila, že jakmile se dostane do nebe, bude Pána prosit o výsadu denního sv. přijímání pro řeholní rodinu. V tom byla vyslyšena bez odkladu.

Můžeme však právem se domýšleti, že sv. Terezie do své přímluvy u Boha pojala i všechny katolíky, aby mohli přijímati denně vel. Svátost. I v tom Bůh svoji milou svěťici vyslyšel. Byl to papež Pius X., který vydal svá požehnaná ustanovení o častém sv. přijímání všech katol. křesťanů dospělých i dítek. Ve své encyklice doporučuje časté sv. přijímání a obrací se proti bludnému učení, že nejsv. sv. Sv. olt. jest odměnou, nikoli však lékem proti lidské slabosti. V pravdě však naopak soudil sněm tridentský, uče, že Sv. olt. je protijed proti každodenním chybám a lék, který nás před těžkými hříchy chrání; na tuto správnou nauku opět položila důraz sv. kongregace ze dne 26. X. 1905, kterým otevřela cestu ke každodennímu sv. přijímání všem katolíkům: dospělým i útlověkým, toliko dvě podmínky kladouc: stav milosti posvěcující a pravý šlechetný úmysl.²⁾

2. Sv. Terezie se narodila 2. ledna 1873, bylo by jí tedy, kdyby se dožila nynější doby 58 let. Jest to tedy svěťice, která žila v době poslední, jest naší současnicí, znala tudíž nedostatky a bídu dnešního světa, znala těžkosti, potřeby a nemoci doby nynější a poněvadž ve svém něžném srdci soucítila s touto bídou mravní, hleděla jí odpomoci. K tomu nacházela jediný jistý prostředek, jediný uzdravující lék rány a nemoci přítomného času a tím lékem dle jejího učení jest časté, ba denní přijímání nejsv. Sv. olt. Proto její láskou plná duše říkala, že s nebe bude posílat růže milosti. A jednou z nejkrásnějších růží, které nemocnému lidstvu na Bohu vymodlila, jest dovolení častého sv. přijímání, které bylo ohlášeno ústy nejvyšší hlavy církve, papeže Pia X.

Doba naše opravdu je nemocná a léku potřebuje. V 11. st. mnoho panovníků, rytířů, bojovníků a jiných obětavých křesťanů uposlechlo výzvy, aby z rukou nevěřících dobyta byla země svatá, kdy mohamedané ohrožovali křesťanství v místech, posvěcených Spasitelem. A když se rozhlédnete dnes kolem sebe, nespátříte, že i v dnešní době máme mnoho podobných mohamedánů, kteří jsou ještě nebezpečnější svým životem, svou nevědomostí, svou nevybíravostí v boji, svou krvežíznivostí, svým úporným úsilím, o to, aby všechen svět zapadl do onoho bahna, ve kterém by bídne zahynul bez pomoci, bez záchrany, kterou poskytnouti může toliko milosrdná ruka Boží.

Kdo sleduje náboženský život u nás, vyzná, že velice poklesl. Svědky toho neklamnými jsou: nechuf k modlitbě, znesvěcování nedělí a svátků, na mnohých místech prázdné kostely, prázdné zpovědnice, prázdné mřížky u oltáře, zato přeplněné biografy, přeplněné místnosti zábavní, přeplněné trestnice, přeplněné ústavy pro choromyslné. Národ hyne. Kdo jej zachrání? Co povznese opět pokleslý život náboženský? Jen a jediné pevná víra a dětinná úcta k Ježíši Kristu v nejsv. Svátosti olt.³⁾, jediné denní nebo aspoň týdenní sv. přijímání duší, nacházejících se v posvěcující milosti Boží, duší pravého, šlechetného úmyslu. J. Kristus ve Sv. olt. jest tím lékařem, který obvažuje rány Samaritána nynějšího světa a nalévá do nich oleje náboženské horlivosti a vede do bezpečného útulku klidu, spokojenosti a štěstí.

3. Jest smutným dukazem nemoci nynější doby nedostatek lásky k bližnímu. Mocní utiskují bezbranné, někteří zaměstnavatelé spoří na mzdě dělníků a sami nad míru bohatnou a zase někteří zaměstnanci nepoctivě pracují, i spravedlivé své zaměstnavatele nenávidí, proti nim mluví, druhé podpichují a pobuřují. A co ty spousty vražd lidí nevinných z lakoty nebo z chlípnosti, ty četné smělé loupeže, rafinované podvody nesvědčí o tom, že vymizela z přecetných srdcí láska k bližnímu, ten překrásný květ a nádherné ovoce víry Kristovy? Ani mezi příbuznými není té upřímnosti a lásky, jaká druhy bývala. Právě se dočítám, jak bratr vlastního bratra ošidil o 50 tisíc a byl proto zatčen.⁴⁾ To jest smutný obrázek, jak uvadla i láska k těm, s nimiž nás pojí stejná krev. Když to všechno uvážíme, musíme se smutkem v srdci říci, hyne rodina a potom bude co nejdříve hynout celý národ.

Kde najdem léku proti této hrozné chorobě, která nám takovou starost působí, která nás naplňuje velikou bází před budoucností našeho národa? Jedině léku nalezneme v častém sv. přijímání Eucharistického Krále. Kdo přistupuje k sv. přijímání má míti v srdci to, co měl Kristus: totiž celý svět, všechny lidi, které je třeba spasit, má chovati v srdci svém lásku ku svému bližnímu. A tu jak přirozeno, mají míti podle zákona lásky především místo v našem srdci ti, kteří jsou srdci našemu nejdražšími rodiče, bratři, sestry, příbuzní, známí a pak všichni ostatní lidé, kteří naší lásky potřebují. Obětování sv. přijímání za druhého jest činiti vznešeným a krásným. Přijímání tělo a krev Páně za bližního, je vydati se za něho, jako se Kristus vydal za nás a to vydati se v touž chvíli, kdy se Kristus nám dává za pokrm ve sv. přijímání.

To jest zajisté vrcholný čin lásky k bližnímu, který jest možný jedině při častém sv. přijímání. Bůh takovou lásku miluje, protože jest nezištná. Jest to láska téhož druhu, jako láska Ježíše, pníciho za nás na kříži na hoře Kalvarské. ⁵⁾

Proto chceme-li, aby láska bratrská, láska sesterská, láska rodičů k dětem, dětí k rodičům, láska k bližnímu vubec znovu se vznítla a zaplála v srdcích lidských, pak přistupujme často ke stolu Páně a obětujme sv. přijímání z lásky za sebe navzájem. Jak mile zní zpráva takového mladíka, který s jinými ještě druhý, každý týden přistupuje k sv. přijímání: „Jak pěkně, svorně se snáší mezi sebou rolník, krejčovský pomocník, student, úředník, zednický učeň.“ ⁶⁾ K takové lásce, svornosti a harmonii přispívá ten vzácný lék, časté sv. přijímání.

4. Jest ještě jedna duchovní nemoc v naší době velmi rozšířená mezi katolíky: nedostatek statečnosti ve vyznávání víry. Jsou lidé plni bázně, kdykoli se jedná o to, aby víru svou veřejně vyznali a před světem osvědčili. Z této naší nemoci, z této slabosti velmi těží naši nepřátelé a troufají si veřejně naši svatou víru urážet, tupit, sesměšňovat a naši lidé k tomu zbaběle mlčí, svou víru nebrání ani slovem, ba snad k těmto urážkám a pohanám i přizvukují a k posměchu nepřátel přidávají snad i posměch svůj.

Jak nás bolí taková chabost a nestatečnost! Kde najdeme proti ní léku? Opět u Spasitele ve Sv. olt., který roznítí srdce slabých k neohroženosti a vzbudí u nich slova, kterými by víru svou obhájili a útoky na ni odrazili. Jen ten, kdo jest často u stolu Páně, jest k tomu schopen, jak píše jeden z nich: „Denně děkuji Svátostnému Kristu za milost býti jeho obhájcem před lidmi od církve odpadlími, nebo ve víře vlažnými a konati mezi nimi dobrý laický apoštolát. Přál bych vám jednou slyšet takovou debatu v našem závodě o Bohu, církvi a náboženství. Jejím výsledkem obvykle jest, že já a můj přítel K. vítězíme a v tom právě vidím svou povinnost. Jakou radost nám to působí, když my dvacetiletí jsme vítězové a oni — čtyřicetiletí mlčí.“ ⁷⁾

Hle, jak léčí časté sv. přijímání nestatečnost a jakou neohroženost a pohotovost vlévá Kristus do srdcí těch, kteří se s ním často v Eucharistii spojují. Proto jest dobře, kde se tvoří takové kroužky a spolky těch, kteří slibují, že budou často přijímat velebnou Svátost a to nejméně jednou za měsíc. Sv. Otec Pius XI. v enc. „*Caritatem docet*“ poslané biskupům československým k mil. oslavám sv. Václava zakládání těchto spolků doporučuje, když praví: „Ty spolky necht' se horlivě rozšiřují, které pěstují časté přijímání nejsv. Svátosti.“

Dr. v Kr.! V našich svatyních denně sestupuje Ježíš na oltář z lásky k nám a nabízí nám své tělo a svou krev k přijímání, aby nám pomáhal, nás sílil, nás léčil od všelikých neduhů. Neodmítejte tohoto vzácného daru, který nám dává dobrotivý Ježíš, ale „vezměte a jzte!“ (Mat. 26,26.) Nebudme cizinci ani příliš řídkými hostmi u stolu Páně, aby se na nás jednou nevyplnila jeho slova: „Neznám vás!“ (Mat. 25,12), ale přistupujme často, ba možno-li každý den k sv. přijímání. Je to přáním P. Marie, abychom denně jejího Syna přijali a léku pro své nemoci

a choroby mravní načerpali. Tohoto převzácného léku, denního přijímání Svátosti olt. nám vyprosila na Ježíši sv. Terezie. Vážme si tohoto blaha, tohoto léku, neboť jest zárukou, že se nám po útrapách tohoto života dostane jednou blaženosti věčné. Amen.

X. Co máme činit po sv. přijímání?

„Velebí duše má Hospodina.“

(Luk. 1, 46.)

Když bohabožné ženě Starozákonní Judith se podařilo osvoboditi své rodné město Bethulii od náporu assyrského vojska a obyvatelé mohli volně sloužiti Hospodinu, vybídla Judith lidi, aby s ní velebili Boha a poděkovali mu za milost její ochrany a vítězství. Plna díky volá ve shromáždění rozradostněného lidu: „Živ je Hospodin! Ostříhal mne anděl jeho i když jsem šla odsud, i když jsem byla tam i když jsem zase šla sem, a nedopustil, Hospodin, Bůh můj, abych poskvrněna byla já, služebnice jeho, ale bez poskvrny hříchů navrátil vám mne, která se raduji, on že zvítězil, já že jsem unikla a vy že jste vysvobozeni. Chvalte jej všichni, neboť je dobrý, neboť na věky trvá milosrdenství jeho.“ (Jud. 13, 20. 21.)

Náplň předobrazu Starozákonního P. Maria, když stala se zastíněním Ducha svatého Matkou Vykupitele, odebrala se s chvátáním ke příbuzné Alžbětě, aby jí oznámila radostnou tuto novinu. A když Alžběta pozdravila Rodičku Spasitele: „A blahoslavená, která jsi uvěřila, neboť se vyplní ty věci, které ti byly pověřeny od Pána“, zajásala Maria: „Velebí duše má Hospodina.“ (Luk. 1, 46.) Víme, že Bůh vyvolil Pannu Nazaret. za Matku svého Syna pro její čistotu a ostatní její cnosti, ale Maria vysoké vyznamenání, že se s ní spojilo věčné Slovo, druhá božská osoba, nepřičítá nijak svým zásluhám, nýbrž velebí za to Hospodina, jej upřímně oslavuje, jemu se pokorně klaní, jemu děkuje.

I k nám přichází Syn Boží, kdykoli jdeme k sv. přijímání, s námi se spojuje, v našem srdci přebývá. Jaká to pro nás milost, jaké to vyznamenání, že můžeme hostit samého Boha. Jest pro to hodno a spravedливо, abychom Ježíši za tu milost poděkovali, jemu se obětovali, jej velebili. Učiníme-li tak, budeme následovati vznešený příklad, sv. Terezie Jež., která se Pánu vždy po sv. přijímání zcela odevzdala a jemu se pokorně klaněla.

Nuže, rozjímajme dnes o tom, jak máme velebiti Ježíše a co máme činit po sv. přijímání?

1. Když duchovní vůdce sv. Terezie byl představenými z Lisieux přeložen do Kanady a ona byla tak zbavena pozemského vůdce, „obrátíla se květinka“, jak o sobě píše „přesazená na výšiny karmelské úplně k nejvyššímu vůdci Ježíši a rozvila se ve stínu jeho kříže. Jeho slzy, jeho drahocenná krev jí byly ovlažující rosou, jeho klanění nejhodnější tvář byla jejím zářným sluncem... Zároveň její pokorná, prostinká duše stávala se ještě pokornější a ještě prostší, neboť dostupovala nejvyššího stupně dokonalosti. Neboť čím více se člověk blíží k Bohu, tím prostší se stává...¹⁾

My ve sv. přijímání nejen jsme se k Bohu přiblížili, my jsme se s ním přímo spojili, neboť Ježíš, pravý Bůh, přebývá v nás a my v něm. Jaká to nesmírná milost pro nás tvory, že jest nám dovoleno samého Boha přijímati do svých srdcí! Jaká to převeliká láska Ježíšova k synum lidským! Co jiného máme za tu velikou milost učiniti, než před Pánem se po sv. přijímání pokořiti a jemu se klaněti, vždyť je to „Slunce zářící, jehož tvář je klanění nejhodnější“, praví sv. Terezie. Nuže pokořme a klaňme se. Je to svatou povinností naší. Pán má zálibu v naší úctě a touží po ní. Klaňme se mu hned při sv. oběti, kdy přišel mezi nás, zajdeme si k němu i mimo mši sv. v den našeho přijímání na př. odpoledne a tu v tichu kostelním, kde snad není ani človíčka, ale za to tisíce andělů obletují jeho trůn — svatostánek na oltáři — skloňme své čelo před jeho Velebností, vyznávejme jeho božství, chvalme jeho dobrotu, vzpomínejme na jeho bolesti a radujme se z jeho věčné slávy a z jeho vítězství.“²⁾

Zajímavý příklad se vypravuje ze života kardinála Mermilloda, dokud byl farářem v Ženevě. Kázal o velebné Svátosti a mezi jeho posluchači byla také vznešená dáma, nekatolička. Slova řečníkova ji nechala úplně chladnou. Až jednou večer zůstala tajně v kostele a pozorovala kazatele, jak se chová před svatostánkem, myslí-li, že je sám. Ze svého úkrytu spatřila zbožného kněze, jak líbá kostelní podlahu před svatostánkem. A tento jediný pohled ji obrátil. Stala se horlivou katoličkou.³⁾

Tak si počínejme i my vždycky před velebnou Svátostí olt.; svým klaněním, svým pokleknutím vzdávejme Ježíši Eucharistickému čest, která jemu jako Bohu přísluší. Tím dáme všem dobrý příklad a odčiníme aspoň poněkud ty urážky, ty loupeže a svatokrádeže, kterých jest mu snášeti od lidí bezbožných a zločinných ve Sv. olt. „Ale i mnozí katolíci nechovají se v kostele dosti uctivě, jak se na katolíky sluší. Před svatostánkem, ve kterém přebývá ve svaté hostii Božský Spasitel ani nepokleknou, ač věčné světlo před oltářem hořící je upozorňuje, že na oltáři ve svatostánku jest nejsvět. Svátost. Je-li nejsv. Sv. na oltáři ať v monstranci nebo v ciborium vystavena, zůstanou někteří klidně sedět nebo státi, ač zdravé tělo jim dovoluje pokleknouti a jestliže pokrčí jednu nohu nebo poněkud skloní svoji hlavu, myslí, že již prokázali Kristu Pánu, přítomnému ve Velebné Svátosti, velkou čest.“⁴⁾

Proto my hledme svým příkladem vlažné a nevědomé katolíky poučit, jaká čest patří Svátost. Spasiteli, jemu se klaňme v hloubi pokorné duše své ale tuto svoji nejhlubší úctu ukazujme též svým zevnějškem, držením svého těla. Je-li Sv. olt. na oltáři, poklekněme vždy na obě kolena jako na př. při mši sv. od proměňování a pozdvihování až do přijímání kněze, potom při požehnání, jakmile kněz Sv. olt. vystavil na oltář až do té chvíle, když ji zase uschoval ve svatostánku. Obojí se oznamuje zvoněním ministrantovým.

2. Sv. Terezie ukazovala v celém svém životě svoji vděčnost za všechny milosti, za všechny dary, za milosrdenství Boží i za utrpení. Tyto vděčné city vyjadřovala ve zbožných modlitbách: „Pro mne je

modlitba pozdvížením srdce k nebesům, vyslaným pohledem duše, výkřikem lásky a vděčnosti v radosti i bolu.“⁵⁾ Zvláště po sv. přijímání duše její rozplývala se vděčností k svému nebeskému Snoubenci, který do duše její sestoupil.

I my po sv. přijímání máme Ježíši co nejvroucněji poděkovati za to štěstí, že k nám ráčil přijíti. Vždyť jsme si to ani nezasloužili. Je to jediné milost Boží, že jsme byli vyvoleni Pánem za jeho přátele, za jeho miláčky. On bez našich zásluh nás povýšil z prachu nicoty k důstojenství dítek Božích, oblékl nám roucho posvěcující milosti Boží, jako onen král oblékl ve svatební roucho žebráky, nuzné, zmrzačené — a připravil nám hostinu neskonale sladkosti, nasytiv nás chlebem všecku líbeznot v sobě majícím. Jak by mohlo srdce naše zůstatí chladným k tolikेरé lásce Pána a ústa nepropuknouti ve slova plná vděčnosti: „Přijmiž o, Pane Ježíši Kriste, — dík muj nejvroucnější za tu nevýslovnou lásku, která tě pohnula přijíti ke mně a býti se mnou!“

Tato vnitřní vděčnost má se obrazeti i v našem chování zevnějším, v naši tváři. Plní posvátné vděčnosti, s očima k zemi sklopenýma, s rukama sepjatýma, odstupujeme od mřížek, kde se nám Ježíš odevzdal a odcházíme na své předešlé místo. Tam poklekne na obě kolena a upíráme zraky své na oltář, nebo provázíme P. Ježíše, kterak se jiným podává, dokud kněz Sv. olt. neuzavřel do svatostánku. Svoji vděčnost k P. Ježíši pronášíme slovy nehledanými, ale upřímnými a vřelými. Při tom si nevšímáme ničeho jiného, oči naše nevidí nikoho než Krista pod bělostnou způsobou hostie, jeho služebníka, kněze, oltář a svatostánek.

3. Sv. Ter. J. po sv. přijímání se Ježíši obětovala a svá předsevzetí předkládala, jak píše: „Při díkyčinění po sv. přijímání jsem si často opakovala toto místo z následování Krista“: O Bože můj, sladkosti nevýslovná, proměň mi veškerou pozemskou útěchu v hořkost.“ Tato slova mi bezděky splývala se rtů. Vyslovovala jsem je, jako když dítě opakuje, co mu milovaná osoba předfíkává.“⁶⁾

Po příkladu svěťice máme i my sobě spasitelná předsevzetí činiti, že budeme žiti tak, jak se Bohu líbí: „Den sv. přijímání jest den velkých předsevzetí, která mají trvati po celý život, jest to den věčné a nezrušitelné smlouvy, kterou se zavazujeme chtíti jen dobro a to vždycky, všude a úplně. Je to slib nehynoucí lásky, oběť ubohého srdce tvorova, které neví, jak se má odvděčiti svému Stvořiteli, Vykupiteli a Posvětiteli... Není tak snadno možné, aby si člověk zamiloval klamně radosti světa, kdo okusil slasti Spasitelových, není možné, aby pošpinil zemským blátem čistý šat, který měl u této hostiny.“⁷⁾

Po sv. přijímání máme si umíniti, že budeme žiti životem v Kristu, neboť „Kristus je náš život“ (Kol. 3, 4.) Tento život nadpřirozený musíme ukazovati skutky svými „aby i život Ježíšův zievil se ve smrtelném těle našem“ (II. Kor. 4, 11.) Musíme si předsevzítí, že budeme mysliti, mluvití, souditi podle svého rozumu správného, osvětleného nadpřirozeným světlem nauky Kristovy. Dále si musíme umíniti, že budeme užívati věcí pozemských jen potud, pokud by nám nepřekázely

na cestě do života věčného anebo dokonce tohoto života neohrožily, čili že budeme užívatí všeho s křesťanskou mírností, třebaže si umíníme, že budeme povinnosti a práce s naším povoláním pozemským spojené konati přesně, neboť toť jest vůle Boží. Nezamítáme žádného užitku z pozemských děl Stvořitelových, mírníme se jen, abychom jich neužívali špatně nebo bez míry.“⁸⁾

Dr. v Kr.! Veliké jsou milosti, kterých se nám ve sv. přijímání dostává a to bez našich zásluh, jak jsme právě rozjímalí. Čím větší dobrodiní se někomu dostává a čím méně si ho zasluhuje, tím větší vděčnost, lásku a úctu má osvědčovati a prokazovati svému dárci, svému dobrodinci.

Slyšeli jsme, kterak Rodička Boží velebila Boha za milost, které se jí dostalo od Hospodina, že byla vyvolena za matku jeho Syna. Uvedli jsme si slova sv. Terezie J., kterými velebila svého milého Ježíše, jak se mu klaněním a úctou odvděčovala za to štěstí, které jí skýtal ve Sv. olt. Po příkladu jejím i my osvědčujeme svoji vděčnost P. Ježíši, kdykoli jsme byli tak šťastni a jej jsme do svého srdce přijali ve sv. přijímání. Ukazujeme mu svoji vděčnost netoliko slovy, ale i skutky. Plni víry v jeho přítomnost ve vel. Svátosti klaněme se mu v kostele, vyznáváme ho veřejně při průvodech Eucharistických i při všech jiných příležitostech, jak se na katolické křesťany sluší. Slibme, že zůstaneme Ježíši po celý život věrní a nedáme se od něho nikým a ničím odloučiti. Pak si zasloužíme, abychom se s ním spojili na věčnosti, kde bychom se mu ustavičně klaněli. Amen.

XI. Mše svatá. •

„Kdykoliv jíte chléb tento a pijete kalich, smrt Páně zvěstujete.“
(I. Kor. 11, 26.)

Když Abraham se svými statečnými služebníky zvítězil nad Chodorlahomorem a nad králi, kteří s ním byli a vrátil se šťastně se svým osvobozeným bratrovcem Lotem, vyšel mu vstříc král sodomský. Melchisedech pak, král Salemu, podal v oběť chléb a víno — byl totiž knězem nejvyššího Boha — požehnal Abrahamovi a pravil: „Požehnan budiž Abraham od Boha nejvyššího, jenž stvořil nebe i zemi a požehnan buď Bůh nejvyšší, jehož ochranným působením dostali se nepřátelé do tvé moci“. (Gen. 14, 17—20.) Melchisedech obětoval vskutku chléb a víno, nebo byl knězem nejvyššího Boha. A pro tuto oběť jest Melchisedech jedním z nejkrásnějších předobrazů Krista, který přinesl v nejpamátelnějším okamžiku před svou smrtí oběť svého těla a krve své, jež dal svým apoštolům požívatí pod způsobou chleba a vína. Tuto oběť přináší Kristus prostřednictvím kněze denně na oltáři v našich katol. svatyních. Jest to oběť mše sv. Proto David nazývá Krista „knězem podle řádu Melchisedechova.“ (Ž. 109, 4.) Touto nekrvavou obětí se ustavičně obnovuje krvavá oběť Kristova na hoře Kalvarii. „Kdykoliv jíte chléb tento a pijete kalich, smrt Páně zvěstujete.“

P. Maria byla přítomna krvavé oběti svého Syna od začátku až do konce, ač srdce její při tom nevýslovně trpělo a ač soucitné duše ji chtěly od toho odvrátit. Věděla, že této oběti, této hrozné smrti jejího Syna jest třeba pro vykoupení lidstva. — Když pak Syn její na nebe vstoupil, bylo jí velikou útěchou, že může obcovati při nejdražší nekrvavé oběti, mši sv., kdy Syn její sestupoval s nebe, aby se nekrvavě obětoval, tudíž, aby více netrpěl a neumíral. Kdykoli jedla tělo Syna a pila kalich krve jeho, připomínala si smrt jeho, který skrze smrt lidí všechny vykoupil.

Tato oběť nekrvavá koná se od začátku církve až po naše časy a byla a jest zdrojem útěchy, a duševního povznesení pro miliony věřících katolíků. Mezi těmi byla i sv. Terezie Jež., jež tolik si mši svatě vážila a jí vždy s takovou zbožností přítomna byla. Abychom si i my toho drahocenného odkazu Ježíšova povždy vážili, budeme dnes rozjímati o mši svatě.

1. Sv. Terezie ve svých vzpomínkách praví: „Jednou v neděli, když jsem ke konci mše sv. zavírala modlitební knihu, vyšinul se z ní poněkud obrázek, představující Ježíše na kříži, takže bylo jen viděti probodenou krvácející ruku. Nevýslovný, dosud neznámý pocit otrásl mým nitrem. Srdce mé jihlo bolestí, při pohledu na onu drahou krev, jež kane k zemi a nikdo se nesnaží, aby ji zachycoval. Umínala jsem si, že budu v duchu neustále prodlévati u paty kříže, abych shromažďovala nebeskou tu rosu a pak ji vylévala na duše.“¹⁾

Jak dojímalo světici utrpení Páně, jak soucítila s bolestí Ježíšovou na kříži, jaké krásné předsevzetí si činila při pohledu na obrázek, představující krvácející ruku Kristovu. Jako Rodička Boží stála pod křížem, s něhož stékala nejvzácnější krev jejího Syna, která se řinula z otevřených ran, za spásu lidstva, tak sv. Terezie si umínuje, že bude v duchu neustále prodlévati u paty toho kříže Kalvarského a bude zachycovati tu přesvatou krev, nebeskou rosu, aby ji pak vylévala na všechny duše, aby spaseny byly. A kdo teď působí Kristu znova rány, proč i nyní krvácí Pán? Jsou to lidé hříšní, kteří se od Krista odvrací a jemu se rouhají. Sv. Terezie chce zastaviti to krvácení Kristovo, chce se modlit za obrácení hříšníků, chce jim vyprošovati milosrdenství Kristovo, aby jim odpustil, aby krev jeho nebyla pro ně prolita nadarmo.

Sv. Ter. praví, že k těmto myšlenkám byla přivedena jednou v neděli po mši sv. Jaká to spojitost. Když byla dokončena oběť mše sv., vzpomněla si, jak Kristus se obětoval na Kalvarii. Když krev Kristova po sv. přijímání proudila v jejím čistém těle, připamatovala se krev Kristovu, která kane, aniž by ji kdo zastavoval. Uvědomovala si, že oběť Ježíšova na kříži, oběť krvavá, se ustavičně obnovuje obětí novozákonní, obětí nekrvavou, mši sv., kde se Kristus pod způsoby chleba a vína Otci svému nebeskému ustavičně obětuje. Rozjímal, která krev ve Sv. olt. teče pro mnohé nadarmo, že mnozí po mnoho let k sv. přijímání nepřistupují a že jsou i někteří, kteří tu krev Páně zneužívají nehodným sv. přijímáním, že mnozí nemají soucitu s utrpením

Páně, když svými hříchy mu bolest znova působí a řinoucí krev z jeho ran nesnaží se zachytiti upřímnou sv. zpovědí a lítostí.

Sv. Terezie se chtěla za duše hříšné obětovati, za ně se modliti, krev P. kajcností zachytiti a k tomu jí byla mše sv. prostředkem nejvhodnějším a nejjistějším. Vždyť mše sv. jest obět smíru, kde jest možno spravedlnost Boží usmířiti a milostí lítosti a kajcností si vyprositi. Proto tak ráda na mši sv. spěchala a nás svým příkladem povzbudila, abychom tu nejdražší oběť novozákonní nezanedbávali.

Jsmo pod těžkým hříchem povinni obcovati mši sv. v neděli a zasvěcené svátky, ale i všedního dne spěchejme, pokud nám to jen trochu možné, na mši sv., kde se Kristus pravý Bůh obětuje, a kde si můžeme vyprositi všechno dobré pro tělo i pro duši. Jistá vzorná matka, jež byla učitelkou na 3 školách, od sebe vzdálených, přece denně na mši sv. docházela, ač kostel byl 20 minut vzdálen od jejího příbytku. Jak zahanbuje tato matka mnohé, kteří ani v neděli do chrámu Páně nejdou, ač mají kostel vedle a vymlouvají se na práci! Jak těžko budou moci jednou zodpověděti tuto svoji nedbalost a netečnost před Ježíšem, který se za ně na oltáři denně obětoval a oni k němu ani jednou za týden nepřišli, aby mu za jeho dary a milosti poděkovali!

2. Sv. Terezie, když byla ještě tuze malá, aby mohla choditi do kostela, zůstávala doma v neděli s matičkou svou, dokud nepřišli ostatní ze mši sv. A tu praví o sobě: „Snažila jsem se při tom vždy být velice hodná a chodila jsem v domě po špičkách. Jakmile jsem však zaslechla otvírati domovní dveře, vybuchla jsem v opravdovou bouři radosti. Letěla jsem své rozmilé sestřičce vstříc a volala: „Ó, Celino, dej mi honem posvěceného chleba!““)

Co se týče zprávy o posvěceném chlebě, nutno podotknouti, že ve Francii je obyčej v neděli při službách Božích žehnati chléb, který si věřící přinášejí a pak požehnaný požívají, nebo jej berou s sebou domů. Láska k tomu požehnanému chlebu u malé Terezičky byla předzvěstí, s jakou láskou a úctou bude jednou přijímati chléb proměněný v tělo a krev Pána Ježíše.

Jestliže sv. Terezie jako malé děvčátko snažila se v neděli po dobu mši sv. býti hodnou a tichou, chodila-li doma po špičkách, s jakou asi zbožností a sebraností bývala přítomna při mši sv., když dospěla. Jak byla celá duše její proměněna a srdce láskou k Ježíši prozářeno, když jako karmelitka obcovala při mši sv. Jak uctivě vzhlížela ke svému Pánu, jak se mu klaněla, jak jej dovedla prositi a všechny své bolesti mu obětovati, jak se před ním pokořovala, jak se modlila s největší zbožností za sebe i za bližního.

Jest to pro nás vzor, jak se máme chovati i my při mši sv. Vždyť sám Bůh sestupuje na oltář a jestliže to si uvědomíme, při vstupu do chrámu, pak se zajisté budeme v kostele chovati jako v přítomnosti Boha, svého nejvyššího Pána, všemohoucího svého Tvůrce, před nímž jsme tak malými jako to zrno písku před oceánem. Jistý český katol. spisovatel pobyl krátkou dobu ve Švýcarsku a tu byl dychtiv, v jakém asi počtu tamnější katolíci docházejí v neděli na mši sv. a jak se při

ní chovají. Svě poznání vyličil takto: „Bylo právě před začátkem mše sv. Chrám věřícími naplněn do posledního místa. A jak se ti lidé chovají! Něco tak vzorného jsem dosud neviděl. — Muži a ženy klečí na své straně, pohříženi jsouce do modliteb a rozjímání. Ve tváři viděti upřímnou, srdečnou a pravou zbožnost tohoto lidu. A jest zde inteligent vedle dělníka, rolník vedle měšťana, vše v krásné, ideální křesťanské harmonii. Mše sv. počíná. Vše jako na povel pokleká a pohřížuje se v tajemství svaté oběti. Tak celou mši sv. s naprostou pozorností sledují, vstávají, klekají, jak jednotlivé části mše sv. předepisují.“³⁾

Tak si počínejme i my. Představme si, že nás pozoruje netoliko cizinec, který je zvědav na naše chování při mši sv. a tudíž na hloubku naší katol. víry, ale uvažujme, že nás pozoruje i oko vševědoucího Boha a pak jistě zanecháme všeho nedůstojného a nepatřičného pro veliké tajemství nejsvětější oběti novozákonní.

3. Dějepisec Baronius vypravuje, že r. 303 po Kristu pohanský bratr sv. Viktorie žaloval na Dativa, muže urozeného, že jeho sestru odvedl ke mši sv. Viktorie byla velice sličná panna a z nejpřednějšího rodu. Když ji rodiče chtěli provdati za pohana, utekla se ke knězi Saturninovi a dala se zařadit do počtu paněn, Bohu zasvěcených. U soudce Viktorie pravila: „Z návodu Dativa jsem nevešla do domu křesťana Emerika, ale vešla jsem tam úplně dobrovolně, abych byla přítomna mši sv., neboť jsem křesťanka a proto jsem povinna poslouchati zákona Kristova.“ Bratr její na to zvolal: „Jsi beze smyslu!“ Na to ona odvětila: „Nejsem beze smyslu, ale jsem křesťankou.“ A na vyzvání soudcovy, aby se vrátila se svým bratrem, odpověděla sv. Viktorie: „Jsem křesťankou a mám ty za své bratry a sestry, kteří trpí pro J. Krista, neodejdu od svých bratří a sester, s kterými jsem bývala na mši sv. a nejsv. Svátost s nimi přijímala.“ A nedala se ani lichocením ani mukami odvrátiti od Krista a přijala raději s radostí korunu mučednickou.⁴⁾

Hle, urozená, sličná dívka podstupuje smrt mučednickou za to, že se nedala nikým a ničím odvrátit od příkázání Božího, aby byla v neděli přítomna mši sv. Sv. Ter. Jež. plnila všechna příkázání Boží i církevní a zvl. příkázání, velící nám zbožné obcování při mši sv. a to i s nasazením vlastního života. Vstoupila do kláštera v patnácti letech a od začátku zachovávala řeholi v celé její přísnosti. Bylo její zásadou, že člověk má napnout všechny síly, než si stěžuje a žádá úlevu v plnění svých povinností. Jak často přišla na mši sv. přes velikou závrať a prudké bolesti hlavy. „Mohu ještě chodit, tedy mohu plnit ještě své povinnosti,“ bylo její zásadou.⁵⁾

Jak jsou touto přesností světice ve vykonávání povinností křesťanských, zvláště návštěvy bohoslužby v neděli a zasv. svátky zahánbeni všichni ti, kteří pro nepatrné obtíže, vzdálenost cesty, nepatrnou nepohodu, trochu větší zimu a p. tuto důležitou povinnost, která nás váže pod těžkým hříchem, zanedbávají. Jsou křesťany, jsou katolíky, ale jen potud, pokud se od nich žádné oběti nežadají. Jak jest toho třeba, aby se k plnění svých náboženských povinností roznítily příkladem útlých

panen sv. Viktorie a sv. Terezie Jež., jimž mše sv. byla tak drahou, že pro ni nelitovaly žádné námahy, žádné oběti, ba ani smrti!

Dr. v Kr.! Uvažovali jsme dnes o mši sv. Jest to slunce a střed veškeré bohoslužby katolické. Jest to stále obnovování krvavé oběti J. Krista na Kříži. A zajisté všichni víme, co znamená pro nás krvavá oběť Kristova na Kalvarii. Bez ní by nebylo naší spásy, bez ní by na nás čekalo věčné zavržení. — Ovoce této krvavé oběti nám přivlastňuje Bůh, když jsme pobožně a s úmyslem Bohu se klanět přítomni při mši sv.

Jaká to milost pro nás! Nepohrdejme tím vzácným pokladem a nehřešme netečností a lhostejností vůči dobrotivosti a lásce Boží, ale horlivě navštěvujme mši sv. v neděli a možno-li i všedního dne. A kdybychom měli pokušení proti tomu příkazu Božímu se provinít, vzpomeňme si na Rodičku Boží, která při krvavé oběti svého Syna vytrvala až do konce. Vzpomeňme si na sv. Viktorii, která pro mši sv. život obětovala! Vzpomeňme se zvláště na sv. Terezii J., která s takovou radostí spěchala i když byla těžce nemocná, aby při ní obětovala své modlitby za duše. Modleme se zbožně a vroucně dle příkladu světice za sebe i za duše svých drahých, abychom všichni pro zásluhy oběti J. Krista spasení byli. Amen.

XII. Pokání.

„Nepotřebujeme zdraví lékaře, nýbrž nemocní.“ (Mt. 9, 12.)

Jedenkrát šel Kristus Pán kolem jisté celnice na počátku své učitelské činnosti. Spatřil tam celníka, římského úředníka a výběrčího daní a cel, poněvadž znal jeho smýšlení a věděl, že duše jeho touží po Messiáši, proto jej vyvolil za jednoho ze svých dvanácti učedníků stručnou výzvou: „Pojď za mnou!“ (Mt. 9, 9.) Celník Levi, nazývaný Matouš, hned poslechl, vzdal se svého úřadu a na rozloučenou vystrojił svým bývalým druhům v povolání hostinu. Té se zúčastnil i Ježíš. Když fariseové se pokrytecky pohoršovali, že Kristus jí s celníky a obcuje s hříšníky, řekl Ježíš: „Nepotřebují zdraví lékaře, ale nemocní.“ Kristus měl na mysli nemocné na duši čili hříšníky, pro které zvlášť jako Božský Lékař na svět přišel.

Na tyto nemocné, na ty duše hříchem poskvrněné Bož. Spasitel nezapomněl před svým na nebevstoupením ustanoviv pro jich uzdravení jistý lék: svátost pokání. Těm hříšníkům jest nakloněno též soucitné srdce Matky Boží, neboť jest známo, že jim vyprošuje milost obrácení a ukazuje jim cestu, kterou se mají ubírat, aby došli odpuštění svých hříchů, cestu pokání.

Duchovní dcera P. Marie, sv. Terezie Jež. za svého pozemského života velké oběti přinášela, pokání činila, za hříšníky milosrdenství Boží o sliťování prosila, aby ti, kteří po odpuštění hříchů touží, k pokání přivedeni byli. Nuže porozjímajme dnes o Svátosti pokání vůbec.

1. Sv. Terezie se na přijetí svátosti pokání náležitě připravila. Zнала velmi dobře vše o této svátosti a umínala si, že všechno vyplní

do nejmenších podrobností, jen aby dosáhla hojných milostí. Učitelkou jí byla nejstar. její rodná sestra Marie, později též karmelitka v Lisieux. Ta věnovala své nejmladší sestře Terezičce největší péči, když ji vyučovala, poněvadž věděla, že od prvního řádného přijetí svátosti pokání závisí spasitelné přijímání v dobách budoucích. Marie poučovala svého miláčka o všech částech svátosti pokání a rozvíjela před jejím zrakem dobrotu a milosrdenství Boží. Slova ta zanechala v duši Terezičky hluboký dojem. Milosrdenství Boží bylo předmětem jejího obdivu, nadšení a chvály. Před započatím psaní svého díla: „Dějiny duše...“ prohlašuje: „Proto začnu opěvovati to, co budu chváliti po celou věčnost: milosrdenství Boží.“¹⁾

A věru nesmírné jest milosrdenství Boží k nám, když přijímáme svátost pokání. Hříšník urážel svého Pána a Stvořitele, ve své vzpouře proti němu volal: „Nebudu sloužiti“ a jeho Svrchovanost hříchy urážel. A všemohoucí Pán mohl červa lidského rozdrtití jediným hnutím své nejsvětější vůle, ale neučinil tak. Naopak dopřává mu ve své shovívavosti času, aby svůj blud poznal, aby se k němu obrátil a svátost pokání přijal. Potom jej s radostí vítá a ztracené roucho milosti mu propůjčuje a z jeho obrácení se raduje, jak krásně pověděl Kristus v podobství o marnotrat. synu.

Pokání jest svátost odpuštění hříchů po křtu sv. spáchaných. Hřeší-li člověk, když do rozumu přišel, jmenují se ty hříchy jeho osobní na rozdíl od hříchu dědičného, kterého jsme se sami nedopustili, nýbrž zdědili po svých prarodičích a který se odpouští ve sv. křtu. Hříchy, kterých se sami dopouštíme jsou buď lehké či všední a těžké či smrtelné. Hřích smrtelný zbavuje nás milosti posvěcující, jež nám byla na křtu sv. udělena a ztracenou milost nemůžeme jinak získati, než přijmeme-li očišťující lázeň pro naši poskvrněnou duši, svátost pokání.

Touha po očištění duše jevila se a jeví se i u těch, kteří světlo zjevení Božího nepoznali, u pohanů. I oni jsou si vědomi vin a hříchů a proto přirozeným světlem rozumu poznávají, že je třeba očištění. Proto vrhají se do proudu vod, jimiž se nechají omývat, aby prý smyli své viny. Této přirozené touze srdcí lidských po očištění vyhověl J. Kristus, když po svém z mrtvých vstání na shromážděné apoštoly dechl a řekl jim: „Přijměte Ducha sv., kterým odpustíte hříchy, odpouštějí se jim a kterým zadržíte, zadržány jsou.“ (J. 20, 23.) Slovy těmi dal Pán apoštolům moc hříchy odpouštět nebo zadržet, dal jim moc duše očišťovat a obmývat, když opravdu po očištění touží a milosti Boží na odpor se nestaví, jako se děje při hříších proti Duchu sv.

Tato moc, hříchy odpouštětí dána apoštolům, přešla od nich na biskupy a kněze. Tito však k řádnému vykonávání této převznesené a pro spásu lidí předúležité moci musejí býti řádně od svých nadřízených zplnomocněni. Toto zplnomocnění jest nutné proto, poněvadž jednak ku zastávání úřadu zpovědního jest třeba knězi jistých vlastností, jednak podstata toho úřadu jako soudu v oboru svědomí toho

vyžaduje, by knězi byl vykázaný duše, které by souditi měl, neboť soud není platen, není-li vynešen nad podřízeným.

2. Sv. Ter. J. praví: „Jak jest snadno líbiti se Ježíši, uchvacovati jeho Srdce. Potřebujeme ho jen milovati nehledíce na sebe a nehloubající příliš o svých chybách... Stane-li se mi tedy, že upadnu do některé chyby, povstanu ihned.“ 2) Sv. Ter. se smrtelného hříchu po celý život nedopustila, ale pouze nepatrných chybiček, ale ani ty ne-nechala na své duši lpěti bez povšimnutí, nýbrž se z nich vyznala a Svátost pokání přijala, či jak praví, povstala ihned. I my, dopustíme-li se hříchu, nezastaňme v tom neblahém stavu, v tom bahně, kam nás kal tohoto světa a naše hříšná žádostivost strhly, nýbrž povstaňme a číňme pokání hned. Vzávejme ve své nerozhodnosti P. Marii o pomoc a ona nám neodepře této, vždyť jak praví sv. Efreim. Syr. jest to „kotva zoufalých.“

Zvláště v nynější době jest třeba pomoci P. Marie, aby hříšníci nabyli statečnosti a silné vůle ze hříchů povstati, aby místo zoufalství vyhledali kněze, nejlepšího přítele všech trpících, jemu se vyznali, svátost pokání přijali. Mám za to, že procento těch sebevrahů a zoufalců by se snížilo v tom poměru, v jakém by lidé přijímali prostředek Ježíšem, samým Bohem ustanovený k záchraně duší, hříchem stížených — svátost pokání. Jest to známkou velkého odklonu od Krista a jeho příkazu o očištění duší v pokání, že v celé Evropě tolik sebevražd přibývá a dosáhl již podle statistiky, vyd. společností národů již strašného čísla 50.000 ročně. Uvažte, padesát tisíc zoufalců, kteří si sáhli na život v opovržení k pomoci Boží, kterou nám poskytuje. Z tohoto počtu je Československo a Maďarsko na prvním místě, kde připadá na 100.000 obyvatel 26 sebevrahů, kdežto ve Francii pouze 17 a v některých evrop. státech ještě méně.

Lidé se vraždí ze všelijakých důvodů. Jedni z nešťastné lásky, jiní z přepracovanosti, z různých duševních poruch anebo i z bídy. V poslední době přibývá sebevražd, jejichž příčinou jest bída a nezaměstnanost. Tyto sebevraždy jsou mnohdy tím tradičnější, že zoufalec nezavraždí jen sebe, ale i svou rodinu, jako se stalo před nedávnem v M., kdy otec za nepřítomnosti manželky zastřelil nejprve své spící 8 měsíční děvčátko a pak sebe. Moderní život je rychlý až příliš rychlý. Člověk jakoby pořád utíkal a myslí, že ani nesmí žít pomalu. Stroje jdou rychle, je nutno s nimi závoditi. Nestačí už povozy, jsou tu auta, ale i ty jsou pomalé, proto obrací se k aeroplánům. Život ho žene před sebou a člověk již dávno přestal býti jeho pánem. Když člověk sám odhodil právo na vážné přemýšlení o otázkách cíle lidského života, tím zbavil se síly, jíž by mohl spoutati řítící se život. Člověk ve svém spěchu nemá času ani se před sebe podívat na deset kroků a rozhlédnouti se kolem sebe na několik metrů, zvláště nemá času dlokonce podívat se do sebe, do záhybů svého srdce a proto se řítí v propast bez zvláštních důvodů. 3)

A přece, kdyby se člověk v tom shonu poněkud zastavil a to časem a na chvíli, kdyby upřímně zkoumal příčiny, proč se octnul

v té neb oné těžkosti, poznal by, že příčinou všeho jest hřích a že může jenom tím nabýti opět rovnováhy, ztraceného klidu, když se hříchu zbaví. Pak nabude ztraceného pokoje, když přijme svátost pokání. „Pouze z pokání vnitřního očistění a přeměnění vzejde záchrana.“ ⁴⁾

3. Sv. Terezie na Vel. pátek byla stížena chrlením krve, které považovala za první volání nebeského Zenicha do nebe. Nicméně konala ten den skutky kající, jakoby byla zdravá. Píše o tom své sestře Marii: „S plamennou horlivostí jsem byla přítomna modlitbě a pak kapitole. Nutilo mne to, abych se Vám vrhla k nohám a pověděla Vám o svém štěstí. Necitila jsem ani trochu únavy a bolesti a proto jsem snadno obdržela dovolení, abych směla postní dobu dokončiti, jak jsem ji začala. I zúčastnila jsem se onoho Velkého pátku všech kajících skutků a umrtvování Karmelu. Nikdy mi ta přísnost nebyla tak milá. Jásala jsem při vzpomínce, že spěji do nebe.“ ⁵⁾

Světice vyznává, že konala skutky kající s radostí a přímo jásala, že spěji do nebe. Nebyla jí přísnost řehole nijak obtížnou, naopak byla jí milou, naplňovala srdce její štěstím. Jaký to příklad pro nás, abychom skutky kající při svátosti pokání konali s myslí radostnou, abychom se nepatrných obtíží, s přijetím pokání spojených, nijak nelekali, abychom si na ně nenařikali, nýbrž abychom vykonali vše přesně tak, jak to Kristus nařídil a církev sv. předpisuje. Nebudeme toho litovati zde na zemi a zvláště na věčnosti budeme žehnat a blahorečit svátosti pokání, v níž jsme našli očistění svých hříchů a cestu do nebe.

Katol. kněz z okolí Grant-Hamu na blízku Cranovell-Aerodromu oznámil, že přijal nezvěstnou Elsií Mackayovou den před jejím letem s kapitánem Hinchcliffem. Miss Mackay, která vstoupila teprve nedávno do katol. církve od anglikanismu, prosila kněze, aby ji nazítří rozhřešil a aby jí podal sv. přijímání. V ustanovenou dobu objevila se v letectkém šatu a po přijetí sv. svátostí a po obřadech mše sv. prohlásila, že se odebere nyní přímo ke kapitánovi Hinchcliffovi, s nímž poletí přes oceán. Našla hrob ve vlnách oceánu, ale usmířena s Bohem ve svátosti pokání. ⁶⁾

Jak rozumnou byla ta žena, že našla před svým letem chvíli pro svátost pokání, že v přípravách k letu nezapomněla na tu přípravu nejdůležitější: na očistění své nesmrtelné duše. Jak šťastnou jest asi duše její na věčnosti, že obdržela před svým letem rozhřešení od katol. kněze ve svátosti pokání.

Nezapomínejme ani my na svátost pokání před důležitým nějakým úkolem životním, před cestou dalekou a p. Nevíme, zdali se živi vrátíme a proto si zajistíme napřed odpuštění hříchů a smíření s Bohem. Poslyšme, co o sobě praví Božena Němcová: „Rámě moje není titánské. Slabá jsem žena, nemocná, jsem hříšnice. V nevědomosti hřešila jsem proti tobě, lásko svatá, a trest mne neminul. Já se kála plamenem bolesti. Bolest mne očistila, uvědoměna se vrhám k tvým nohám, o lásko svatá, Všemohoucí, přijmi dítko své v milost svou, sešli mi hvězdu, která osvítlí dráhu života mého. Svatá Máří Magdaleno, pros za mne!“ ⁷⁾ Jaká touha této výborné čes. spisovatelky po očistění duše, jak pokorně

se přiznává ke svým hříchům, jak přijímá bolesti jako trest za ně a prosí Boha o milost, aby šťastně došla ve svatebním rouše milosti posvěcující na přímluvu sv. Máří Magd. do přístavu věčnosti!

Dr. v Kr.! Uvažovali jsme dnes o svátosti pokání. Přesvědčili jsme se, že tato svátost jest jediným prostředkem, jímž můžeme nabýti odpuštění hříchů po křtu sv. spáchaných čili hříchů osobních. Nestačí jen vyznati se Bohu, ale musíme přijmouti pokání, musíme obdržeti rozhřešení kněze, jak to Kristus ustanovil, chceme-li dosáhnouti úplného pokoje svého, hříchem rozbouřeného a neklidného srdce. Vždyť Kristus dobře věděl ve své vševědoucečnosti, že ustanovením pokání vychází vstříc přirozené potřebě a touze lidské po očistění.

Nechme se vésti Matkou Boží, která nám vyprosí návrat ke svému Synu a poprosí jej — ta matka milosrdenství — o slitování nad naší nemocnou, ale kající duší. — Následujme příkladu sv. Terezie Jež., která konala s takovým sebezáporem, s takovou radostí skutky kající a i své nepatrné chyby ve svátosti pokání jako opatrná panna odkládala. Tím si připravíme cestu k Ježíši do království věčného míru a pokoje. Amen.

XIII. Zpytování svědomí.

„Pojďme a vystupme na horu Páně, do domu Boha Jakobova.“
(Is. 2, 3.)

Kristus Pán často ba denně vystupoval na horu, aby tam o samotě, v klidu a tichosti rozmlouval se svým Otcem. I my máme po příkladu svého Pána na jistou horu vystupovati, kde by nám bylo možno jen Bohu se zcela věnovati, kde bychom jen s Bohem se mohli těšiti, s ním se radovati, s ním rozmlouvati. Horou tou v duchovním smyslu je mravní dokonalost. Snažiti se o křesťanskou dokonalost jest naší povinností, jak Kristus praví: „Buďte dokonalí, jako Váš Otec v nebesích dokonalý jest.“ (Mat. 5, 48.) Ze slov těch patrné, že máme se snažiti, abychom byli Bohu více a více podobnými. Staneme-li se Bohu podobnými, vystoupíme na horu dokonalosti, budeme moci jednou vstoupiti do domu Boha Jakobova do krásného nebe. „Pojďte a vystupme na horu Páně do domu Boha Jakobova.“

Dokonalosti této však dosáhneme jen tehdy, budeme-li se zkoumati, zdali jsme na správné cestě, vedoucí k hoře, když poznáme, co nám překáží, abychom hory dokonalosti dostoupili, čili budeme-li své svědomí často zpytovati.

P. Maria jest náplň dokonalosti, denně se zpytovala, zdali se neuchýlila od cesty pravé, od cesty Hospodinovy. Proto církev sv. na ni obrací slova Isaiášova, aby nás povzbudila, abychom dokonalosti Rodičky Boží následovali a od ní se učili: „Pojďte a vystupme na horu Páně, do domu Boha Jakobova.“

Sv. Ter. Jež. od nejútlejšího mládí zpytovala své svědomí, což činila zvláště pečlivě před sv. zpovědí a proto dosáhla tak veliké dokonalosti a svatosti, vystoupivši na horu, vešla do domu Boha, do nebe.

Chceme-li i my po příkladu jejím zde na zemi k dokonalosti dospěti a jednou nebe dosáhnouti, jest třeba zpytovatí své svědomí. Doporučuje se zpytovatí svědomí každý den, ale naprosto nutným jest zpytování svědomí před přijetím svátosti pokání. A to jsem učinil předmětem dnešního našeho rozjímání.

1. Sv. Ter. J. praví o sobě: „Mívám velkou radost, nejen, když mne za nedokonalou považují, nýbrž zvláště, když cítím, že nedokonalá jsem. Naproti tomu poklony vzbuzují ve mně nechuť.“¹⁾ Vizme, svěťce ve své převeliké pokoře při zpytování se považuje za nedokonalou a dokonce vzbuzují u ní nechuť všeliké poklony a mínění, že by snad nedokonalou nebyla. K takové pokoře a dokonalosti dospěla sebezpytem. K Bohu pak volá: „Ó, můj Bože, prosím tě, dej, ať olej pochvaly, přirozenosti tak příjemný „nezměkčuje mé hlavy.“ (Ž. 140, 5.), to jest mého ducha, nedopouštěj, abych si myslila, že jest u mne ctností, co jsem konala sotva několikrát.“²⁾ Uvažujme, jak byla sv. Ter. úzkostlivého svědomí, nechtěla, aby ji druzí chválili, aby touto pochvalou, každému člověku od přirozenosti tak milou, nebyla odváděna od své snahy býti ještě ctnostnější a dokonalejší a aby její dobrý skutek jen několikrát konaný nebyl považován za trvalou schopnost vždycky konati dobré čili za ctnost. Věru krásný vzor pokorného sebezpytování.

Po příkladu svěťce máme i my sebe dobře poznávati při zpytování svědomí. Sebepoznání jest velmi důležité, abychom v čas objevili, co začíná v srdci našem bujetí a nás zotročovati. V lese rostou jedovaté houby nejraději tam, kam slunce nepříjde. Stejně je tomu s jedovatými houbami v srdci lidském, s vášněmi a zlými náklonnostmi. Bují tam, kam neprosvitne slunce sebepoznání, že vášně a náklonnosti nás svedly ke hříchu a že trvající v něm bychom zahynuli. Sebepoznání je půdou, z níž vyrůstá krásný květ mravní dokonalosti. „Sebepoznání“, jak praví sv. Bernard, „je první krok k napravení, ano půl cesty k blaženosti.“

„Srdce člověka je jako zahrada, v níž kvete mnoho krásných květin — ctností —, ale roste tam také mnoho trní a plevelů — špatných náklonností a návyků. Tuto zahradu má každý z nás vzdělávati. Jako zahradník má znáti dobře svoji zahradu, má-li v ní dobře a s úspěchem pracovati, tak musí katol. křesťan dobře znáti nitro své, má-li je dobře vzdělávati a zušlechťovati. Proto všichni vychovatelé lidstva, všichni myslitelé, jimž na srdci leželo dobro lidských srdcí, kladli tak veliký důraz na zásadu: „Poznej sebe sama!“³⁾

Snažme se tedy poznati sebe sama, poznati tu svou zahradu, to své srdce, zdali tam kvetou květy cností či zdali se tam snad nezakořenil plevel vášní a zlých náklonností, zdali se tam nerozrostlo trní hříchů a nepravostí. Shledáme-li, že tyto druhé věci opravdu se v srdci našem zakořenily, pak se nerozpakujme dlouho k tomu, abychom vše odstranili z kořene vytrhli ve sv. zpovědi a v upřímné lítosti.

2. Sv. Ter. J. o pochvalách, kterých se jí někdy dostává, ujišťuje: „Opravdu, nespádám mne ty pochvaly k marnivosti, neboť stále jsem si vědoma své bídy. Květinka zachovává na dně svého kalicha vzácné

rosné krůpěje pokořování, jichž se jí dostalo dříve a tyto rosé kapky stále jí připomínají, že je maličká a slabá. Mohli by se nad ní skláněti, ji obdivovati všichni tvorové, podivovati se jí, zasypávati ji chválou, nic z toho by nevrhlo ani stínu marnivosti na pravou radost, již cítí v srdci, vidouc se v očích Božích ubohou nicotkou, nic více.“¹⁾

Sv. Terezie dobře vystihla a nás poučila o tom, co nás odvrací od řádného zpytování a sebepoznání. Je to naše marnivost a ješitnost. Člověk marnivý se bojí toho, co u sebe objeví, nerad by našel osklivé sklony svého srdce, nerad by tam našel bující vášně, nerad by tam spatřil hříchy a proto se nechce vážně pustit do prozkoumání svého nitra. Tak zůstává srdce jeho nejtemnější pevninou, protože se bojí, že by své špatnosti musel pojmenovat pravým jménem a musel by si doznati, že té chvály a cti, kterým se těší, ve společnosti nijak si ve skutečnosti nezasluhuje, že Bůh v něm vidí jen obyčejného hříšníka. A tohoto konečného doznání se jeho ješitnost bojí. Dobře napsal Pascal: „Většina lidských snah vyvěrá z přání člověka uniknouti poznání sebe sama.“

Člověk, který jest slepým ke svým chybám, že jich nechce vidět, ten se nikdy nenapraví a nepolepší, ten nevzbudí lítost nad svými vinami, z nich se nevyzná a proto zahyne věčně. Jest podoben kapitánovi, který nedovede přesně vypočítat, o kolik loď větry a bouří se odchýlila od pravé dráhy. Namluví-li něco cestujícím, nemá z toho aspoň loď škody, ale když ve své kajutě šálí také sebe sama, že je na dobré cestě — pak jej dlužno považovati za ztracen. Neboť oceán, větry a skaliska nedají se nikdy uplatit — řídí se pravdou.

Proto nechceme-li žíti v klamu, ve lži a přetvářce k sobě samým zde na světě, nechceme-li zahynouti věčně, pak odvrhněme všelikou ješitnost a marnivost, kterými sebe obestíráme, ale podívejme se ve sebezpytu pravdě otevřeně do očí a tím získáme sílu k nápravě. Pak již bude snadno hříchů litovat, z nich se vyznat, za ně dostiucínit, když jsme hříchy poznali a uvědomili jsme si, jak daleko jsme se od cesty správné odchýlili.

Jistý spisovatel líčí člověka, který dlouho se zpěchoval poznati důkladně sebe ve zpytování, svědomí, jak byl však z této zbabělosti nešťasten, kterak dlouho bojoval mezi láskou k sobě hříšnému a mezi láskou k pravdě. Konečně však si řekl: „Rozervu tu lež, poutající mne, ať mne stojí cokoliv, vždy a ve všem řeknu pravdu a budu dle ní jednati. Zastavil se, sepal ruce na prsou, jak dělával, když byl malinký, zdvihl oči vzhůru a řekl: „Bože, pomoz mně, pouč mě, přijď a sestup do mne a očisti mne od všeliké skryny.“ A Bůh ho nezklamal, když viny své poznal, je uznal, přivedl jej ke zpovědnici, kde mu ústy svého kněze dal rozhřešení a duši jeho milost posvěcující.

3. Sv. Terezie J. jako malé děvčátko po večerní modlitbě, když ji matka donesla na lože, obyčejně se tázala: „Byla jsem, matinko, dnes hodná? Je P. Bůh se mnou spokojen? Budou andílkové obletovat mou postýlku?“ Odpověď byla vždy kladná, jinak bych byla proplakala

celou noc.“ *) Tento krásný zvyk zůstal světicí jistě po celý život. Tázala se sebe denně po večerní modlitbě: Jest Pán Bůh se mnou spokojen? Nečiní mi svědomí výčitek, že bych se od cesty Boží, od jeho prikázání odchýlila. A pak spokojeně obětována anděly usínala, když mohla přiznati, že byla hodnou dcerou svého milého Pána Boha.

Tyto otázky si máme večer po modlitbě dávat i my, zvláště zdali jsme se ráno a při jídle modlili, zdali jsme během dne víru svou katol. osvědčili, zdali jsme bližnímu neublížili na majetku nebo na cti, jak jsme vyplnili své povinnosti, jak jsme se chovali na ulici, v kostele, v dílně, na poli, v lese, sami nebo ve společnosti ve vlaku, ve styku s osobami druhého pohlaví, při zábavě atd. Jestliže nám svědomí činí výtky, že jsme zákon Boží přestoupili, tu máme hned hříchu litovat a umíniti si, byl-li to hřích těžký, že se z něho co nejdříve vyzpovídáme. Můžeme-li si však doznati, že P. Bůh byl s námi spokojen, pak budeme jistě klidně, s pokojem v srdci usínat. — Takovéto denní zpytování svědomí nám usnadní zpytování svědomí před přijetím svátosti pokání, neboť si již své hříchy zapamatujeme a budeme věděti, dopustili jsme se některého hříchu každý den, nebo týden nebo měsíc nebo snad dokonce vícekrát za den, za týden nebo měsíc. Neboť tento počet u hříchu smrtelných se má ve sv. zpovědi udati. Dále si uvědomíme i okolnosti jednotlivých hříchů, které máme též ve sv. zpovědi označiti, neboť okolnost může hřích všední změniti v hřích těžký na př. krádež v kostele, rodičům, cizím, bohatým, chudým. Krádež v kostele i nepatrné věci stává se hříchem těžkým.

Takovéto denní zpytování svědomí již rozumní pohané doporučovali. Tak řecký mudrc Pythagoras nařizoval svým žákům, aby každý večer odpovídali si na tyto tři otázky: „Jak jsem se provinil?“ „Co jsem učinil?“ „Které povinnosti jsem nedostál?“ A řím. spisovatel Cicero píše o velikém a slavném Římanu Katonovi, že nikdy neulehl večer, dokud nepromyslel celý právě prožitý den, aby poznal, co učinil dobrého a zlého.“ *) — Jestliže vážní pohané doporučovali denní zpytování svědomí, patrně, že jest srdci lidskému vrozeno, aby se denně zkoumal, zdali se od cesty správné neuchýlil. Proto zpytování svědomí jest krásným a blahodárným církevním zařízením, jest to prostředek nejen k poznání hříchů, ale i k zachování ctností a povzbuzení ke konání dobrých skutků.

Dr. v Kr.! V Písmě sv. čteme, že máme Boha uctívati v duchu a pravdě. Abychom tak mohli činit, musíme znáti své nitro, musíme věděti, v jakém jsme poměru vůči Bohu a bližnímu. To nemůžeme věděti jinak, než když své nitro své srdce upřímně zkoumáme, svědomí zpytujeme. Proto chceme-li Bohu sloužiti v pravdě a dokonalosti dosáhnouti, abychom se Bohu více a více podobali, musíme sebe zpytovat, abychom poznali, co konáme dobře na cestě k hoře dokonalosti.

P. Maria jest nám netoliko pomocnicí, ale i vůdkyní na této cestě, proto k ní se uchylujeme a od ní si vyprošujeme sílu, když by nám marni-

vost zamykala cestu k prozkoumání našeho nitra. Vzorem naším bude sv. Ter. J., která byla tak pokornou a prostinkou, u níž marnivost neměla místa. Pak vystoupíme na horu dokonalosti a jednou si zasloužíme vejíti do domu Božha, do věčné blaženosti. Amen.

XIV. Lítost.

„Já jsem matka... poznání a svaté naděje.“ (Sir. 24, 24.)

Kristus P. za svého pozemského života svým zjevem i slovem okouzloval nejen spravedlivé, ale i hříšníky. Zvláště rád viděl, když tito jeho slovům naslouchají, neboť byl Pastýř dobrý, který hledal ztracené ovce tak dlouho, dokud je nenalezl a do svého ovčince nepřivedl. Věděl, že mnozí upadají do hříchu nejen z přirozené křehkosti, ale i z nevědomosti. Proto se snažil všechny poučit svým slovem, užívati při tom krásných, lidem i nejprostším pochopitelných, podobností. Nejen však poučoval, ale pomocnou ruku podával a ty nešťastné hříšníky ujišťoval, že nejsou navždy ztraceni, že mohou povstati, že mohou od milosrdenství Božího doufati, že jim bude odpuštěno, budou-li hříchů litovat. — Proto ještě na kříži poučuje spoluodsouzence svojí trpělivostí, odevzdaností, do vůle Boží, svojí modlitbou za nepřátele, že mohou doufati v odpuštění svých strašných zločinů. A když jeden z lotrů poučen o neskonaleém milosrdenství Božím, se k Bohu obrací a od něho doufá, že mu zločiny oduštěny budou a jich lituje, Spasitel hříchy mu odpouští a ráj svého království mu otvírá.

O Matce Spasitele, Marii jest všeobecně známo, že jest útočiště hříšníků. Proto církev sv. obrací na ni slova Písma sv.: „Já jsem matka poznání a svaté naděje.“ Nikdo z hříšníků není ztracen, kdo P. Marii uctívá. Ta mu zcela jistě vyprosí milost poznání svého poklesku, špatné cesty, potom milost lítosti a svaté naděje v život věčný...

Sv. Ter. J. hříšníkům milost lepšího poznání vyprošovala, za jich obrácení oběti přinášela a ve svých modlitbách slabé a hříšné duše milosrdenství Božímu doporučovala, aby neztráceli naděje v odpuštění, aby hříchů svých litovali.

Porozímejme tedy dnes o lítosti, která jest podstatnou a nejdůležitější částí svátosti pokání.

1. Sv. Ter. J. doporučuje hříšníkům především upřímnost, mají-li ze svých hříchů povstati a cestu k Bohu nalézt: „Jestliže jsme se dopustili chyby“, praví, „nesmíme ji nikdy svalovati na vnější příčinu na př. na nemoc nebo na počasí, nýbrž jen na své nedokonalosti a nesmíme proto klesati na mysli.“ „Příležitost nečiní člověka křehkým, nýbrž ukazují toliko, jakým skutečně jest.“ (Násl. Kr. I. 164.) ¹⁾ Svěťice ovšem nejen tuto radu dávala, ale sama se jí vždy řídila, jak vypravuje: „Když jsem se dopustila chyby, která mne zarmucuje, vím dobře, že tento smutek je následkem mé nevěrnosti, ale „dovedu z toho těžiti“ a rychle pravím P. Bohu: „O, můj Bože, vím, že jsem si zasloužila toho pocitu

smutku, ale abych v něm spatřovala zkoušku, kterou na mne posílá tvá láska. Lituji svého hříchu, ale jsem ráda, že mám to utrpení, abych je mohla obětovati.“ 2)

2. Hle, světice, kdykoliv se dopustila nějaké chyby, pocítila v duši zármutek nad svojí chybou a děkovala Bohu, za ten zármutek, který si, jak praví, za svou chybu zasloužila a jej prosila za slitování a odpuštění čili lítost projevovala. Neboť lítost jest bolest, ošklivost, zármutek duše, že jsme dobrotivého Boha hříchem urazili a proti jeho lásce se provinili. Lítost má býti vnitřní. Proto nestačí jen pronášeti kající slova, nýbrž je třeba cítiti bolest nad hříchem uvnitř své duše. Žalmista Páně tudíž mluví o duchu zkormouceném a lítost nazývá zkroušeností duše, an dí: „Oběť Bohu duch zkormoucený, srdcem zkroušeným a pokorným, Bože, nepohrdneš.“ (Ž. 50, 19.) Z toho plyne, že lítost pouze vnější, pouze odříkávání kající modlitby lítostí nazvat nelze. Proto napomíná nás prorok Joel: „Roztrhněte srdce svá a ne roucha.“ (2, 13.)

Nestačí dle slov prorokových litovati pouze zevnějším způsobem, posypati hlavy své popelem, nebo roztrhati roucha svého, nýbrž tomuto zevnějšímu úkonu má předcházeti vnitřní bolest, ošklivost, zármutek, který prorok nazývá roztržením srdce. Sv. Terezie J. uvádí takové roztržené srdce, veliké a prudké lítosti. Píše: „V životě otců na poušti se vypravuje, že jeden z nich obrátil veřejnou hřišnici, jejíž špatný život pohoršoval celou krajinu. Dotčena jsouc milostí Boží, šla tato hřišnice za světcem na poušť, aby tam činila přísné pokání. Ale, když byla první noc na cestě, dříve než došla ještě na místo své samoty, roztrhla se prudkou lítostí a láskou k Bohu pouta jejího pozemského života. A poustevník viděl, kterak duše její v témž okamžiku byla nesena anděly do lůna Božího.“ 3)

Chceme-li, aby jednou i duše naše byla nesena do lůna Božího, chceme-li duši svoji spasit, pamatujme, že nestačí pouhý zevnější projev lítosti, pouhé odříkání kajících slov, nýbrž se musíme roztrhnouti srdce svá upřímným zármutkem a bolestí nad svými vinami a hříchy, aby do nich mohla vstoupiti milost očišťující a srdce posvěcující. —

Dále musíme litovati hříchu více než každého jiného zla pozemského. Více musíme litovati hříchu než ztráty majetku, ztráty slávy, přízně milované osoby a p. Při tom musí býti lítost obecná to jest musí se vztahovati na všechny naše hříchy a poklesky. Kdo by jen jednoho hříchu nelitoval a všech ostatních litoval, nebyl by mu odpuštěn žádný z nich. Svátostí pokání se odpouštějí buď vesměs všechny hříchy těžké anebo žádný. Proto praví Pís. sv.: „Pakli by nezbožný činil pokání ze všech hříchů svých, živ bude.“ (Ezech. 18, 21.)

2. Sv. Ter. J. volá: „O, kdyby všechny duše, které jsou tak slabé a nedokonalé jako já, cítily, co já cítím, žádná by nepochybovala, že dosáhne vrcholu Lásky“ 4) Slovy těmi povzbuzuje všechny lidi, aby doufali v odpuštění vin, aby se zbavili malomyslnosti a nedůvěry, že nedospějí ke stavu milosti a utěšuje všechny, že mohou dosáhnouti opět lásky Boží, kterou hříchem ztratili. Praví: „Ježíš se již postará,

aby takovou měrou naplňoval duši vaši, jakou vy se budete zbavovati svých nedokonalostí... Ježíš čeká na vás v údolí pokory.“⁵⁾

Sv. Ter. nás vybízí, abychom litovali svých hříchů z lásky k Ježíši, jsouce si vědomi, že hříchem jsme urazili Boha svého nejdobrotivějšího Otce a tím nárok na nebe jsme ztratili a pekla si zasloužili. Tato lítost se jmenuje nadpřirozená a i touto nadpřirozenou lítostí musíme hříchů litovati, chceme-li dosíci odpuštění hříchů. V případě prvním, když uvažujeme, že jsme urazili Boha, nekonečně dokonalého, že jsme projeví nevděčnost vůči svému Spasiteli, jenž přehořké utrpení za nás podstoupil, jmenuje se lítost tato nadpřirozená dokonalá. Touto dokonalou lítostí docházíme odpuštění hříchů, octneme-li se v nebezpečí života a není tu kněze, jemuž bychom se mohli zpovídati, na př. při nehodě v autu, v aeroplanu, v hořícím domě, při ztroskotání lodi na moři, při přepadnutí zločincem, jenž nás těžce zraňuje a p. — V případě druhém, litujeme-li proto, že jsme nebe ztratili a trestu pekelného za hříchy si zasloužili jmenuje se lítost ta nadpřirozená nedokonalá. Tato lítost nepramení z tak vznešených pohnutek jako lítost první dokonalá, nicméně i tato lítost k odpuštění hříchů stačí, kdykoli přijímáme svátost pokání a z hříchů svých se vyznáváme.

Nestačí však k odpuštění hříchů lítost pouze přirozená, to jest taková, která plyne z pohnutek přirozených na př. kdyby někdo litoval, že svou smyslností a prostopášností upadl do nemoci anebo přivodil si hanbu. Nebo jiný by litoval, že svou nepoctivostí a podvodem upadl v moc zákona, který jej odsoudí do vězení a přijde tím o své místo a svou čest. Není však tato přirozená lítost samo sebou špatná, protože může vésti k lítosti nadpřirozené. A bývá to i první krok k ní. Spojí-li se pak lítost přirozená s lítostí nadpřirozenou a přijme-li hříšník svátost pokání, jsou mu hříchy odpuštěny a milost udělena.

3. Někteří hříšníci a zločinci nevzbuzují lítost a Boha o pomoc neprosí ze strachu, že jejich hříchy jsou přetěžké a žijíce snad dlouhá léta v bahně nepravostí ztratili důvěru v milosrdenství Boží a ve své zaslepenosti nehledají pomoci ve zpovědnici u kněze, Boha zastupujícího. Všem těm volá durazně sv. Ter. J.: „Ani hřích smrtelný by mne nezbavil důvěry v Boha. Ne proto spěju k Bohu s takovou důvěrou a láskou, že jsem byla uchráněna hříchů smrtelných. Cítím, že kdybych měla na svědomí všechny zločiny, kterých se lze dopustiti, přece bych nepozbyla ničeho ze své důvěry. Šla bych k Božskému Spasiteli se srdcem bolestí zkroušeným a vrhla bych se mu v náruč. Víím, že miluje marnotratného syna, slyšela jsem jeho slova k sv. Magdaleně, k cizoložnici, Samaritance. Nikdo by mě nemohl zastrašiti, neboť víím, co si mám mysliti o jeho lásce a milosrdenství. Víím, že celé to množství urážek by zmizelo okamžitě jako kapka vody ve žhavé panvi.“⁶⁾

Jaká to slova plná důvěry v milosrdenství Boží u svěťice, která se nedopustila za svého života jediného smrtelného hříchů a která i svých nepatrných chyb lituje upřímnou, žhavou lítostí. Nebuďme proto malomyslnými, nebuďme netečnými před milosrdným Bohem, který k nám byl tolik shovívavý a který na nás čeká, aby nám, i kdybychom měli sebe

větší hříchy i kdyby duše naše byla znetvořena sebe většími zločiny, jen když naše ústa i naše srdce zvolají: „Nejmilejší Bože, hřešil jsem, bolí mne to, že jsem ti bolest způsobil. Odpusť mi bídnému hříšníku!“

Takového hříšníka s takovou lítostí upřímnou Bůh dosud nikdy neodmítl, svojí bránu nebeskou před ním nezavřel, ale odpustil mu, vzal jej na milost a radoval se z jeho obrácení. Svědčí o tom tisíce tisíců, ba milionů případů. Ve Švýcarsku byl odsouzen k smrti jistý Bernet, který zavraždil jistou dívku a oloupil ji. O jeho smrti rozepisuje se jistý list takto: „Stoje mezi dvěma kněžími vyznával vrah jasně a radostně, že by zasloužil dvakrát horší smrt, ježto nikdy by nemohl na zemi odpykati svůj zločin. Děkoval, že byl přiveden ke světlu. „Jsem šťasten“, děl, že jsem našel Boha a svého vysvoboditele a že se mohu objeviti před věčným Soudcem usmířen. Prosim za odpuštění a jdu vstříc smrti s dobrým svědomím, uznávaje své zločiny, jichž jsem se dopustil a z nichž se kají. Ať myslí všichni, kdo jsou sváděni ke zlu na nejvyšší spravedlnost.“ Po těch slovech Bernet klekl, položil hlavu pod guillotinu a umíral se slovy: „Pochválen buď Ježíš Kristus.“ Nevíme, dodává list, zda máme více obdivovati sladkost víry nebo lidskou jasnost smrti: obě jsou darem Boha, ráj byl otevřen lotru...“)

Nenaplnilo se tu milosrdenství Boží u zločince, který svých zločinů litoval, neopakovalo se v tomto případě milosrdenství Ježíšovo na kříži, když odpustil lotru na pravici? A my bychom se obávali přistoupiti k tomu přelaskavému Vykupiteli, my bychom nechtěli litovati svých hříchů a zajistiti sobě věčný ráj?... Dobře praví sv. Terezie J.: „Ježíš neumí počítat naše hříchy... Jeho láska ho úplně oslepuje. Když umírá největší hříšník na zemi, lituje však svých hříchů a vypustí duši v aktu lásky, tedy Pán hledí jen na jeho poslední modlitbu. Nevzpomíná ani zneužitých milostí, ani jeho zločinů, nýbrž rozpíná po něm náruč milosrdenství...“ *)

Dr. v Kr.! Rozjímali jsme dnes o lítosti, která jest nejpotřebnější části svátosti pokání. Je-li to část nejpotřebnější, jest naší povinností, abychom se naučili lítost vzbuzovat a abychom ji vždy řádně vzbuzovali, by přijetí pokání nebylo neplatným. Dejme stranou všechny ohledy světské, nedbejme na věci tohoto světa, nestarejme se o to, co o nás soudí a budou mluvit lidé, ale uvažme, jak nepatrnou, ba žádnou cenu nebudou mít všechny ty věci v hodinu smrti. Jen na to pamatujme, abychom se Bohu líbili a s Bohem se smířili a to není možno jinak, než upřímnou lítostí, která musí mít ony vlastnosti, jak jsme si v dnešním rozjímání uvedli: vnitřní, nade všecko, obecná a nadpřirozená.

Uvádějme si na mysl častěji slova sv. Terezie J., která tak krásně pronesla o lítosti a o milosrdenství Božím, že jistě srdce nikoho nezůstalo bez hlubokého dojmu a proto nebude nikoho, kdo by milostnou tu světici neuposlechl a hříchů nelitoval. — Bude-li však srdce naše chvěti se úzkostí nad přetěžkými našimi hříchy, pak utecme se pod milosrdný plášť P. Marie a — řekněme jí důvěrně, že hříchů litujeme, že nás velmi bolí, že jsme jejího nejsvětějšího Syna hříchy uráželi a hněvali a ona Matka útěchy a naděje pomůže a naše slzy svému milosrdnému Synu ukáže a vyprosí nám odpuštění a po něm věčnou blaženost. Amen.

XV. Opravdové předsevzetí.

„Maria nejlepší stránku vyvolila, která nebude odňata od ní.“
(Luk. 10, 42.)

Známa hříšnice naslouchala jednoukrátě kázání Kristovu vedena spíše zvědavostí, aby poznala velikého proroka, o němž se všude s neobyčejným zájmem mluvilo, než pro poučení. Avšak slova věčné Pravdy, která po prvé slyšela s takovou silou zapůsobila na její hříšnou duši, že zachvěla se v hloubi svého bloudícího srdce, pocítila náhle, dotčena milostí Boží, osklivost nad dosavadním životem hříšným a umínla si, že zanechá dosavadní hříšné cesty a že stůj co stůj se polepší. Jest to Marie Magd., která v krátké době na to hořké slzy lítosti prolévala u nohou Kristových a učinila si pevné předsevzetí, že nespáchá více jediného těžkého hříchu, dojde-li odpuštění. A dostalo se jí toho štěstí. Z úst samého Spasitele uslyšela: „Odpouštějí se tobě hříchyvé tvoji. Víra tvá tě spasila, jdi v pokoji!“ (Luk. 7, 49. 50.) Marie Magd. svému předsevzetí dostála, od té chvíle byla světicí. Vidíme, jak při návštěvě Kristově v Bethanii sedí u nohou Pána a naslouchá pravdám, po nichž lační očistěna její duše. Jest věrnou svému předsevzetí, které učinila při odpuštění hříchů, takže hřích nemá více přístupu k srdci jejímu, touží jen po Bohu, takže všechny věci pozemské nemají pro ni více ceny, takže se jí dostalo pochvaly z úst samého Pána. Maria nejlepší stránku vyvolila, která nebude odňata od ní.“

Jak krásnou je vytrvalost sv. Marie Magd. v dobrém předsevzetí. Takové opravdové předsevzetí musí mít každý hříšník, kdo opravdu hříchu lituje a se spásou své duše to vážně myslí. Kdo by byl v nebezpečí upadnouti znova do hříchu nechtěl si vyvolit za pomocníci a vůdkyni Rodičku Boží po příkladu sv. Marie Magd., která se po svém obrácení k P. Marii přivinula, s ní často obcovala, v domě svém hostila, ba i na její bolestné cestě na horu Kalvarii ji doprovázela a od ní se až do pohřbu Spasitele neodloučila.

Sv. Ter. J. dala se v útlém věku v ochranu nejsv. Panny zvl. od první sv. zpovědi a sv. přijímání. A Matka Boží svoji duchovní dceru svého miláčka neopustila, ji sílila, aby ve svém předsevzetí věsti život svatý vytrvala.

Abychom i my ve svém předsevzetí vytrvali a do hříchů znova neupadli, porozjímějme dnes o opravdovém předsevzetí, které s lítostí musí býti nezbytně spojeno a tvoří tak podstatnou část svátosti pokání.

1. Jistá novicka karmelitánka v Lisieux, již sv. Ter. J. nepochválila pro její nepatrnou cnost, nýbrž k větší ctnosti vybídla, čekala na vhodnou příležitost, aby se přesvědčila, co bude světice dělat při práci obtížné. „Brzy potom“ — vypravuje ona novicka — „uložila nám představená unavující práci spojenou s tisícími nepříjemnostmi. Dovolila jsem si při tom zlomyslnost, abych Terezii přitížila, ale ani pak jsem ji nepřistihla při chybě. Byla stále vlídná, ochotná, nebojácná únavy. Po chvíli bylo mi to přespříliš, vrhla jsem se jí do náručí a svěčila jsem se jí se vším. „Cím to, že dovedete býti stále klidná, veselá, stejnomyslná?“ tázala jsem se plna zahanbení.“ „Nebývalo tak vždy,“ odpověděla.

„Ale od té doby, co nehledám sebe, je můj život nad pomyšlení šťastný.“¹⁾

Sv. Teř. nejen sebe nehledala, nevyhledávala více ani tvorů, ani čeho na světě. Tak se zapírala, že nehledala útěchy ani u svých rodných sester, které s ní sdílely společný život klášterní, by se nerozptylovala a neuchylovala od svého předsevzetí: Zůstatí věrnou Bohu a jemu vždy sloužiti dle slov Žalmisty Páně: „O tvých ustanoveních rozjímám, nezapomínám tvých řečí“ (118,16) a byla při tom šťastnou.

Samson porušil slib, který Bohu učinil, že výhradně jemu bude sloužiti a že nebude vyhledávati rozkoši pozemských. Dokud slib zachovával, byl silný a postrachem Filištinských, když však slib porušil, dostal se do zajetí Filištinů, kteří jej oslepili a posměch si z něho dělali. Samson svého hříchu však litoval a učinil předsevzetí, že se proti Hospodinu více neproviní a hned nabyl bývalé síly, kterou hříchem ztratil.

Sv. Ter. J. získala svým předsevzetím štěstí, které nikdo nemohl setřítí s její vlídné, laskavé tváře. Samson nabyt svou lítostí, spojenou s opravdovým předsevzetím své předešlé síly. Tak i my chceme-li získati štěstí a síly, musíme si umíniti, že se budeme varovati aspoň všech těžkých hříchu, že odpustíme ze svých srdcí nepřátelům a s nimi se smíříme, že napravíme škodu, kterou jsme bližnímu svými hříchy způsobili, ať již na jeho majetku či na jeho cti. Kdo by snad držel cizí věc, musí ji vrátiti nebo nahraditi. Pak budeme silnými a šťastnými, poněvadž jsme všechny své účty vůči Bohu a bližnímu vyrovnali.

Člověk vedl život bez Boha v hříších. K manželce byl tvrdý, necitelný, děti místo výchovy k Bohu ještě svými řečmi kazil. Těžce onemocněl a byl převezzen do nemocnice. V prázdné dlouhé chvíli rozjímал o svém dosavadním životě a poznal, že nebyl šťastným. V další úvaze došel k poznání, že příčinou toho jeho neštěstí a rozvratu byly hříchy a odklon od Boha. Dlouho váhal a přemýšlel, co dále až konečně si umínil, že to napraví. Po čase psal ženě: „Zítřa jdu k sv. zpovědi, odprošuji vás všechny a až se vrátím povedu život lepší.“ Co si umínil splnil. Vrátil se uzdraven zanechal předešlého života a nebylo šťastnějšího člověka a šťastnější rodiny.

2. Jistá karmelitka připomíná tuto událost ze života sv. Ter. J.: „Jednou jsem dostala velmi zajímavý dopis, který pak jsme si četly nahlas v rekreaci. Ter. při tom nebyla. Večer mi projevila přání, že by si dopis také ráda přečetla. Za nějaký čas mi jej vrátila. Prosila jsem ji, aby mi řekla, co soudí o té, a té věci, která ji jistě zvláště nadchla. Byla chvílku na rozpacích, pak odpověděla: „Nečetla jsem toho psaní, Pán Bůh žádal ode mne tu oběť, neboť jsem projevila přílišnou touhu po tom.“²⁾

Vizte! Svěťice přemohla touhu, kterou měla, aby se dověděla obsah dopisu nezávadného, naopak obsahu ušlechtilého, aby snad tato touha v srdci jejím nerostla po jiných věcech. Z toho patrně, že svěťice dovedla přemoci každé pokušení, i vzdálené, které by ji od Boha odvádělo. Při jiné příležitosti sv. Ter. praví: „Vím, že Bož. Spasitel mě

viděl příliš slabou, aby mě vydal pokušení, jistě bych se byla spálila klamným světlem tvorů.“³⁾

Jestliže se taková svěťice obávala pokušení, tím více se musíme strachovati pokušení my, křehcí lidé. Proto musíme si při svátosti pokání umínit, že budeme odpíratí pokušení a své zlé náklonnosti přemáhat. Pokušení jest trojí: od těla, světa t. j. zlých lidí ve světě a od ďábla. Nejnebezpečnější jest pokušení vlastního těla, poněvadž je z počátku přehlízíme a v nepatrných věcech povolujeme, až nás to svede k těžkým hříchům. Jak mnohý, který nepotlačoval svoji mlsnost, dopouštěl se později krádeží a snad i loupeže. Pokušení samo není ještě hříchem, ale velkým nebezpečím hříchu se dopustit, jest to okraj propasti a stačí nepatrný odklon, špatný krůček a zřítíme se do propasti hříchu. Proto máme duši svou od pokušení odvracet, zapírat se v požitcích a radovánkách a mysl svou k Bohu povznést. Svě smysly zvláště zrak ovládejme, aby nás nesvedly. Modleme se se Žalmistou Páně: „Odvrať mé oči, ať nepatří na marnost, na své cestě rač mě občerstvovat.“ (Ž. 118, 37.)

3. Sv. Terezie obrací se s důvěrou o pomoc nejen k P. Marii, ale k jejímu snoubenci sv. Josefu „otci a strážci panen,“ aby chránil lilii její nevinnost. „Prosila jsem ho,“ tak praví, „aby ode mne vzdaloval každou příležitost hříchu, neznajíc zla, bála jsem se, abych ho nepoznala.“⁴⁾

Sv. Ter. byla pannou opravdu dle Písma opatrnou. Nejen přemáhala pokušení, ale vystříhala se i dobrovolné příležitosti. Proto tak záhy vstoupila na Karmel, aby nepřišla do styku s nikým a s ničím, co by ji mohlo připravit o lilii nevinnosti.

Co rozumíme příležitostí ke hříchu? Jest to osoba, místo, čas, společnost, divadlo, kino atd., kterými uváděni býváme ve velké nebezpečí klesnouti a hříchu se dopustiti. Stačí někdy jediný rozhovor s člověkem zkaženým, jediná návštěva nemravného divadla, aby duše naše vzala úhony a upadla do hříchu.

Sv. Augustin vypravuje velmi poučný příklad. Jeho přítel Alvpus byl nepřitelem všech surových zápasů, jak se bezměrně v cirku řím. tehdy konaly. Nemohl snéstí dívat se na prolévání krve, ať to byla krev zvířat nebo krev lidská. A když jednou přátelé Alypia přemlouvali, aby s nimi šel do amfiteatru, pravil jim se vši rozhodností: Když i tělo mé na ono místo vtáhnete a tam postavíte, můžete snad i duši mou a oči mé k těm divadlům obrátiti? Budu tam tak, jakobyh tam nebyl a tak překonám vás.“ Ale oni nedbajíce slov jeho, odvedli ho s sebou. Alvpus zavřel oči a zakázal duchu svému, aby se zúčastnil takových ohavností. Ale když jeden zápasník klesl a nastal veliký křik v celém shromáždění Alvpus náhle otevřel oči, aby pohlédl co se děje. A který byl toho následek? Ve chvíli byl Alvpus na duši poraněn těžší ranou než gladiátor, jehož chtěl viděti. Jakmile spatřil onu krev vsál do sebe krvelačnost; upřel zrak do zápasisti, jásal nad ohavným zápasem a opájel se krvelačnou rozkoší. A již nebyl takovým, jaký přišel do cirku, nýbrž jako jeden z davu, mezi který přišel a jako pravý společník

těch, kteří jej tam násilně vedli. A sv. Augustin dokládá: „Co mám dále říci? Alypius díval se, křičel, hořel, odnesl si odtamtud šílenou touhu vraceti se tam nejenom s těmi, kteří ho tam odvedli, nýbrž častěji než oni a jiné tam odváděje.“⁵⁾

Hle, jediná návštěva v cirku, ba jediný pohled při té návštěvě jakou spousta způsobil v duši Alypiové, k jaké krvelačnosti a surovosti jej svedla. Budiž nám to výstrahou, abychom si ani my nezahrávali s ohněm, který by nás mohl nejen popáliti, ale úplně spáliti, ale myslíme-li to s polepšením oprávdově, vzbudme předsevzetí, že se každé příležitosti, byť by nám osoba nebo věc byla sebe milejší, vystříháme.

Dr. v Kr.! Jak dobrou stránku si vyvolí, kdo si při svátosti pokání umíní, že bude jen Bohu sloužiti a že se vystříhá hříchů smrtelných, že bude pokušení přemáhati a příležitosti ke hříchům se varovati po příkladu sv. Marie Magd. a sv. Terezie J. První učinila si opravdové předsevzetí po spáchání hříchů, druhá dříve než zla vůbec poznala. Obě jsou světice, poněvadž v dobrém předsevzetí vytrvaly a dobrou stránku si tím vyvolily.

Následujeme je v této krásné, ušlechtilé síle, vyvolme si též dobrou stránku, že nebudeme se dopouštěti smrtelných hříchů. Jsme-li slabými a doráží-li na nás zlo, pak obraťme svých zraků k hvězdě mořské, P. Marii s prosbou, aby nám svítila na cestu tímto temným světem, plným úskalí a nebezpečných virů a přivedla nás šťastně do přístavu věčné blaženosti. Amen.

XVI. Zpověď jest zařízením božským.

„Vyznáme-li hříchy své, věrnýť jest Bůh a spravedlivý, aby nám odpustil hříchy naše a očistil nás od všeliké nepravosti.“
(I. Jan 1, 9.)

Israelský král David, ač panovník slavný, dopustil se přes to těžkých hříchů. Poslal list Joalovi, vůdci vojska israel. ve válce proti Filištinským, v němž napsal: „Postavte Uriáše v čelo boje, kde bude nejtěžší zápas a pak jej opusťte, aby padl a zahynul.“ (II. Král. 11, 15.) A Uriáš padl. Dále svedl manželku Uriáše k cizoložství. Tím vším dal špatný příklad svým nadřízeným, kteří stali se spoluúčastníky jeho hříchů. I přišel k Davidovi prorok Nathan a vytýkal mu jménem Hospodinovým jeho hříchy, jeho nevěrnost Bohu a nekajícnost. David se při těch výtkách nezavrdil, nýbrž hříchů litoval a z nich se vyznal: „Hřešil jsem Hospodinu (II. Král. 12, 13.) A Bůh mu odpustil, neboť „vyznáme-li hříchy své, věrnýť jest Bůh a spravedlivý, aby nám odpustil hříchy naše a očistil nás od všeliké nepravosti.“ David šťasten, že bude moci opět očistěný objeviti se před tváří Boží, volá: „Vejdou k oltáři Božímu, před Boha, který mne od mládí radostí naplňoval.“ (Ž. 42, 4.)

P. Maria neměla hříchu, vždyť byla přechistou pannou, proto mohla po celý život s radostí vždy k oltáři Božímu přistoupiti, srdce její bylo neposkvrněné, zářící vůní nevinnosti a tím i věčné mladosti. Ve své lásce k lidem touží, aby všichni mohli přistoupiti k oltáři Božímu,

ke sv. přijímání těla a krve jejího Syna. Proto si nejvroucněji přeje, aby hříšníci se hříchů zbavili, aby vyznali s králem Davidem: „Hřešil jsem,“ „já bídný hříšník,“ „já bídná hříšnice,“ aby jim věrný a spravedlivý Bůh odpustil hříchy...

Sv. Ter. J. v pomoci hříšníkům svou nebeskou Matku následovala, za ně se přimlouvala, aby jim Bůh dal milost, by z hříchů se vyznali a sama dobrý příklad dávala a se zpovídala. Jelikož vyznání hříchů, sv. zpověď, jest podstatnou částí pokání, porozjímáme dnes o tom, že svatá zpověď jest zřízením vpravdě božským, přinášejícím lidem úlevu v jejich zkormoucených duších.

1. Sv. Ter. Jež. přistoupila záhy k první sv. zpovědi a to již v 6 letech. Praví o ní: „Jak milá to vzpomínka pro mne! Vy, milovaná Matko, — tak oslovuje svoji rodnou sestru Anežku, která jí po smrti byla jako druhou matkou — jste mi pravila: „Víš, Terezko, budeš vyznávatí své hříchy Pánu Bohu a ne člověku.“ O tom jsem byla tak přesvědčena, že jsem se Vás docela vážně ptala, zdali nemusím důstojnému pánu Ducellierovi říci, že ho z celého srdce miluji, když zastupuje Pána Boha. Abbé Ducellier zemřel r. 1917 jako arcikněz katedrály sv. Petra v Lisieux.

O tom, jak si mám při posvátném úkonu počínati, jsem byla dobře poučena. I přistoupila jsem ke zpovědnici a poklekla jsem. Když duchovní otevřel dvířka, jež uzavírají mřížoví, nespátl nikoho. Byla jsem tak malá, že jsem měla hlavu pod opěrou, na kterou se kladou ruce. Kněz mi řekl abych povstala. Poslechla jsem ihned a postavila jsem se přímo před něho, abych ho lépe viděla. Potom jsem se zpovídala a přijala rozhlášení s velikou vírou. Neboť Vy, milá matičko, jste mi vysvětlila, že v tom posvátném okamžiku slzy Ježíškovy mne očistí... Co se mne týče, byla jsem dlouho proniknuta milostí obdrženou. Od té doby chtěla jsem se zpovídat na všechny velké svátky...“ 1)

Sestra Anežka malou Terezičku poučila: že se bude zpovídati knězi, člověku, ale že kněz zastupuje místo Boha, jemuž při zpovědi otevíráme své srdce. Poněvadž kněz má rozsouditi, má-li nám hříchy odpustiti či zadržeti, musíme mu sami hříchy vyznati a na sebe žalovati. Tak to nařídil Ježíš, jenž udělil apoštolům a jich nástupcům moc hříchy odpouštěti nebo zadržeti ika jim: „Kterýmž odpustíte hříchy, odpouštějí se jim a kterýmž zadržíte, zadržány jsou.“ (Jan 20, 30.) Moc tuto nesměli však apoštolové a jich nástupcové vykonávati dle libovůle, nýbrž dle spravedlnosti, oni měli posouditi, zdali hříšník jest hozen rozhlášení anebo zdali se mu mají hříchy zadržeti čili měli si počínati jako soudcové. Ale soudce není s to, aby vynesl rozsudek platný a spravedlivý, nezná-li čin, jeho povahu, jeho okolnosti, za kterých byl konán. Proto ten, který má býti souzen, to jest kajcník musí zpovědníkovi oznámiti velikost přičetnosti ke hříchu, dále hříchy dokonané a nedokonané, ochotu k napravení a polepšení. Jinak by zpovědník nemohl správně souditi, kdyby mu tyto věci nebyly sděleny. Týmiž slovy tedy, kterými Kristus ustanovil apoštoly a jich nástupce za soudce hříšníků, ustanovil také zpověď. To vše uznávali věřící již od počátku církve a proto

zpověď se konala již v dobách apoštolských. Ve Sk. ap. čteme: „Mnozí z věřících přicházeli oznamující a vypravující zlé skutky svoje“ (19, 18.) Tedy věřící vyznávali sv. apoštolům své zlé skutky čili hříchy, jak činíme i my ve sv. zpovědi. Doklad toho, že věřící se zpovídali již v dobách apošt., máme též u sv. Jana: „Vyznáme-li skutky své, věrnýť Bůh a spravedlivý, aby nám odpustil hříchy naše a očistil nás od všeliké nepravosti.“ (I. Jan. 1, 9). Patrně z tohoto výroku Janova, že Bůh jen tehdy nám odpustí naše hříchy, jestliže se z nich vyznáme čili se vyzpovídáme.

Podobné ústní podání z dob poapoštolských podává nám neklamné svědectví, že se věřící zpovídali. Tak v „Učení dvanácti apoštolů“ se prohlašuje: „Každého dne Páně se shromažďující, lámejte chléb a vzdávejte díky, když jste byli hříchy své oznámili, aby oběť vaše byla čistá.“ Tedy i v době sv. apoštolům nejbližší věřící měli oznamovati hříchy své čili se zpovídati. — Též mnozí sv. otcové mluví o vyznání hříchů. Jako doklad slyšte výrok sv. Cypriána († 258): „Jedenkaždý vyznávej hřích svůj, dokavadž ještě na světě jest, dokavadž ještě jeho vyznání připuštěno býti může, dokavadž odpuštění od kněží udělené Pánu příjemno jest.“

Z toho všeho patrně, že od nejstarších dob církve se vyžadovala zpověď k odpuštění hříchů, že Kristus rozkázal apoštolům, aby zpověď věřících slyšeli a těmto, aby se z hříchů vyznávali. Proto my zpovídající se, nečiníme nic jiného než činili vždy věřící a podrobujeme se vůli Kristově.

Poněvadž se ve zpovědi vyznáváme Bohu všemohoucímu, nemůžeme a nesmíme před Bohem ničeho zatajiti a nedělati se lepšími než ve skutečnosti jsme. Proto naše zpověď musí býti úplná a upřímná. K úplnosti zpovědi patří, abychom se vyznali aspoň ze všech hříchů těžkých, pokud jsme se na ně při zpytování svědomí upamatovali. Kdyby někdo úmyslně na sebe jediný těžký hřích nepověděl, čili jej zamlčel, jest zpověď jeho zcela neplatná. Proto mu nejsou žádné hříchy, ani ty, z kterých se zpovídal odpuštěny a musí je znova při nové zpovědi opakovati a zároveň udati, že ten jistý hřích zamlčel, chce-li aby mu Bůh odpustil. Kdyby hřích ten — nedej Bože — snad v několika zpovědích zamlčel, musí všechny hříchy těchto zpovědí opakovati a udati v kolika zpovědích hřích ten zamlčel.

K upřímnosti zpovědi patří, abychom hříchy své vyznali pravdivě, abychom je jinak nepřikrášlovali, nezmenšovali, neomlouvali, ale také abychom je nečinili horšími a černějšími než ve skutečnosti jsou. Vždyť vševědoucí Bůh zná vše do nejmenších podrobností a prohlédá i ty nejtajnější záhyby naší duše. Dále jsme povinni udati okolnosti, které by snad hřích jinak všední mohly změnit v těžký. Nestačí na př. se zpovídati: „Dopustil jsem se krádeže, nýbrž musí udati, jak mnoho odcizil, dále komu: rodičům, příbuzným, bohatcům, chudým, kde: na poli, v lese, na hřbitově, v kostele, byla-li věc odcizená uzamčena a zdali se krádeže dopustil sám nebo s jinými a p.

2. Aby nám zpověď úplná a upřímná byla usnadněna, jest zavedena se strany kněze nejprísnejší mlčenlivost. Kněz pod těžkým hříchem a nejprísnejšími tresty církevními jest zavázán pomlčeti naprosto nejen o hříších, ale i o všem, čeho se ve zpovědi dověděl, byť to i hříchem nebylo. Toto mlčení, toto tajemství zpovědní musí kněz zachovati i kdyby mu pro to hrozilo pronásledování, ano i smrt. A máme příklady kněží mučedníků, kteří obětovali raději život, než by byli tajemství zpovědní porušili. Všichni na př. víme, že sv. Jan Nep. byl proto mučen a usmrčen, že nechtěl zraditi tajemství zpovědní králi Václavovi.

Též bl. J. Sarkander († 1620) vytrpěl smrt pro tajemství zpov. Týž světec byl zpovědníkem Ladislava z Lobkovic a nechtěl protest. jeho odpurcum vyraziti, z čeho se mu jmenovaný pán zpovídal. Když mučitelé na něho doléhali, odpověděl rekovný kněz: „A kdybych i věděl, že mě na tisíc kusů rozsekáte, že mě železem a ohněm a všemi mukami zahubíte, přece bych raději volil to všecko s milostí Boží snášeti, nežli dosti málo se prohřešiti proti této svátosti, jejíž pečeť nesmí kněz zrušiti.“

Máme příklad i z doby naší statečnosti kněze v příčině tajemství zpov. V Baltimore v Americe byl kat. kněz P. Lurtz odsouzen pro domnělé odcizení peněz, jehož se měl dopustiti v domě bohatého bankéře, kterého zaopatřoval svátostmi umírajících, na 10 let do žaláře. Umírající bankéř odevzdal však knězi peníze, kterých neprávem nabyt, aby je odevzdal pravému majiteli, neřekl však o tom nikomu ničeho ani svým synům. Brzy po odchodu P. Lurtze bankéř zemřel a když synové — šlo o větší obnos — peníze pohřešili, padlo podezření na kněze. Při domovní prohlídce peníze se skutečně u něho našly. Následkem však zpověd. tajemství nesměl kněz o nich dáti vysvětlení a proto byl odsouzen. Po dvou letech přišli synové náhodou při prohlídce zápisů otcových na to, že se otec dopustil nepoctivosti a šlo o obnos téže výše, jaký se byl tehdy ztratil. Nyní teprve přišli na to, proč a kam se peníze poděly a knězi dva roky nevinně odsouzenému se dostalo nejkrásnějšího zadostiucnění a nám poučení, jak kněz zachovává tajemství zpov. za všech okolností.

3. Kdyby někdo byl tak pošetilý, že by se ostýchal ze svých hříchů vyznati, poněvadž jsou příliš velké, ať si vzpomene na Marii Magd., na Petra, na lotra na pravici Kristově. To nebyly hříchy malé: smilstvo, nečistota, po mnoho let páchaná, zapření Pána, vražda A přece Ježíš odpustil a kajicníky vzal na milost. Jest zajisté lépe jedinému člověku se vyznati, než jednou býti před celým světem zahanben a býti zavržen do pekelného ohně.

Sv. František Sal. slyšel jednou zpověď velikého hříšníka. Když obdržel po napomenutí světcově rozhřešení ode všech hříchů, tu kajicník, od nepravostí očistěn, se tázal sv. Františka: „Nyni mi řekněte, důstojný otče, co si o mně myslíte?“ A světec odpověděl: „Já si myslím, že jste nyní světec.“ A zajisté řekl pravdu. Vždyť svatými se stali po rozhřešení Ježíšem Marie Magd., Petr i lotr na pravici, když se ze hříchů vyznali a jich litovali.

Jistý nevěrec onemocněl a přišel do nemocnice ve Velsu. Sám pak vypravuje: „Z dlouhé chvíle jsem prosil o četbu a milos. sestra mi přinesla Hoppenho knížečku: „Lurdy v lesku divů.“ S počátku jsem se bránil a v duši odporoval tomu, o čem jsem se tam dočítal. Přes to četl jsem dále a čím dále pozorněji až do konce. K slzám mne dojala prostota Bernardittina a zjevení nebeské Paní. Litoval jsem svých hříchů, své dosavadní nevěry a nyní jsem opět celým, šťastným katolíkem.“ *)

Dr. v Kr.! Slyšení jsme dnes, kterak Kristus P. ustanovil zpověď jako další podstatnou část svátosti pokání a že zpovídáme-li se, Bůh nám s radostí odpouští. Sv. Terezička J., jak jsme slyšeli se ráda a ochotně zpovídala a dala nám příklad, abychom rádi a ochotně se zpovídali i my. Kdykoli cítíme na duši těžký hřích, nemeškejme a poklekněme u zpovědnice a z upřímného srdce zvolíme: „Já bídny hříšník, já bídna hříšnice“... a dostane se nám po vyznání štěstí a blaha, jehož cítili všichni svatí kajcníci: staneme se svatými jako oni. Způsobíme tím radost nejen sobě, ale i nebeské Matce naší, jejíž srdce jest tak smutným nad každým zatvrzelým hříšníkem, ale raduje se nade všemi, kteří se vyznávají z hříchů svých. Rodička B. vyprosí nám po naší zpovědi u svého Syna milost odpuštění a Pán nás odmění za naše upřímné vyznání korunou věčné slávy. Amen.

XVII. Požehnání sv. zpovědi.

„Jeť on jako lužidlo, kterým se bílí.“ (Mal. 3, 2.)

Když král David se ze svých hříchů vyznal a jich litoval, odpustil mu Hospodin a odvrátil od něho zkázu nejen věčnou, ale i časnou, již si pro své hříchy nezasloužil. „Hospodin také promíjí hřích tvůj,“ — pravil Davidovi prorok Natan — „Neumřeš!“ (II. Král. 12, 13.) Hospodin Davidovi hřích odpustil, ale i další život mu dobrotivě uštědřil, ač si toho za své viny nezasloužil. Duše jeho byla opět čistou. Jako se skvrny plátna odstraňují vodou, do níž je přimíseno louhu, lužidla, tak že se stává čistým, tak Hospodin jako lužidlo čistí duše lidské od všelikých poskvrn hříchů, takže duše lidská jest opět čistá bílá. „Jeť on jako lužidlo, kterým se bílí.“ Plátno lužidlem vyčištěné je opět k potřebě. Člověk s duší lužidlem Božím vyčištěný, stává se opět miláčkem Božím, který jest ve veškerá práva, hříchem ztracená, dosazen, jemuž Bůh milost posvěcující uděluje, jemuž uštědřuje i časné dary, jako kdysi Davidovi život.

J. Kristus ustanoviv svátost pokání s vyznáním hříchů ve sv. zpovědi, dal tím lidem prostředek nejen k očištění, ale také jim opatřil pramen požehnání a štěstí, junž jsou lidé po sv. zpovědi opatřeni. — P. Maria, naše nejdražší a nejlepší Matka přeje nám — svým dítkám všech darů nebeských i pozemských a protože je můžeme dosíci jen s duší čistou a tuto čistotu nám zjednává sv. zpověď, přeje si, abychom se svých poskvrn zbavili ve zpovědnici a schopnými se stali přijímati dary Boží.

Její věrná dcera sv. Ter. J. zakoušela toho překrásného vnitřního štěstí a Božího požehnání měrou nejhojnější právě pro svou čistotu

duše, kterou si chránila nejen častou zpovědí, ale i zpovědí generální. I nám se dostává toho štěstí ve sv. zpovědi. Abychom vždy po něm toužili, abychom se sv. zpovědi vždy jako záchranné kotvy chopili, jsme-li hříchem poskvrněni, porozjímajme dnes o požehnání, jež nám skýtá sv. zpověď.

1. Jedna řeholní sestra zarmoutila kdysi sv. Ter. J., ale pak ji šla odprositi. Sv. Ter. byla tím velmi dojata a řekla: „Kdybyste věděla co cítím! Nikdy jsem tak dobře nechápala, s jakou láskou nás Ježíš přijímá, když ho prosíme za odpuštění (vyznávající viny své). Když jsem já, ubohé stvoření, pocítila takovou něžnost, při vašem odprošování, co teprv se děje v srdci Božím! Jistě zapomíná rychleji na všechny naše nepravosti než právě nyní já na vaši chybu, už na ně nikdy nevzpomene a bude nás milovati více než před tím.“¹⁾

Jak dojemně vystihuje sv. Ter. tu dobrotu Boží, která se nám projevuje tím, že Buh zapomíná na všechny hříchy, které jsme mu vyznali a objímá nás svým milujícím srdcem jako své miláčky, jimž ničeho neodepře a proudy svých milostí a darů na nás vylévá.

Z přiznání oné řeholnice ke svému provinění proti sv. Ter., poznáváme zároveň, jak zpověď je srdci lidskému nečím potřebným a jak Kristus ustanovením zpovědi vyhověl potřebě srdce lidského. „Co jest člověku přirozenějšího,“ píše de Maistre, „nežli ono hnutí srdce, jež k jinému se kloní, by mu sdělilo nějaké tajemství? Tak činí zvláště člověk nešťastný, tak činí přechasto zločinec, opovrhnuv beztrestností, kterou mu mlčení slibuje.“

Též Nietzsche dobře znal cenu zpovědi a uměl oceniti pravého kněze, když praví: „Lid ctí jistý druh lidí. Jsou to tiší, vážní, prostinci a paničtí kněží, jimž lid své srdce beztrestně otvírá, jimž lid své tajnosti, starosti, ano ještě něco horšího svěřuje. Neboť člověk, jenž se sděluje, zprošťuje se sebe sama a kdo se vyznal, ten zapomněl. Zde se jeví veliká potřeba. Je totiž zapotřebí odstřelky odvodních průhonů a čistě očišťujících vod; je zapotřebí rychlých toků lásky a silných, pokorně čistých srdcí, jež se k těmto posluhám veřejného zdravotnictví propůjčují, obětují.“

Ano, jest pravda, že je potřebí čistých srdcí, panických duší, je potřeba kněží, pro lidskou duši, hříchem poskvrněnou, aby se mohla vyznati. Katoličtí kněží jsou to, kteří jsou vždy ochotni, jako dovední lékaři bolesti a rány duše léčit. Kněží jsou ochotni do krajnosti se obětovat, jen aby lidem pomohli; při tom nedbají únavy, celé hodiny i v zimě ve zpovědnici vysedávají a jsou šťastni, když jsou kajícíky obléháni, neboť vědí, že svým nasloucháním vyznání hříchů duším ulehčují a požehnání Boží zprostředkují. Jak krásné tudíž je to zařízení v církvi katol., svatá zpověď!

2. Ustanovení sv. zpovědi jest požehnáním pro všechny lidi každého věku, ale obzvláště jest potřebným jinochům a dívkám. „Výchova k čistotě jest hlavní otázka výchovy mravní; neboť nečistota vášní jest nekrutější ze všech vášní a mládež nejvíce znepokojuje. Avšak blahoslavení čistého srdce! A tu jest jistý prostředek k zachování toho dra-

haceného pokladu čistoty srdce. Sv. zpověď jest tajemstvím mládeže: dodává jí síly, projítí šťastně bahnem života.“²⁾ Svatá zpověď nejen chrání čistotu, ale i poskvrněné vrací životu počestnému, jak toho máme časté důkazy ze zkušenosti. „Mládež, která přináší knězi důvěru ve zpovědnici, nezahyne.“³⁾ Jakým požehnáním jest tudíž pro mládež sv. zpověď!

3. Sv. Ter. J. dva měsíce po svém vstupu do řádu karmelitek vykonala zpověď generální u důstojného otce Pichona, vynikajícího člena Tovaryšstva Ježíšova. Ten byl překvapen působením Božím v duši malé Terezie, které bylo tenkrát něco více než 15 let. Zpovědník po gen. zpovědi řekl světicí: „V přítomnosti Boha, nejbl. P. Marie, andělů a všech svatých prohlašuji, že jste se nikdy nedopustila smrtelného hříchu. Děkujte Pánu za to, co na vás vykonal.“ A světice k tomu oddaně a pokorně dokládá: „Jen vděčnost plnila mé srdce. Úzkost, že bych si mohla poskvrnití bělostné, čisté roucho křestní mi působilo mnoho trápení a ujištění z úst takového vůdce duší mi připadalo jako od Boha samého...“⁴⁾

Sv. Ter. po vstupu do kláštera, když změnila svůj stav, své povolání, vykonala zpověď generální. Tuto zpověď gener. mají vykonati všichni, kteří mění svůj stav a povolání. Na př. ti, kteří vystupují ze školy, kteří jsou po vyučení, kdož nastupují dalekou cestu, snoubenci před přijetím stavu manželského, ti, kdo nastupují důležitý a zodpovědný úřad, kněží před svým vysvěcením, dále se doporučuje zpověď gener. všem v době jubilea, v čas misii a mimoř. pobožnostech na osadě. Tato zpověď se přikazuje zvláště těm, kteří se po delší dobu neplatně zpovídali anebo jsou v nebezpečí smrti a mohou se na ni náležitě připravit. — Generální značí tolik, co všeobecný. Gener. zpověď jest taková, která se vztahuje buď na celý předešlý život anebo na delší dobu na př. 5—10 let. Zpověď gener. se vykonává tak, že kajcník se nejdříve vyzpovídá ze hříchů, kterých se dopustil od poslední sv. zpovědi na př. před měsícem a když se vyznal z těchto hříchů řekne: A nyní chci vykonati zpověď gener. za celý život (za 5—10 let) a vyznává se ze všech hříchů, kterých se dopustil buď za celý život anebo za 5—10 let, z kterých se již jednou zpovídal při obyčejných zpovědích a od nichž byl rozhrěšen. Sv. Ter. po vykonání sv. zpovědi gen. doznává, že vděčnost plnila srdce její. A vskutku gener. zpověď jest požehnáním pro všechny lidi a zvláště pro ty, kteří se na čas od Boha odklonili. Když však se odhodlali vykonati zpověď gener., srdce jejich se plní vděčností za milost, které se jim po této zpovědi dostalo.

Jeden z nejvíce vyhledávaných zpovědníků v letech 80tých minulého století v Paříži byl Abbé Huvelin. Tento kněz seděl kdysi ve zpovědnici v kostele sv. Antonína. Přistoupil nějaký mladý muž ke mřížce zpovědní a nepokleknuv, jen se ke knězi nachýlil a počal rychle mluvit: „Nemohu věřit, třeba bych chtěl sebe raději.“ Byl to Charles Toucauld, fr. šlechtic a důstojník. Odpověď kněze byla pro mladého muže překvapující: „I ano, můžete věřit, ale nejdříve si klekněte a vyzpovídejte se!“ „Proto jsem nepřišel,“ bránil se mladý muž. „Jen to přece udělejte!“

Mladý důstojník poslechl a při tom vyznávání vin celého života byla mu dána milost víry, neboť jak praví sv. Kateřina Siena, výpary z hlubin hříchů byly odstraněny a zrak rozumu mohl jasně vidět pravdu víry. Od té doby stal se abbé Huvelin duch. vůdcem mladého důstojníka jízdy Foucauldy, jenž po třech letech vstupuje do nejprísnejšího řádu, k Trappistům.^{*)} Po čase poslán do Palestýny, kde mu byl v klášteře svěřen úřad vrátného. Konal jej s takovou přesností a radostí, že nikdo by v něm nebyl hledal bývalého šlechtice a důstojníka. Toužil po nejvyšším stupni dokonalosti a proto prosil představené, aby mu dovolili odejít na poušť. Dosáhl svolení a odešel do Afriky, kde žil jako poustevník životem světce a pověst o jeho svatosti šířila se i do Francie. A tam v Africe zemřel jako mučedník r. 1916, neboť byl zavražděn. Vrahem jeho byl Sarmi Aq Thora, fanatický 16letý mohamedán, který byl na stráž u uvězněného poustevníka, kterého puškou ubil.⁶⁾ Jakou milost a požehnání přinesla Foucauldovi sv. zpověď generální.

Sv. Ter. J. praví, že při zpovědi gen. byla uklidněna ve své úzkostlivosti, aby neztratila křestní roucho nevinnosti a že Bůh ji ústy kněze ujistil o své pomoci a ochraně. Proto doporučuje se zpověď gen. všem, jako pomoc a ochrana, aby si nevinnost uchovali a ztracenou nevinnost opět získali, jak jsem výše pravil. K tomu doporučuji se všem lidem, ale zvláště mládeži vykonati exercicie, kde v samotě, klidu, odloučení od obvyklých denních světských starostí, při rozjímání a modlitbě za vedení nějakého zkušeného vůdce duší, kněze, by se na zpověď gener. připravili. Všichni ti, kteří této rady poslechli, a exercicií se zúčastnili a po nich řádnou sv. zpověď nebo zpověď gener. vykonali, blahorečí tomu posvátnému okamžiku a tomu štěstí a požehnání.

Student akademik sděluje knězi, který kázal na exerciciích: „Smím Vám prozraditi, jak jsem byl velmi pokazený, zbloudilý a hříšný. Tak hluboko jsem poklesl, že život se mi zošklivil, již koupil jsem si revolver, abych lehkomyšlně odhodil tento dle mého přesvědčení bezcenný život. Tu mne matka moje upozornila na exercicie. Bylo mi matky líto a proto jsem šel. S počátku jsem se při nich bránil, když jsem slyšel dojemné přesvědčivé náboženské promluvy a myslel jsem si: Pro tebe není již pomoci. Ale věčné pravdy ve mně vzbudily vzpomínku na šťastné mládí. Slova o marnotratném synu, příklad zvitězivšího sv. Augustina a modlitby jeho dobré matky Moniky mne pohnul až k slzám. Litoval jsem předešlého, v hříších marně prožitého života a se vyzpovídal. Gener. zpověď mi vrátila víru v Boha a víru v sebe. Exercicie mě zachovaly pro tento život a jak doufám i pro věčnost... A k tomu ty šťastné slzy radosti mé matky...“

Kdo by z nás slyše tato slova svědčící o požehnání sv. zpovědi gener. při exerciciích vykonané, nezatoužil, aby i jeho srdce nalezlo ztracený klid, aby se vytrhlo z objetí hříchů, aby mohlo plesati a se radovati, aby i oči jeho drahých rodičů se naplnily slzami radosti a vnitřního štěstí. A toho může dosáhnouti každý, kdo si během roku najde jeden týden, který se mu hodí dle povolání buď v létě, nebo v zimě, na jaře pro exercicie a kdo při nich vykoná dobrou sv. zpověď anebo i zpověď gener. dle příkladu onoho studenta.

Dr. v Kr.! Ubylo by jistě na světě mnoho bídy hmotné i mravní, kdyby lidé občas sůčtovali s Bohem, kdyby po zpytování svědomí, lítosti a sv. zpovědi si uvědomili, že jedině hřích to byl, který jim všeliký zármutek a bídu připravil a kdyby si uvědomili, že nemůže požehnání Boží spočinouti na člověku, který jest poskvrněn hříchy a jehož ústa nemá jsou, aby se z nich knězi vyznala. Bez toho vyznání není možné odpuštění a tím také není možné Boží požehnání.

Vizte sv. Ter. J.! Jednoho smrtelného hříchu se po celý život nedopustila a přece praví: „Představuji si svou duši jako volné prostranství a prosím nejbl. Pannu, aby odstranila všechny ssutiny, mé to nedokonalosti. Potom ji vyzývám, aby zřídila prostranný, důstojný stan a sama jej okrášlila.“ *) Po příkladu naší milé světice vyzvějme též P. Marii, aby nám vyprosila milost dobré sv. zpovědi, aby duše naše po odstranění všech ssutin hříchů stala se důstojným ozdobeným stanem, do kterého by mohl vstoupiti J. Kristus ve Sv. olt. a naplnil duši naši svým požehnáním. Amen.

XVIII. Dostiučinění.

„Protříbí je jako zlato a stříbro, by Pánu obětovali ve spravedlnosti.“
(Mal. 3, 3.)

Pán Bůh odpustil králi Davidovi, když se ze svých hříchů vyznal a jich litoval, ale za tyto své hříchy musel Hospodinu dosti učinit svým utrpením, zármutkem duše a pozemskými strastmi. Prorok Natan oznámil Davidovi: „Ale... syn, kterýž se narodil tobě, smrti umře.“ (II. Král. 12, 14.) Tímto zármutkem nad smrtí syna, tímto časným utrpením, potřibil, očistil duši Davidovu, jako se čistí zlato a stříbro v ohni. Tímto časným trestem učinil David dosti Hospodinu za hříchy své a teprve tím trestem byla úplně smazána skvrna s duše Davidovy a vina byla odčiněna. Po odpykání časného trestu stal se David schopným a hodným, aby mohl znova sloužit Hospodinu, Bohu svému, by mu mohl obětovat ve spravedlnosti.

Rodička Boží byla neposkvrněnou, byla bez hříchu dědičného i hříchů osobních, proto sloužila Bohu vždy ve spravedlnosti. A přece víme, že na světě tolik trpěla. Tímto utrpením přinášela jednak oběť za hříšníky, jednak nám dala příklad, abychom s ochotou dosti činili Bohu za své hříchy kajícími skutky.

Sv. Ter. J. následující svoji nebeskou Matku mnoho ve svém životě trpěla a nepřála si ničeho vroucněji, než aby hříšníci ze svých smrtelných pádu povstali a kajcností za své hříchy odpuštění svých hříchů a spásy svých duší získali. — Abychom i my za své viny dosti učinili, abychom vždy dobře vykonali uložené pokání, jež nám zpovědník ukládá, porozjímějme dnes o dostiučinění, jež jest další a poslední podstatnou částí svátosti pokání.

1. Sv. Ter. J. ve svých „Dějinách duše“ praví: „Pamatuji se též na dostiučinění, jehož se mi od zpovědníka při první své zpovědi dostalo. Byla jsem povzbuzena, abych horlivě uctívala nejbl. Pannu,

(bych se k ní pomodlila). I umínila jsem si pevně, že budu svou nebeskou máteř, které jsem již dávno darovala srdce, ještě vroucněji milovati.“¹⁾

I nám při svátosti pokání se ukládá dostiučinění. Tím rozumíme konání kajících skutků, kteréž nám ukládá zpovědník. Dostiučinění jest potřebným k celosti a úplnosti pokání. Kristus učiniv za nás dosti dokonale, neučil nás naše dostiučinění zbytečným. Kdyby Kristus sám dostiučinění našeho nevyžadoval, nebyl by mohl sv. ap. Pavel napsati: „Nyní se raduji z utrpení pro vás a doplňuji to, čehož se nedostává z utrpení Kristových na těle mém za jeho tělo, jež jest církev.“ (Kol. 1, 24.) Sv. Pavel obětuje své utrpení pro Kolosenského, jimž tato jeho slova patří, aby jimi učinil Bohu za dost za hříchy Koloských, kteréžto pokání jest třeba vykonati k odpuštění hříchů. Ovšem všechny naše skutky nemají ceny z nás, nýbrž ze zásluh J. Krista. Proto při všech skutcích kajících máme oči své upíratí na Ježíše, na to Božské Slunce, které svou smrtí na kříži mraky hříchů rozptýlilo a nás spasilo.

Tak to činila sv. Terezie J. „Se smělou oddaností,“ volá „budu vytrvale až do smrti upíratí oči své na božské Slunce. Nic mne nezastraší ani vítr, ani dešť a když husté mraky zakryjí Hvězdu lásky, bude to okamžik vhodný, by má důvěra (v zásluhy Ježíše) vzrostla co nejvíce; pečlivě se budu chrániti, abych svého místa nezměnila, vědouc, že za smutnými mraky stále ještě září mé sladké, milované Slunce.“²⁾

2. Sv. Ter. vykonala, co jí bylo zpovědníkem uloženo a P. Marii uctívala co nejvroucněji. I nám se ukládá za pokání jako dostiučinění za naše hříchy různé dobré skutky, zvláště modlitba, půst a almužna. Ať nám zpovědník uloží kterýkoli z těchto dobrých skutků, účelem toho jest, abychom v budoucnosti své zlé náklonnosti krotili a již tak snadno nehrěšili a abychom Bohu za urážku mu hříchy našimi učiněnou aspoň nějakou náhradu dali. Všechny tyto kající skutky, které nám ukládá zpovědník, směřují k umrtvování sebelásky, přilícení naší lásky k tvorům a věcem stvořeným a k probuzení a k rozlícení naší lásky k Bohu, jak je máme po přijetí Svátosti pokání pojmenovati. „Jediné pokání“, praví sv. Ter. J., „mi dovolené bylo umrtvování mé samolásky, to však mi prospělo víc než tělesné kajivosti.“³⁾ Jen tím se stala svatou, že potlačila samolásku k sobě a věnovala celé své srdce Bohu. Chceme-li my stupně svatosti dosáhnouti, musíme též potlačovati přílišnou lásku k sobě, tudíž nesmíme vyhovovati touze svého těla po věcech hříšných, po věcech tohoto světa. Aby nás v této snaze podpořil, ukládá nám zpovědník dostiučinění.

Moc ukládáti za hříchy kající skutky, obdržela církev od Krista, jenž řekl: „Cožkoli svážete na zemi, bude svázáno i na nebi a cožkoli rozvázáte na zemi, bude rozvázáno i na nebi.“ (Mt. 18, 18). A sv. Pavel uložil smilníku Korintskému přísné pokání za jeho hřích. Účelem trestů, jež církev hříšníkům ukládala, nebyla vždy a pouze náprava pohoršení aniž pouze polepšení hříšnickovo, neboť se kající skutky ukládaly i těm, kteří se již polepšili, nýbrž církev vždy chovala přesvědčení, že přetrpění těch trestů sám Bůh žádá, poněvadž jimi se mu zadost činí za urážky mu učiněné hříchy. Proto píše Tertullian: „V jaké míře ty nešetříš sebe, v také věř, Bůh nešetří tebe.“ A sv. Cyprián svědčí: „Pán dlouhým

a nepřetržitým dostiučiněním usmířen býti má.“ Z toho patrně, že zpovědník ještě povinen hříšníkovi nějaký kající skutek jako dostiučinění uděliti.

3. Slyšeli jsme, že sv. Terezie vykonala přesně pokání jí zpovědníkem uložené. I my musíme pokání vykonati právě tak, jak nám bylo uloženo a to co nejdříve. Nesmíme si činiti sami nějakou úlevu anebo změnu. Kdybychom věděli předem, že nám nebude možno uložený dobrý skutek vykonati, máme s udáním důvodu slušným způsobem zpovědníka požádati, aby nám pokání změnil. Kdybychom něčemu nerozuměli, jsme též povinni poprositi kněze o poučení a vysvětlení, jehož se nám ochotně dostane.

Kdo by však při zpovědi uloženého pokání vykonati zamýšlel, ale pak je svou vinou nevykonat, zpovídal by se sice platně, ale dopouští se hříchu a připravuje se o mnohé milosti. Milost, o níž se člověk takový připravuje, je zejména prominutí mnohých časných trestů, jehož by se kajícímu dostalo. Kdo uložené pokání bez své viny vykonat zapomněl, má je vykonati hned, jakmile se rozpomněl na své opomenutí. Kdo by zapomněl, co mu zpovědník uložil za pokání, má se zpovědníkovi na pokání zeptati, není-li to však možno, má to knězi oznámiti při nejbližší zpovědi.

4. Sv. Ter. J. píše: „Pán Bůh dopustil, že mi naše ctihod. Matka nenařídila, hned si poznamenávat básně, které složím. Sama jsem o to nechtěla prosit, obávajíc se, že by to mohlo býti chybou proti sv. chudobě. Čekala jsem tedy, až budu mít pokdy, a večer v osm hodin jsem si pak stěží vzpomínala na to, co jsem ráno básnila. Je pravda, že takové maličkosti jsou mučednictvím. Ale nutno se chránit, aby si je člověk nezmenšoval tím, že si tisícero věcí dovoluje, aby si klášterní život ulehčil a zpříjemnil.“⁴⁾

Sv. Ter. byla výtečnou básnířkou, milovala plody svého básnického ducha, ale neměla času, si poznamenat hned, co duch její vytvořil. Byla by si ráda poznamenala své básně, které v duchu složila, aby se jiní z nich těšili, z nich se poučovali, jimi se k ctnosti a dobru povzbudili. Těžko to nesla, bylo to, jak praví, pro ni mučednictví, že si básnické plody svého čistého ducha nemohla poznamenat, ale nemajíc k tomu nařízení představené, neučinila tak. A přece tu oběť ráda přináší, neboť si nechce klášterní život ulehčovat a zpříjemňovat a přináší tu oběť jako pokání za sebe, ale zvláště za viny druhých.

Takové pokání máme si ukládati i my za hříchy své. Dostiučinění, které zpovědník mocí od Krista udělenou a propůjčenou kajícíkovi ukládá, slove dostiučiněním svátostným. Ale i po tomto dostiučinění jest často člověku vytrpěti ještě mnoho časných trestů. Církev neukládá nyní kajícím trestů tak přísných, jako činila v prvních dobách, jelikož jimi nechce nikoho od pokání odstrašit, ale doporučuje a radí kajícím, aby, sami mimo dostiučinění svátostné nějaké kající skutky si ukládali anebo sešle-li Bůh sám na ně nehody nějaké, by je v duchu kajícím a pokorném vykonali. Takovéto dostiučinění nazývá se mimosvátostným. A jest zajisté něčím krásným a bohumilým uložit si po příkladu sv. Ter. J. takové dostiučinění mimosvátostné: častější modlitbu, půst

mimo ten, který církev ukládá, dáti hojnější almužnu, ne proto, aby nás lidé chválili, anebo abychom v novinách jako dárci byli uváděni, nýbrž jedině proto, abychom Bohu za své hříchy dosti učinili.

Na počátku V. stol. narodila se v Antiochii syrské pohanským rodičům dceruška, které dali jméno Pelagia. Byla velmi bystrá a krásná. Dala se i zapsati do počtu čekatelů křtu, ale brzy na to stala se herečkou a později veřejnou hříšnicí. Když biskup sv. Nonus v Antiochii kázal před kostelem, jela Pelagia ve vsi nádheře na mezku, obklopena mladíky, aby odvedla posluchačstvo biskupovi a přivábila k sobě. Sv. Nonus po kázání modlil se za Pelagii. Příštího dne kázal opět sv. Nonus v kostele a to o soudu Božím. Pelagia přišla do kostela ze zlého úmyslu, ale kázáním světcovým byla náhle dotčena a pohnuta k pokání. Dala se hned vyučiti ve víře křesťanské, potom byla pokřtěna a po křtu činila tuhé pokání. Všechny své drahocenné skvosty poslala biskupovi sv. Nonovi, aby je zpeněžil a peníze rozdal chudým. Všechny své otroky a otrokyně propustila na svobodu a postarala se o jich výživu. Potom své rodné město opustila a odebrala se do Jerusalema. Tam na hoře Olivetské postavila si chýšku, kdež v rozjímání o věcech duchovních, zvláště o životě a utrpení P. Ježíše, v přísné kajcnosti dlela po tři léta až do své smrti. ³⁾

Pelagia vykonala uložené pokání svátostné a vedle toho si uložila i pokání mimosvátostné: rozdala svůj majetek propuštěným otrokům a otrokyním postarala se jim o výživu, zřekla se všeho pohodlí a výhod tohoto světa, opustila společnost a jako poustevnice trávila dny v sebezapírání a modlitbě na hoře, kde začalo Kristovo utrpení. Zemřela však smrtí šťastnou a blaženou.

Dr. v Kr.! Myslíte-li to se spásou své nesmrtelné duše vážně a opravdově, pak hleďte se za každou cenu zbavit hříchů. To jedině se může státi ve svátosti pokání. Proto jest to svátost pro spásu našich duší předúležitá. A proto ji též vážně a často přijímejme. Snažme se, abychom všechny její podstatné části vykonali co nejlépe. Nestačí jen hříchy své poznati, jich litovati, pojati úmysl v budoucnosti se jich varovati, z nich se vyznati, musíme též za ně dostiučiniti. Ani jedna z těchto částí nesmí chybět, máme-li býti od hříchů rozhrěšeni a máme-li pro svou duši roucho milosti posvěcující získati.

J. Kristus smrtí svou na kříži nám spásu přinesl, P. Maria svými obětmi a utrpením nám příklad dala, kterak máme i my pro svoji spásu za hříchy obět nějakou přinášeti a za své hříchy dosti činiti. Budeme-li tak činiti, budeme následovati svého světlého vzoru sv. Ter. J., která tolik pečovala o spásu duše své a též při tom tolik milovala ostatní duše lidské a slíbila, že bude všem v nebi pomáhat a růže s nebe sesílat. Prosme ji za přímluvu a pomoc, kdykoli se nám utrpení bude zdáti obtížným a ona jistě vyprosí nám u svého nebeského Snoubence sílu a odhodlání, abychom zde na zemi s Kristem spolutrpěli, abychom byli hodni s ním se též spoluradovati v jeho věčném království. Amen.

XIX. Odpustky.

„Cožkoliv rozvázete na zemi, bude rozvázáno i na nebi.“
(Mt. 18, 18.)

V prorocké knize Isaiášově čteme, jak Hospodin oznámil judskému králi Ezechiášovi, že zemře: „V těch dnech rozemohl se Ezechiáš až k smrti; i přišel k němu prorok Isaiáš, syn Amosův a řekl jemu: „Toto praví Hospodin, Bůh: Poříd o svém domě, neboť zemřeš, a nebudeš živ.“ Ezechiáš však obrátil tvář svou ke stěně a modlil se k Hospodinu řka: „Prosím, Hospodine, rozpomeň se přece, že jsem chodil před tebou věrně a se srdcem celým a co je libé před tebou, že jsem činil!“ A plakal Ezechiáš pláčem velkým. I oslovil Hospodin Isaiáše a řekl: „Jdi a řci Ezechiášovi: Toto praví Hospodin, Bůh Davida, otce tvého: Slyšel jsem modlitbu tvou a viděl jsem slzy tvé; hle já přidám ke dnům tvým patnácte let; a z ruky krále assyrského vysvobodím tebe i toto město, a budu je chrániti.“ (Is. 38, 1.—6.) A jako znamení, že Bůh promíjí Ezechiášovi, že nebude trestán okamžitou smrtí, že mu Bůh život o 15 let prodlužuje, navrátilo se slunce o deset čárek po stupních, po kterých bylo sešlo na slunečních hodinách.

Králi Ezechiášovi prominul Hospodin časný trest, který spočíval v tom, že měl zemřít. J. Kristus tuto moc promíjeti časné tresty dal své církvi, aby netoliko ve svátosti pokání hříchy odpouštěla a věčné tresty promíjela, ale též jí dal moc, aby promíjela časné tresty, které ve svátosti pokání odpuštěny nejsou a tak lidem ulehčovala. Toto prominutí časných trestů mimo svátost pokání se jmenuje odpustky. „Cožkoli rozvázete na zemi, bude rozvázáno i na nebi,“ řekl Kristus apoštolům a jich nástupcům.

P. Maria jest Matkou milosrdenství; svými zásluhami umožnila církvi, že může odpustky udělovati, neboť jest nakloněna pomáhati všem lidem „rozkoš majíc v pokolení lidském.“ (Přísl. 38, 31.) Sv. Ter. J. odpustků si velmi vážila, sama si jich získávala a pro bližní věnovala, by se jim prominutí časných trestů dostalo. Porozjmejme tedy dnes o odpustcích!

1. Sv. Ter. J. konala vždy vůli Boží z lásky k nejvyššímu Pánu, nečekajíc a také nechtějíc odměny na světě. Proto píše: „Jeden verš žalmu se vždy modlím s nechtí: Naklonil jsem své srdce, abych činil tvé rozkazy a byl za to odměněn.“ (Ž. 118, 112.) Rychle pak v srdci dodávám: „O můj Ježíši, ty víš, že ti nesloužím za odměnu, nýbrž jen proto, že tě miluji a že chci zachraňovati duše.“ ¹⁾

Sv. Ter. svou službou, svými oběťmi, svým utrpením chtěla zachraňovati duše, nechtěla odměny pro sebe, nýbrž věnovala vše pro bližní, pro duše, pro poklad církve, aby jim z něho bylo ulehčeno a časné tresty zmírněny. A na tom se zakládají odpustky. Všichni údobcování svatých jsou účastni duchovních jeho statků, jeho milostí a zásluh, jeho modliteb a dobrých skutků. Co vykonal J. Kristus, P. Maria a svatí patří všem, kteří jsou členy obcování svatých, a užitek z toho mají jak lidé na zemi, čili církev bojující, tak duše v očistci čili církev

trpící. Syn Boží přišel na svět, aby „spasil, co zahynulo“. (Mt. 18, 11.) Jediná kapka jeho nejsvětější krve stačila k usmíření Pána Boha za hříchy celého světa, vždyť to byla kapka Syna Božího, která má cenu nekonečnou. Ano, jediné pokoření P. Ježíše před Otcem nebeským, bylo by vyvážilo všechny hříchy, poněvadž mělo cenu nekonečnou. A přece co vše vytrpěl Syn Boží! Byl pronásledován, tupen, osočován, posníván, poplván, žalárován, bičován, trním korunován, přibit na kříž a ještě po smrti probodeno bylo jeho Srdce, aby vydalo poslední kapky nejsvětější krve. Trpěl tedy Kristus neskonale více, nežli bylo potřeba k usmíření Boha.

Též jeho přesvatá Matka Maria přemnoho trpěla. A přece netrpěla za své viny, vždyť nedopustila se ani nejmenšího hříchu, ano ani hříchem dědičným nebyla zvláštní milostí Boží poskvrněna duše její. Také tisícové svatých a světic vytrpěli více nežli byli povinni k usmíření za své poklesky.“ 2) Sv. Ter. J. se nedopustila v životě svém ani jediného smrtelného hříchu, jak prohlásil její zpovědník a přece jak mnoho trpěla. V půl pátém roce ztratila smrtí matku, později trpěla nevýslovně odloučením od své sestry Anežky, která vstoupila ke karmelitkám, pak milovaný otec byl raněn mrtvicí a strádal těžce až do smrti, což působilo i na srdce Terezino. Utrpení jí bylo souzeno i v klášteře, jak dozrává: „Ano, mohu říci, že od mého vstoupení do kláštera rozpínalo po mně utrpení svou náruč, nejen tak, jak jsem právě psala, nýbrž způsobem mnohem bolestnějším. Přijímala jsem to s láskou...“ 3) A co vytrpěla ve své nemoci před smrtí. Sám lékař při každé návštěvě divil se té trpělivosti a řekl ostatním sestrám: „Kdybyste věděly, co zkusí! Nikdy neviděl jsem trpět s takovou nadpřirozenou radostí. To je anděl.“ 4) Tedy i sv. Ter. trpěla více, než si za své viny zasloužila a utrpení ve prospěch bližního, jak jsem už řekl, věnovala.

Z těchto zásluh jednak svých, jednak své Matky Marie, jednak svatých a světic Božích vytvořil Kristus nevyčerpatelný duchovní poklad, který odevzdal církvi, aby z něho udílela odpustky čili odpuštění čas. trestů mimo svátost pokání, když pravil: „Cožkoli rozvázáte na zemi, bude rozvázáno i na nebi.“ Cožkoli prominete, odpustíte, slevíte, bude prominuto, odpuštěno, sleveno, zmírněno i na nebi. Toho pokladu užil sv. Pavel při hříšniku Korinském, když mu prominul část pokání mocí, Kristem mu udělenou. Tak jako mu přísný trest uložil, tak mu také, když po celý rok horlivým kajcníkem se ukázal, zbytek trestu promínil. „Dostít má,“ praví sv. Pavel, „kterýž takový jest na tom trestání. Já, co jsem odpustil, jestliže jsem co odpustil, pro vás v osobě Kristově jsem odpustil.“ (II. Kor. 2, 10.)

2. Sv. Ter. J. šla ve své kajcnosti tak daleko, že se nebránila, ani když byla nespravedlivě obviňována a obětovala to utrpení Pánu Bohu. „Mně je milejší,“ praví, „když jsem obviňována nespravedlivě, neboť si nemusím nic vyčítat a obětuji to radostně Pánu. Potom se pokorím, vzpomínajíc, že jsem opravdu schopnou učinit, proč mě kárají...“ 5)

Církev proto uděluje odpustky, aby v nás vzbudila ducha kajcnosti a zároveň odměnila horlivost, s jakou kajcné skutky kanáme. Sv. Ter. konala kajcné skutky s horlivostí podivuhodnou, ač za své viny všední

již svým utrpením dosti učinila, přece neustala v konání dobrých skutků až do smrti. Jak teprve my, hříšníci, máme se přičiňovati, abychom svou kajícíostí smyli všechny časné tresty, abychom sv. Terezii do nebe mohli následovati. Kristus Pán byl tak dobrotivý, že zanechal tak ohromný poklad církvi, by z něho udílela odpustky a my bychom nechtěli toho pokladu užítí a ty nepatrné skutky kající, které se získáním odpustku jsou spojeny, vykonati?

3. Jedna řeholnice stěžovala si jednou sv. Terezii, že je znavenější než spolustestry, protože kromě společné práce vykonala ještě jinou, o které nikdo nevěděl. Svěťice jí odvětila: „Chtěla bych, abyste byla statečnou jako voják, jenž nenařiká na práci, jenž považuje rány svých bratří za velmi těžké, svoje však za lehká škrábnutí. Víte, proč je vám vaše únava tak těžká? Protože o ní nikdo neví.“

I my máme být statečnými vojáky v překonávání všech těžkostí životních, v překonávání všech bolestí, trampot, kterých jsme si za své hříchy zasloužili, v překonávání všech překážek, které se nám staví v cestu do nebe. Avšak vidíme často, jak jsme slabí, nestateční, mrzutí, vrtkaví, jak potřebujeme pomoci, úlevy, nadlehčení svých břemen. A to nadlehčení nám poskytuje církev sv. udílením odpustků, abychom si od Boha získali zmírnění těch časných trestů, jichž nám jest za naše hříchy vytrpěti, abychom si získali odpustků. Franc. spisovatel Huysmanse za života podezřívával, že si s katolicismem jen hraje, že mu slouží k literární kariéře. Bolelo ho to podezírání a když umíral na rakovinu jazyka, nedal si nic operovat, snášel bolesti i zápach, nepřipustil, by mu bylo vstříknuto k úlevě morfium. „Je nutno, abych trpěl, abych tak zasloužil si spásu duše.“ Když už umíral, jen vzdychl: „Teď snad nebudou moci říci, že dělám literaturu.“ Dal se pochovat v rouchu benediktina. ☩)

Hle, tak trpí odevzdaně a pokorně bolesti své časné tresty, ti, kteří věří ve věčnost a chtějí si utrpením na zemi zkrátiti časné tresty v očistci, které dle učení církve budou mnohem těžší.

4. Spolusestra řeh. praví kdysi k sv. Terezii: „Byla jsem zarmoucená pro velkou roztržitost při modlitbě.“ A svěťice jí na to řekla: „I já bývám roztržita. Jakmile si to uvědomím, pomodlím se za osoby, s nimiž se moje obraznost zaměštnávala. Tak mají z mých roztržitostí prospěch. Přijímám všechno z lásky k Pánu Bohu i nejpodivnější myšlenky.“ ☩)

Jak pěkně dovedla sv. Ter. J. využívat i své křehkosti, nedobrovolné roztržitosti při modlitbě, jak prospěla těm, kteří byli příčinou té roztržitosti, vyprošujíc jim Boží pozhelnání. I my jsme se z křehkosti dopustili snad četných hříchů, za které jest nám trpěti časné tresty. Ty si můžeme zmírniti, získáním odpustků, Musíme však vykonati vše, co je přikázáno vykonati, abychom odpustků získali na př. přijetí svátosti pokání a nejsv. Sv. olt., přítomnost při zpívané mši sv., návštěva chrámů, přítomnost na kajících průvodech, udělování almužny, půst, jisté modlitby a p. Zvláště nezapomínejme, že máme-li opravdu odpustků získati, musíme být ve stavu milosti posvěcující, čili že duše naše musí být prosta všelikých těžkých hříchů. Proto ti, kdož

odpustky získati chtějí, musí nezbytně mají-li na duši těžký hřích, přistoupiti ke sv. zpovědi, aby se v ní od hříchů očistili.

5. Sv. Ter. J. praví, že „nejlepší plnomocné odpustky jsou odpustky lásky, neboť láska přikrývá množství hříchů.“ (Luk. 2, 50.) ⁹⁾ A zajisté, kdo Boha miluje, nebude pohrdati tím duchovním pokladem, z kterého nám církev odpustky uděluje. Kdo sebe a bližního miluje, jistě neopomene žádné příležitosti, aby odpustků získal a sobě a bližnímu v konání časných trestů ulehčil.

Odpustky jsou neplnomocné a plnomocné. Neplnomocné jsou ty, kdy se odpouští pouze část trestů časných. Pomodlíme-li se na př. některé modlitby, můžeme získati, jak bývá při těch modlitbách poznamenáno 100, 300 dní, nebo více kvadragen odpustků. Kvadradena značí čtyřicetidenní pokání. Takovými modlitbami získáme tedy odpustění tolika časných trestů, jako bychom získali prominutí tuého pokání v prvních dobách církve 100, 300 dní, jednu nebo více kvadragen anebo i více roků. Kdo se na př. nábožně pomodlí: „Můj Ježíši, smilování!“, získá 100 dní odpustku pokaždé. Kdo nábožně vysloví: „Sladké srdce P. Marie, budiž mou spásou!“, získá 300 dní odpustků po každé.

Plnomocné odpustky jsou odpustění všech časných trestů za hříchy. K těmto plnomocným nebo úplným odpustkům patří odpustky milostivého léta, v hodinu smrti, na den Jména Ježíš a j. Kdo by z nás nechtěl užítí toho nesmírného milosrdenství Božího a nesnažil se získati si úplného prominutí všech časných trestů ve dnech, kdy to církev oznamuje, kdo by nechtěl duši svoji zbaviti všelikých břemen, které ji tísní?

6. Sv. Ter. J. praví: „Zvolila jsem přísný život, ne abych se kála za chyby vlastní, nýbrž za cizí.“ ¹⁰⁾ Po příkladu světice můžeme a máme získati odpustky, jež pak přisvojujeme duším v očistci. V mukách očistcových snad úpí náš milý otec, dobrá matka, syn, dcera, bratr, sestra. V mukách očistcových snad strádá náš dědeček, naše babička, přátelé, příbuzní, dobrodinci, známí. Trpí ovšem rádi, poněvadž vědí, že usmířují spravedlnost Boží a budou odtud jednou vysvobození, neboť jen z pekla není vysvobození. Ale přece jen trpí a volají k nám: „Smilujte se nade mnou aspoň Vy, přátelé moji, neboť ruka Páně dotkla se mne!“ (Job. 19, 21.) Budeme hluchými k úpěnlivým prosbám svých miláčků v očistci? ¹¹⁾

Dr. v Kr.! Budme vděčnými Bohu za to, že jsme členy právě církve katolické, že patříme do obcování svatých jako členové církve bojující na zemi. Zasluky, kterých získal Kristus Pán, P. Maria a svatí, mezi nimi sv. Ter. J., jsou pokladem nepřeborným, z kterého můžeme obdržeti prominutí časných trestů, odpustků, jako dítky té církve sv., již Kristus svěřil moc rozdávat z toho vzácného pokladu.

Nebudme netečními k hlasu církve, kdykoli nás vybízí k tomu, abychom si získali odpustků. „Nezatvrzujme srdcí svých,“ (Z. 94, 8.), ale vykonějme dobrou sv. zpověď, přistupme ke stolu Páně a vykonějme všechny podmínky, k získání odpustků předepsané. Tím zkrátíme si jednou tresty v očistci, ale můžeme je zkrátiti i všem našim miláčkům, kteří nás na věčnost přešli a usnadníme sobě i jim brzké patření na Boha v království věčném. Amen.

XX. Poslední pomazání.

„Stůně-li kdo z vás, uveďiž k sobě kněží církve.“ (Jak. 5, 14.)

Kristus P. procházející svojí vlastní nejen všude hlásal své učení, přelíbezně svoje pravdy, ale též dobře činil pomáhaje ubohým a potřebným. Zvláštní jeho lásce těšili se nemocní. Nad nimi se milostivě skláněl, na ně zvlášť pohlíželo jeho božské oko. Jednou přišel na svých cestách do Kafarna, kdež nejprve učil v synagoze. „A hned jak vyšli ze synagogy přišli do domu Šimonova a Ondřejova s Jakubem a Janem. Tchýně Šimonova pak ležela, majíc zimnici; a hned mu o ní pověděli. I přistoupil a pozdvihl ji, ujav ji za ruku a hned přestala zimnice. I posluhovala jím.“ (Mar. 1, 29—31.) Hle, Kristus P. unavený a lačný, nehledá odpočinku, nežádá pokrmu, ale jakmile mu pověděli o těžce nemocné, hned jde k ní, pozdvihuje ji, ujímá ji za ruku a úplně ji hned uzdravuje, takže mohla ještě Pánu a jeho učedníkům posluhovati.

Svým apoštolům a jich nástupcům nařizuje Ježíš tutéž péči o nemocné, tutéž lásku k nim, jakou hořelo Božské jeho Srdce, ale zavazuje i věřící, aby, onemocní-li, povolali kněží a od nich si pomoci vyžádali. „Stůně-li kdo z vás, uveďiž k sobě kněží církve.“ Kristus tím ustanovil pro nemocné zvláštní svátost, která sluje poslední pomazání. Jako tehdy Kristus přišel k nemocné tchýni Petrově v průvodu apoštolů, tak přichází i nyní Kristus, ve Sv. olt. skrytý, v průvodu nástupce apoštolů, biskupa nebo kněze.

P. Maria pro svoji lásku a pomoc nazývá se posilou nemocných a to vším právem. U bolestného lůžka svého Syna vytrvává až do jeho smrti, viděla utrpení Synovo a proto ví, jak nemocní trpí a proto se vždy přimlouvá za těžce nemocné, by se jim dostalo milosti, by mohli přijmouti poslední pomazání. Sv. Ter. Jež. byla P. Ježíši vděčnou za ustanovení svátosti posledního pomazání a velmi si vážila milostí z této svátosti plynoucí.

Nuže, porozjímajme dnes o svátosti posledního pomazání.

1. Sv. Ter. Jež. ve své těžké nemoci přijala nejprve nejsv. Sv. olt. Tento pokrm na cestu do věčnosti podal nemocné mladý novosvěcenec, který měl toho dne sloužiti v klášterní kapli první mši sv. Za několik dní na to se stav obětní ovečky Ježíšovy zhoršil. Proto jí bylo 30. července 1897 uděleno sv. pomazání. Září radostí pravila tehdy: „Dvěře mého dusného žaláře se otvírají. Jsem přešťastna, zvláště od chvíle, kdy mě náš důstojný pan superior ujistil, že je duše má dnes jako duše právě pokřtěného dítěte.“¹⁾

Ze slov těchto patrné, kterak si sv. Ter. posled. pomazání vážila, po něm toužila, jak byla pevně přesvědčena, že Kristus je pro blaho nemocných ustanovil. Jméno poslední pomazání pochází odtud, že toto pomazání obyčejně bývá posledním ze všech sv. pomazání, jež se člověku udělují. Pomazání jiné se uděluje při křtu, biřmování, svěcení kněžstva. Věřícímu těžce nemocnému, jenž byl pomazán při křtu a biřmování, uděluje se v těžké nemoci pomazání jiné, po němž již žádná svátost mazání se neuděluje. Jest to tedy pomazání poslední.

Neznačí to tedy, že by člověk, jenž pomazání to přijme, musel zemřít, vždyť to poslední pomazání nemocných působí člověku nemocnému častěji i uzdravení tělesné, prospívá-li mu to ku spasení.

Ze P. Ježíš svátost poslední pomazání ustanovil, víme ze slov sv. apoštola Jakuba: „Stůně-li kdo z vás, uveďtež k sobě kněží církve, a ať se nad ním modlí, mažíce jej olejem ve jménu Páně; a modlitba víry a uzdraví nemocného a polehčíť jemu Pán a jestliže jest ve hříších budou mu odpuštěny.“ (Jak. 5, 14. 15.) Kde se odpouštějí hříchy, tam se uděluje milost a milost se uděluje a rozmnožuje výhradně ve viditelných znameních, čili svátostech, kteréž Kristus ustanovil. Proto i toto viditelné znamení: mazání olejem a modlitba kněze jest svátostí.

Olej nemocných jest olej olivový, biskupem posvěcený s ostatními oleji na Zelený čtvrtek. Jako olej léčí rány a mírní bolesti tělesné, tak má milost ve svátosti posl. pomazání vyléčiti všechny rány duševní. Ranami duše jsou hříchy a opravdu posl. pomazání, ač zpravidla milost posvěcující rozmnožuje a všední hříchy odpouští, mimořádně působí též odpuštění hříchů těžkých, když se nemocný už nemůže zpovídati, ale upřímně hříchů lituje. Olej také mírní bolesti tělesné, tak i posl. pomazání mírní bolest duš. úzkost před smrtí a výčitky svědomí. A konečně jako olej sílí zápasníka k boji, tak má posl. pomazání posilnit duši nemocného v zápase smrtelném.

2. Když se sv. Ter. J. připravila k přijetí posl. pomazání, zářila podivuhodně její tvář, která byla odleskem působení ohně Ducha svatého v její svaté duši jako kdysi před jejím přijetím svátosti bířmování. 2) Z toho patrno, že Duch sv. jest připraven lidem v této svátosti udělit svůj oheň, svoji milost jako ve svátosti křtu, bířmování a ostatních.

Dojemná jest zpráva o přijetí posl. pomazání u franc. spisovatele Arnošta Hella. Tyž zemřel ve svém rodišti Dorientu v Bretagni. Krajina ta jest vážná, zasmušilá, ale tím více propletena paprsky víry. Takový byl i život Hellův. Vážný, opravdový, ozářen paprsky hluboké víry. Smrt jeho byla tichá. Pět vlaštovek přilétajících oknem sedalo denně na lůžku nemocného. V den jeho smrti přišly zase, zvedly se do vzduchu a již se nevrátily. Hello přijal svátosti umírajících zbožně a čekal odevzdaně svou smrt. Několik minut před svým skolem zašeptal: „Vstupuji ke svému Tvůrci... k Bohu...“ a na to tiše skonal. 3) Posl. pomazání přineslo Hellovi nejen očistění duše, ale i tichou, zbožnou smrt.

3. Sv. Ter. J. byla pól páta roku stará, když jí zemřela matka, ale pamatovala se dobře, jak přijala posl. pomazání. Píše: „Dojemné obřady posl. pomazání vtiskly se mi do duše, když byla maminka zaopatřena. Ještě vidím místo, kde jsem klečela a slyším pláč ubohého otce.“ 4) Vskutku dojemné jsou obřady této svátosti. Posl. pomazání může udělit pouze kněz a to olejem od biskupa posvěceným, má-li býti svátost tato udělena platně. Kněz maže palcem pravé ruky v oleji namočeným v podobě kříže nemocného na jednotlivých údech, které jsou orgány smyslů: očích, uších, chřípi, ústech, rukou, nohou, modle se zároveň: Skrze toto svaté pomazání a své předobrotivé milosrdenství, odpustiž

tožbě, Bůh, cokoli jsi zavinil zrakem, sluchem, čichem, chutí, řečí, hmatem, chůzí.“

Jednotlivými těmi smysly člověk hřeší a proto kněz se jich dotýká sv. olejem, aby byly posvěceny a aby Bůh nemocnému odpustil hříchy, kterých se dopustil zrakem, sluchem... Sv. Ter. J. po přijetí posl. pomazání pozorovala s úctou a se zálibou své ruce, očištěné sv. olejem a církevními modlitbami. ⁵⁾ I my po příkladu svěťice važme si svátosti posl. pomazání a pokud jsme zdravými neužívejme svých smyslů ke hříchům, nýbrž ke konání skutků dobrých, k chvále Boha, Tvůrce našeho těla a Dárce života.

4. Sv. Ter. J. dále o svátosti posl. pomazání připomíná: „Kdybych zemřela bez posl. pomazání, bylo by patrno, že Tatiček nebeský si pro mne přišel prostě. Jest to ovšem milost, jsme-li zaopatření sv. svátostmi. Všechno jest milost... ⁶⁾ Je to velká milost býti zaopatřenu, jak praví svěťice. Bůh jí té milosti neodepřel, poněvadž plnila vždy vůli Boží. I my za tu milost prosme denně, abychom nezemřeli náhle, bez zaopatření a snad v těžkém hříchu.

Jsmo-li těžce nemocní, povolejme k sobě kněze, vždyť to není známkou, že zemřeme. Nepovoláme-li kněze, pak smrti, je-li nám souzena, stejně nijak nezabráníme. Král. úředník v Kafarnaum prosil úpěnlivě Ježíše, aby přišel k lůžku jeho nemocného syna: „Pane, pojď dříve, nežli zemře syn můj! Ježíš mu řekl: „Jdi, syn tvůj živ jest.“ (J. 4, 49. 50.) Nezahanbuje ten pohanský otec mnohého katolíka, který k lůžku svého těžce nemocného otce, matky, syna, dcery, nejen kněze nevolá, ale i přístupu knězi nedovoluje?

Maršál Joffre, veliký vítěz franc. ve světové válce na Marně zemřel 3. ledna 1931. Tento vele duch nebyl jen velikým vítězem nad nepřáteli zevnějšími, byl vítězem i nad nepřáteli spásy své. Ač dříve nevěrec, stal se dobrým a přesvědčeným katolíkem. A jako dobrý katolík přijal ve své těžké nemoci posl. pomazání. Vdova po zesnulém maršálu si výslovně vyžádala, aby k oficiálnímu oznámení smrti byla připojena tato zpráva: „Maršál při plném vědomí přijal v noci na 6. prosince 1930 sv. svátosti a všechny útěchy sv. náboženství.“ U úmrtního lůžka nemocného maršálka byl mimo nejbližší členy rodiny katol. kněz. ⁷⁾ Hle hrdina v životě, hrdina ve smrti, nebál se přijmouti útěchu posl. pomazání a to záhy, při plném vědomí. Krásný to věru příklad pro nás!

5. Když byla sv. Ter. J. nesena nejsv. Sv. olt. jako pokrm na cestu do věčnosti, byly chodby a schody posety růžovými lístky a lučními květy. ⁸⁾ Tak se řeholnice postaraly o výzdobu cesty, kudy se měl ubírat Euchar. Spasitel a připravily vše v pokoji, ve kterém odpočívala nemocná svěťice.

I my máme příbytek, kde nemocný na lůžku leží, kam má přijíti kněz s nejsv. Pánem vyzdobiti a je-li na to čas očistiti. Stůl postaví se k nohám nemocného, přikryje se bílým prostěradlem a postaví se naň dvě čisté nádoby, jedna s vodou obyčejnou, druhá s vodou svěcenou. Na slušnou čistou misku nebo talíř připraví se trochu soli a kůrka chleba na otření prstů kněze. Do prostřed stolu postaví se kříž a dvě voskové svíčky. Nemocný, dle možnosti v čisté prádlo oblečen,

umyt, zvláště na nohou, připravuje se k sv. zpovědi a jak obyčejně zpytuje své svědomí. Doporučuje se vykonati zpověď generální. Potom sám, nebo příbuzní se s ním modlí: tři božské ctnosti, litanie k P. Ježíši a P. Marii a jiné modlitby. Při udělování posl. pomazání má k Bohu nábožně povzdychnouti těmito anebo jim podobnými slovy: „Můj Ježíši, do tvých svatých ran vkládám svoje hříchy, aby tam ohněm tvé lásky byly ztráveny. Pro své svaté drahé rány na svých rukou, odpusť mi všechna hříšná konání rukou mých, pro své sv. drahé rány na nohou odpusť mi všechny kroky mé po cestách zapovězených; pro svou sv. korunu trnovou, s které stékala krev do tvých očí, uší a úst, odpusť mi všechny mé hříšné pohledy, všechnu všetečnost, všechnu nepozornost a prostořekost mého jazyka; pro své probodené Srdce, odpusť mi všechny hříšné žádosti srdce mého! Skryj mne celého v milosrdném Srdci svém proti všem nástrahám zlého ducha!“ ⁹⁾

6. Jistá sestra ošetřovatelka byla 2. II. 1920 povolána k M. B., vyš. stát. úředníku, který byl v nebezpečí smrti a byl v bezvědomí. Marně naň sestra mluvila. Ve své úzkosti modlila se k sv. Ter. J., aby tam poslala kněze. Najednou vlastní sestra nemocného sama navrhla, že pošle pro kněze. Kněz přišel, ale nemocný o sobě stále nevěděl. Tu začala ošetřovatelka vyzývat znova sv. Ter. a umírající otevřel oči. „Pane rado, znáte tohoto kněze?“ „Zajisté, je to důst. p. převor.“ „Nechtěl byste se vyzpovídat?“ „Ale ano! Jen rychle!“ Po zpovědi přijal s největším klidem posl. pomazání. Když pak přišel lékař, byl nemocný opět již v bezvědomí a ráno v 6 hodin vydechl naposledy s klidným úsměvem na rtech. ¹⁰⁾

Posl. pomazání jest milost a sv. Ter. vyprošuje tuto milost všem, kteří ji vyzývají a to někdy podivuhodně, jak toto vypravování svědčí. Je-li nemocný už úplně bez sebe, může mu přece posl. pomazání býti uděleno, ačli možno přepokládati, že by nemocný touto svátostí nepohrdl, kdyby byl při vědomí. Přejde-li nemocný později k sobě, má aspoň vzbuditi lítost. Chce-li se ještě zpovídati, má býti kněz zavolán.

Dr. v Kr.! Jednou všichni budeme na smrtelném lůžku stíženi více méně těžkými chorobami. Jest to hlas nebeského Pána, který nám dává výstrahu a napomenutí, abychom uspořádali nejen své věci časné, ale, abychom uspořádali své věci duchovní, abychom pamatovali na spásu své duše, abychom se s Pánem Bohem smířili. Neotálejme s pokáním, pamatujme na slova Písma: „Stůně-li kdo z vás, uveď k sobě kněží církve“ a přijmeme ochotně a zbožně svátost posl. pomazání. Po celý život modleme se důvěrně k Rodičce Boží: „pros za nás hříšné nyní i v hodinu smrti naší“ a Ona nás v těžké chvíli našeho života neopustí. Vyzvejme sv. Ter. J., aby nám vyprosila milost smíření s Bohem ve svátosti posl. pomazání a pak přístup v radost Pána našeho J. Krista. Amen.

XXI. Svěcení kněžstva.

„Vyjdeť ze Siona nauka a slovo Páně z Jerusalema.“ (Is. 2, 3.)

Po rozboření Jerusalema římským vojskem, počali palestýnští křesťané označovat vysoký, západně od starého Ofelu, se zdvihající pahorek jménem Sion. Z nepřetržité tradice věděli, že na tomto pahorku stál onen dum, v jehož hořejší síni Kristus večer před svým utrpením slavil naposledy beránka velikonočního. Zde stála již v I. st. po Kr. malá křesť. svatyně, první to chrám jerusalemský. Jak dosvědčuje sv. Epifanius, biskup Salamiinský, r. 117 po Kr. císař Hadrián ubíraje se Palestýnou, našel Titem rozbořené město, Jerusalema, ještě v troskách, vyjmouc několik domů a malý chrám křesť., jenž se zvedal na tom místě. Chrám stál v oné části Sionu, která unikla rozboření. Ve IV. st. zbudoval císař Konstantin V. na tradičním místě večeradla novou velikou basiliku, která svým leskem, krásou a velikostí všechny udivovala. Tato skvělá basilika padla za oběť zuřivosti sultána Hakema v XI. st. Později vystavěna malá kaple, která r. 1523 proměněna byla v mešitu.

Navštívme v duchu to místo a uveďme si slova evangelia o poslední večeři: „I poslal Ježíš dva z učedníků a řekl jim: Jděte do města a potká vás jeden člověk džbán vody nesa; jděte za ním a kam vejde, tam rcete pánu domu: Mistr praví: Kde jest pokoj můj, kde bych jedl beránka s učedníky svými? A on vám ukáže večeradlo veliké... a tam připravte večeri. I odešli učedníci jeho a přišli do města a shledali vše tak, jak jim pověděl a připravili beránka.“ (Mar. 14, 13.—16.) Nastal večer. Ježíš jí naposledy beránka velikon. zachováváje při tom slavnostní předpisy mojžišské a umývá nohy apoštolům. I řekl jim: S toužebností jsem žádal tohoto beránka jísti s vámi, prve než bych trpěl, neboť pravím vám, že nebudu ho jísti dokavad se nenaplní v království Božím.“ (Luk. 15, 15. 16.) Tím jest skončena liturgická starozákonní večere; následuje nový beránek, lépe řečeno ustanovení nové úmluvy, založené na skutečné přítomnosti těla a krve J. Krista. A vzav chléb učinil díky a rozlámav jej dal jim říka: „Toto jest tělo mé, které se za vás vydává, to činite na mou památku.“ Taktež vzal i kalich po jídle a řekl: „Tento kalich jest nová úmluva mou krví, která se za vás vydává.“ (Luk. 22, 19. 20.) ¹⁾

Slovy: „To činite na mou památku“ dal P. Ježíš apoštolům moc proměňovat chléb v tělo a víno v jeho krev, dal jim moc sloužiti mši sv. Tím ustanovil apoštoly za své kněze, kteří pak přenášeli tuto moc kněžskou na své nástupce, jimž udělovali svěcení kněžstva. Ze Sionu vyšla ta svatá nauka, ta oběť novozákonní, která nám připravila nejsv. Sv. olt. a opatřila služebníky této svátosti, kněze k naší spáse.

P. Maria jest kněžím novozákonním nakloněna velice a to proto, že jsou na zemi prostředníky mezi jejím Synem ve Sv. olt. a lidmi. Sv. Ter. J. svými oběťmi a modlitbami podporovala kněze v jich úřadě. Porozjímáme tedy dnes o svěcení kněžstva.

1. Jak vysoko cenila sv. Ter. J. úřad kněze Kristova, svědčí tato její slova: „Ó, Ježíši, mělo by mi stačit, že jsem tvou nevěstou, karmelitkou, že jsem se spojením s tebou stala matkou duší. Cítím však v sobě ještě jiná povolání: bojovníka, kněze, apoštola, církevního učitele, mučedníka... Povolání kněžské! S jakou láskou bych tě, o Ježíši držela v rukou svých, když by tě slovo mé volalo s nebe, s jakou láskou bych tě podávala duším!...“)

Slovy těmi dosvědčovala svěťice, jak velice si váží úřadu kněžského, neboť je přesvědčena, že kněží mají podivuhodnou moc svolati J. Krista na oltář. Proto sv. Ter. věří, že svěcení kněžstva jest svátostí od Krista ustanovenou, kterou se vyvolení mužové službě Boží posvěcují. Věřila, že svátost tato jest ženě nepřístupnou, ač sama po tom vznešeném úřadě toužila. Kristus P. posvětil své apoštoly za kněze při poslední večeři a po svém z mrtvých vstání udělil jim všechna ostatní práva k vykonávání úřadu kněžského jako učiti křtíti, hříchy odpouštěti atd. Apoštolové přenesli pak tuto moc kněžskou zase na své nástupce vzkládáním rukou spojeným s modlitbou. Tak ve Sk. ap. čteme: „A když oni sloužili Pánu a postili se, řekl jim Duch sv.: „Oddělte mi šavla a Barnabáše k dílu, ku kterému jsem je pojal. Tedy postí se a modlí se se a vzkládajíce na ně ruce, propustil je.“ (13, 23.)

Jak sv. Ter. J. toužila po kněžství, tak touží mnozí mužové po tomto vznešeném úřadě Kristově. Třebaže to není úřad výnosný na statky pozemské, jest to přece úřad na světě nejvyšší a nejvznešenější. Vždyť kněz má moc udělovati sv. svátosti, sloužiti mši sv., tedy konati něco, čeho nelze koupiti za všechny peníze světa, za všechny obchody, hospodářství, banky, lány polí, lesů a luk. Kromě toho kněz má vůli se obětovati, což dnešní hmotářská doba sice pochopiti nemůže, ale přes to díky Bohu se najdou i dnes vzdělání mladí mužové, kteří si volí stav, plný obětí, sebezáporu, stav kněžský. — Avšak kněžství dobře pochopené tvoří nejsamostatnější duchy, nejušlechtlejší srdce, nejneodvislejší charaktery a zároveň — nejšťastnější lidi. Ale to štěstí je jen pro ty vyvolené, kteří vystoupili z davu, kteří jsou ochotni Bohu sloužiti, se obětovati a odpouštěti, i když ten dav je hrubě napadá, nechápaje výši jejich vznešeného povolání. Ale to je známkou nejlepších kvalit národa, kdo výši a vznešenost kněžství pochopili...³⁾ Ano „kněžství je úřadem nejkrásnějším. Neboť kněz žije ve výšinách, povznáše se nad vášeň lidské. On je člověkem pro všechny — pro spravedlivé a ještě více pro hříšníky... přítelem svým přátelům a ještě více nepřítelům...“⁴⁾

Někteří mužové i v pozdním věku zatoužili po stavu kněžském. Zvláště po válce lze pozorovati ten zajímavý zjev: přibývá těch, kteří si ve věku pokročilém vyvolili stav kněžský.

Mužové, kteří dospívali před válkou, byli za války, pokud se vážněji zamyslili nad otázkami životního cíle, vedeni na jiné cesty, než kam je vedla jejich výchova, směřující výhradně ke hmotářství tohoto světa. Důstojníci i vojáci, bojující na různých frontách v té hrůze válečné, dospěli k Bohu a u mnohých je obrat tak veliký, že po letech vstupují do kněžských seminářů. Pripadá to jako dovršení těžkých obětí válečných vznešenou obětí, již jest život kněze.

O takovém případě jsme četli letos, že o svátku zjevení P. ve Vídni sloužil u piaristů první svoji mši sv. H. Brückner, býv. námoř. důstojník, jemuž je 41 let. Před několika (8) lety vzbudila v rumunských aristokratických kruzích veliký rozruch zpráva, že rumun. princ Ohica stal se ve věku 55 let ř. katol. knězem. Byl vysvěcen v Paříži tehdejší kardinálem Duboisem. — I u nás se jeví v poslední době u některých obětavých mužů v pozdním věku touha po kněžství. Aby této touze mohlo býti vyhověno, emauzští benediktini v Praze jim podávají pomocnou ruku, aby mohli své vzdělání, zvl. studia gymnas., doplnit a svoji touhu po kněžství uskutečnit. Kdo by podobně po kněžství v pozdním věku toužil, necht' se na ně obrátí anebo požádal svého duchovního správce, aby mu poradil a potřebné poučení podal.

2. Posvěcení kněží zaujímal první místo v apoštolské horlivosti sv. Terezie J. Svě sestře Celině psala 14. VII. 1889: „Snažme se o spásu duší v těchto krátkých chvílích, jež nám zbývají. Nemařme času, zachraňujme duše! Cítím, že Ježíš nás prosí, abychom hasily jeho žízeň, dávající mu duše, zvláště duše kněžské... Ano modleme se za kněze, náš život buď jim zasvěcen!... Tyto duše mají býti průhlednější než křišťál: ale bohužel cítím, že mnozí sluhové Páně nejsou tím, čím by býti měli. Modleme se tedy a trpme za ně!... Kéž porozumíš výkřiku mého srdce!“

Světici bylo teprve 16 let, když psala tyto řádky. Později vrací se ještě k tomu předmětu, který ji leží tolik na srdci: „Jak krásné je naše povolání“, píše. „Máme zachovávatí sůl země neporušenou! Obětuje své modlitby a oběti za apoštoly Páně! My samy máme býti jejich apoštoly, když slovem i příkladem zvěstují duším bratří našich evangelium.“ Svoji myšlenku i sbánila:

„Jen láskou žít, o, Mistře mistrů všech!
a prosit tě, by's dmýchal v žáru klín,
by duši kněze zasáhl ten žeh,
by čistším byl než z nebe serafín.“)

Jaká to přenesmírná láska sv. Terezie ke kněžím Kristovým. Nelituje žádných obětí, není jí dosti modliteb za kněze, aby byli čistí jako křišťál a vyzářovali lásku k Bohu a bližnímu jako oheň, rozdmychovaný milostí Kristovou.

I my modleme se, aby Bůh hojných a dobrých dělníků na vinici svou, zvláště na vinici českou, v nynější době tak silně prořídrou, poslati ráčil, jak nás k tomu napomíná církev zvláště v době čtvera suchých dnů. Kněz je nutným prostředníkem, který nám otvírá bránu nebes. Bez kněze ohrožena spása lidí. „Kněz je most, po kterém jdou duše přes dravé proudy tohoto života, přes neproniknutelná tajemství sv. víry, přes propasti věčnosti k Bohu samému... Kdo dovede spočítati všechny články a nýtky tohoto mostu? Kdo dovede říci, jak do sebe zapadají?... A může zrezavěti, může prasknouti jeden článek, jeden nýtek a praskne vedle něho druhý, třetí... a řítí se do hlubin propasti i most i ti, kdož na něm kráčeli... Jak veliká pohroma, jak veliké neštěstí... Ale jakým neštěstím, když mostu toho vůbec není. Jaká pohroma, jaké zoufalství pro zástupy, žízňící po spravedlnosti,

po lásce nekonečné a štěstí bez konce, pro zástupy, marně žíznicí, bez naděje, bez slitování. Na březích smrti stojí a není nikoho, kdo přes propast záhuby převedl by je na blízké břehy země Boží...“ *)

Ano, smutný jest osud národa bez kněží. Hrozí mu pohroma časná, ale zvláště věčná. Proto modleme se, aby Bůh tuto pohromu od našeho národa odvrátil a vzbudil mu nadšené muže, kteří by byli ochotni vzítí na sebe vznešený úřad kněze Kristova.

Jistá zbožná matka ital. zímrajíc kladla svému synu na srdce, aby se Boha nespouštěl a církve katol. se držel jako své pravé matky duchovní. Na konec dodala, že bude po smrti prosit Boha za něho, aby byl tak živ, by se s ním v nebi shledati mohl. Syn však po smrti matčině na dobrou napomenutí zapomněl, vstoupil do kruhů nepřátel Boha i církve a bojoval slovem i perem proti víře katol., v níž matka šťastně zemřela. — Avšak přímluva matky mu vyprosila návrat k víře a k Bohu. Zřekl se bývalých přátel, jichž život se mu zhnusil a pojal úmysl, že svou vinu napraví jako hlasatel pravé víry křesťanské, jako katol. kněz. Doplnil svá studia — studoval dříve jen malířskou akademii — vstoupil do semináře a stal se knězem. Sám o tom píše: „Ráno o Božím narození 1905 přistupoval jsem ve věku 29 let k oltáři jako nově vysvěcený kněz. Sláva na výsostech Bohu! Cesta byla dokonána. Vyšel jsem hledat neurčité štěstí, jehož potřebu od dětství jsem v duši cítil, prošel jsem nespočtými dobrodružstvími světa a jeho vábidel, šel jsem však vždy za vnitřním, často trýznivým vnučením, které mne vyrvávalo z ovzduší, kde jsem mohl zahynouti z nedokonalých ideí, kterými se lidé matou a došel jsem k podstatnému a dokonalému štěstí v Bohu, mimo svět.“ *)

Z příkladu tohoto patrně, jak mnoho zmůže modlitba a že Bůh svou milostí dovede i dnes ze svého nepřítele učiniti svého služebníka, nádobu vyvolenou, jako kdysi z protivníka Savel milostí Boží stal se velikým, svatým apoštolem Pavlem. Proto opakují, nezapomínejme na modlitbu a připojme k ní i almužnu. Přispějme svým obolem k vydržování kněžského dorostu, k podpoře chudých studentů, kteří se chtějí stát kněžími. Budeme za ni jednou odměněni modlitbou při mši sv., která jest tak cennou pro spásu duše.

Dr. v Kr.! Na Sionu Jerusalemském byli v památném večeradle posvěcení první kněží. Tam byla obětována po prvé nejdražší oběť novozákonní mše sv. Vyšla ze Sionu přelíbezná nauka, když Starý zákon se svojí liturgií přestal. V našem každém i tom nejprostším kostelíku se opakuje to, co bylo konáno na památný první onen Zelený čtvrtek, proměňuje se chléb v nejsv. tělo a víno v nejsv. krev Kristovu, slouží se mše sv. Tím naše kostely staly se novým Sionem, z něhož šíří se blaho a štěstí pro všechny věřící. A jednoho jest potřebí: kněží, kteří by oběť přinášeli. Slyšeli jsme, že nyní nevěřící na tom Sionu Jerus. mají mešitu a nedovolují tam zbožným návštěvníkům ani pokleknout. Nedopustíme, aby naše Siony, naše kostely nezpustly nedostatkem kněží, ale spojme modlitby své s orodováním sv. Terezie J., která již na zemi tak vroucně se modlila za kněze. Tím zalíbíme se P. Marii,

kteřá tolik miluje kněze, služebníky a apoštoly svého nejdrazšího Syna a zajistíme sobě i celému našemu národu pokoj a blaho na zemi a jednou radost věčnou v nebi. Amen.

XXII. Řehole a křesťanská dokonalost.

„Pojď a následuj mne.“

(Mat. 19, 21.)

Jednou přišel Ježíš z Galilee do končin judských, prošel Zajordánskem a tam učil. Tu přistoupil k němu kdosi a řekl: „Mistře dobrý, co mám dobrého činiti, abych obdržel život věčný?“ I řekl mu Ježíš: „Chceš-li do života vejíti zachovávej přikázání.“ Dí jemu mládenec: „Ta jsem zachovával od svého mládí.“ Tedy řekl mu Ježíš: „Chceš-li dokonalý býti, jdi, prodej, co máš a dej chudým a budeš míti poklad v nebi; pojď a následuj mne!“ (Mat. 19, 16.--21.)

Slovy těmito doporučil Kristus Pán onomu mláďenci snahu po vyšší dokonalosti a svatosti. Jako já jsem dokonalý a nejsvětější, jako já nehledám na světě ničeho kromě toho, abych plnil vůli Otce nebeského, tak i ty, chceš-li býti mně podobným, prodej vše, co máš, odpoutej své srdce od všelikých statků pozemských, od jeho rozkoší a požitků a pojď a následuj mne a já odplátím ti tvoji snahu po dokonalosti odměnou věčnou v nebi. — Slova Kristova pronesená onomu mláďenci platí i nám. Ke každému z nás volá: „Pojď a následuj mne! Uč se ode mne, jak bys nejlépe měl plniti vůli Otce nebeského a následuj mne v mých činech lásky a dobroty, snaž se získati si dokonalost, kterou se má vyznamenávati každý můj učedník.

Vůdkyní na cestě dokonalosti jest nám P. Marie, neboť ona byla požehnaná, vyvýšená, vyznamenána mezi všemi ženami, mezi všemi dcerami lidskými, ona byla milostí plnou a těší ji, když ji chceme v této dokonalosti následovati a Synu jejímu se přiblížiti. To pochopila duch. dcera P. Marie, sv. Ter. Jež., která od nejtěplejšího mládí po dokonalosti toužila. Aby jejího nejvyššího stupně dosáhla zvolila si řehol. život v nejpřísnějším řádu karmelitek v Lisieux.

Uvažujme tedy dnes o řeholích a jich důležitosti pro křesť. dokonalost.

1. Sv. Ter. J. vypravuje ze svého dětství tuto událost: „Jednou k nám (mně a sestře Celině) přišla sestra Leonie a přinášela košík na panenky; na horu položila svou pannu a řekla: „Tady si sestřičky vyberte, co chcete!“ Celina se dívala a pak si vybrala stůčku portiček. Po krátkém přemýšlení rozpráhla jsem i já ruce, volajíc: „Já si vybírám všecko!“ a hned jsem uchopila košík i s pannou.“ Svěťice pak pokračuje: „V této události jest takřka obsah celého mého života. Když jsem později pochopila, co je dokonalost, bylo mi jasno, že kdo se chce stát svatým, musí mnoho trpěti, stále se snažit po tom, co je dokonalejší a zapomínat na sebe. Viděla jsem, že svatost má mnoho stupňů, že je každé duši ponecháno na vůli, chce-li vyhověti zvaní Páně nebo ne, pro jeho lásku činit mnoho nebo málo, zkrátka, že si může, z obětí, kterých na ní žádá, vybrati. I zvolala jsem jako kdysi ve mém dětství:

„Můj Bože, já si vybírám všecko! Nechci býti svatou jen na polo; nebojím se pro tebe trpěti. Jen jednoho se bojím — vlastní vůle. Vezmi mi ji, Pane, neboť si vyvoluji vše, co ty chceš.“¹⁾

Sv. Ter. si vyvolila všechny dosažitelné stupně svatosti, dokonalosti, nejen něco, ale všecko. Ona pochopila volání svého nebes. Snoubence: „Pojď a následuj mne.“ Nebála se trpěti, jako On trpěl a jako On plnil vůli Otce svého, tak i světice nechtěla konati ničeho, než to, co Pán chtěl. I my máme nejen volati: „Buď vůle tvá jako v nebi tak i na zemi, vždycky vůli Boží se podrobiti skutkem, chceme-li se podobati Ježíši, chceme-li býti dokonalými. Nic na polo, ne polovičními katolíky, ale úplnými, celými upřímnými katolíky vždy a ve všem. Nejen doma, před dětmi, nýbrž i ve veřejnosti, nejen v kostele, ale i v dílně, továrně, kanceláři, jak při modlitbě, tak při práci. „Buďte dokonalí, jako Otec váš v nebesích dokonalý jest.“ (Mt. 5, 48.)

2. Sv. Ter. J. chtěla nerušeně pracovati o své dokonalosti, proto pohrdla majetkem, Bohu své pannenství ustavičně zasvětila, do kláštera vstoupila, kde vůli svou úplně podrobovala Bohu stálou poslušností řeholní představené. Ve svých dějinách duše o tom píše: „Bylo, rozhodnuto, že vstoupím do kláštera 9. dubna 1888. Toho dne se slavil na Karmelu svátek Zvěstování P. Marie, protože musel býti z postu přeložen. V předvečer jsme se ještě jednou shromáždili u rodinného stolu, u něhož jsem naposledy zaujala své místo! Jak bolestné je takové loučení!... Druhého dne ráno vydala jsem se na cestu na Karmel. Byla jsem přítomna mši s v. obklopena jako večer svými drahými... Po mši sv. objala jsem všechny milé a poklekla jsem před otcem, abych od něho přijala požehnání. Tu klesl i on na kolena a se slzami mi poželhal. Byla to asi krásná podívaná, když tento ctihodný stařec přinášel Pánu Bohu v oběť své dítě, stojící na prahu jara života. Konečně se za mnou zavřela brána Karmelu a přivítaly mne milované mé rodné sestry, jež mi kdysi nahrazovaly matku, i moje nová rodina, o jejíž oddané a něžné lásce nemá svět tušení...“

Tak byla konečně splněna má přání. Duše má oplývala pokojem tak hlubokým a sladkým, že toho nelze slovy vyjádřiti. A tento zcela vnitřní klid — je po půl deváta roku stále mým údělem. Neodstoupil ode mne nikdy, ani v nejtěžších zkouškách. Připadalo mi, že jsem se octla na poušti. Zvláště se mi líbilo v mé cele. Opakuji, že moje štěstí bylo tiché! Ani nejjemnější vánek nečeřil vod, na nichž plula má lodička, ani mráček nečeřil oblohy mé duše. Byla jsem přehohatě odměněna za všechna utrpení. Jak radostně jsem si opět a opět říkala: „Už jsem zde navždy!“²⁾

V klášteře naplňovalo sv. Terezii vše nadšením, neboť mohla nerušeně sloužiti Bohu, mohla se věnovati posvěcení své duše, mohla kráčet k vrcholu dokonalosti. Vnitřní mír a tiché štěstí ji neopustilo po celý její život v klášteře, jak sama doznává, poněvadž konala vždy to, co se líbí Bohu a duše její žila stále ve spojení se svým nebeským snoubencem. Jako sv. Ter. požívala štěstí v klášteře, tak tomu jest u všech řeholníků a řeholnic, kteří si zvolili za cíl svého života praco-

vati o křesť. dokonalost, kteří si vytkli za úkol sloužiti Bohu, ale také pracovati pro blaho a štěstí bližního.

Tuto práci ve prospěch bližního uznávají všichni nepředpojatí lidé, vždyť tato práce řeholníků objímá všechny obory lidské činnosti. Známa slavná letkyně V. Burceová, jež doletěla z Londýna do Tokia a odtud do Ameriky, byla vychována v klášteře v Londýně, odkud a z rodiny si odnesla hlubokou důvěru v Boha, která ji provázela i na celém nebezpečném letu. V Indočině u Lakone byla nucena nouzově přistát. Právě byla neděle. „Měla jsem štěstí,“ píše, „že blízko stál. kat. kostel a staří kněz P. Faber požehnal mi i mému aeroplanu a věřím upřímně, že mě jeho modlitby a požehnání později zachránily, když jsem po plné čtyři hodiny letěla v hustých mlhách. Náhle, jakoby zázrakem se vítr změnil a mohla jsem přistáti. Měla jsem benzinu tak málo, že ještě několik minut letu, a byla bych se sřítla do moře.“ Dále píše o jesuitech v Sanghaji, kteří tam mají velikou observatoř, již řídí jeden kněz. „Po čtyři dny konal přísná šetření dotýcný učený jesuita, čímž mi umožnil doletět za příznivého počasí do Tokia v Japonsku.“³⁾ Hle tato vědecká práce, povětrnost zkoumající, učeného řeholníka prospěla V. Burceové a prospívá nejen letcům, ale i lodím, aby na moři nevzaly zkázy.

I na poli vychovatelském jsou řeholníci oceňováni a práce jejich chválena. Asistent čes. techniky inž. H. M.⁴⁾ ve svém cestopise „Egypt“ píše: „Nejllepší vyučovací ústavy dnešního Egypta jsou školy missijní, řízené franc. jesuity nebo jinými řádovými bratry. Většina vznešených a lepších rodin posílá děti své do těch škol, kdež dostává se jim výborného vychování. Při těchto školách missijních jsou pracovny a dílny všeho druhu, kde dítky se vyučují povoláními odbornými učiteli řemeslů; viděl jsem zde truhlářské, obuvnické, a kovářské dílny. Učirny jsou jednoduché a čisté, ložnice světlé a uklizené.“⁵⁾

Vizme, jakými dobrodinci jsou tyto prostí řeholníci pro děti Egyptanů, vychovávají je v potřebných vědomostech nejen pro život věčný, ale i časný. Tak tomu jest i u nás. Jakého dobrodiní dostává se našim dětem, našemu dorostu mužskému i ženskému, vychovávanému našimi horlivými řeholníky a řeholicemi, ať ve školách obecných, ať ve školách měšťanských, gymnasiích nebo různých školách pokračovacích nezištně a obětavě. Kolik sirotčinců vedou a vydrží řeholníci. Jak četné jsou ústavy pro slepé, hluchoněmé, mrzáky, kde jsou jim nejdůležitější vědomosti vštěpovány. Proto vděčností musí k nim býti naplněno srdce naše za všechnu tu obětavou práci a vděčnost svou měli by jim ukazovati zvláště bývalí chovanci a chovanky a jestli jim Bůh na statečtích pozemských požehnal, mají ochotně k vydržování těch dobročinných a vychovávacích ústavů přispívati.

3. Sv. Ter. J. vstoupila do kláštera, aby tam mohla dospívati k dokonalosti a aby se mohla obětovati za duše. Proto utrpení, kterých v nejhojnější míře zakusila, ji nemohla nikterak přivést z rovnováhy duševní. Doznává: „Ve svém milosrdenství mě P. Bůh po celý život chránil přeludů. Viděla jsem, že život řeholní je takový, jak jsem si jej představovala. Žádná oběť mne nepřekvapila. A přece jsem již při prvních

krocích nalézala mnohem více trnů než růží... Ano mohu říci, že od mého vstupu rozpínalo po mně náruč utrpení... způsobem co nejbolestnější. Přijímala jsem to s láskou... Plných Pět let kráčela jsem tou cestou a nikdo o tom nevěděl. Byla to skrytá květina, „kterou jsem chtěla podati Ježíši a jejíž vůně stoupala k nebesům.“ *)

I naši řeholníci a řeholnice jsou ochotní z lásky k Bohu přinášeti ty největší oběti pro bližního. I utrpení našich řeholníků jsou skryta před očima tohoto světa, jsou to skryté květiny, jichž vůně modliteb, práce, obětí zůstává utajena světu, ale vstupuje k nebesům, kde se Pán z ní těší a jednou odmění slávou věčnou. Jen tu a tam pronikne trochu světla do toho místa sebezáporu a odříkání. Kdesi v Porýní konala se schůze. Řečník prudce útočí na vše, co je katolické. I na řehole nezapomněl. Vidí v nich zastaralá zařízení, nehodná nynějšího pokročilého věku. A zejména řeholní sestry měly by prý zmizeti. Je po řeči. Předseda vybízí přítomné, zda se někdo hlásí ke slovu. Z kouta se hlásí asi 30 letý muž. Přátelé mu sice radí, aby toho nechal, on však, dělník, jako ostatní toho nedbal a pravil: „Jsem ovšem jen prostý, neučený dělník, ale vím co pravím. U mne doma měli jsme zlou nemoc — spálu. Žena i dítě mi onemocněly, dítě už už umíralo. Milosrdná sestra jich přišla opatrovat. Žena i dítě se uzdravily, ale milosrdná sestra — zemřela.“ Po těchto slovech si dělník klidně sedl. Hrobové ticho v sále na chvíli zavládl, pak ale zaburácel potlesk, jakého sál ještě neslyšel. †)

Kolik takových tajných hrdinských činů našich řeholnic a řeholníků zůstává ukryto před světem, o nichž ví pouze vševědoucí Bůh, který je zapisuje v knize života, aby je po smrti odměnil.

Dr. v Kr.! Jest chloubou naší sv. církve, že chová v lůně svém takové vzácné perly, takové nadšené a obětavé muže a ženy, panny a panice, kteří se snaží o křesť. dokonalost, kteří uposlechli hlasu našeho Božského Spasitele: „Pojď a následuj mne!“, vstoupili do kláštera, aby tam Bohu sloužili a skutky lásky a oběti konali. Jednou z nejvzácnějších duší jest sv. Ter. J., která v klášteře karmelitek v Lisieux dosáhla tak vysokého stupně dokonalosti a svatosti, která zachováním tří evangel. rad: dobrovolné chudoby, ustavičné čistoty a stálé poslušnosti duchovní představené, chtěla vždy svému nebeskému Snoubenci, Ježíši, působiti jen radost, jak vyznává: „Vždyť náš dobrý Mistr má jen naše kláštery, aby se potěšil.“ †)

I my, třeba nejsme v klášteře, snažme se následovati sv. Terezii v té lásce k P. Ježíši, a snažme se o křesť. dokonalost. Važme si řeholníků a řeholnic, kteří takovou dokonalost pěstují, láskou k Bohu srdce jejich plane a bližnímu prospívají a slouží. Tím způsobíme i radost P. Marii, která nám vyprosí za naši snahu po křesť. dokonalosti radost — v království, plném veškeré dokonalosti — v království věčném. Amen.

XXIII. Svěcení na biskupství.

„Postivše a pomodlivše se a vloživše na ně ruce propustili je.“
(Sk. ap. 13, 3.)

Na cestě do Damašku byl vášnivý pronásledovatel křesťanů Šavel zázračně obrácen. Náhle jej obklíčilo světlo s nebe a Šavel pad s koně na zem a slyšel podivuhodný hlas: „Šavle, Šavle, proč mne pronásleduješ? Já jsem Ježíš, kterého ty pronásleduješ.“ A tu Šavel chvěje se na celém těle, tázal se v úžasu: „Pane, co chceš, abych učinil?“ A Pán k němu dí: „Vstaň a jdi do města a tam poví se tobě, co máš činiti.“ (Sk. 9, 56.) Tímto zázračným obrácením vyvolil si Pán Šavla za apoštola, za nástroj, aby nesl jméno jeho před pohany a krále i syny israelské.“ (Sk. 9, 15.)

Nejdříve byl Pavel od Ananiáše v Damašku pokřtěn. Pak se odebral na poušť, kde se připravoval modlitbou a rozjímáním, na přijetí svěcení na apoštola, které se mu udělilo v Antiochii Syrské. „Byli pak v Antiochii při tamější církvi proroci a učitelé, mezi nimi Barnabáš a Šimon, příjímín Niger, Lucius z Kyreny a Manahen, jenž byl spolu vychován s tetrarchou Herodem a Šavel. Když oni konali Pánu služby Boží a se postili, řekl jim Duch svatý: „Oddělte mi Barnabáše a Šavla k dílu, ke kterému jsem je povolal.“ Tu postivše a pomodlivše se a vloživše na ně ruce propustil je. A oni jsouc vysláni od Ducha svatého... kázali slovo Boží v synagogách židovských.“ (Sk. 13, 1.—5.) Takovým způsobem byli Barnabáš a Pavel posvěceni na úřad apoštolský, na úřad biskupský: postem, modlitbou a vzkládáním rukou. Tímže způsobem děje se posvěcení na biskupa i dnes, neboť biskupové jsou řádnými nástupci sv. apoštolů s plnou jejich mocí. Z té příčiny jest také církev kat. apoštolskou, neboť i naši nynější biskupové jsou v nepřetržité posloupnosti řádnými nástupci apoštolů.

Rodička Boží byla vždy pomocnicí a vůdkyní apoštolů při veškeré jich činnosti a pomáhá dosud jich řádným nástupcům, biskupům, v jich apoštolské činnosti. Sv. Ter. J., jako vzorná dcera církve, byla vždy plna úcty nejen k biskupu své diecese, ale milovala tyto apoštolské vrchní pastýře a do svých modliteb a obětí je uzavírala.

I naši povinností je biskupů si vážit, je ctít, milovat, poslouchat. Abychom se k tomu roznítili, porozjímejme dnes o vznešenosti úřadu biskupského a o svěcení na biskupství.

1. Sv. Ter. J. chtěla vstoupit do řádu karmelitek v 15. roce věku svého. K tomu však bylo třeba dovolení a svolení příslušného biskupa v Bayeux, neboť řád přijímal panny teprve 21 leté. Vydala se tedy sv. Terezie v průvodu svého otce do Bayeux 31. října 1887, aby si vyprosila dovolení v tak útlém věku vstoupiti do přísného řádu na Karmelu u tehdejšího biskupa J. M. Msgra Hugonina. „Srdce mé,“ tak vypravuje, „bylo plno naděje, přece však i rozrušeno pomyšlením, že se mám objeviti před nejdůst. panem biskupem. Po prvé v životě jsem konala návštěvu bez sester, a to u biskupa. Až dosud jsem jen odpovídala na dané otázky. Nyní jsem měla líčit a vykládat, proč prosím,

abych směla vstoupiti na Karmel a tak podati důkaz pevnosti svého povolání. Jak mi bylo těžko přemoci svou ostýchavost... Když biskup vstoupil, poklekli jsme, abychom přijali požehnání... Na to vybídl mne otec, abych vyličila účel naší návštěvy... 1)

Při tomto vypravování sv. Terezie cítíme s pohnutím, jak každá věta, ba každé slovo mluví o nesmírné úctě a lásce k biskupovi, jak doufala pevně, že otcovské jeho srdce nezamítne její prosbu, ale rozhodne ve prospěch jejího úmyslu, proti němuž se stavěly překážky dle lidského soudu nepřekonatelné. Tu úctu k biskupům měla po celý život. Velice se jí zamlouval jeden spis o duch. životě; když se však dověděla, že spisovatel pochybil proti úctě a poslušnosti k biskupovi, odmítla jeho díla a nechtěla o nich ani slyšeti. 2)

Takovou úctu a lásku máme míti i my ke svým biskupům. Vždyť ten přetěžký a zodpovědný úřad vzali na sebe z lásky ke spáse našich nesmrtelných duší, proto jest naší povinností, abychom jim za to byli vděčnými a jich oběť spláceli úctou a láskou. O jednom biskupu českém se vypravuje, že když mu přečetli dekret sv. Otce, že jest určen za biskupa, hojně slzy polily jeho tvář, neboť uvědomil si, že ta biskupská mitra má též mnoho trnů, zvl. v nynějších dobách, že mu bude snášeti mnoho protivenství při vykonávání úřadu bisk., že bude zodpovědným za spásu tisíců duší péčí jeho svěřených. V každém kalichu musí býti kapka pelyňku“ praví sv. Ter. J. 3) I ten vznešený úřad bisk., ten krásný kalich nese s sebou utrpení, kapku pelyňku. My jako upřímní katolíci nesmíme do toho kalichu pelyňku přidávati, ale naopak poslušností příkazů svých vrchních pastýřů snažme se těžký jejich úřad usnadniti a jich apoštol. práci pro spásu našich duší vděčně uznávati.

2. Slyšeli jsme, kterak při příchodu biskupově sv. Ter. J. s otcem poklekli, aby obdrželi požehnání. Svěťice byla přesvědčena, že posvěcenýma rukama biskupa žehná jí sám Ježíš, který jí volá do samoty klášterní, aby tam sloužila. A také toto požehnání jí zajisté k dosažení jejího úmyslu přiblížilo. Proto praví s vroucností duše: „Přirovnávala jsem duchovní vůdce k zrcadlům, jež do duší věrně vyznařují obraz Pána našeho.“ 4)

A zajisté ze života biskupů má vyznařovati Kristus a jeho svatá nauka. Proto biskup má býti bezúhonný a způsobilý vyučovati, jak píše sv. Pavel Timoteovi: „Spolehlivé je to slovo: Snaží-li se někdo o biskupství, díla dobrého si žádá. Biskup má býti bezúhonný... obezřelý, vážný, pohostinný, způsobilý vyučovati...“ (II. 3. 1. 2.) Sv. Pavel praví, že ten, kdo chce býti biskupem, žádá si díla dobrého, ale že biskup musí vynikati krásnými ctnostmi. Kdo se těmito ctnostmi a schopnostmi vyznamenává, může se státi biskupem. Proto církev sv. nikoho nevyučuje, aby se mohl státi biskupem, ať jest z rodu chudého nebo bohatého, jen když má pravé povolání.

Důstojník, který za války sloužil ve franc. dělostřelectvu, byl jmenován nedávno biskupem v Ajaccio na Korsice. Jest jím Mgr. Jean Rodie. Týž byl vychován benediktiny, pak studoval polytechniku a

školu pro dělostřelecké důstojníky. Za války jako důstojník poznal, že pravé povolání jeho je jinde než ve vojsku. Proto hned po ukončení války vstoupil do semináře v Saint Sulpice v Paříži. R. 1920 byl vysvěcen na kněze, později jmenován ředitelem v Heyres a nyní se stal biskupem. ⁵⁾

Z toho patrně, že úřad bisk. jest každému přístupným, ale jen po vážném zkoumání představených, kteří se řídí napomenutím sv. Pavla k Tim.: „Rukou nevzládej ukvapeně.“ (I. 5, 22.) Požadavkům, které se kladou na kandidáty biskupství v příčině jich schopnosti odpovídají obřady při svěcení na biskupství. Mimo biskupa světitele musí býti přítomni ještě dva jiní biskupové přísluhující. Biskup, jenž má býti posvěcen, čili svěcenec, slibuje nejprve, že zachová věrnost papeži i jeho nástupcem, že bude řádně konati povinnosti svého úřadu, že povede život bezúhonný a skládá na to slib pravověrnosti. Pak se slouží mše sv. Stupňové modlitby koná biskup svěcenec spolu se světitelem u hlav. oltáře. Pak se svěcenec odeběře se 2 biskupy k vedlejšímu oltáři a slouží tam mši sv. do konce epištoly. Potom jde zpět k hlav. oltáři, kdež vrhne se na zem a světitel se modlí litanie ke všem svatým. Potom povstane a světitel mu klade na šíji knihu evangelií na znamení, že se má ochotně podrobiti sladkému jhu Kristovu.

3. Sv. Ter. J. praví: „Duše, které Bůh staví na svícen, potřebují zázraku milosti, aby se zachovaly svěžímí.“ ⁶⁾ Na svícen Bůh postavil biskupy, aby světlem víry ozařovali své věřící, potřebují stále svěžesti, aby neumdlévali v pracích vysokého svého úřadu pro spásu duší. Proto biskup potřebuje vskutku milosti Boží, aby svým povinnostem mohl dosti učinit. Z té příčiny při svěcení na biskupství světitel i přísluhující biskupové vzkládají na hlavu svěcencovu ruce, říkáce: „Přijmi Ducha svatého.“ To jest podstatný obřad, jím svěcenec nabyt již posvěcení, stal se biskupem. Na to světitel máže hlavu nově posvěceného biskupa, jakož i ruce jeho na znamení plnosti milosti Boží, již se mu dostává. Biskup jest povinnen s milostí Boží spolupracovat, neboť skrze jeho posvěcené ruce Bůh mnoho milostí lidem má uštědřovat. Proto sv. Pavel napomíná: „Nezanedbávej milosti, která je v tobě skrze skládání rukou.“ (I. Tim. 4, 14.)

4. Poněvadž Bůh si vyvolil biskupy za nástroj, kterým by rozdával své milosti, jest to zvláštní přízeň a vyznamenání od Boha pro ty, kteří jsou na biskupy svěcení. Proto platí o nich slova sv. Ter. J.: „Pán Bůh vás má zvláště rád, neboť vám svěřil duše.“ ⁷⁾ To jest naznačeno při svěcení odevzdáním odznaků důstojenství biskupského, berly a prstenu. Berla značí vysoký úřad pastýřský a prsten značí spojení biskupa s věřícími v lásce a věrnosti až do smrti, neboť mu svěřil Bůh duše, které má vésti do ovčince věčného.

Aby mohl biskup duše vést, musí býti náležitě vzdělán v nauce Kristově. Proto při svěcení snímá světitel knihu evangelií se šíje svěcenec a podává mu ji k doteku, napomínaje ho, aby kázal lidu evangelium, které jest základem veškeré moudrosti lidské. Věřící také touží slyšeti ty sladké pravdy sv. evangelia, v níž se zračí v celé své kráse a Božské

velebnosti J. Kristus. Proto napsala jedna žena: „Do kostela jdem, chceme se posilnit slovem evangelia, které je stále nové, kdyby se denně opakovalo.“ ⁸⁾

Význačným arcibiskupem českým byl Jan z Jenštejna. Byl mužem velice vzdělaným, jenž v nejednom pojednání řešil palčivé otázky své doby husitské, muž svatého života, asketa, básník, horlivě oddaný myšlence nápravy mravů v prohloubení zbožnosti v lidu i kléru. ⁹⁾ Tak tomu jest i nyní, biskupové hlásají nám se vzácnou horlivostí pravdy sv. evangelia a na nás je, abychom je netoliko slyšeli, ale též jimi se řídili.

5. Sv. Terezii J. leželo na srdci spasení všech lidí a zvláště je přesvědčena, že pro spásu lidstva jsou nevyhnutelní hodní kněží a horliví biskupové. Pro ně obětuje své utrpení, za ně se modlí, aby zkázy nevzali. Z té vroucí duše vyznává: „Jak krásné je naše povolání! Máme zachovávatí sůl země neporušenou! Obětujeme své modlitby a oběti za apoštoly Páně! My sami máme býti jejich apoštoly, když slovem i příkladem zvěstují duším našich bratří evangelium.“ ¹⁰⁾

Jak obětavou byla sv. Ter. J.! Jak správně poznala, že bez apoštolů, bez biskupů bylo by veta po naší spáse. Jak se chvěje její něžné srdce bázní, aby kněží a biskupové, tato sůl země, se nezkazili a pošliapaní nebyli. Skvělý to pro nás vzor, jak se máme modlit i také obětí přinášeti, aby se nejen sůl nezkazila, ale také, aby jí bylo také vždy dost k solení, posvěcování našich duší, aby bylo hojně kněží a biskupů.

Slavný a učený kard. Pie, arcibiskup v Poitiers ve Francii, přednášeje kdysi shromážděným paním o kněž. povolání, vypravoval mezi jiným toto: „Drahé matky, znal jsem velmi dobře chudického hošíka, který měl vroucí touhu státi se knězem — ale byl velice chudobný a k tomu sirotek od útlého věku. Kdysi, bylo to na svátek Zjevení P. vstoupil do basiliky poitierské a tu jeho srdce se naplnilo krásou a velebností obřadů, které se tam právě konaly. Vroucí přání a nesmírná touha uchvátily jeho srdce, hrdlo se mu sevřelo nad jeho slabostí a nemožností, takže zavzlykal a vyšel ven s uplakanýma očima. Na náměstí ho spatřila chudá žena, prodavačka květin. I táže se ho: „Proč pláčeš, chlapečku?“ „Chtěl bych býti knězem, ale jsem chudý!“ „Já ti sama pomohu“, řekla. Chudá žena si zkracovala spánek několik hodin nočních trávilu denně u šicího stroje, aby mohla svým pracně vydělaným výdělkem vydržovati v ústavě malého chovance. Drahé paní, končil kard. Pie se slzami v očích — ubohá žena Mariette nežije už, ale ten chlapeček se stal knězem, biskupem, kardinálem. Jsem to já, který k vám mluvím, váš kardinál.“ ¹¹⁾

Jaký to pohnutlivý příklad pro nás, abychom po příkladu této chudé květinářky, po příkladu sv. Ter. J. se za apoštoly, biskupy a kněze modlili, ale také i obět peněžitou přinášeli, aby hodně takových chudých chlapečků se mohlo státi kněžími a po vůli Boží i biskupy, kteří by lámali duším chléb života a je posvěcovali.

Dr. v Kr.! Přesvědčili jsme se dnešním naším rozjímáním, že úřad bisk. je úřadem vznešeným, ale také pro spásu duší lidských velpotřebným. Ovšem jest to zvláště dnes veliké břímě, které vkládá Pro-

zřetelnost Boží na rámě svých vyvolenců. Za svou horlivost a neohroženost v hlásání čisté pravdy Kristovy jsou tupeni, pronásledováni i žalářováni. K naší radosti vidíme, že vše to naši biskupové snášeli rádi z lásky k Ježíši P., řídíce se slovy sv. Pavla: „Proto se lopotíme a necháváme se tupiti v naději v Boha.“ (I. Tím. 4, 10.)

Hleďme aspoň my, věrní katolíci, připravit svým biskupům radost svojí úctou, láskou a poslušností jich příkazů a rad, jež k nám pronášejí ve svých pastýřských listech. Jsou to slova, mající na mysli naši spásu a proto nezatvrzujeme uši a srdcí svých. Tím ukážeme nejen, že jsme dobrými katolíky, ale též hodnými dítkami P. Marie, která s apoštolu pracovala, jim pomáhala, je vedla a sílila, takže se stala královnou apoštolů a jich nástupců, biskupů. Takovou úctou, láskou a poslušností se vyznačovala sv. Ter. J. a vřele nám tyto ctnosti klade na srdce a přeje si, abychom ji následovali, chceme-li jednou se dostat do sboru nebešťanů, kde bychom se sv. apoštolu, se svatými biskupy Boha věčně velebiti mohli. Amen.

XXIV. Korunovace papeže.

„Ty jsi skála, na té skále vzdělám církev svou.“ (Mt. 16, 18.)

Sv. evangelista Matouš vypravuje, kterak Ježíš, přišed do Caesaree Filipovy, otázel se učeníků svých řka: „Kým praví lidé býti Syna člověka?“ I řekli jemu: „Jedni Janem Křtitelem, jiní Eliášem, jiní Jeremiášem anebo jedním z proroků.“ Dí jim Ježíš: „Vy pak, kým mne býti pravíte?“ Odpovídaje Šimon Petr řekl: „Ty jsi Kristus, Syn Boha živého!“ A Ježíš odpověděl jemu řekl: „Blahoslavený jsi Šimone, synu Janův, neboť tělo a krev nezjevily toho tobě, nýbrž otec můj, jenž jest v nebesích. A já pravím tobě: „Ty jsi Petr, t. j. skála a na té skále vzdělám církev svou a brány pekelné jí nepřemohou.“ (Mat. 16, 13.-16.)

Šimon si zasloužil vpravdě jména skála pro svoji stálost u víře. Skálou jest, skálou bude. Neboť právě na něm, jako na základu nepohnutelném má spočívati budova církve. Petr mezi dvanácti jediný jest vyvolen, aby po ustanovení hlavy Petra odstraněna veškerá příležitost k roztržce. P. Ježíš slavnostně slíbil, že dá církvi vůdce, jenž v otázkách víry a mravů jest neochvějný, jest skálou.

Prvním vůdcem byl sv. Petr a po něm jsou vůdci jeho nástupci, biskupové v Římě, papežové. Každý papež jest tudíž zástupcem J. Krista na zemi, jemu platí slova Kristova: „Ty jsi skála a na té skále vzdělám církev svou.“ Sv. Petr zemřel v Římě a proto biskup říms., papež, zdědil pravomoc Petrovu. Každý nástupce Petra stal se nerozbitnou skalou, o jejíž rozdrčení marně usilovalo peklo a lidé ve prospěch pekla pracující. Skála se nepohnula, jak svědčí těch 19 století.

Rodička B. potřela hlavu ďábla zrozením zakladatele církve J. Krista, jenž dal též v Petrovi a jeho nástupcích nejvyšší viditelnou hlavu církvi. Proto Matka Boží tolik pomáhala udržet to dílo svého Syna, církev a přimlouvá se za všechny papeže, na nichž založena církev, aby nezhybnula víra jejich, ale mohli posilovati bratří svých biskupů a kněží.“ (Luk. 22, 32.) Z téže příčiny vážila si papeže sv. Ter. J., lnula k sv. Otci nej-

čistší láskou a nejpokornější oddaností. Abychom i my ke sv. Otci povždy lnuli s láskou, porozjímějme dnes o korunovaci papeže a o jejím významu.

1. Sv. Ter. J. byla u audience pap. Lva XIII. v r. 1887, aby poprosila o dovolení vstoupiti v 15 letech do kláštera. Vypravuje o tom takto: „Za okamžik jsem klečela před papežem. Když mi podával ruku k políbení, pozvedla jsem k němu své oči, zalité slzami a snažně jsem prosila: „Svatý Otče, ráda bych si vyprosila velikou milost.“ Ihned se sklonil a zdálo se mi, jakoby chtěl hlubokým pohledem svých černých očí proniknouti do mé duše. „Svatý Otče,“ začala jsem znova, „račeť mi ke cti svého jubilea dovolit, abych směla v patnácti letech vstoupiti do karmelitského kláštera.“ „Nuž dobře, milé dítě“, řekl mi sv. Otec, „činite to, co představení ustanoví.“ Sepjala jsem ruce, položila jsem je na kolena papežova a učinila jsem ještě jeden pokus: „Ó sv. Otče, řekne-li Vaše Svatost ano, pak mi už nikdo nebude činiti obtíží.“ Tu na mne upřel pohled a klada na každé slovo důraz, pravil: „Vstoupíte, bude-li to Pán Bůh chtít . . .“ Pak položil mi dobrý sv. Otec lehce ruku na ústa, pak ji pozvedl, požehnal mi a ještě dlouho se za mnou díval.“¹⁾

Sv. Ter. chtěla vstoupiti do kláštera v tak útlém věku, poněvadž Ježíš ji, jak sama vyznává, volal, přece však prosila nadřízené představené, biskupa a papeže pokorně o svolení. Nevynucovala si rozhodnutí, neopomenula ty, které Pán povolal, aby řídili jeho církev a vedli věřící správnou cestou. Podrobila se pokorně vůli papežově, i když jí to pro tu chvíli připadalo trpkým, vyčkala trpělivě času, a také jí vstup do kláštera Karmelitek v Lisieux byl povolen.

I my podrobuje se vždy a ve všem své nejvyšší hlavě církve, papeži, i kdyby se nám to pro přítomnou dobu zdálo obtížným. Nezapomínejme, že papež je na vrcholu svaté hory, církve, a proto, že lépe a více vidí, co by nám prospělo anebo co by nám uškodilo, než my, kteří jsme dole, při zemi. Touto poslušností své nejvyšší hlavy podpoříme jednotící sílu církve. Neboť jediným duchovním základem, jedinou velmocí, jednotící rozeštvané listvo jest — církev Kristova — Řím. Řím, který jediný hlásá světu a vyznává nejvyšší moc dobra, pravdy a lásky Krista, Krále v království nepomíjejících, věčných hodnot. Království Kristovo na zemi, církev kat., se svou nejvyšší hlavou, papežem římským, jediné jest schopno přetvořiti, obnoviti vesmír, vzkřísiti jej k šťastnému životu. *)

2. Úřad papeže jest úřadem převznešeným, v pravdě božským, neboť sám J. Kristus, pravý Bůh, papeže v čelo církve postavil. Posvátnosti tohoto úřadu odpovídá volba a korunovace papeže. Papeže volí kardinálové, jichž je v různých dílech světa nejvíce 70. Desátého dne po smrti papežově sejdou se kardinálové na místě, kde papež zemřel, tedy z pravidla v Římě. Aby nebyli rušení, shromáždí se ve větší nějaké budově, jejíž vnější vchody se zazdí, což se nazývá konklave. K volbě scházejí se přítomní kardinálové dvakrát denně, volba se děje lístky. Volí se tak dlouho, dokud se nesoustředí na jedné osobě dvě třetiny hlasů přítomných kardinálů.

Kdykoli některá z těchto voleb nemá náležitého výsledku, spalují se hlasovací lístky ve zvláštním krbu s vlhkým senem smíšené; modravý dým z komína vystupující bývá venku čekajícímu lidu znamením, že volba se ještě nezdařila. Dopadla-li volba šťastně, spalují se lístky bez přimíšení sena, takže vystupuje slabý, bělavý dým, jenž jest oznámením, že volba šťastně dopadla.

Bylo-li dosaženo příznivého výsledku, děkan sboru kardin. se otáže zvoleného, zda volbu přijímá a jaké jméno si zvolil. Nově zvolený přijímá nové jméno na památku toho, že Kristus Pán dal rybáři Šimonovi, když jej za nejvyššího apoštola povolal, jméno Petr. Nynější papež přijal jméno Pius XI. Potom se konklave otevře a nejstarší kardinál — jáhen ohlásí s balkonu lidu, kdo byl zvolen, načež se rozhlaholí všechny zvony. Nově zvolený oděje se v roucho papežské a přítomní kardinálové mu vzdávají čest jako nejvyšší hlavě církve. Nato vyjde papež na balkon budovy konklavní a udělí shromážděnému lidu požehnání.

V nejbližší neděli nebo svátek koná se korunovace papeže. V slavném průvodu přijde do chrámu sv. Petra. Při tom jeden z duchovních před ním třikrát zapálí hrst koudele, volaje při tom: „Svatý Otče, tak pomíjí sláva světa.“ Potom slouží papež mši sv. Při jejím začátku žehnají tři kardinálové papeže, každý z nich modlí se nad ním modlitbu, v níž prosí Ducha sv., aby na nového papeže milostí svou sestoupil. Po mši sv. odeběře se papež s průvodem svým na pavlán nad vchodem chrámu sv. Petra, kdež mu nejstarší kardinál na hlavu vkládá tiaru. Tiara jsou vlastně tři koruny nad sebou a značí, že papež je nejvyšším učitelem, knězem a králem, či pastýřem v církvi. Nynější pap. Pius XI. narodil se 31. května 1857 v Dieso. Byl arcibiskupem v Miláně od r. 1921. Volilo se 14krát. Zvolen byl 6. února a korunován 12. února 1922. Volbu přijal slovy: „Aby se nezdálo, že se protivím vůli B., aby se nemyslílo, že se vymykám břemenu vkládanému na má ramena, aby se neřeklo, že si nevážím hlasů kolegů, přijímám, třeba jsem si vědom své nehodnosti.“

3. Sv. Ter. J. milovala vroucně církev a z této lásky prýštila u ní též dětinná úcta k viditelné hlavě církve k tomu, jež úcta věřících jmenuje tak výrazně „Svatým Otcem“. Prívlastek „svatý“ neodnáší se k osobě papežově, nýbrž k jeho vznešenému svatému úřadu. „Papež není pro nás katolíky jen nejvyšším správcem, ale především je to otec. Jsou chvíle v životě církve nebo národů, ale i jednotlivců, kdy je třeba papežské ochrany nebo otcovské lásky. Pak si věřící uvědomují, čím jest církev papeže. Že to není jen člověk s titulem, nejvyšší představitel, správce a soudce lidské společnosti, ale skutečný náměstek Kristův, jemuž jedinému byla dána všeliká moc. Papež není tedy snad nějaký první mezi rovnými, nýbrž první nade všemi.“ ³⁾

Sv. Ter. J. vypravujíc o svém pobytu ve věčném městě Římě, vyjadřuje svůj obdiv pro náměstka Kristova těmito slovy: „Šest dní jsme ztrávili tím, že jsme pozorovali hlavní památnosti římské a sedmého dne jsme viděli památnost ze všech největší, papeže.“ Potom vzpomínajíc na krásy Švýcarska a Italie, které ji okouzly, končí: „Vždy v lásce zřela jsem zrak, plný života, když Velekněz a Král a svatý Kmet mne shlédli.“ ⁴⁾

Tak uctivě smýšletí a mluví o papeži máme i my, máme s úctou vzhlížeti k tomu věčnému městu Římu, kde sídlí nejvyšší hlava naší církve. Jsou to úctyhodní pastýři, biskupové římsí, z nichž většina byla světců a mučedníků. Papežové prvních tří století byli pochováni v katakombách. Za císaře Diokleciána byly katakomby vládou zabráný; křesťan si však pospíšil nejsvětější místa v katakombách aspoň zasypat, aby se pohané ke hrobům svatých nedostali a je nezneuctili. Tehdy zasypána byla i papežská krypta, „svatyně svatých“, kde mimo papežů odpočívalo i mnoho jiných svatých mučedníkův. Krásný nápis pap. Damasa I. (366-384.) nám v této kryptě hlásá: „Zde, chceš-li věděti, leží shromážděno množství zbožných, úctyhodná těla svatých skrývají hroby — neviditelné duše pojal nebeský dvůr, zde počet biskupův střeží oltář Kristův. Zde pochován kněz, jenž žil za dlouhého pokoje, zde vyznavači svatí, jež poslalo Recko. Zde jinoši a hoši, starci a nevinná mládež, již zalíbilo se zachovati stud panenský. Zde i já Damasus, přiznávám se, chtěl jsem složití své kosti, ale bál jsem se rušiti svatý popel zbožných.“⁵⁾

Jaká to nesmírná úcta tohoto papeže ke svým předchůdcům. Jestliže takový světec mluví s takovým uznáním o svých předchůdcích, papežích, připomínaje jejich ctnosti a mučednickou smrt, pak můžeme býti hrdí na své nejvyšší pastýře, kteří jsou vždy ochotni dáti život za ovce své.

4. Nynější papež Pius XI. si zaslouží plné úcty naší pro svoji lásku k trpícímu lidstvu, pro svoji učenost a neohroženost v hájení práv církve. Již jako nuntius ve Varšavě byl všeobecně oblíben pro svoji laskavost, mírnost, rozvážlivost. Všichni již tehdy obdivovali jeho nebojácnost o svoji budoucnost. Již tehdy bylo pozorovati jeho velkorysost, což je charakteristickou známkou jeho úřadu velekněžského. Když Rusové do Polska vnikli, jediný ze všech cizích diplomatů zůstal neohroženě na svém místě.⁶⁾ Tyto vlastnosti prozařují zvýšenou měrou veškeru činnost Pia XI., jako papeže. Proto jest miláčkem všech 350 mil. katolíků na celém světě, zvl. pro své pastýř. listy, z nichž jeden z nejkrásnějších je poslední o manželství „Casti connubii“. I náš národ má mnoho příčin, aby k nynějšímu sv. Otci choval city nehlubší úcty, zvl. za encykliku (pastýř. list) k mil. oslavám sv. Václava „Caritatem docet“.

S jakou úctou naslouchal celý svět 12. února 1931 hlasu sv. Otce, když promlouval do radia poprvé a hlásal své poselství o lásce Kristově, o potřebě svornosti a jednoty, aby byl jeden ovčínec a jeden pastýř a o vzájemné lásce zaměstnavatelů a zaměstnanců. Sv. Otec mluvil ke křesťanům, ku všem lidem dobré vůle, k celému světu. Bylo to poselství pokoje a lásky, jemuž nemohli odolati ani ti, kdož nejsou syny Církve.

5. Ve Sk. ap. čteme, kterak Petr a Jan šli do chrámu k modlitbě na hodinu devátou. A tu našli jakéhosi muže, který byl chromý ze života své matky. Kladli jej každého dne ke bráně chrámové, jménem „krásná“, aby prosil za almužnu ty, kteří vcházeli do chrámu. Ten uzřev Petra i Jana, ani chtěl jíti do chrámu, prosil, aby dostal almužnu. Ale Petr upřev naň s Janem zrak, řekl: „Pohleď na nás!“ I hleděl na ně pozorně, očekávaje, že něco od nich dostane. Petr však řekl: „Zlata a stříbra nemám, ale co mám, to ti dám; ve jménu Ježíše Nazaretského vstaň a

chod!“ A vzav jej za pravou ruku, pozdvihl ho. A ihned utvrdily se nohy. a kosti jeho. I vyskočil, postavil se a vešel s nimi do chrámu Páně, chodě i poskakuje, a chvále Boha.“ (3, 1.—8.)

Takové dobrodiní, takové pozhennání ve jménu J. Krista udělil chudému mrzáku, první největší hlava církve, Petr a jej uzdravil. Takové pozhennání ve jménu J. Krista uděluje každý papež dosud těm, kteří ho prosí anebo jsou mu doporučení. Takového pozhennání papež dostalo se sv. Terezii J. před skládáním slibů, jež ji velmi potěšilo, jak doznává: „Prostřednictvím ctihod. bratra Simona v Římě jsem obdržela několik hodin před skládáním slibu pozhennání sv. Otce. Toto vzácné pozhennání mi jistě pomohlo přes nejhroznější bouři celého mého života.“ ⁷⁾

Sv. Ter. dosvědčuje, že pozhennání papež. jí pomohlo zdolat všechna pokušení tohoto světa a přispělo jí, že dosáhla svatosti, vždyť je to pozhennání ve jménu Toho, který všechno může. Takové pozhennání se dostává všem, kteří v těžké nemoci přijmou sv. svátosti, takového pozhennání dostává se těm, kteří navštíví Řím, jakož i jejich příbuzní a domáci a je-li to kněz, všichni jeho farníci. Jaké to štěstí dostat takové pozhennání sv. Otce. Neopomeňme žádné příležitosti, abychom si ho získali.

Dr. v Kr.! Rozjímali jsme dnes o vznešenosti úřadu papežského, který byl ve sv. Petrovi samým J. Kristem zařízen. „Petr znamená kámen nerozbitelný; Kefas slovo hebrej. značí skálu. Když Kristus řekl: „Ty jsi Petr a na té skále vzdělám církev svou,“ neřekl to na plano. Buď naše duše staví na této skále, anebo všechno se shroutí. Každý jiný kámen větrá a rozbíjí se; onen však nikoliv. A když bude podkopán bezprávím, padne na svět a zničí jej.“ ⁸⁾

Jaké to štěstí pro nás, že jsme katolíky, že uznáváme papeže řím. za svou nejvyšší viditelnou hlavu, že se držíme toho kamene nerozbitného, jež ani nejhroznější úder nepřátel, ba ani brány pekelné nezdo-lají. Radujme se, že můžeme býti účastni těch milostí a žehnání, která J. Kristus uděluje rukama žehnajícího sv. Otce, jichž byla účastna sv. Ter. J. a byla jí oporou na cestě k nebi. — Světice byla vroucí ctitelkou P. Marie a jistě jejím vedením byla naplněna tak vroucí, dětinnou úctou ke sv. Otcí. — I my uctívejme Rodičku B., tu bezpečnou archu naší spásy a ona jistě ochrání i nás všelikých svodů, jimiž bychom mohli býti odtrženi od nerozbitné skály Petrovy, od náměstka jejího Syna, od papeže a vyprosí nám milost, abychom za vedení nejvyššího Pastýře, dostali se jednou do sboru svatých papežů, kde bychom se s neviditelnou hlavou církve, s Ježíšem, v jeho nebeském království věčně radovali. Amen.

XXV. Manželství.

„Aj, můj milý mluví ke mně: Povstaň, pospěš, přítelko moje, holubice moje, krásko má.“ (Píseň pís. 2, 10.)

P. Maria, od doby, kdy přišla k užívání rozumu, měla jedinou touhu: sloužiti Bohu a tím získati nebe. Proto byla by ráda Bohu po celý život výhradně sloužila jako panna Bohu zasvěcená. Z vůle Boží byla

však P. Maria zasnoubena svatému muži Josefovi, z rodu Davidova, ze kterého pocházela sama. Ve sv. Josefu měla dostati ochránce, který by ji i Syna Ježíše chránil na útěku do Egypta, při pobytu v Egyptě a na zpáteční cestě z Egypta do vlasti. Sv. Josef měl též chrániti svoji panenskou nevěstu před podezříváním ba i osočováním a soudem svých krajanů.

P. Maria vážila si svého Ochránce, se kterým po mnoho let prožila ve šťastném, klidném a spokojeném svazku, znala temné i světlé stránky manželství, proto manžely a snoubence miluje, jim pomáhá, jim prospívá svou mocnou přimlouvou, jim milost vyprošuje. Vidíme to v Káni Gal., kde Rodička Boží přimlouvá se za novomanžely, aby jim nejdražší Syn v tísní pomohl. S jakou láskou lne k těm chudým manželům a stará se, aby odstranila všechny nepříjemnosti, které by je potkati mohly z nedostatku vína. A jako při vstupu do sňatku manželského, tak i po celý život vyprošuje P. Maria manželům potřebných milostí, aby společná jich pouť životní byla co nejšťastnější.

Věrná dcera Mariánská sv. Terezie Jež. zasnoubila se nebeskému Snoubenci Ježíši Kristu, Jemu květ nevinnosti darovala a až do smrti věrně zachovala. Nicméně svěřice tato manželství si vážila, manžely ctíla, manželům milost od Boha vyprošovala, neboť věděla, že manželství — spolužití dvou různých pohlaví — různých obětí na obou manželích vyžaduje, k jejich překonání by člověk bez pomoci Boží sám nestačil.

Porozjímejte tedy dnes k úctě panenských snoubenek Marie a sv. Terezie o manželství.

1. Manželství je svátost, která vzbuzuje muže a ženy, kteří by šířili požehnání Stvořitelovo, kteří by dovoleným, mravně spořádaným způsobem udržovali život přirozený. Manželství spojuje křesťanského svobodného muže a křesťanskou svobodnou ženu v pevný a nerozlučitelný svazek za tím účelem, aby stále byl obnovován zmírající život pokolení lidského.

Takový svatý sůatek manželský uzavřeli rodiče sv. Terezie Jež. Lud. Jos. St. Martin a Marie Zelié Guérinová. Původně chtěl otec vstoupiti do kláštera svatobernardského a matka do kláštera sv. Vincence z Pauly. Ale Bůh usoudil jinak. Když představená kláštera zamítla prosbu matky sv. Terezie za přijetí do kláštera sv. Vincence zajisté zvláštním vnuknutím Ducha Svätého, odebrala se k rodičům. Od té doby se dětinně modlíla: „Můj Pane, poněvadž jsem nebyla hodna státi se tvou snoubenkou jako moje sestra, provdám se, je-li to tvá nejsvětější vůle. Ale dej mi pak, snažně tě prosím, hodného muže a mnoho dětí a kéž se všechny zasvěti službě tvé.“

Tuto vyvolenou panenskou duši určil Pán za manželku ctnostnému muži p. Lud. J. St. Martinovi, jenž se narodil v Bordeaux 22. srpna 1823 jako syn vyššího důstojníka a jenž s rodiči se později přestěhoval do Alençonu. Řízením Božím seznámili se rodiče sv. Terezie a slavili sňatek v kostele P. Marie v Alençoně 13. července 1858. Z manželského toho sňatku vypučelo 9 bělostných květů, 9 dětí. Čtyři z nich přesadil Pán brzy do nebeského ráje. Ostatních 5 kvetlo později v uzavřených za-

hradách klášterních, z nichž nejmladší sv. Terezie dosáhla stupně svatosti.¹⁾

Požehnání Boží spočívalo na manželství rodičů sv. Terezie, vždyť bylo uzavřeno v kostele před katolickým knězem, jenž jménem církve manželům Martinovým požehnal před oltářem svátostného Spasitele, jich slib manželský slyšel a přijal. P. Maria po celý život chránila manžely Martinovy, vždyť uzavřeli sňatek v chrámě Jí zasvěceném.

Sv. Terezie vážila si manželství svých drahých rodičů, ač sama si vyvolila Snoubence nebeského, J. Krista a z lásky k němu vstoupila do kláštera karmelitek. Za 8 dní po odevzdání závoje řeholního měla sňatek sestřenice sv. Terezie Jana s doktorem La Neelem. Když pak Jana přišla po prvé po svém sňatku do klášterní hovorny, by s Terezíí se sdělila se svým blahem a od ní si modlitby za štěstí manželské vyprosila, vypravovala též, jakými pozornostmi zahrnuje svého chotě, roznítilo toto vypravování sestřenice sv. Terezie ještě k větší lásce k J. Kristu, svému Snoubenci. Sama sděluje: „Pomyslíla jsem si: Nikdy se nesmím říci, že světská paní činí více pro svého manžela, pouhého to smrtelníka, než já pro svého milovaného Ježíše. Pronikla mne nová horlivost a snažila jsem se více, než kdy jindy, abych se ve všem líbila nebeskému Snoubenci, Králi králů, jenž mě pozvedl k zasnoubení s ním.“²⁾

Tomuto svému Snoubenci J. Kristu se sv. Terezie dobrovolně zasvětila, Jej nade všechno milovala, Jemu všechno obětovala. Kristus pak ve své lásce a dobrotě vyplňoval přání své milé, čisté nevěsty. Sv. Terezie na př. přála si vroucně, aby v den její obláčky napadal sníh a přání její bylo nebeským Snoubencem jejím vyplněno. Klášterní zahrada zabělala se ten den čistoučkým sněhem, ač před tím bylo teplo jako na jaře a nebylo nijaké naděje na sníh. Tu světice dojata zvolala: „Jaká to něžná pozornost mého Ježíše. Splnit přání své malé nevěsty a daroval jí sníh. Který smrtelník, třeba nejmocnější mohl by dát s nebe spadnouti jedné, jedinké vločce, aby tím potěšil tu, kterou miluje? Všichni se divili, že padal sníh, když nebylo zima a říkali o mně, že je to divná záliba mít ráda sníh. Tím lépe! Tak ještě více vynikne nesmírná dobrotivost Snoubence panen, jenž miluje lilie, bílé jako sníh.“³⁾

Své slavné sliby nebeskému Snoubenci složila sv. Terezie výmínečně v mladistvém věku 17 let dne 8. září 1890. Poněvadž byla tak mladičká, představení jí nechtěli dovolit složení slibů v tomto věku. Tu sv. Terezie se modlila k P. Marii o vyslyšení svého vroucího přání zaslíbit se na celý život Ježíši Kristu, jejímu Synu. Když všechny překážky byly překonány a světici bylo dovoleno složit slib slavný, vyznávala radostně: „Zatím mi nejsvětější Panna pomohla připravit svatební roucho. Jakmile bylo hotovo, zmizely všechny překážky.“⁴⁾

Sv. Terezie pak byla zcela šťastná ve svém spojení s nebeským Snoubencem, poněvadž s čistým srdcem vstupovala v toto duchovní spojení, čistotu po celý svůj život zachovala, všechna přání svého nebeského ženicha věrně plnila, všechna protiventství trpělivě snášela a i ty nejtěžší oběti se srdcem radostným podstupovala.

2. Jako sv. Terezie Jež. spojila se svým Snoubencem se srdcem čistým, tak i všichni snoubenci mají uzavíratí manželství se srdcem čistým, s úmyslem pevným, že všeliká protivenství v manželství budou trpělivě snášeti, vzájemně si pomáhati a že věrnost si navzájem zachovají. Vždyť „popatří-li kdo hodně z blízka na člověka, uzná, že jeho manželství se vždy podobá jemu samému.“⁵⁾

Nemůže býti manželství vznešené, svaté a čisté, je-li uzavíráno snoubenci poskvrněnými hříchy, oddanými vášním a nepravostem. Proto nejlépe se na manželství připravují ti, kteří žijí bezúhonně, v nevinosti a čistotě. A je-li někdo ze snoubenců poskvrněn hříchem, pak mu církev nařizuje pokání, lítost, zpověď, dostiučinění a polepšení. Z té příčiny mají snoubenci před sňatkem se náležitě vyzpovídati a ve sv. přijímání mají se spojití s Ježíšem Kristem, aby duše jejich zářem své lásky pročistil, vždyť je to ženich nejčistší a nejsvětější, který miluje nevěsty bílé jako sníh, jak praví sv. Terezie Jež.

Šťastné manželství mohou uzavřítí jen duše čisté, nebo pokáním očistěné, krví Kristovou posilněné, znovuzrozené, oduševnělé, nad tuto hroudu zemskou povznesené a odpoutané ode všech světských věcí a tělesných vášní. Neboť „co se narodilo z těla, tělo jest, co se narodilo z ducha, duch jest.“ (Jan 3,6.) Tělo vadne, byne, stárne, umírá; proto manželství, na těle i nejkrásnějším založené, nemůže plně uspokojit, obšťastnit, naopak ztroskotá a často se rozvrátí. Ale kde manželství je uzavíráno na duchu od duší vzájemně si rozumějících, ušlechtilých, tam jest klid a štěstí domovem, tam soulad provází manžely v pokoji a spokojenosti až do hrobu.

3. Manželství má býti uzavíráno s láskou, kterou si navzájem mají tlouci srdce obou snoubenců. Láska je nejposvátnější, ale také nejvíce znesvěcované slovo naší řeči. Láska je paprskem Ducha Svátého, jenž jest zosobněn láskou mezi Otcem a Synem. Láska byla hvězdou na nebi Božím, ale spadla, stále více byla zašlapována na zemi. A tu jest to svátost stavu manželského, v němž má býti láska z prachu země pozdvížena a postavena jako svíce na posvátný oltář v chrámě.

Manželská láska, svátostně posvěcená, není jako tón zvonu, který zprvu mocně zazní a rychle dozní; jest to láska, která jest silnější než smrt, jest to ona posvátná vzájemná obětavost, která vše snáší a vše odpouští a nikdy nepřestává. Ale láska manželská jest také láskou šetrící, láskou, která se dá ovládnouti a umí se opanovati. Neboť i v manželském soužití vládne pevný řád mravní s pevnými hranicemi. A také láska mezi rodiči a dětmi jest svátostí stavu manželského povznesena a prozářena nadpřirozeným světlem.⁶⁾

4. Taková láska vřelá, ale zase umějící se ovládnouti, silná, ale ne pomíjející; vroucí, ale čistá může rozkvéstí jen na půdě křesťanské, jen u snoubenců, kteří mají stejnou snahu, jednoho ducha, jedno srdce, jednu touhu, u manželů, kteří chtějí uzavíratí sňatek na celý život, jak výslovně nařizuje Kristus. „Co Bůh spojil, toho člověk nerozlučuje!“ (Mat. 19,6.) Jen v manželství nerozlučitelném jest možno do-

cílití toho štěstí, klidu a spokojenosti, po nichž touží každý křesťanský snoubenec a snoubenka. Jen v takovém manželství nerozlučitelném jest možno vychovati zdárné děti, jen v manželství nerozlučitelném děti užijí toho neskonálního blaha rodinného, jen v manželství nerozlučitelném mohou rodiče očekávat, že je děti budou ctít, jich si vážit, že jim budou vděčnými za všechna dobrodiní rodičů prokazovaná.

Dr. v Kr. Manželství je veliké tajemství, ale jen v Kristu a církvi (Efes. 5, 27.), jak praví sv. apoštol národu. Takové manželství, které jest obrazem spojení Krista s církví, jest šťastným, jak jsme právě rozjímali. Rodiče sv. Terezie uzavřeli takové šťastné manželství, proto bylo požehnané i při těch různých křížích a strastech, kterých zakusili rodiče i děti, bylo toto manželství pramenem blaha a spokojenosti, poněvadž tam pravá láska byla domovem.

Rodička Boží chránila manželství rodičů sv. Terezie, protože rodiče společně Bohu sloužili, vzájemně se milovali, děti řádně vychovali. Chcete-li, aby P. Maria i vaše manželství chránila, s nebe jako dobrá Paní do rodin vašich sestupovala, vašim snoubencům žehnala, pak musí býti vaše manželství věrným a čistým obrazem spojení Ježíše Krista s církví, musí to býti manželství svátostné, řádně před katolickým knězem v chrámu uzavřené. Amen.

XXVI. Svátostiny.

„Ve jménu mém budou zlé duchy vymítati... hady bráti, a jestliže by co jedovatého pili, neuškodí jim.“ (Mar. 16, 18).

Prorok Eliseus přišel na svých apoštolských cestách do Galgaly. Byl pak hlad v krajině té. I řekl jednomu ze služebníků svých: Přistav hrnec veliký a uvař pokrm... I vyšel jeden na pole, by nasbíral zelin polních; nalezl jakousi divokou révu, nasbíral z ní tykvic planých plný plášť a vrátiv se zkrájel je do hrnce na pokrm; neboť nevěděl, co by to bylo. Když však to nalili druhum, aoy jedli, a když pak ti pokrm okusili, zkríkli: „Smrt je v hrnci, muži Boží!“ A nemohli jísti. Ale on řekl: „Přineste mouky!“ Když přinesli, nasypal do hrnce a řekl: „Nalij těm lidem, ať jedí.“ A nebylo již žádné hořkosti v hrnci. (IV. Král. 4, 38.—41.) Svatý prorok pomohl svým hladovějícím druhům, proměnil mocí od Boha mu propůjčenou záračně pokrm hořký, nezáživný v pokrm jedlý, stravitelný, provázeje svůj zázrak zvláštním zevnějším úkonem.

St. zákon jest pouze nástinem zákona Nov., který vydává veškeru svou svěžest, veškeru plodnost a vznešenost v křesťanství. Kříž Kristův se vznáší nad všemi oběťmi a obřady starozákonními a zajišťuje jich účinnost. Obřady starozákonní byla jitřenka, jež předcházela světlo. Ježíš zahájil svým utrpením na Kalvarii obřad křesťanského náboženství. ¹⁾ Křížem vykoupil Kristus lidstvo, kříž jest jedním z nejje-dnodušších, ale také nejkrásnějších úkonů církevních při bohoslužbě veřejné, ale i při bohoslužbě soukromé každého katol. křesťana a má v sobě velikou moc. Pohanský kněz Aristodemus přišel kdysi k sv.

Janu, miláčku P., a podal mu pohár s vínem, jež bylo otráveno průj-
kým jedem, a žádal jej, aby víno vypil. Sv. Jan požehnav víno křížem,
vypil je a neublížilo mu. Tím pohnut Aristodemus stal se křesťanem.
Vyplnilo se na něm slovo Ježíšovo: „Ve jménu mém budete-li něco
jedovatého pítí, neuškodí vám.“ — Vedle úkonu kříže konají se ještě
jiné náboženské úkony a obřady církevní, konají se rozmanitá svěcení
a žehnání, která nazýváme svátostiny.

P. Maria zbožné úkony vždy konala, všech pobožností a obřadů
se horlivě zúčastňovala a vyprošuje všem, kteří věci církví posvěce-
ných v úctě chovají, k nim mají důvěru, Boha při tom prosí, k ní se
modlí mnoho milostí pro duše i uzdravení těla, jak jsou toho různá
poutní místa, zvláště Lurdy častým, živým svědectvím.

Sv. Ter. Jež. vážila si všeho, co církev k posvěcení věřících koná.
Všechny církevní pobožnosti, všechny církev. úkony a obřady, všechna
církev. svěcení a žehnání, všechny svátostiny byly jí tak milé. Nuže po-
rozmějme dnes o svátostinách.

1. Sv. Ter. J. měla všeobecnou a dojemnou úctu ke všemu, cír-
kví posvěcenému, kteráž svědčila o hluboké a pevné víře ve velkou
sílu a moc, již takové předměty nabývají svěcením. Světice jako
věrná dcera církve vážila si všech svátostin, ať jsou to obřady, nebo
zařikávání, žehnání a svěcení. Jsou to viditelná znamení a symboly,
budící spasitelné účinky v duších lidských. Svátostiny neodpouštějí
hříchů ani neudělují milosti samy od sebe jako sv. svátosti, nýbrž pů-
sobí mocí všeobecného vlivu, jaký má modlitba církve u Boha. Sváto-
stiny mají účinky zvláště řádu duchovního, budí naši pozornost, po-
vzbuzují nás k lítosti a ke všem dobrým skutkům.

Sv. Tomáš Aq. píše: „Jsou-li úkony svátostin a pobožností sdu-
ženy a spojeny s jakousi ošklivostí na hříchy, působí odpuštění všed-
ních hříchů, jako na př. všeobecné vyznání, bití v prsa, nebo modlitba
Páně; vždyť v modlitbě Páně prosíme: Odpusť nám naše viny. A jsou-li
spojeny s pocitem úcty k Bohu a k Božím věcem jako: bisk. požehnání,
kropení svěcenou vodou, jakékoli svátostné mazání, modlitba v po-
svěceném chrámu a věci podob. působí též odpuštění lehkých hříchů.“

Církev množí ve své bohoslužbě symboly, obrazná rčení a obřa-
dy, v něž vtěluje své nejvznešenější myšlenky v Bohu, a náboženských
tajemství. Řím. katechismus praví: „Obřady vyjadřují účinky svátostí
a činí je takřka viditelnými očím věřících, kteří takto lépe poznávají
jich svatost. Jejich víra, láska, nadpřirozené city jsou jimi více po-
vzbuzovány. Proto třeba pečovati, aby jim tyto tak dojemné a poučné
obřady nebyly neznámý.“

Ježíš zvolil pro poslední večeři velkou síň, bohatě vyzdobenou.
Katoličtí křesťané jej následují. Chrámy nebudou nikdy dosti krásné,
aby důstojně kryly oltář a svatostánek... Ježíš se přizpůsobil obřadům
synagogy, zpíval s apoštoly hallal veliký, jenž liturgicky doprovázel
požívání beránka velikonočního. A církev horlivě následuje i tu Mistra.
Volí především modlitbu, které ji naučil sám Pán a pak svaté texty
biblické. Církevní učitelé a světci se přibírají, aby spojili své nadšené
hlasy s posvátnou hudbou. Tyto božské city mění se v melodii, har-

monii zvuků, hudbu a zpěv. Tím vším svátostiny připravují na řádné přijetí sv. svátostí a k nábožné přítomnosti při nejdražší oběti novozákonní mše svaté. ³⁾

2. Uvážíme-li tuto vznešenost a krásu a užitečnost svátostin, nedivím se, že duše tak zbožně vnímavá, jako byla sv. Ter. J. neomhla zůstatí nedotčena tou vznešenou krásou obřadů a svěcení a žehnání, jež od útlého mládí pozorovala, jich se účastnila a o jich významu zbožným otcem a sestrami byla poučována.

Církev vyhovujíc přirozené touze lidí, aby duše jejich se povznášely k nebesům, ustanovila v různých dobách různá svěcení na př. svěcení oleju, kostelů, hřbitovů, oltářů, zvonů, posvátných rouch, křížů, růženců, soch, křestní vody tříkrálové, popela, svící, ratolestí, vody, domů, škol, vozů, stříkaček, ba i aeroplanů a j. Kéž bychom pronikli smysl slov církve při těch různých svěceních, na př. svíček, ratolestí, popela, vody... Poznali bychom jaké bohatství má duše naše v liturgii, ve svátostinách. Kdo by mohl na př. pochybovati o účinnosti modliteb církve sv., když při mši sv. na Květnou neděli světi ratolesti a modlí se: „Bože, rač požehnati a posvětití tyto větve, aby kdo je obdrží, pocítil účinky tvé ochrany na duši i na těle. Posvěť tyto větve, aby kdekoliv budou chovány, těm, kdož tam přebývají se dostalo tvého požehnání.“ ⁴⁾

3. Sv. Ter. J. za poslední své nemoci prosila: „Rozsviňte hromnici, tím se mi ulevuje, cítím, že odhání zlého ducha.“ ⁵⁾ Svěťice nezapomněla ve své těžké nemoci na pomoc a útěchu, kterou nám skýtí církev posvěcenou hromničkou, aby duši v úzkosti a temnosti smrtelné připomínala, že jest nám připraveno světlo věčné v království Kristově, který svou smrtí přemohl ďábla a podává nám prostředky, věci církvi posvěcené, abychom svodům jeho mohli odolati. Ano církev svátostinami vrací duši klid. Dává jistotu tam, kde vše ostatní tápe v divných domněnkách, vedoucích k zoufalství. Uklidňuje a hojí rány, pomáhá nésti břímě života, ba mění je v radost. Ničí škodlivé a osudné vášně v duších, upravuje východiska z neštěstí, jimi způsobených. S nebeským úsměvem otevírá bránu věčnosti, když brána pozemského života západne...

4. Sv. Ter. J. chodila ve svém mládí každého dne se svým milovaným otcem na procházku. Práví: „Navštívili jsme vždy též nejsv. Sv. olt. v některém kostele a tam se pomodlili.“ ⁶⁾ I my po příkladu jejím se vždy, jdeme-li kolem kostela, aspoň na chvilčičku zastavme a pozdravme Sv. olt., pozdravme J. Krista v ní skrytého, pozdravme jeho přesvatoú Matku aspoň jedním „Zdrávas Maria.“ Nebudeme toho litovat a ta chvílenka, kterou ztrávíme v kostele, se nám mnohonásobně vynahradí.

Jistý něm. poslanec napsal: „Dnes, dne 7. května ráno udál se zde v Berlíně hrozný výbuch plynu, který jednak usmrtil, jednak těžce zranil 17 osob. Na večer potom šel jsem do katol. kostela na májovou pobožnost, brzy po mně tam přišla jedna dívka — dle zevnějšku nějaká služka s kyticí krásných růží v ruce. Kytici položila na oltář Matky B. k nohám, poklekla a dala se do usedavého pláče. Lidem to

bylo nápadné, tázali se jí tedy, proč pláče, co se jí stalo? Odpovídá prostě: „Slzy mé nejsou slzy bolesti, nýbrž slzy vděčnosti. Dnes ráno poslala mne moje paní nakoupit mýdla právě do toho obchodu, v němž se udál onen hrozný výbuch plynu. Když jsem šla kolem kostela, tu jakýsi vnitřní hlas mi pravil, abych sem zašla, pozdravila Sv. olt. a pomodlila se aspoň jeden Zdrávas. Uposlechla jsem, a ačkoliv mi nezbyvalo mnoho času, poklekla jsem zde před oltářem nejsv. Panny, vroucně jsem se pomodlila jeden Zdrávas, pohlédla jsem zbožně ke svatostánku, pozdravila jsem Ježíše a pak jsem spěchala pro mýdlo. Již jsem byla u dveří obchodu, když uvnitř zazněla strašlivá rána... Kdybych se nebyla zdržela zde v chrámu, byla bych mezi mrtvými anebo těžce zraněnými. Proto jsem teď přišla poděkovat J. Kristu a své mocné Ochránkyni, k níž se ráda denně modlívám.“⁸⁾ Nepovzbudí nás tento příklad, abychom my činili podobně a ochranu si vyprosili krátkou pobožností, před možným neštěstím?

5. Sv. Ter. J. píše: „Musím se vrátiti k svým nedělím. Tyto radostné dni měly též svou melancholii, smutek. Až do večerní pobožnosti a večer. modliteb jsem byla úplně šťastna, ale od té doby se mne zmocnil pocit smutku. Uvažovala jsem, že zítra začne opět všední život... Tu pocítovalo srdce mé, že tato země je vyhnanstvím a roz-toužilo se po klidu nebes, po věčném dni odpočinku v pravé naší vlasti, nebi.“⁹⁾

Hleďme po příkladu sv. Ter. J., abychom každou neděli a zasvěcený svátek touze srdce svého po nebi vyhověli nejen obcováním při mši sv. dopoledne, ale abychom se zúčastnili také odpoledních nebo večerních pobožností v kostele. „Neděle celá — je den Páně. Proto nás zve hlas zvonu i odpoledne nebo k večeru do chrámu Páně, kde opět na nás čeká Božský Spasitel v převelebné Svátosti, ochoten slyšet naše prosby a nám opět požehnati pro příští týden! Jak smutným úkazem v mnohých místech je, když chrámy jejich odpoledne její prázdnotou! Kristus čeká se svým požehnáním a nikdo nepřichází... Nelze ovšem očekávat od těch, kdož jsou přiřazeni a jsou příliš vzdáleni od farního kostela, aby odpoledne poznovu putovali do far. chrámu P., ač mnohé horlivé duše i to rády činí, ale na ty věřící, kteří jsou v místě, čeká Božský Spasitel. Přebývá mezi námi ve svatostánku den ze dne, ve dne v noci, za nás se obětuje svému nebeskému Otci, našim pracím, prosíme-li jej o to, ochotně žehná a my — naň zapomínáme. — Jaký to nevděk. A přece neděle — den Páně —. Sedmému dni a to celému požehnal Hospodin a posvětil jej.“⁹⁾

Nezapomínejme, že taková společná liturgická modlitba v chrámu Páně před svátostným Spasitelem jest nejen krásnou, ale i potřebnou a užitečnou nám, našim drahým, celému národu. Vypadalo by to za-jisté lépe v mnohých rodinách i národech, kdyby matky chodily samy na odpoč. pobožnosti a své dítky na ně vodily a dospělé své syny a dcery k návštěvě jich povzbuzovaly, místo těch všelijakých nedělních zábav, někdy i duším mladých nebezpečných. Tak by nejlépe následovali příkladu naší přemilé svěřence sv. Terezie J. „Myslím, že ti, kdo se modlí, konají více pro svět, než ti, kdo bojují, a jestliže svět je stále

horší, to je tím, že na světě je více bojů než modliteb. Kdybychom mohli proniknouti do tajů Božích a do dějin, mám za jisté, že bychom užasli nad podivuhodnými výsledky modlitby i ve věcech čistě lidských.“¹⁰⁾ Liturgická modlitba církevní při odpoledních pobožnostech jest uskutečnění všech křesť. ctností v pocitu klanění Bohu.

Dr. v Kr.! Rozjímali jsme dnes o kráse a vznešenosti liturgických obřadů naší sv. církve, přesvědčili jsme se o užitku svátostin pro naše duše, neboť očisťují od hříchu lehkých a připravují k přijetí svátostí zvl. svátosti pokání, kde bychom se očistili od hříchu těžkých. Ve svátostinách můžeme sobě i svým drahým získati požehnání Božího, bez kterého duše zakrňuje, ne-li usychá. Byly učiněny pokusy s dušemi, spokojujícími se nutnou stravou, jednou do roka se zpovídajícími a přijímajícími a s dušemi, které pijí plnými doušky, které často přijímají tělo Páně a svátostinami se posilují a občerstvují a shledalo se, že u oněch život náboženský zakrněl, u těchto se však plně rozvinul a jasně se rozzářil.¹¹⁾

Takový krásný život duchovní žila sv. Ter. J., jak jsme slyšeli. Již ve 13. roce věku vstoupila do Mariánské družiny u sester benediktinek, aby se mohla zúčastniti všech liturg. pobožností, které by ji povznášely a připravily ke vstupu do přísného řádu Karmelitského a daly základ k její svatosti. Následujeme ji v té lásce k věcem a osobám posvěceným. Tím si získáme přízeň své nebeské Matky Marie, kterou těší, když vidí, že všeho, co církev k posvěcení a povznešení našich duší ustanovila, rádi a ochotně užíváme. Vážme si všech obrazů, soch, poutí a pobožností Mariánských a Matka P. nás za to odmění svojí mocnou přímluvou u svého Syna, aby nám dal podílu ve svém věčném večeřadle nebeském, kde bychom ustavičně prozpěvovali: „Svatý, svatý, svatý Pán Bůh zástupův.“ Amen.

XXVII. Smrt.

„Pros za nás v hodinu smrti naší!“

Jest učením církve, že smrt Rodičky Boží byla lehkou, že to bylo pouhé usnutí, neboť byla bez poskvrny dědičného hříchu počata a proto následky tohoto hříchu nenesla. Jest dále církevním učením, že také tělo P. Marie, jež bylo přecistou schránkou nejčistší duše, schránkou, z níž se zrodil Syn Boží bylo po smrti vzato do nebe. Avšak P. Maria ve svém pozemském životě přecasto viděla lidi umírat a znala, jak těžkým okamžikem jest pro lidi smrt. Nejtrpčí chvíle z celého života prožila tam na krvavém vrchu Kalvarii, když stála pod křížem, na němž umíral její nejmilejší Syn. Tam viděla těžkost umírání v celé jeho hrůze. Každý bolestný vzdech Synův naplňoval velikou bolestí její milující srdce. Slyšela slova plná úzkosti: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil?“ (Mt. 27,46.) slova, která nesmírně zraňovala její soucítění, milující srdce. Dálko se jí, jakoby sama prožívala těžké chvíle umírání, ba jakoby sama umírala.

. Od té doby, od té památné bolestné chvíle P. Maria soucítla dvojnásobně se všemi, kteří umírají, kteří prožívají úzkosti smrti, kteří se mají za okamžik objeviti před tváří Boží. A když byla vzata do nebe, pak orodovala a oroduje u svého Syna za ty, kteří umírají a prosí Její za milosrdenství pro Jeho utrpení a úzkost ve smrti. Proto církev učí nás modliti se k P. Marii: „Pros za nás hříšní!“

I sv. Terezie Jež. v posledním okamžiku života utíkala se k Rodičce Boží. Její sochu měla stále před sebou, a její ústa do posledního dechu šeptala: „Pros za nás, Matičko, v hodinu smrti naší, v hodinu smrti mé!“ A jsme přesvědčeni, že Matka Boží, vyprosila své milé duchovní dceři po těžkém utrpení šťastnou smrt.

Porozjímáme tedy dnes o smrti.

1. Smrt jest trestem za hřích dědičný, jehož jsme se všichni ve prarodičích Adamovi a Evě dopustili. Dábel, nepřítel pokolení lidského od počátku, svedl naše prarodiče ke hříchu a od té doby na zemi kromě jiných běd panuje smrt. „Bůh zajisté stvořil člověka neporušitelného..., ale závistí ďábla přišla smrt na okršlek země.“ (Moudr. 2, 23. 24.) Poněvadž všichni lidé zdědili hřích prvotní, hřích Adama a Evy, zdědili též následky toho hříchu a jedním z nich je smrt. Proto všichni lidé musí jednou zemřít. „Uloženo jest lidem jednou zemřít.“ (Žid. 9, 27.)

Písmo sv. praví, že musí všichni lidé zemřít, ač nikdo neví, kdy, kde a jak zemře. Nemáme všichni stejně život na tomto světě vyměřený. Ta okolnost, že nevíme, kdy zemřeme a zároveň vědomí, že od šťastné nebo nešťastné smrti závisí šťastná nebo nešťastná věčnost, má nás povzbudit k tomu, abychom na smrt často vzpomínali.

2. Bohužel mnozí lidé ke své škodě tak nečiní a tím se vydávají v nebezpečí smrti nešťastné a tím ztráty života věčného. Sv. Terezie Jež. praví o tom ve svých Dějinách duše: „Jak málo myslí lidé na smrt! A přece přišla smrt a uchvátila mnoho osob, jež jsem tehdy poznala v kvetoucím mládí, v bohatství, ve štěstí. Ráda zalétám k rozkošným místům, kde žily. Ptávám se, kde asi jsou a co jim teď prospějí zámky a parky, kde užívaly pohodlí života. A vzpomínám, že všechno na světě je marnost kromě milovati Boha a jemu sloužiti.“ (Kaz. 1, 2.) ¹⁾

Kéž by každý z nás vštípil si do srdce napomenutí sv. Terezie, na smrt denně vzpomínal a slova její obracel na sebe: Co mi prospějí domy, pole, luka, dílny, továrny, peníze, akcie, spořít, a záložní knížky, až umřu. Kde budu za 10, 20, 50 let a třeba ode dneška za rok? Nebude to všechno marnost mimo modlitby k Bohu a dobré skutky?

Na smrt myslel náš básník Jul. Zeyer. S rodinou Heritesovou navštívil kdysi lomecký hřbitov. Spatřiv tam vykopaný hrob zesnulého. Tak naň působila myšlenka na smrt a spravedlivého Boha. „Náhle bych zemřít nechtěl,“ říkával, „na smrt má být člověk připraven.“ ²⁾ Tak máme smýšleti i my a řídit se slovy Písma sv.: „Bdětež, neboť nevíte dne ani hodiny.“ (Mt. 25, 13.) Tak vybízí nás i staročes. přísloví: „Poněvadž nevíš, kde tě smrt čeká, čekej ji na každém místě!“

Sv. Terezie denně na smrt pamatovala, na ni se připravovala, aby byla pro ni šťastnou, aby byla začátkem života blaženého. „Těším se,“ praví o sobě, „jen proto na smrt, že jest vyjádřením Boží vůle o mně. Nikdy jsem se nemodlila, abych zemřela mladá, ačkoliv jsem se stále domnívala, že se to stane. Ale nečinila jsem ničeho, abych toho dosáhla. Jsem tudíž jistá, že se v tom okamžiku (mojí smrti) splní jen vůle Boha.“ ³⁾

Dr. v Kr.! Krásná to věru odevzdanost do vůle Boží! Následujeme v toni sv. Terezii. Nevolejme na smrt předčasně, ale když se přiblíží, budme připraveni z lásky k Bohu ji podstoupit a s ním se na věky po smrti spojit. Sv. Terezie volá: „Nemám už zvláštních přání, kromě toho jediného, abych tak milovala, že bych z lásky zemřela... Jsem volná, nebojím se ničeho, co mě dříve nejvíce trápilo: abych totiž dlouho nestonala a nebyla klášteru na obtíž. Je-li to vůle Boží, chci žít po léta život duševních i tělesných útrap. Ne, nebojím se dlouhého života, nelekám se boje: „Pán je skála, na níž stojím.“ ⁴⁾

Tak má smýšleti každý katol. křesťan. Má považovati život za dar od Boha a nelekat se snáseti protivensství duševní i tělesné. Tak má smýšleti zvláště mládež. Pak by jistě ubylo těch přechýlných sebevražd mladých lidí, kteří pro nepatrnou často příčinu sahají si na život, jako ono 16 leté děvče vskočilo do rybníka, když jí starší bratr nechtěl dovoliti jíti do taneční zábavy. A takových jsou sta, ba tisíce. Sv. Terezie Jež. by měla býti vůdkyní našich rodin a zvláště naší mládeže, aby měla statečnost žít a také umřít, je-li to vůle Boží.

3. Na Velký pátek 3. dubna 1896 dostala sv. Terezie chrčení krve, jež sama naznačila jako „tichounký hlas zdáli, který jí zvěstoval, že ženich se blíží,“ že jest to předzvěst smrtelné nemoci a pak smrti. Ale uplynulo ještě mnoho dlouhých, bolestných měsíců, než jí nastala žádoucí hodina vysvobození. ⁵⁾ Dne 29. září v předvečer své smrti slyšela sv. Terezie a její rodná sestra Celina, klášter. jménem Jenovefa, zcela zřetelně ševlení křídel v klášterní zahradě. Hned potom se snesla na okraj okna hrdlička a za chvílečku se vznesla do dalekých výšin. Obě sestry byly tímto podivuhodným zjevem hluboce dojaty, neboť si vzpomněly na slova Písne písní: „Hlas hrdličky slyšen byl v zemi naší. Vstaň přítelkyně má, holubičko má a pojď, neboť zima pominula.“ (Pís. 2, 10.)

Konečně nastal sv. Terezii den poslední v tomto slzavém údolí. Byl to čtvrtek 30. září 1897. Ráno mluvila o tom, jak ztrávila noc a pohlížeje na sochu P. Marie pravila: „Ó, jak vroucně jsem Pannu vzývala a přece jest to smrtelná úzkost beze vši útěchy. Vzduchu této země se mi nedostává, kdy budu dýhati ovzduší nebeské?“ — O půl třetí se vzpřímila na loži, co už po celé týdny nemohla, a zvolala: „Matko, kalich je plný až do vrchu. Nelituji, že jsem se obětovala Lásce.“ O půl páté začal smrtelný zápas. Sevřela oběma rukama křížifix pevněji a chystala se k poslednímu boji. Hojnější pot jí pokryl obličej a začala se chvěti. Když klášter. zvonek zvonil Anděl Páně, upřela s nevýslovným výrazem zrak na Neposkvrněnou Pannu. Tehdy bylo vhodně zapěti:

„Už přišel den, kdy kráčím, Máti, k Tobě,
kdy sladká píseň nebes k sluchu mému zní.
Ty usmála se's na mne v první žití době,
ó, usměj se i nyní, v chvíli poslední!“

Potom pohlédla na krucifix a pravila: „Ó... miluji ho... Můj Bože, já... tě... miluji!“ To byla poslední její slova. Sotva je pronesla, klesla zpět a sklonila hlavu na pravo, jako činily panny mučednice, sklánějce se samy pod ostří meče. Bylať obětí Božské Lásky, čekající na plamenný šíp, jenž jí měl přinést smrt.“ 6)

Tak skonala světice po dlouhém utrpení, dosáhnuvši 24 let, 8 měsíců a 28 dní, tedy ve věku mladistvém, jak sama očekávala, ač byla hotova žiti a trpěti déle podle vůle Boží. Poslední její myšlenky se odnášely k Panně neposkvrněné a jejímu Synu, k nimž hořelo její čisté, nevinné srdce.

4. Dr. v Kr.! Sv. Terezie Jež. zemřela sice po těžkém utrpení, ale smrtí šťastnou a blaženou, neboť se na ni dobře svým bohumilým životem připravila. Proto i my se na smrt nejlépe připravíme, budeme-li sv. Terezii podobni čistým životem, když žádný hřích smrtelný nebude lyždití naší duši, když svědomí nám nebude činiti žádných i těch nejmenších výčitek, že bychom byli někomu na majetku, na těle nebo na cti ublížili.

Smrt takových lidí jest klidná, šťastná. O provençalském básníku Fred. Mistralovi se vypravuje, že zemřel jako patriarcha. Když byl zaopatřen svátostmi umírajících, celý dům plakal kolem jeho lože. „Milé děti,“ řekl nám — tak vypravuje jeho syn — „odcházím a děkuji Bohu za vše, zač jsem mu povinován, za dlouhý život a za požehnání mé práci.“ Potom zavolal nejstaršího syna a řekl: „Frederi, jak je venku?“ „Prší tatínku“, řekl jsem. „To je dobře, že prší,“ řekl, „to bude dobře na setí.“ A po těch slovech vrátil svou duši Bohu. 7)

Tak klidně umírají spravedliví. S láskou se naposled obrací k Bohu, s láskou objímají ještě své drahé, na jichž blaho do posledního okamžiku myslí. Platí o nich slova Žalmisty Páně: „Drahát jest před očima Hospodinovými smrt svatých jeho.“ (115, 6.)

Dr. v Kr.! Rozjímali jsme dnes o smrti sv. Terezie Jež., která, ač byla bolestnou, přece jen byla šťastnou a stala se pro ni branou k životu věčně blaženému. Slyšeli jsme, kterak v posledním okamžiku života vzývala Rodičku Boží, svoji Neposkvrněnou Matku, kterak duši svoji povznášela k jejímu Synu: „Ó, miluji ho.“

Pamatujme na smrt! Vzpomínejme na ni denně, kdykoliv se modlíme Zdravas Maria. Modlívejme se vroucně a procítěně: „Pros za nás, pros za mě v hodinu smrti naší“ a jsem přesvědčen, že ta dobrá Matka, plná milosrdenství nás v těžké hodině smrti naší neopustí, ale vyprosí nám odchod z tohoto světa v milosti posvěcující, smrt šťastnou a po ní radost věčnou. Amen.

XXVIII. Soud.

„A tu ukáže se znamení Syna člověka přicházeti v oblacích nebeských s mocí velikou a velebností.“ (Mt. 24,30.)

Ježíš přišel na svět jako slabé, chudobné dítě. Narodil se sice z přečisté, ale chudičké Panny Nazaretské, která jej po zrození jen chudobně a nuzně mohla opatřit. Zabalila jej do nepatrných hadříků, do plének a položila do hrubých jeslí. Poduškou jeho bylo kus sena, přibýtkem chlév, jehož jediným teplem byl dech zvířat. Chudí pastýři přivítali jej při zrození, skrovné dárky mu přinesli. Chudý tesař, jeho pěstoun Josef, mu prací rukou svých opatroval živobytí. Mocní a bohatí tohoto světa přijali jej nepřátelsky. Od prvního okamžiku jeho pozemského života usilují o jeho bezživotí. „Mezi svoje přišel a svoji ho nepřijali.“ (Jan 1, 11.)

To byl první příchod Ježíšův na tento svět. Kristus však přijde na svět ještě jednou, jak to vyjadřuje v sedmém článku apošt. vyznání: „Přijde soudit živých i mrtvých.“ Bude však veliký rozdíl mezi příchodem Kristovým prvním a druhým. Po druhé nepřijde jako chudé, slabé, bezmocné dítě, nýbrž jako přísný Soudce, jako Král s mocí velikou a velebností, jaká mu jako Bohu přísluší. „A tu ukáže se znamení Syna člověka přicházeti v oblacích s mocí velikou a velebností.“ A proč přijde? Soudit živých i mrtvých, dobrých i zlých, spravedlivých i hříšných. Blaze těm, kdo v tento veliký den shledání budou hodnými vejít s Kristem do života věčného. To budou všichni, kteří ctili a vzývali ve svém životě nejl. P. Marii dle slov: „Kdo mne najde, nalezne život a dojde požehnání.“ (Přísl. 8,35.)

Sv. Terezie Jež. hledala a našla P. Marii. Od útlého mládí až do posledního dechu, jak jsme včera rozjímali, ctila Rodičku Boží, proto soud pro ni po smrti byl příznivý a v poslední den objeví se jako zářící hvězda mezi nepřehlédným zástupem pann.

Porozjímáme dnes o soudu za tím účelem, abychom se v tomto životě vynasnažili tak žít, by i pro nás soud byl příznivým.

1. Soud jest dvojí: soukromý či tajný hned po smrti člověka a veřejný či obecný na konci světa. Tenkrát v poslední den zjeví Bůh svoji Prozřetelnost v úchvatném obraze. Tenkrát pochopíme jasně, proč mnohý spravedlivý trpěl a před světem za nešťastného byl považován a naopak proč mnohý hříšník byl na světě živ na oko bezstarostně a v blahobytu. Soud poslední bude slavná obhajoba, každého člověka nutně přesvědčující, jak Bůh ve své moudrosti vedl a řídil svět a soudy jednotlivých tvorů, tenkrát nad slunce jasněji zazáří jeho svatost a spravedlnost.

Budeme souzeni z celého svého života a to nejen ze skutků, řečí ale i myšlenek a to jak dobrých, tak i zlých a soud tento bude nejen neodvolatelný, ale i spravedlivý. Při soudech lidí není vždy té spravedlnosti, není náležitého prohlédnutí a ocenění činů lidských. Sv. Terezie Jež. zaznamenala ze svého života tuto příhodu: „Jednou přišla řiortnýřka v době zotavení a prosila, aby jí některá sestra mohla pomoci při

jakési práci. Pocítila jsem dětinnou touhu, abych to byla já a opravdu jsem k tomu byla vyvolena. Hned jsem začala skládati naši ruční práci, ale tak zvolna, aby moje sousedka byla dříve hotova než já; vědělať jsem, jak ráda by šla místo mne. Když sestra, jež prosila o pomoc, viděla, že nepospíchám, pravila s úsměvem: „Myslela jsem si hned, že si nebudete chtít zasadit tuto perlu do své koruny, dáte si tak na čas.“ I ostatní sestry si myslely, že jsem jednala z přirozených pohánetek.

Sv. Terezie ve své lásce k spolusestře byla by jí ráda dopřála, aby ona byla vyvolena pro práci, kterou by byla ráda konala, ač sama měla tutéž touhu a proto ono pokárání snesla s radostným pocitem sebezáporu, poněvadž věděla, že čin její vyplynul z lásky k sestře, k svému bližnímu a tím i z lásky k Bohu. To ovšem spolusestry netušily a proto soud jejich byl klamný. A svěťice pokračuje: „Nedovedu říci, jak mi ta nepatrná příhoda prospěla a jak mě učinila shovívavou. Chrání mne před marnivostí, když se o mně soudí příznivě, neboť si říkám: Mohou-li se mé ctnostné činy považovat za nedokonalosti -- tedy v tomto případě láska k bližnímu za lenivost -- tedy se právě tak může státi, že se moje nedokonalosti považují za ctnosti. I opakuji se sv. Pavlem: „Mně pak pramálo záleží na tom, abych byl souzen od lidského soudu, ale ani sám sebe nesoudím, ten kdo mě soudí, jest Pán.“ (I. Kor. 4,3.—4.) Ano Pán je to, Ježíš Kristus, jenž mne soudí. Abych si zasloužila soudu milostivého, či spíše, abych vůbec souzena nebyla, chci stále smýšlet laskavě, neboť on řekl: „Nesudte a nebudete souzeni.“¹⁾

Z toho patrně, jak často soud lidský se liší od soudu Božího, jak i taková svěťice, jakou byla sv. Terezie Jež., mohla býti nesprávně posuzována. To jest u Boha vyloučeno. U Boha jest soud vždy do nejmenších podrobností spravedlivý. Proto dobře praví Písmo sv.: „Snadné jest před Bohem v den skonání odplatiti jednemu každému podle cest jeho.“ (Sir. 11,28.)

2. Jest dále otázkou, proč kromě soudu soukromého jest ještě soud veřejný. Na to odpovídám: Soudu obecného jest předně potřeba pro lidi spravedlivé a dobré. Tito bývají na světě často pomlouváni a očerňováni, jejich nejlepší úmysly jsou přechasto hanebně podezřívány. Na př. vstoupí-li někdo do kláštera, anebo chce-li se státi knězem, prohlašují lidé zlomyslní, že tak činí pro své časné pohodlí a z touhy mít se dobře. A přece jak nespravedlivá to výtká, jak nespravedlivé to podezření! Vždyť státi se dnes knězem znamená ustavičnou obět, neúpornou práci a stále sebezapírání. A život řeholní je ustavičnou službou Bohu, plnou sebezapírání, při strádání a nedostatku veškerého pohodlí. Sv. Terezie Jež. v klášteře na př. těžce snášela zimu, neboť v Karmelu se netopilo, ač v Lisieux je vlhko, a proto citelná a tuhá zima, její slabý žaludek těžce snášel chudou stravu klášterní a přece si jedenkrát neposteskla po celých 9 let, která prožila v klášteře ve službě Bohu a bližnímu.

Bránit se proti takovým výtkám a nespravedlivým osočováním bývá marné. Nezbyvá než trpět, byť srdce při tom krvácelo. Nuže na soudu veřejném se dostane všem dobrým a ušlechtilým lidem dosti-

učinění, jich nevina a dobré úmysly budou prohlášeny před celým světem, který musí svůj křivý a nespravedlivý úsudek opravit a napravit.

Soudu veřejného jest za druhé potřebí pro lidi hříšné. Kolik hříchů a zločinů bylo již na světě spácháno a lidské spravedlnosti se nepodařilo tyto zločiny vypátrati, odsouditi, potrestati. Ba mnohý zločinec jest ještě ve společnosti ctěn, vážen, obdivován, oslavován, za vzor staven, a přece kdyby všechno bylo o něm známo, podle práva by měl seděti v žaláři, ne-li dokonce jako vyvrhel odpraven. Lidem nepodařilo se strhnouti roušku pokrytectví z nich a oni se těší svobodě a mezi sobě rovnými se svými hříchy, nepravostmi a zločiny vychloubají. Spravedlnosti Boží však neujdou. V poslední den soud Boží vyrovná všechny nesrovnalosti. Hříšníci a zločinci budou náležitě odhaleni, zahanbeni, potrestáni. Proto Písmo sv. dosvědčuje: „Všichni my zajisté ukázati se musíme před soudnou stolicí Boží, aby jedenkaždý přijal na těle vlastním, jakž činil buďto dobré nebo zlé.“ (II. Kor. 5, 10).

Soudu veřejného jest za třetí třeba i pro církev Kristovu. Kolik lidí, kolik potup, bylo jí nespravedlivě vmeteno na její panenskou tvář. Kolik nespravedlivých ran museli snášeti její vyznavači za to, že nechtěli svou matku zraditi, zapřítí. Církev šla světem zneuznána, hanobena, a co je nejbolestnější, některé její vlastní děti házely po ní kamením. A co činila ta matka při všech těch nespravedlivých činech, jimiž byla zasypávána. Neknula, nebránila se potupou svých pronásledovatelů, kteří očerňovali a hanobili svou matku, nýbrž v tom největším pokoření obracela své zaslzené oči k nebesům, k Ježíši, svému Božskému zakladateli, spínala své zkrvavené ruce a ústy svých služebníků papeže, biskupů a kněží se úpěnlivě modlila: „Otče odpusť jim, neboť nevědí, co činí. Jsem nevinna a tyto nezdárné děti jsou zlým duchem svedené. Smiluj se, slituj se!“ — Církev bude vyslyšena, její nevinnost a láska k nesmrtelným duším před celým světem na soudu posledním bude zjevena.

3. Již zdravý rozum tedy žádá, aby byl každý člověk souzen veřejně, aby zjeveny byly všechny činy, řeči i myšlenky jak dobré tak zlé, aby-
chom pochopili dobrotu a spravedlnost Boží. Proto již staří pohané věřili, že jest soud Boží a uznávali jeho potřebu. Byl nalezen dokument v jakési mumii, chované ve sbírce universitní v Leydenu, na místě srdce zemřelého, které při balsamování z mrtvoly staří vyjímali a odděleně od ostatního těla pochovávali. Na tomto písemném dokumentu čteme tuto modlitbu: „Ó, srdce, moje srdce, které jsem dostal od své matky, ó, srdce, které jsi bylo se mnou, srdce, které víš o všech mých činech, ó, srdce, prosím tě, nežaluj na mne na soudu před Pánem v podsvětí.“²⁾

Jakou hrůzu se asi chvěla duše tohoto pohana, při vzpomínce na posmrtný soud, když si psal tato dojemná slova a nebyl si jist, zdali ho Pán za jeho poklesky a viny neodsoudí. Oč šťastnější nás učinila nauka křesťanská, která nás učí o božském milosrdenství a vykoupení Spasitele a o možnosti žítí s milostí Boží životem čistým anebo o možnosti vzhledem na zásluhy J. Krista očistiti se od hříchů ve svátosti, Ježíšem ustanovené, pokání!

Sv. Terezie Jež. hleděla soudu Božímu s důvěrou vstříc. Byla života čistého a duše její ozdobena skutky záslužnými. Když pronesla již poslední slova k P. Ježíši a k P. Marii, jak jsme si je včera uvedli, pojednou se opět zvedla jakoby ji volal tajemný hlas. Otevřela úplně oči, které zářily nebeským klidem a nevýslovným vnitřním štěstím a hleděla na místo nad sochou Matky Boží. Ten pohled trval, co by se asi tak pomodlil „Věřím v Boha.“ Potom vzlétla její serafínská duše do nebe, aby od nebeského Pána přijala odměnu věčnou.³⁾

Dr. v Kr.! I my můžeme s důvěrou očekávat soud Boží, půjdeme-li na této pouti životní po příkladu sv. Terezie za Ježíšem a jeho Matkou. Sv. Terezie ještě v posledním okamžiku obrátila zrak svůj k soše své milované nebeské Matky a jistě nechybím, domnívám-li se, že v místě nad sohou viděla vedle Marie i Jejího Syna, svého milovaného Snoubence Ježíše, který ji uvedl po krátkém, duši její příznivém soudu v radost věčnou, ve své království.

Hledejme i my vždy P. Marii, následujme její ctnosti, vzývejme ji o pomoc ve všech potřebách, neboť to je nejjistější cesta, že nalezneme i Ježíše, neboť kdo najde Marii, nalezne milosrdenství, nalezne příznivý pro sebe soud a po něm život věčný. Amen.

XXIX. Očistec.

„Zasedna, bude tavit a čistit.“

(Mat. 3, 3.)

Na soudu, na který se každá duše hned po smrti musí dostat, budou zváženy a oceněny všechny její skutky dobré i zlé. Objeví-li se duše některého člověka před věčným Soudcem sice v milosti posvěcující, ale s nějakými poskvrnami, bude jí uloženo Pánem, aby se dříve od těch poskvrn očistila, než bude moci vstoupiti mezi svaté a vyvolené v nebi. Zasedne tudíž J. Kristus a bude tavit a čistit, potřibí každou duši jako zlato a stříbro, aby Pánu obětovali ve spravedlnosti (Mal. 3, 3.), jak praví Písmo sv. Jako zlato a stříbro se čistí ohněm, z něhož vychází bez poskvrny, tak duše lidská se taví a čistí utrpením ode všech poskvrn a nedokonalostí, aby byla hodnou obětovati ve spravedlnosti, aby byla hodnou prozpěvovati Bohu věčné chvály v království Beránkově, jenž svou smrtí na kříži ji vykoupil. Místo očistění duší jmenuje se očistec a utrpení v něm nazývají se muka očistcová.

I P. Maria za svého pozemského života podrobila se obřadu, předepsanému zákonem Mojžíšovým, očišťování dobrovolně a ochotně, aby dala nám příklad, že jest naší povinností nutně se očišťovati, kdykoliv jsme poskvrněni, zde na světě. Jestliže jsme se dostatečně za svého pozemského života neočistili, přicházíme do očistce, abychom si tam tresty odpykali a za své viny vytrpěli. P. Maria měla a má své srdce soucitné, proto ve své dobrotivé lásce nezapomíná ani na duše v očistci a za ně se u svého Syna přimlouvá. Kdo se na zemi k P. Marii vroucně a zbožně modlí, tomu vyprosí milost, že se do očistce buď vůbec nedostane anebo jen na krátkou dobu.

Jsou to zvláště duše těch lidí, kteří mnoho trpěli zde na zemi, kteří se tu očišťují, aby ušetřeni byli na věčnosti. Mezi první patří

Terezie Jež., která přemnoho trpěla na tomto světě, zvláště před svou smrtí. Proto sv. Terezie, milovaná dcera P. Marie bez muk očištěných vstoupila do ráje věčného. Avšak světice tato, která byla na světě plna soucitu k bídě a nedostatkům bližního, nezapomíná na trpící ani v nebi. Proto jistě po příkladu své duchovní Matky Marie přimlouvá se za duše v očišti trpící a jím svým orodováním u Pána pomáhá.

Povzbudme se i my k témuž skutku milosrdnému dnešním rozjímáním o očišti.

1. Očištěc je místo, kde trpí duše časné tresty za hříchy, to jest muka, která trvají jistou dobu, jistý čas, aby za své hříchy spravedlnosti Boží dosti učinily, pokud se tak nestalo, když žily na zemi. Ve svátosti pokání se nám odpouštějí všechny hříchy smrtelné i všední, dále se nám promíjí všechny tresty věčné, jež bychom si měli odpykati v pekle a ještě se nám ve svátosti pokání promíjí část časných trestů. Ostatek časných trestů musíme si odpykati sami.

Že jest očištěc, dokazuje Písmo sv. V 2. knize Machabejské čteme: „Svaté a spasitelné jest myšlení za mrtvé se modliti, by ode hříchův zproštěni byli.“ (Mach. 12, 46.) Modlitba za zavržené by byla zbytečná, neboť těm již nemůže prospěti, jsou navždy zavržení od tváře Boží. Svatým v nebi není modlitby naší více třeba, poněvadž již požívají věčné blaženosti, která jest neskonálá, a my ji tudíž nemůžeme ani o vlas zvýšiti a zvětšiti. Je-li však spasitelné za mrtvé se modliti, jak praví Písmo sv., pak musí býti ještě třetí místo, kde by to mrtvým prospívalo. A tím místem je očištěc, kde se duše od poskvrn utrpením očišťují.

V Novém Zákoně pak mluví Kristus Pán u sv. Matouše (12,31) o hříchu, který ani na tomto, ani na onom světě odpuštění nedožde, což předpokládá, že některé hříchy na onom světě přece ještě odpuštění docházejí a že v životě budoucím přece jakési dokonání odpuštění se připouští, jelikož nic nečistého nedojde do království nebeského.“ (Apok. 21, 27.)

2. Pravou víru dle učení katol. církve o očišti měla též sv. Terezie Jež. Jedna novicka, již sv. Terezie vedla, vyznává o sobě: „Bíla jsem se velice Božího soudu, a ať mi říkala sv. Terezička, jež zastávala úřad novicmistrové, cokoli, můj strach mi to nerozpýtlilo. Jednou jsem sv. Terezičce namítla: Vždyť se nám ustavičně říká, že Bůh nalézá skvrny i na andělech. Jak se tedy nemám trást? Tu mi pravila sv. Terezička: Jest jen jediný prostředek donutiti Pána Boha, aby nás vůbec nesoudil, objevit se totiž před ním s prázdnýma rukama.“

„Jak to?“, tázala jsem se. Sv. Terezie odpověděla: „Zcela jedno-duše. Nedělejte si zásob. Jak něco získáte, hned to rozdejte. Co se mne týče, zůstala bych chudá, jako jsem nyní, i kdybych byla živa do osmdesáti let. Neumím šetřit. Vše, čeho nabudu, hned vydám, abych získala duše. Kdybych si chtěla dát v okamžiku smrti své penízky odhadnout, jistě by v nich Pán našel přimíšeninu a dal by je roztavit v očišti. Vždyť se vypravuje o velkých světcích, kteří se objevili před soudnou stolicí Boží plní zásluh, že byli někdy odsouzeni do očiště, neboť všechna naše spravedlnost jest před očima Pána nedokonalá.“ 1)

Hle tak krásně vyličila svoji víru v očištec světe, Bohem osvěcená. Jak mile působí její líčení o Boží spravedlnosti, který nenechá ani tu nejmenší nedokonalost nepotrestánu a očištěnu! Jak dojemně vypravuje o Božím milosrdenství, jež nežádá od nás více, než co můžeme vykonalí při jeho milosti!

3. Duše v očištkci trpí tím, že jsou vyloučené z patření na Boha, po němž tak nesmírně touží. Jako ve válce, když byl manžel od manželky po delší dobu odloučen, jak se trápili, že se nevidí, jak počítali oba dni, kdy opět budou tak šťastni, aby mohl jeden na druhého patřit a z toho se radovati. Tak touží duše v očištkci vidět Boha.

Kdo jsme nebyli v boji, nedovedeme si představit, co to znamená být v boji, v ohni. Ale vojín přece nám jakousi představu o tom podal, když nám vypravoval zvláště o křtu ohněm, o prvním ohni, o prvním boji. Jak trpěly duše, když byli vojín v ohni. Všichni vojín nepřišli do ohně, ale všechny duše trápily se ohněm. Tak i my, dokud nejsme v ohni očištkcím, trápíme se myšlenkou, že tam snad přijdeme a osud duší v očištkci trpících nám není lhostejným.

Vojín nemohl si často sami pomoci, potřebovali pomoci odjinud, tak i duše v očištkci nemohou si samy pomoci a ohlédají se po pomoci mimo očištec.

4. Jest učením církve, že muka trpících v očištkci se mohou zmírniti přimlouvou svatých u Boha a modlitbou věřících na zemi.

Svatí se za duše v očištkci přimlouvají, neboť jejich láska k těm, kteří jednou mají přijíti do nebe a kteří trpí touhou po nebi, po Bohu, na kterého oni už patří, je podněcuje a povzbuzuje, aby jim zkrácení muk očištkcích vyprosili. Jest to zvláště Matka milosrdenství, P. Maria, která duším v očištkci svou přimlouvou ulevuje a jich muka zkracuje.

Že i sv. Terezie Jež. se za duše v očištkci zvýšenou měrou u svého nebeského Snoubence Ježíše přimlouvá, můžeme zcela bezpečně věřiti, neboť se pro blaho trpících obětovala již zde na zemi. Když vážně onemocněla, tu sestra ošetřovatelka nemocných jí poradila, aby se denně procházela čtvrt hodinky v klášterní zahradě. Rada spolusestřina jí byla rozkazem. Když pak jednou jiná sestra spatřila, jak ji ta chůze namáhá, pravila jí: „Bylo by mnohem lépe, kdybyste si odpočinula, za těchto okolností vám procházka neprospěje, nýbrž vás jen unaví.“ „To je pravda,“ odvětila dcera poslušnosti, sv. Terezie, „víte však, co mi dodává nových sil? Obětují obtíže této procházky vždy za některého misionáře. Uvažují, jak snad v širé dáli téměř vyčerpán koná apoštolské své cesty i obětují svoji únavu Pánu Bohu, abych zmírnila únavu misionářovu.“²⁾

Jest možno, aby duše tak milující a se obětující pro blaho věřících v cizích pohanských krajinách zustala bezcitnou k utrpení duší v očištkci, budoucích nebešťanů a svatých oslavovatelů dobroty a milosrdenství Božího?

5. I věřící na zemi mohou a mají se za duše v očištkci modlit. O tom byli přesvědčeni křesťané od nejstarších dob. Svědčí o tom četné a dojemné nápisy v katakombách. Umírající matka sv. Augustina, sv. Monika volá plná víry v očištec: „Pochovejte tělo mé, kde

chcete, jen za to vás prosím, abyste na mne pamatovali při oltáři Páně.“ († 387.)

Tak věřili vždy všichni křesťané a za duše v očistci se modlili. Činili tak i naši věřící předkové. Bož. Němcová vypravuje, že její babička přinesla na Dušičky vždy svíčky. Pak pravila: „Když nemůžeme jít na hřbitov obětovat a se pomodlit za dušičky, rozsvítíme je doma.“ U večer přilepila rozžaté svíčky po stole, při každé jmenujíc dušičku, za kterou ji obětuje. Ku konci přilepila ještě několik beze jména řkouc: „Ty ať hoří za ty, na které nikdo nepamatuje.“³⁾

Dojemná jest to víra našich předků, našich prababiček, našich pradědečků v očistec a zároveň přesvědčení, že jim můžeme pomáhat modlitbou a obětí. Svědčí to o lásce, až za hrob, o lásce opravdu účinné, ke které nás vybízí sv. Petr: „A právě proto vynaložte veškerou píli, přičiňte ve své víře účinnost, v účinnosti poznání, v poznání sebevládu, v sebevládě trpělivost, v trpělivosti zbožnost, ve zbožnosti lásku bratrskou, v bratrské lásce lásku k Bohu.“ (I. 3, 5. 6.)

Nuže, svou lásku bratrskou ukazujeme vždy v pomoci duším trpícím modlitbou a nejdražší obětí, niší svatou, kterou dáváme za duše v očistci sloužiti. Též obětuje svatá přijímání za duše v očistci. Budeme tím podobni své nebeské Matce, Marii, která duše v očistci tak miluje a za ně oroduje. Budeme podobni sv. Terezii Jež., která na ně v nebi vzpomíná a jim pomáhá. Na dušičky vzpomínejme, z očistce jim pomáhajme, budou na nás vzpomínat, až budeme umírat. Amen.

XXX. Peklo.

„Ona potře hlavu tvou, a ty úklady činiti budeš patě její.“
(I. Mojž. 3, 15.)

Adam a Eva, naši prarodiče, žili po svém stvoření v ráji šťastně, klidně, blaženě. Žili v lásce k Bohu a Pán Bůh je též miloval a jim žehnal. Toto štěstí, tu lásku a přátelství Boží nepřáli jim zavržení andělé v pekle, ďáblové. Strašná nenávisť, zloba, a pekelná závist k prvním lidem lomcovala celým peklem. I rozhodli se ve své nenávisti, že se pokusí o to, aby první lidi o tu lásku a přátelství Pána Boha připravili, aby je svedli ke hříchu a dostali je tak do místa temnosti, do pekla, kde se mučí. Zlému duchu se podařilo svěsti Adama a Evu k hříchu. Po spáchaném hříchu patřili do pekla, neboť hříchem uvrhli na sebe věčný trest.

Avšak milosrdný Bůh nepotrestal lidi, stvořené s menší dokonalostí než byli andělé, hned po hříchu peklem, smiloval se nad nimi, poněvadž se částečně ke své vině přiznali, popřál jim času ku pokání a polepšení a přislíbil jim Vykupitele. Žena měla zroditi Toho, který po tisíci letech smrtí na kříži moc ďábla přemůže a lidstvo spasí. „Ona potře hlavu tvou a ty úklady činiti budeš patě její.“ Ženou tou jest neposkvrněná P. Maria. Ďábel jí úklady strojí, ji pronásledoval, ale ona zvítězila, moc ďáblu přemohla, hlavu jeho zrozením Spasitele potřela.

Dábel však pokouší a pronásleduje všechny krví Kristovou vykoupené křesťany a snaží se je svést ke hříchu, tím dostat do své moci temnosti a pak strhnouti do pekla. I sv. Terezie Jež. zakusila ve svém životě pokušení zlého ducha, avšak s pomocí P. Ježíše a P. Marie nad pokušením dábelským zvítězila a peklo ztratilo nad ní navždy svou moc.

Abychom i my po příkladu sv. Terezie nad ďáblem zvítězili a peklu se vyhnuli, k tomu má sloužiti dnešní naše rozjímání o pekle.

1. Bůh jest nejvyšší spravedlivý. Proto jako odměňuje dobré věčnou blažeností, tak i trestá zlé pokutou rovněž věčnou v pekle. Duše lidská jest nesmrtelná a život pozemský jest dobou zkoušky, kterou nám Bůh poskytuje, kterážto doba zkoušky končí smrtí. Dle toho, v jakém stavu smrt člověka zastihne, takový pak jest jeho věčný úděl, buď šťastný nebo nešťastný. Na onom světě nemůže se již nikdo odvrátiti od dobra ke zlu, ale nemůže se též odvrátiti od zlého k dobru. Tudíž, zemře-li člověk v přátelství Božím, potrvá to přátelství na věky a s ním také potrvá na věky neskonale štěstí v nebi. Zemře-li však člověk ve vzpouře proti Bohu, zemře-li v nekajivosti, potrvá tento stav rovněž věčně, s ním potrvá též věčně zavržení, věčné muky v pekle. „Na kteréžkoli místo strom padne, tam ležeti bude“ (Kaz. 11, 3.). Jest tedy peklo místem, kde zavržení trpí věčný trest.

Někteří lidé pošetile peklo popírají, o jsoucnosti pekla pochybují; avšak marné popírání. Jsoucnost pekla jest mimo veškeru pochybnost. Především peklo dokazuje Písmo sv., které nám popisuje konečný osud pokolení lidského. Líčí, kterak věčný Soudce přisoudí těm, kteří budou po jeho pravici státi, nebe. — „Potom řekne těm, kteří na levici budou: Odejděte ode mne zlořečení do ohně věčného, kterýž jest připraven ďáblu a andělům jeho.“ (Mt. 25, 41. 42.) Z toho patrno, že peklo jest, neboť ohněm věčným se rozumí v Písmě sv. peklo.

Někteří pochybují o pekle, že by prý odporovalo lásce Boží. Avšak pekelné tresty nijak dobrotě Boží neodporují. Vždyť i pozemský stát vykonává rozsudek a přisuzuje provinilcům tresty různé velikosti a různého trvání. Jestliže tedy pozemský stát vykonává spravedlnost svou a jestliže nikdo stát neviní proto z ukrutenství, kterak by kdo mohl pochybovati o tom, že by ona největší společnost, jež zabírá celý vesmír a jejíž nejvyšší hlavou jest sám nejvyšší spravedlivý Bůh, stejně nepotřebovala řádného práva a spravedlnosti?

Ostatně stát sám tresce také v jistém smyslu pokutou věčnou a to také zločiny takové, jež v jediném okamžiku byly spáchány. Vražda na př. jest spáchána v jediném okamžiku a přece pokutována bývá začasť od státu smrtí a trest smrti zbavuje člověka života pozemského též navždy. Tak se stává i peklo v rukou Božích netoliko nástrojem spravedlnosti, ale i nástrojem lásky, ježto Bůh jím, pokud na něm jest, pečuje o to, aby ve společnosti lidské obstál náležitý pořádek. To patrno z podobenství o bohatci a Lazarovi, dle něhož první odsouzen byl pro své necitné srdce k chudákovi k věčnému trestu pekelnému, kdežto chudý Lazar pro své strádání, utrpení a hlad byl odměněn věčným rájem.

Chceme-li zvědět, jak veliký jest asi počet těch, kteří peklu propadají, pomněme na slova Spasitelova: Vcházejte těsnou branou: neboť široká brána a prostranná cesta jest, kteří vcházejí zkrze ni. Jak těsná brána a úzká cesta jest, kteráž vede k životu: a málo jest těch, kteří ji nalézají!“ (Mat. 3, 13. 14.) Proto můžeme věřit slovům ve zjeveních sv. Brigitty, která o pekle praví: „Stále otevřen jest ten nenasytný jícen a duše řítí se do něho, jako když sníh s nebe na zem padá.“

Kdo se řítí do toho nenasytného jícnu pekelného? Každý, kdo umírá ve hříchu smrtelném a jej vůbec nelituje čili jest hříšníkem zatvzrzelým a vůči Bohu vzdorným. Mnozí lidé, jsou-li zdravými, žijí tak, jakoby pekla nebylo, o peklo se nestarají, jsou-li však v nebezpečí smrti a pomyslí-li, že snad za okamžik se objeví před soudnou stolicí Boha vševědouceho, a nejvyššího spravedlivého, přicházejí k správnému poznání a po náležitě lítosti k Bohu se obrací. Jistý voják, který se vrátil z ruského bojiště, měl ve svém zápisníku poznamenáno toto: „Když jsem ležel v zákopě a kulky kolem hlavy lítaly, začal jsem věřit v peklo. Bylo mi úzko. Nevěděl jsem, oč se opřít a modlil jsem se modlitbičku obrázku, který jsem měl při sobě.“ Z toho patrno, že člověk jinak smýšlí ve zdraví a hojnosti, a jinak se smýšlí v úzkosti smrtelné a bídě. Smrti ujítí nelze a proto jen víra v lepší, blažený život může člověka v posledním okamžiku života potěšiti.

2. Proto musí býti naší snahou, abychom trestu pekelnému se vyhnuili, abychom po smrti do pekla odsouzení nebyli. Proti peklu budeme bojovati:

a) Když budeme pokušení přemáhati. Sv. Terezie Jež. praví: „Při každé příležitosti k boji, k němuž mě nepřítel — ďábel — vyzývá, počínám si jako statečný rek. Protože vím, že souboj jest zbabělost, obracím se k protivníkovi zády, neuznávajíc jej hodna pohledu. Za to ihned spěchám k svému Ježíši a říkám mu, že jsem ochotna za pravdu, že jest nebe, prolítí krev svou do poslední kapky. Říkám mu, že jsem šťastná, že toho krásného nebe, jež mne očekává, nevidím zde na zemi duševním zrakem, jen když se za to na věky otevře ubohým nevěrcům.“¹⁾

Po příkladu sv. Terezie potlačujeme všechna pokušení proti hříchům, zvláště proti víře a utíkejme se v modlitbě k P. Ježíši a s pomocí Jeho zvítězíme jako sv. Terezie.

b) Proti peklu bojujeme, když budeme potíratí svoji bezcitnost k bližnímu a budeme-li se cvičiti v lásce k němu. Opět máme vzor ve sv. Terezii, která vynikala něžnou láskou k bližnímu, neboť nikdy nikomu ani toho nejmenšího neodepřela. Praví o sobě: „Konečně jsem našla své povolání! Mým úkolem jest milovati!“²⁾ Kéž každý z nás může o sobě říci, že splnil své povolání tím, že bližního miloval, jemu vždy a ve všem pomáhal, ničeho mu neodepřel, pokud mu časné i věčné prospívalo a nikdy bližnímu neublížil. Vzpomeňte na slova Kristova: „Já však pravím vám, že každý, kdo se hněvá na bratra svého, propadne soudu. Kdo by však řekl bratru svému „racha“, propadne veleradě a kdo, by mu řekl „blázne“, propadne pekelnému soudu.“ (Mt. 5, 22.) Ať neplatí o nikom z nás slova Kristova, jež pronese v den posledního

soudu k zavrženým: „Lačněl jsem a nedali jste mi jísti... hostem jsem byl a nepřijali jste mne... nahý jsem byl a nepřioděli jste mne.“ Jestli se však smilujeme nad svým strádajícím bratrem, pak se peklu vyhýbáme.

c) Proti peklu bojujeme, když sebe zapíráme a své zlé náklonnosti krotíme a v ctnostech se cvičíme. I v tom vynikala sv. Terezie Jež. Přiznává se: „Cvičba v ctnosti se mi stala milou a přirozenou. S počátku se ovšem zračil v mých rysech boj. Ale pohnáhlu se mi stalo odříkání snadné a to hned v prvním okamžiku.“³⁾ — Tak si počínějme i my i kdyby se nám potlačování zlých náklonností s počátku zdálo těžkým, nepřestaňme, ale vytrvejme a pak zvítězíme. Sám Bož. Spasitel nás k tomu vybízí: „A pohřešuje-li tě ruka tvá, utni ji, lépe jest tobě vejít do života bezrukému, než, abys maje obě ruce, odešel do pekla v oheň neuhasitelný, kde červ jejich neumírá a oheň neuhasne.“ (Mar. 9, 42. 43.)

d) Proti peklu bojujeme, když máme důvěru v Boha a jí se po celý život nespustíme. Sv. Terezie se vyznamenala velikou odevzdaností do vůle Boží, čím vzbudila zuřivost pekla, neklamný to důkaz, že byla na dobré cestě, k nebi vedoucí. Volá: „Kdyby mi dal Pán vybrati si, nezvolila bych si nic. Chci jen to, co on chce. Pán Bůh mi vždy přispěl od nejtěššího dětství mne vedl, v něho důvěřuji. Taková důvěra musila však vzbuditi zuřivost pekla, jež se snaží ze všech sil, aby duši naplnilo zoufalstvím.“⁴⁾

Tak i my po příkladu naší milé svěřice odevzdávejme se denně do vůle Boží, volejme z upřímného srdce: „Buď vůle tvá“ a tím nejjistěji zajistíme si pomoc Boží proti nepříteli naší spásy, ďáblu.

Andělský mučedník Teofan Vénard, duchovně spřízněný se sv. Terezií Jež. napsal: „Nespoléhám na vlastní sílu, nýbrž na moc Toho, který svým křížem přemohl brány pekelné.“ A zajisté kdo nám lépe může pomoci v boji proti peklu, než J. Kristus, který ďábla, třikráte jej pokoušejícího odmítl, a na konec jej zahnal.

Dr. v Kr.! Uvažovali jsme dnes o pekle a poznali jsme, že peklo jest místem hrozným pro nešťastné duše zavržené, které tam trpí bez naděje na vykoupení a úlevu. Poněvadž jest to místo tak hrozné, udali jsme si prostředky, jak bychom se toho místa vystříhali, jsou to prostředky, jichž užívala sv. Terezie, jež byla omilostněnou dcerou P. Marie, která jí zajistě vnukala cesty, jak by ďábla potěla.

I nám P. Maria, Panna nejsvětější pomůže, kdykoli pokušení nás bude lákati ke hříchu a tím strhávati do pekla. Utíkejme se tedy k ní s důvěrou a ona nám vyprosí milost, abychom zvítězili nad tělem, světem a ďáblem, pekla se vystříhali a k Ježímu Synu do nebe se dostali. Amen.

XXXI. Nebe.

„Tehdy mi vykázal Tvůrce vesmíru stánek a můj Původce mne usadil v něm.“
(Sir. 24, 12.)

Jest chvalitebnou snahou dobrého otce, pečlivé matky, aby dětem připravili šťastnou budoucnost a zvláště k tomu pracují, aby svým sy-

nům a dcerám opatřili příbytek pohodlný anebo aby stávající dům zvětšili, zvelebili, aby jejich děti šťastně a spokojeně bydletí mohly. Nejlepší a nejdobrotivější náš Otec Bůh na nebesích připravil nám též překrásný příbytek a to v samém nebi. „V domě Otce mého jsou příbytkové mnozí a já jdu, abych vám připravil místo“ (Jan 14, 2.), praví výslovně Kristus.

P. Maria byla dcerou Bohu pro své ctnosti a utrpení nejmilejší. Proto Bůh pro její zásluhy připravil jí, Matce Syna svého, místo v nebi nejvýznamnější. Když P. Maria bez bolesti skonala, byla vzata i s tělem svým do nebe, takže mohla o sobě pronést: „Tehdy mi vykázal Tvůrce vesmíru stánek a můj Původce mne usadil v něm.“ Zajiště je to stánek plný krásy, neboť P. Maria jest královnou nebes.

Stánek věčný si zasloužila sv. Terezie Jež. pro své líbezné ctnosti, a také nejsvětější její Snoubenec J. Kristus jí jej po smrti v nebi vykázal.

I pro nás je v nebi připravené místo a P. Maria i sv. Terezie si vroucně přejí, abychom místa v nebi pro nás připraveného svou vinou neztratili, abychom po nebi vždy toužili, neboť jsou nám tam připravené nesmírné radosti. A to jsem učinil předmětem dnešního našeho rozjímání.

1. Nebe jest místo neskonale blaženosti. Sv. Petr byl jako u vytržení, když uviděl jen malý odlesk slávy a radosti věčné na hoře Tábor. Takovou blaženost cítil, že nechtěl ani již s hory té dolů sestoupiti, užtev svého Pána proměněného a slávou nebeskou ozářeného. A tato nesmírná blaženost nikdy nevyprchá, nezmizí, bude věčná. Tomu učí Písmo sv., nazývajíce blaženost nebeskou „dědictvím neporušitelným, nevadnoucí korunou slávy.“ Jest to věčné plesání svatých s P. Marií v čefe. Když P. Maria rajskou kráčí drahou v průvodu stkvělém, tu jakoby ráj nebeský byl naplněn vůní lilí a taková rozkoš, blaženost a takový mír na duše v ráji sídlící se snáší, že pojem času všeliký jim mizí a celé věky zdají se jim chvilkou a věčnost plyne jim jak tiché vody v hloubce nezměrné, — jež vypadají, jak by věčně stály, pokojné, hladké bez příboje ruchu. ¹⁾

2. Blaženost nebeská záleží v patření na Boha, kteréžto patření naplňuje nebešťany podivuhodnou slastí. Sv. Terezie Jež. na své pouti do Říma byla unešena krásou Alp ve Švýcarsku, které poskytují nádherné divadlo, jež světice srovnává s krásou, jež nám poskytuje nebe. Píše: „Jak mám vyličití své dojmy z tak velikého divadla? Bylo to jako předtucha divů v nebi. Ta představa mi dodá statečnosti později v hodině zkoušky, až budu v klášteře vídati jen kousíček oblohy. Budu si připomínati tento den, a vzpomenu-li na velikost a moc Boží, nebudu se už trápit pro své malicherné zájmy, nýbrž budu milovati jen Boha a nebudu tak nešťastná, abych se pověsila na stéblo slámy, když mé srdce nyní poněkud tuší, co Bůh připravil těm, kteří ho milují.“ ²⁾

Hle, tak cítila sv. Terezie, dívka tehdy ani ne patnáctiletá! Obdivovala se kráse přírody, ale nezapomínala na krásu mnohem větší, jež jest jí připravena v nebesích. Tak číňme i my, kdykoliv vidíme něco krásného a vznešeného, nepodivujeme se jen té kráse suše a bez zájmu pro věčnou blaženost a připomeňme si, že ta radost, kterou pocítujeme při po-

hledu na krásnou přírodu nebo výtvorů lidských, bude mnohem větší v nebi. Písmo sv. nazývá tu radost věčným plesáním (I. Petr, 1, 8.) a slibuje nám: „Vy seděti budete na 12 stolicích, soudíce dvanáctero pokolení israelských.“ (Mt. 19, 28.)

3. Blaženost nebeská záleží také v tom, že budou vyvolenci Boží zbaveni na věky veškerého zla a to i toho nejmenšího. „A setře Bůh všelikou slzu s očí jejich; a smrti už nebude, ani kvílení, ani křiku, ani bolesti už nebude, nebo první věci pominuly.“ (Zj. 21, 4.) Sv. Augustin pak píše o nebi: „Tam není nic zlého, ani žádné zlosti. Není tam protivníků, ani odbůjců, ani jakého vnadidla k hříchům. Není tam žádné chudoby, žádné hanby, žádného sváru . . . žádné nesvornosti.“

Co tu na zemi útrap, co tu bolů, takže se právem nazývá slzavým údolím. Ty všechny pominou. V nebi nebude ničeho z toho, co tíží naši duši, co zármutkem naplňuje naše srdce.

4. Není divu, že sv. Terezie Jež., když o této blaženosti již ve věku dětském slyšela, vždy po nebi toužila. — Pro nebe byla svými drahými rodiči záhy vychována a její duše k nebi obrácena. Když jako malé děvčátko se učila číst, první slovo, které sama dovedla přečíst, bylo „nebe“, což jí způsobilo velikou radost, neboť dříve než si slovo nebe dovedla přečíst, často o nebeských radostech dle svých dětských představ přemýšlela. Jak často jako dítě na nebe myslela a jak si přála, aby se jednou do nebe dostala, svědčí tato příhoda, kterou vyprávuje: „Pamatuji se, jak jsem s velikým nadšením pozorovala hvězdy. Zvláště ráda jsem se na temné obloze dívala na zlaté perly (pás to Oriona). Objevila jsem, že mají tvar písmene T; i pravila jsem milému otci: „Hleď, tatínku, mé jméno je napsáno na nebi.“ Pak mě uchvátila touha, abych nic neviděla z této země a prosila jsem otce, aby mne vedl. Potom jsem zvedla hlavu hodně vzhůru a neúnavně jsem pozorovala hvězdnou oblohu.“³⁾

Již tehdy připadal sv. Terezii svět jako země vyhnanství a duše její toužila po nebi a ve své nevinnosti tušila, že tam má připravené místo, kde jednou její duše bude mít stan trvalý.

Pozorujíc hvězdnatou oblohu s miliony hvězd za jasné noci večerní, vzpomeňme si na Tvůrce tohoto velikolepého díla a připamatujme si, že i nám připravil místo ve svých stanech nebeských a že jedině na nás jest, abychom ho dostali. — Již pohanský filosof Aristoteles řekl: „Jen něco málo ze svrchovaných božských věcí poznávati přináší duši svrchovanou slast na zemi.“

5. Cesta, která vede k nebi, jest cesta, kterou kráčela sv. Terezie Jež., jest to cesta sebezáporu a utrpení z lásky k Bohu trpělivě snášeného. Sv. Terezie svůj životní program prováděla tiše a ve skrytosti. Pokoru učinila základem a lásku pohnutkou svých skutků, řečí i myšlenek. — Obyčejné práce snažila se konati dokonale a usilovala o to, aby ve všem vyhovovala vůli nebeského Otce. Proto sv. Otec Pius X. pravil o sv. Terezii: „Právě největší prostota tvoří mimořádnost této duše.“⁴⁾

Sv. Terezie přijímala utrpení tohoto života s pokornou odevzdaností, ba nejen přijímala, přímo po utrpeních toužila a pozemská dobro necenila výše než jako prostředky, kterým můžeme konati dobré skut-

ky, pro nebe záslužné. A to jest pravá moudrost životní, že tak zvaná, dobrá pozemského života jsou jen zdánlivými dobry a jich užívání nemůže člověku dáti pravého a trvalého štěstí. Bohatství, sláva, rozkoš nemohou přinést žádnému člověku úplného štěstí. Naopak, kdo chce býti vpravdě šťastným, musí z lásky k Bohu oněch dober se vzdáti. Proto Kristus volá: „Blahoslavení chudí . . . , blahoslavení, kteří nyní pláčete . . . , blahoslavení budete, když vás lidé budou nenávidět a vyvrhnou vás a jméno vaše zavrhnou jako zlé . . .“ (Luk. 6, 20.—22.)

Proto bolestmi, strastmi, bídou tohoto života, pokud je trpělivě snášíme, sami si otevíráme bránu k pokladům pravým a nehynoucím, které „Bůh připravil těm, kteří ho milují“ (II. Kor. 2, 9.) Bohužel mnozí zanedbávají a zapomínají na toto důležité učení Božského Pána. Lidé obtíženi a zarmoucení těžkostmi tohoto života, nemají upíratí zraků svých toliko na zemi, která je místem vyhnanství, jak správně sv. Terezie připomíná, — nýbrž mají zraku svého po příkladu jejím pozdvihovati k nebi, kam spějí, neboť „nemáme zde místa trvalého, nýbrž budoucího hledáme.“ (Žid. 13, 13.)

Uprostřed soužení, kterými Bůh vytrvalost naši zkouší, uvažujme často, jaká odměna nám kyne, přestojíme-li vítězně tuto zkoušku na zemi. „Neboť nynější soužení naše, které jest pomíjející, lehké, zjednává nám v míře přenesmírné slávu věčnou, všechno vyvažující“, (II. Kor. 4, 17.), praví sv. apoštol Pavel. *) Nevyhledávejme tedy s chvatem jen statků pozemských, které nás nemohou trvale uspokojiti a utrpení, která jsou pomíjející a tudíž lehká oproti trápení věčnému v pekle, které jest nepomíjející, snášejme statečně, odevzdaně v naději na odplatu věčnou v nebi.

Sv. Terezie Jež. nám sdělila myšlenky cti. Theofana Vénarda, andělského mučedníka, s nimiž se stotožňovala o vztahu života pozemského k nebi: „Nenalézám na zemi ničeho, co by mě mohlo oblažiti. Srdce mé je příliš veliké. Nic z toho, co svět nazývá štěstím, ho nemůže uspokojit. Mé tužby zalétají k věčnosti, čas pro mne brzo pomine. Srdce mé je klidné, jako tiché jezero nebo jako jasná obloha. Nelituji pozemského žití, žizním jen po vodách života věčného.“

Ještě chvilka a duše má opustí zemi, skončí její vyhnanství, přestane boj. Vznesu se do nebe. Co nevidět vejdu do příbytků vyvolených, budu patřit na krásu, jaké oko lidské nevidělo, budu vnímat harmonie, jež nikdy ještě nezazněly sluchu, budu požívat radosti, jakých srdce nikdy neokusilo . . . Ano, už se blíží toužebně očekávaná hodina. Pán vyvoluje malé, aby zahanbil velké tohoto světa . . . Jsem jarní květinou, kterou si Pán zahrady trhá pro potěšení. My všichni jsme květiny, které Bůh utrhně v čas příhodný, jednu dříve, druhou později. Já květinka, jež kvetla jediný toliko den, půjdu odtud první. Ale jednou se shledáme v ráji a budeme se radovati z pravého štěstí.“ *)

M. dr.! Jak krásná to víra, že Bůh přijme do svých stanů věčných duší, která nepřestala v něho doufati, duši, která na zemi prošla ohněm utrpení, duši, která si zachovala nevinnost a čistotu, jakou se vyznačuje něžná květinka. Snažme se, abychom byli podobni P. Marii, Matce nejbolestnější, ale též nejvíce odevzdané do vůle Nejsvětějšího! Následujme sv. Terezii Jež. v její trpělivosti, v utrpení, v její čistotě a odevzdanosti.

Nereptejme proti Bohu, je-li nám snášeti různá utrpení na tomto světě, vždyť jimi zkouší nás Bůh, jako se zkouší zlato v ohni. Bůh zkoumá nás, zda-li jsme hodnými blaženosti v nebesích. Budeme-li shledáni hodnými, zasedneme ve stanech příbytků, připravených nám Stvořitelem od věčnosti, a budeme tam okoušeti radostí neskonalých. Amen.

Poznámky.

- I. ¹⁾ Cavalevicz: Královna nebes 14. ²⁾ Děj. 104. ³⁾ Děj. 23. ⁴⁾ Děj. 258.
- II. ¹⁾ Děj. 10, 11. ²⁾ Děj. 72. ³⁾ „J. Bosko“ 1930. 38.
- III. ¹⁾ Děj. 82. ²⁾ Děj. 21. ³⁾ Duch sv. Terezie 80, 81.
- IV. ¹⁾ Sv. Bernard (Cit. Život V. 56.) ²⁾ Dr. Kašpar: „Sv. Terezie“ 23. ³⁾ Děj. 219. ⁴⁾ Duch. 75. ⁵⁾ Děj. 226. 227. ⁶⁾ Tamtéž. ⁷⁾ Duch 148. ⁸⁾ A. Bakerová: „Pouť žen. duše.“ 202. ⁹⁾ Duch 44.
- V. ¹⁾ Dr. K. Kašpar: Sv. Terezie Jež. 11. ²⁾ Děj. 32. ³⁾ Děj. 259. ⁴⁾ Duch 14. ⁵⁾ Děj. 259. ⁶⁾ Duch 76. ⁷⁾ Děj. 258. ⁸⁾ Duch 44.
- VI. ¹⁾ Děj. 80. 81. ²⁾ Děj. 231. ³⁾ Duch. 76. ⁴⁾ Duch 75. ⁵⁾ Na hlubinu V. 232. ⁶⁾ A. Silesius: „Cherub. Poutník“ 89. ⁷⁾ Jac. Verdaguer: „Eucharistie“ 63.
- VII. ¹⁾ Děj. 79. ²⁾ Na hlubinu V. 235. ³⁾ Děj. 81. ⁴⁾ Duch 77. ⁵⁾ Děj. 327. 328. ⁶⁾ Vych. I. XXVII. 217.
- VIII. ¹⁾ Duch 77. ²⁾ J. M. bisk. Dr. K. Kašpar: „Past. list“ 25./II. 1927. ³⁾ Týž. Tamtéž. ⁴⁾ Enc. „Quam sing.“ 87. ⁵⁾ Duch 76. ⁶⁾ Děj. 101.
- IX. ¹⁾ Duch 77. ²⁾ Ord. I. Král. Hrad. diec. 1911. 87. ³⁾ J. M. Dr. K. Kašpar, bisk. v past. 1. 2./II. 1928. ⁴⁾ Lid. I. 10./I. 1931. ⁵⁾ Na hlubinu 1930. 240. ⁶⁾ Orel 1929. 264. ⁷⁾ Orel 1929. 165.
- X. ¹⁾ Děj. 140. ²⁾ Univer. prof. práv. fak. C. Ferrini (Život VI. 131.) ³⁾ Dr. Miklík (Čas. k. d. 94. 9.) ⁴⁾ J. M. Dr. K. Kašpar, bisk. Past. I. 25./II. 1927. ⁵⁾ Děj. 206. ⁶⁾ Děj. 81. ⁷⁾ Ferrini (Život VI. 44.) ⁸⁾ Tertulian: Obr. hl. 42.
- XI. ¹⁾ Děj. 95. ²⁾ Děj. 35. ³⁾ Fr. Zmeškal: N. Národ VI. 132. ⁴⁾ Vych. I. 1927. 215. ⁵⁾ Děj. 246.
- XII. ¹⁾ Děj. 23. ²⁾ Duch. 182. ³⁾ Dr. Krlín: Lid. I. 15./I. 1931. ⁴⁾ Dr. Förster. ⁵⁾ Děj. 176. ⁶⁾ Lid. I. 28./III. 1928. ⁷⁾ Tille: „Myšlenky B. Němcové“ 20.
- XIII. ¹⁾ Děj. 302. ²⁾ Duch 134. ³⁾ Vychov. listy 1918. 26. ⁴⁾ Duch 134. ⁵⁾ Děj. 51. ⁶⁾ Vychov. listy 1918. 26.
- XIV. ¹⁾ Duch 138. ²⁾ Duch 100. ³⁾ Duch 148. ⁴⁾ Duch 147. ⁵⁾ Duch 141. ⁶⁾ Duch 149. ⁷⁾ Lid. listy 23./XI. 1924. ⁸⁾ Děj. 313.
- XV. ¹⁾ Děj. 308. ²⁾ Děj. 310. ³⁾ Duch 130. ⁴⁾ Tamtéž. ⁵⁾ Conf. VI. 8.
- XVI. ¹⁾ Děj. 47. 48. ²⁾ Lid. I. 24./I. 1931. ³⁾ Lid. 30./XII. 1930.

- XVII. ¹⁾ Děj. 313. ²⁾ Vychov. listy 1930. 163. ³⁾ B. Mäder. ⁴⁾ Děj. 139. ⁵⁾ Život VI. 144. ⁶⁾ Lid. I. 21./I. 1931. ⁷⁾ N. národ III. č. 4. 2. ⁸⁾ Děj. 161.
- XVIII. ¹⁾ Děj. 48. ²⁾ Duch 150. ³⁾ Duch 177. ⁴⁾ Děj. 306. ⁵⁾ Vychov. listy 1929. 141. 142.
- XIX. ¹⁾ Děj. 322. ²⁾ J. M. bisk. Dr. K. Kašpar: Past. I. 2./II. 1926. ³⁾ Děj. 138. ⁴⁾ Děj. 265. ⁵⁾ Děj. 315. ⁶⁾ Děj. 305. ⁷⁾ Lid 13./I. 1931. ⁸⁾ Děj. 320. ⁹⁾ Děj. 321. ¹⁰⁾ Duch 92. ¹¹⁾ J. M. Dr. K. Kašpar, bisk. Past. I. 2./II. 1926.
- XX. ¹⁾ Děj. 259. 260. ²⁾ Duch 81. ³⁾ S. Bouška: Stud. Hl. 1918. 25. ⁴⁾ Děj. 40. ⁵⁾ Duch 81. ⁶⁾ Duch 158. ⁷⁾ Lid 9./I. 1931. ⁸⁾ Děj. 259. ⁹⁾ Dr. K. Řehák: Čas. K. Duch. 1927. 644. ¹⁰⁾ Děj. 292.
- XXI. ¹⁾ Dr. Kutal: Lid. I. 5./IV. 1928. ²⁾ Děj. 231. ³⁾ Lid. I. 30./I. 1931. ⁴⁾ Pierre l' Ermite. ⁵⁾ Duch 95. ⁶⁾ Dr. Novák: N. Národ VI. 113. ⁷⁾ Il. Camelli: „Socialista knězem“ 160.
- XXII. ¹⁾ Děj. 36. 37. ²⁾ Děj. 135. 136. ³⁾ Lid. I. 23./I. 1931. ⁴⁾ Hanuš Mayer. ⁵⁾ Lid. I. 12./VII. 1925. ⁶⁾ Děj. 136. 138. ⁷⁾ Lid 30./XII. 1930. ⁸⁾ Duch 45.
- XXIII. ¹⁾ Děj. 110. 111. ²⁾ Duch 79. ³⁾ Duch 111. ⁴⁾ Děj. 101. ⁵⁾ Lid. I. 25./V. 1927. ⁶⁾ Duch 106. ⁷⁾ Děj. 302. ⁸⁾ List arc. Kordačovi (Lid. I. 12./II. 1928.) ⁹⁾ Dr. Jos. Pekař (Život X. 6.) ¹⁰⁾ Duch 95. ¹¹⁾ „J. Bosko“ 1930. 137.
- XXIV. ¹⁾ Děj. 126. 127. ²⁾ Lid 18./XI. 1930. ³⁾ Dr. Durych „Na hlubinu“ I. 6. ⁴⁾ Duch 81. 82. ⁵⁾ N. Národ V. 44. ⁶⁾ Dr. Alf. Fuchs: Pr. Abendblatt. ⁷⁾ Děj. 151. ⁸⁾ Dom. Giulianiotti: Rozmach II. 306.
- XXV. ¹⁾ Děj. 1.—3. ²⁾ Děj. 154. ³⁾ Děj. 145. ⁴⁾ Děj. 150. ⁵⁾ P. Bourget. ⁶⁾ Kardinál Faulhaber.
- XXVI. ¹⁾ D. G. Lefebvre: Zákl. liturg. 11. 12. ²⁾ Duch 79. ³⁾ D. G. Lefebvre: Zákl. lit. 72. 73. ⁴⁾ Týž T. 74. ⁵⁾ Duch 79. ⁶⁾ Děj 43. ⁷⁾ Věst. kat. 1929. 49. ⁸⁾ Děj. 50. ⁹⁾ J. M. bisk. Dr. K. Kašpar: Past. I. 2./II. 1925. ¹⁰⁾ Dom. Cortes, špan. vysl. v Paříži (Cit. Lefebvre Zákl. lit. 14.) ¹¹⁾ Lefebvre. Tamtéž 76.
- XXVII. ¹⁾ Děj. 74. 75. ²⁾ Herites: Vodňan. vzpomínky. ³⁾ Děj. 181. ⁴⁾ Děj. 180. ⁵⁾ Děj. 249. ⁶⁾ Děj. 270—272. ⁷⁾ Týn I. 19.
- XXVIII. ¹⁾ Děj. 186. 187. ²⁾ Dr. Miklík. ³⁾ Děj. 272. 273.
- XXIX. ¹⁾ Děj. 314. ²⁾ Děj. 245. ³⁾ Vychov. listy 1917. 106.
- XXX. ¹⁾ Děj. 179. ²⁾ T. 233. ³⁾ T. 100. ⁴⁾ T. 254.
- XXXI. ¹⁾ Cavalevicz: Král. nebes 50. ²⁾ Děj. 117. 118. ³⁾ T. 51. ⁴⁾ T. 17. 18. ⁵⁾ Enc. Bened. XIII., o Míru 8. ⁶⁾ Děj. 267. 268.

OBSAH :

	Str.
I. P. Maria a sv. Terezie Jež. spanilé květy cností	3
II. Křest	6
III. Břmování	10
IV. Svátost oltární	14
V. Příprava na sv. přijímání	18
VI. Při sv. přijímání splývá duše s Ježíšem	22
VII. Jaké milosti působí sv. přijímání	25
VIII. Časté a časně sv. přijímání	28
IX. Časté sv. přijímání lékem naší doby	32
X. Co máme činiti po sv. přijímání?	36
XI. Mše svatá	39
XII. Pokání	43
XIII. Zpytování svědomí	47
XIV. Lítost	51
XV. Opravdové předsevzetí	55
XVI. Zpověď jest zařízechím božským	58
XVII. Požehnání sv. zpovědi	62
XXVIII. Dostiučinění	66
XIX. Odpustky	70
XX. Poslední pomazání	74
XXI. Svěcení kněžstva	78
XXII. Řehole a křesťanská dokonalost	82
XXIII. Svěcení na biskupství	86
XXIV. Korunovace papeže	90
XXV. Manželství	94
XXVI. Svátostiny	98
XXVII. Smrt	102
XXVIII. Soud	106
XXIX. Očistec	109
XXX. Feklo	112
XXXI. Nebe	115
Poznámky	121